

Chaṭṭhasaṅgītipiṭakam

Vinayapiṭake

PĀCITTIYAPĀLI

Buddhavasse 2552

Marammavasse 1370

AD. 2008

Romanized from Myanmar version printed in 1997

© Buddhasāsana Society

Pāḷi Series 02

First published in 2008 by Ministry of Religious Affairs

Yangon, Myanmar

THE PĀLI ALPHABET
IN BURMESE AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

အ a အာ ā ဣ i ဤ ī ဥ u ဦ ū ဧ e ဩ o

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

က ka	ခ kha	ဂ ga	ဃ gha	င ṅa
စ ca	ဆ cha	ဇ ja	ဈ jha	ည ṇa
ဋ ta	ဌ tha	ဍ ḍa	ဎ ḍha	ဏ ṇa
တ ta	ထ tha	ဒ da	ဓ dha	န na
ပ pa	ဖ pha	ဗ ba	ဘ bha	မ ma

ယ ya ရ ra လ la ဝ va သ sa တ ha ဠ ḷa ၵ ṁ

VOWELS IN COMBINATION

-၁ ၵ = ā ၵ = i ၵ = ī ၵ - ၵ = u ၵ - ၵ = ū - = e -၁ ၵ = o

က ka	ကာ kā	ကိ ki	ကီ kī	ကု ku	ကူ kū	ကေ ke	ကော ko
ခ kha	ခါ khā	ခိ khi	ခီ khī	ခု khu	ခုူ khū	ခေ khe	ခေါ kho ...

CONJUNCT-CONSONANTS

ကက kka	ဃ န္ဂha	ဏ န္ဓha	ဈ သ္ဃa	ဠ ပla	ဣ လla
ကွ kka	ဠ cca	ဏ္ဍ န္ဍa	ဠ သ္ဃa	ဠ ပba	လျ လya
ကျ kya	ဠ ccha	ဏ္ဍ န္ဍa	ဠ နta	ဠ bbha	လှ လha
ကြ kri	ဠ jja	ဏ္ဍ န္ဍa	ဠ နtva	ဠ bya	ဝှာ vha
ကလ kla	ဠ jjha	တ္တ tta	ဠ နtha	ဠ bra	တ္တ sta
ကွ kva	ည ṅṅa	တ္တ ttha	ဠ nda	ဠ mpa	တ္တ strā
ချ khya	ည ṅṅha	တွ tva	ဠ ndra	ဠ mpha	သွ sna
ခွ khva	ည ṅṅca	ကျ tya	ဠ ndha	ဠ mba	သျ sya
ဂွ gga	ည ṅṅcha	တြ tra	ဠ nna	ဠ mbha	သ ssa
ဠ ggha	ည ṅṅja	ဠ dda	ဠ nya	ဠ mma	သွ sma
ဂျ gya	ည ṅṅjha	ဠ ddha	ဠ nha	ဠ mya	သွ sva
ဂြ gra	ဠ ṭta	ဠ dya	ဠ ppa	ဠ mha	တွ hma
ကံ ṅka	ဠ ṭtha	ဠ dra	ဠ ppha	ဠ yya	တွ hva
ခံ ṅkha	ဠ ḍḍa	ဠ dva	ဠ pya	ဠ yha	ဠ ḷha
ဂံ ṅga					

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၀
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

Pācittiyapāli

Mātikā

Piṭṭhāṅka

5. Pācittiyakaṇḍa

1. Musāvādavagga

1. Musāvādasikkhāpada	1
2. Omasavādasikkhāpada	6
3. Pesuññasikkhāpada	19
4. Padasodhammasikkhāpada	25
5. Sahaseyyasikkhāpada	26
6. Dutiyasahaseyyasikkhāpada	28
7. Dhammadesanāsikkhāpada	32
8. Bhūtārocanasikkhāpada	35
9. Duṭṭhullārocanasikkhāpada	46
10. Pathavīkhaṇanasikkhāpada	49

2. Bhūtagānavagga

1. Bhūtagāmasikkhāpada	51
2. Aññavādakasikkhāpada	53
3. Ujjhāpanakasikkhāpada	56
4. Paṭhamasenāsanasikkhāpada	58
5. Dutiyasenāsanasikkhāpada	60
6. Anupakhajjasikkhāpada	62
7. Nikkaḍḍhanasikkhāpada	63
8. Vehāsakuṭṭhisikkhāpada	66

Mātikā	Piṭṭhaṅka
9. Mahallakavīhārasikkhāpada	67
10. Sappāṇakasikkhāpada	69

3. Ovādavagga

1. Ovādasikkhāpada	71
2. Atthaṅgatasikkhāpada	77
3. Bhikkhunupassayasikkhāpada	79
4. Āmisasikkhāpada	81
5. Cīvaradānasikkhāpada	83
6. Cīvarasibbanasikkhāpada	85
7. Saṃvidhānasikkhāpada	86
8. Nāvābhiruhanasikkhāpada	89
9. Paripācitasikkhāpada	91
10. Rahonisajjasikkhāpada	93

4. Bhojanavagga

1. Āvāsathapiṇḍasikkhāpada	95
2. Gaṇabhojanasikkhāpada	97
3. Paramparabhojanasikkhāpada	102
4. Kāṇamātusikkhāpada	106
5. Paṭhamapavāraṇāsikkhāpada	109
6. Dutiyapavāraṇāsikkhāpada	112
7. Vikālabhojanasikkhāpada	114
8. Sannidhikāraṅkasikkhāpada	116
9. Paṇītabhojanasikkhāpada	118
10. Dantapōnasikkhāpada	120

Mātikā

Piṭṭhaṅka

5. Acelakavagga

1. Acelakasikkhāpada	122
2. Uyyojanasikkhāpada	124
3. Sabhojanasikkhāpada	126
4. Rahopaticchannasikkhāpada	128
5. Rahonisajjasikkhāpada	130
6. Cārittāsikkhāpada	131
7. Mahānāmasikkhāpada	135
8. Uyyuttasenāsikkhāpada	139
9. Senāvāsāsikkhāpada	141
10. Uyyodhikasikkhāpada	142

6. Surāpāṇavagga

1. Surāpānasikkhāpada	144
2. Aṅgulipatodakasikkhāpada	147
3. Hasadhammasikkhāpada	148
4. Anādariyasikkhāpada	149
5. Bhimsāpanasikkhāpada	151
6. Jotikasikkhāpada	152
7. Nahānasikkhāpada	154
8. Dubbaṇṇakaraṇasikkhāpada	158
9. Vikappanasikkhāpada	159
10. Cīvara-apanidhānasikkhāpada	161

7. Sappāṇakavagga

1. Sañciccasikkhāpada	163
2. Sappāṇakasikkhāpada	164
3. Ukkoṭanasikkhāpada	165

Mātikā	Piṭṭhaṅka
4. Duṭṭhullasikkhāpada	167
5. Ūnavīsativassasikkhāpada	169
6. Theyyasatthasikkhāpada	171
7. Saṃvidhānasikkhāpada	173
8. Ariṭṭhasikkhāpada	175
9. Ukkhittasambhogasikkhāpada	179
10. Kaṇṭakasikkhāpada	181

8. Sahadhammikavagga

1. Sahadhammikasikkhāpada	185
2. Vilekhanasikkhāpada	187
3. Mohanasikkhāpada	189
4. Pahārasikkhāpada	192
5. Talasattikasikkhāpada	193
6. Amūlakasikkhāpada	194
7. Sañciccasikkhāpada	195
8. Upassutisikkhāpada	197
9. Kammaṭṭibāhanasikkhāpada	199
10. Chandamadatvāgamanasikkhāpada	200
11. Dubbalasikkhāpada	201
12. Pariṇāmanasikkhāpada	203

9. Ratanavagga

1. Antepurasikkhāpada	205
2. Ratanasikkhāpada	210
3. Vikālagāmappavisanasikkhāpada	213
4. Sūciḅharasikkhāpada	216
5. Mañcapīṭhasikkhāpada	218
6. Tūlonaddhasikkhāpada	219

Mātikā		Piṭṭhaṅka	
7. Nisīdanasikkhāpada	221
8. Kaṇḍuppaṭicchādisikkhāpada	222
9. Vassikasāṭikāsikkhāpada	224
10. Nandasikkhāpada	225

6. Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpada	227
2. Dutiyapāṭidesanīyasikkhāpada	229
3. Tatiyapāṭidesanīyasikkhāpada	231
4. Catutthapāṭidesanīyasikkhāpada	235

7. Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalavagga	239
2. Ujjagghikavagga	243
3. Khambhakatavagga	247
4. Sakkaccavagga	250
5. Kabaḷavagga	255
6. Surusuruvagga	258
7. Pādukavagga	264

8. Adhikaraṇasamatha	272
----------------------	-----	-----	-----

Bhikkhunīvibhaṅga

1. Pārājikakaṇḍa

1. Paṭhamapārājikasikkhāpada	273
2. Dutiyapārājikasikkhāpada	279
3. Tatiyapārājikasikkhāpada	281
4. Catutthapārājikasikkhāpada	284

Mātikā

Piṭṭhaṅka

2. Saṅghādisesakaṇḍa

1. Paṭhamasaṅghādisesasikkhāpada	288
2. Dutiyasaṅghādisesasikkhāpada	290
3. Tatiyasaṅghādisesasikkhāpada	293
4. Catutthasaṅghādisesasikkhāpada	297
5. Pañcamasaṅghādisesasikkhāpada	299
6. Chaṭṭhasaṅghādisesasikkhāpada	301
7. Sattamasaṅghādisesasikkhāpada	303
8. Aṭṭhamasaṅghādisesasikkhāpada	307
9. Navamasaṅghādisesasikkhāpada	310
10. Dasamasaṅghādisesasikkhāpada	313

3. Nissaggiyakaṇḍa**1. Pattavagga**

1. Paṭhamasikkhāpada	318
2. Dutiyasikkhāpada	320
3. Tatiyasikkhāpada	322
4. Catutthasikkhāpada	324
5. Pañcamasikkhāpada	325
6. Chaṭṭhasikkhāpada	327
7. Sattamasikkhāpada	329
8. Aṭṭhamasikkhāpada	330
9. Navamasikkhāpada	332
10. Dasamasikkhāpada	333
11. Ekādasamasikkhāpada	335
12. Dvādasamasikkhāpada	336

Mātikā

Piṭṭhaṅka

4. Pācittiyakaṇḍa**1. Lasuṇavagga**

1. Paṭhamasikkhāpada	339
2. Dutiyasikkhāpada	341
3. Tatiyasikkhāpada	341
4. Catutthasikkhāpada	342
5. Pañcamasikkhāpada	343
6. Chaṭṭhasikkhāpada	345
7. Sattamasikkhāpada	346
8. Aṭṭhamasikkhāpada	347
9. Navamasikkhāpada	349
10. Dasamasikkhāpada	350

2. Andhakāravagga

1. Paṭhamasikkhāpada	351
2. Dutiyasikkhāpada	352
3. Tatiyasikkhāpada	354
4. Catutthasikkhāpada	355
5. Pañcamasikkhāpada	357
6. Chaṭṭhasikkhāpada	358
7. Sattamasikkhāpada	360
8. Aṭṭhamasikkhāpada	362
9. Navamasikkhāpada	363
10. Dasamasikkhāpada	364

3. Naggavagga

1. Paṭhamasikkhāpada	365
2. Dutiyasikkhāpada	366

Mātikā	Piṭṭhaṅka
3. Tatiyasikkhāpada	367
4. Catutthasikkhāpada	369
5. Pañcamasikkhāpada	370
6. Chaṭṭhasikkhāpada	372
7. Sattamasikkhāpada	373
8. Aṭṭhamasikkhāpada	374
9. Navamasikkhāpada	375
10. Dasamasikkhāpada	377

4. Tuvattavagga

1. Paṭhamasikkhāpada	378
2. Dutiyasikkhāpada	379
3. Tatiyasikkhāpada	381
4. Catutthasikkhāpada	382
5. Pañcamasikkhāpada	383
6. Chaṭṭhasikkhāpada	385
7. Sattamasikkhāpada	387
8. Aṭṭhamasikkhāpada	389
9. Navamasikkhāpada	390
10. Dasamasikkhāpada	390

5. Cittāgāravagga

1. Paṭhamasikkhāpada	391
2. Dutiyasikkhāpada	393
3. Tatiyasikkhāpada	394
4. Catutthasikkhāpada	395
5. Pañcamasikkhāpada	395
6. Chaṭṭhasikkhāpada	397

Mātikā		Piṭṭhaṅka	
7. Sattamasikkhāpada	398
8. Aṭṭhamasikkhāpada	400
9. Navamasikkhāpada	401
10. Dasamasikkhāpada	402

6. Ārāmavagga

1. Paṭṭhamasikkhāpada	403
2. Dutiyasikkhāpada	405
3. Tatiyasikkhāpada	407
4. Catutthasikkhāpada	408
5. Pañcamasikkhāpada	410
6. Chaṭṭhasikkhāpada	411
7. Sattamasikkhāpada	412
8. Aṭṭhamasikkhāpada	413
9. Navamasikkhāpada	414
10. Dasamasikkhāpada	415

7. Gabbhinīvagga

1. Paṭṭhamasikkhāpada	416
2. Dutiyasikkhāpada	418
3. Tatiyasikkhāpada	419
4. Catutthasikkhāpada	421
5. Pañcamasikkhāpada	423
6. Chaṭṭhasikkhāpada	425
7. Sattamasikkhāpada	427
8. Aṭṭhamasikkhāpada	429
9. Navamasikkhāpada	430
10. Dasamasikkhāpada	431

Mātikā

Piṭṭhaṅka

8. Kumārībhūtavagga

1. Paṭhamasikkhāpada	432
2. Dutiyasikkhāpada	434
3. Tatiyasikkhāpada	436
4. Catutthasikkhāpada	438
5. Pañcamasikkhāpada	439
6. Chaṭṭhasikkhāpada	441
7. Sattamasikkhāpada	443
8. Aṭṭhamasikkhāpada	444
9. Navamasikkhāpada	445
10. Dasamasikkhāpada	446
11. Ekādasamasikkhāpada	447
12. Dvādasamasikkhāpada	448
13. Terasamasikkhāpada	449

9. Chattupāhanavagga

1. Paṭhamasikkhāpada	450
2. Dutiyasikkhāpada	452
3. Tatiyasikkhāpada	453
4. Catutthasikkhāpada	454
5. Pañcamasikkhāpada	455
6. Chaṭṭhasikkhāpada	456
7. Sattamasikkhāpada	457
8-9-10. Aṭṭhama-navama-dasamasikkhāpada	458
11. Ekādasamasikkhāpada	459
12. Dvādasamasikkhāpada	460
13. Terasamasikkhāpada	461

Mātikā

Piṭṭhaṅka

5. Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpada	463
2. Dutiyādipāṭidesanīyasikkhāpada	465

6. Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalavagga	468
7. Pādukavagga	468

7. Adhikaraṇasamatha	470
-----------------------------	-----	-----	-----

Pācittiyapāḷimātikā niṭṭhitā.

Vinayapiṭaka

Pācittiyapāli

Namo tassa Bhagavato Arahato Sammāsambuddhassa.

5. Pācittiyakaṇḍa

1. Musāvādavagga 1. Musāvādasikkhāpada

Ime kho panāyasmanto dvenavuti pācittiyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

1. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Hatthako Sakyaputto vādakkhitto hoti. So titthiyehi saddhiṃ sallapanto avajānitvā paṭijānāti, paṭijānitvā avajānāti, aññenaññaṃ paṭicarati, sampajānamusā bhāsati, saṅketaṃ katvā visamvādeti. Titthiyā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma Hatthako Sakyaputto amhehi saddhiṃ sallapanto avajānitvā paṭijānissati, paṭijānitvā avajānissati, aññenaññaṃ paṭicarissati, sampajānamusā bhāsissati, saṅketaṃ katvā visamvādessati”ti.

Assosum kho bhikkhū tesam titthiyānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Atha kho te bhikkhū yena Hatthako Sakyaputto tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtvā Hatthakaṃ Sakyaputtaṃ etadavocum “saccaṃ kira tvaṃ āvuso Hatthaka titthiyehi saddhiṃ sallapanto avajānitvā paṭijānāsi, paṭijānitvā avajānāsi, aññenaññaṃ paṭicarasi, sampajānamusā bhāsasi, saṅketaṃ katvā visamvādesi”ti. Ete kho āvuso

titthiyā nāma yena kenaci jetabbā, neva tesam jayo dātabboti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma Hatthako Sakyaputto titthiyehi saddhim sallapanto avajānitvā paṭijānissati, paṭijānitvā avajānissati, aññenaññam paṭicarissati, sampajānamusā bhāsissati, saṅketam katvā visamvādessati”ti.

Atha kho te bhikkhū Hatthakam Sakyaputtam anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusamgham sannipātāpetvā Hatthakam Sakyaputtam paṭipucchi “saccam kira tvam Hatthaka titthiyehi saddhim sallapanto avajānitvā paṭijānāsi, paṭijānitvā avajānāsi, aññenaññam paṭicarasi, sampajānamusā bhāsasi, saṅketam katvā visamvādesi”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvam moghapurisa titthiyehi saddhim sallapanto avajānitvā paṭijānissasi, paṭijānitvā avajānissasi, aññenaññam paṭicarissasi, sampajānamusā bhāsissasi, saṅketam katvā visamvādessasi. Netam moghapurisa appasannanam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

2. “Sampajānamusāvāde pācittiyam”ti.

3. **Sampajānamusāvādo** nāma visamvādanapurekkhārassa vācā girā byappatho vacībhedo vācasikā viññatti, aṭṭha anariyavohārā-adiṭṭham diṭṭham meti, assutam sutam meti, amutam mutam meti, aviññātam viññātam meti, diṭṭham adiṭṭham meti, sutam assutam meti, mutam amutam meti, viññātam aviññātam meti.

Adiṭṭham nāma na cakkhunā diṭṭham. **Assutam** nāma na sotena sutam. **Amutam** nāma na ghānena ghāyitam, na jivhāya sāyitam, na kāyena phuṭṭham. **Aviññātam** nāma na manasā viññātam. **Diṭṭham** nāma cakkhunā diṭṭham. **Sutam** nāma sotena sutam. **Mutam** nāma ghānena ghāyitam, jivhāya sāyitam, kāyena phuṭṭham. **Viññātam** nāma manasā viññātam.

4. Tihākārehi adiṭṭham diṭṭham meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇām”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti.

Catūhākārehi adit̥ṭhaṃ diṭṭhaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhim.

Pañcahākārehi adit̥ṭhaṃ diṭṭhaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhim, vinidhāya khantim.

Chahākārehi adit̥ṭhaṃ diṭṭhaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhim, vinidhāya khantim, vinidhāya rucim.

Sattahākārehi adit̥ṭhaṃ diṭṭhaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhim, vinidhāya khantim, vinidhāya rucim, vinidhāya bhāvam.

5. Tīhākārehi assutaṃ sutam meti -pa- amutaṃ mutam meti -pa- aviññātam viññātam meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti.

Catūhākārehi -pa-. Pañcahākārehi -pa-. Chahākārehi -pa-. Sattahākārehi aviññātam viññātam meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhim, vinidhāya khantim, vinidhāya rucim, vinidhāya bhāvam.

6. Tīhākārehi adit̥ṭhaṃ diṭṭhaṅca me sutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi adit̥ṭhaṃ diṭṭhaṅca me mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi adit̥ṭhaṃ diṭṭhaṅca me viññātañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti

pācittiyassa -pa-. Tihākārehi adiṭṭham diṭṭhañca me sutañca mutañcāti -pa-. Tihākārehi adiṭṭham diṭṭhañca me sutañca viññātañcāti -pa-. Tihākārehi adiṭṭham diṭṭhañca me sutañca mutañca viññātañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Tihākārehi assutaṃ sutañca me mutañcāti -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me viññātañcāti -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me diṭṭhañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me mutañca viññātañcāti -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me mutañca diṭṭhañcāti -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me mutañca viññātañca diṭṭhañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Tihākārehi amutaṃ mutañca me viññātañcāti -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me diṭṭhañcāti -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me sutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me viññātañca diṭṭhañcāti -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me viññātañca sutañcāti -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me viññātañca diṭṭhañca sutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me diṭṭhañcāti -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me sutañcāti -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me diṭṭhañca sutañcāti -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me diṭṭhañca mutañcāti -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me diṭṭhañca sutañca mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

7. Tihākārehi diṭṭham adiṭṭham meti -pa- sutam assutaṃ meti -pa- mutaṃ amutaṃ meti -pa- viññātaṃ aviññātaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

8. Tihākārehi diṭṭham sutam meti -pa-. Tihākārehi diṭṭham mutaṃ meti -pa-. Tihākārehi diṭṭham viññātaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa

āpatti pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi diṭṭhaṃ sutañca me mutañcāti -pa-.
Tīhākārehi diṭṭhaṃ sutañca me viññātañcāti -pa-. Tīhākārehi diṭṭhaṃ sutañca
me mutañca viññātañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa
-pa-.

Tīhākārehi sutam̐ mutam̐ meti -pa-. Tīhākārehi sutam̐ viññātam̐ meti
-pa-. Tīhākārehi sutam̐ diṭṭham̐ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi sutam̐ mutañca me viññātañcāti -pa-.
Tīhākārehi sutam̐ mutañca me diṭṭhañcāti -pa-. Tīhākārehi sutam̐ mutañca
me viññātañca diṭṭhañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa
-pa-.

Tīhākārehi mutam̐ viññātam̐ meti -pa-. Tīhākārehi mutam̐ diṭṭham̐ meti
-pa-. Tīhākārehi mutam̐ sutam̐ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi mutam̐ viññātañca me diṭṭhañcāti -pa-.
Tīhākārehi mutam̐ viññātañca me sutañcāti -pa-. Tīhākārehi mutam̐
viññātañca me diṭṭhañca sutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-.

Tīhākārehi viññātam̐ diṭṭham̐ meti -pa-. Tīhākārehi viññātam̐ sutam̐ meti
-pa-. Tīhākārehi viññātam̐ mutam̐ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi viññātam̐ diṭṭhañca me sutañcāti -pa-.
Tīhākārehi viññātam̐ diṭṭhañca me mutañcāti -pa-. Tīhākārehi viññātam̐
diṭṭhañca me sutañca mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-.

9. Tīhākārehi diṭṭhe vematiko diṭṭham̐ nokappeti diṭṭham̐ nassarati
diṭṭham̐ pamuṭṭho hoti -pa- sute vematiko sutam̐ nokappeti sutam̐ nassarati
sutam̐ pamuṭṭho hoti -pa- mute vematiko mutam̐ nokappeti mutam̐ nassarati
mutam̐ pamuṭṭho hoti -pa- viññāte vematiko viññātam̐ nokappeti viññātam̐
nassarati viññātam̐ pamuṭṭho hoti, viññātañca me diṭṭhañcāti -pa- viññātam̐
pamuṭṭho hoti, viññātañca me sutañcāti -pa- viññātam̐ pamuṭṭho hoti,
viññātañca me mutañcāti -pa- viññātam̐ pamuṭṭho hoti, viññātañca me
diṭṭhañca sutañcāti -pa- viññātam̐

pamuṭṭho hoti, viññātañca me diṭṭhañca mutañcāti -pa- viññātaṃ pamuṭṭho hoti, viññātañca me diṭṭhañca sutañca mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

10. Catūhākārehi -pa-. Pañcahākārehi -pa-. Chahākārehi -pa-. Sattahākārehi -pa- viññātaṃ pamuṭṭho hoti, viññātañca me diṭṭhañca sutañca mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhiṃ, vinidhāya khantiṃ, vinidhāya ruciṃ, vinidhāya bhāvaṃ.

11. Anāpatti davā bhaṇati, ravā bhaṇati¹. “**Davā bhaṇati** nāma sahasā bhaṇati. **Ravā bhaṇati** nāma ‘aññaṃ bhaṇissāmī’ti aññaṃ bhaṇati”. Ummattakassa ādikammikassāti.

Musāvādasikkhāpadam niṭṭhitam paṭhamam.

1. Musāvādavagga 2. Omasāvādasikkhāpada

12. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pesalehi bhikkhūhi saddhiṃ bhaṇḍantā² pesale bhikkhū omasanti, jātiyāpi nāmenapi gottenapi kammenapi sippenapi ābādhenapi liṅgenapi kilesenapi āpattiyāpi hīnenapi akkosena khumsenti vambhenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū pesalehi bhikkhūhi saddhiṃ bhaṇḍantā pesale bhikkhū omasissanti, jātiyāpi nāmenapi gottenapi kammenapi sippenapi ābādhenapi liṅgenapi kilesenapi āpattiyāpi hīnenapi akkosena khumsessanti vambhessanti”ti.

Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum -pa- “saccam kira tumhe bhikkhave

1. Davāya bhaṇati, ravāya bhaṇati (Syā)

2. Bhaṇḍantā (Itipi)

pesalehi bhikkhūhi saddhim bhaṇḍantā pesale bhikkhū omasatha, jātiyāpi -pa- hīnenapi akkosena khumsetha vambhethā”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā pesalehi bhikkhūhi saddhim bhaṇḍantā pesale bhikkhū omasissatha, jātiyāpi -pa- hīnenapi akkosena khumsessatha vambhessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi—

13. Bhūtapubbam bhikkhave Takkasilāyam¹ aññatarassa brāhmaṇassa Nandivisālo nāma balībaddo² ahoṣi. Atha kho bhikkhave Nandivisālo balībaddo tam brahmaṇam etadavoca “gaccha tvam brāhmaṇa, seṭṭhinā saddhim sahasena abbhūtam karohi mayham balībaddo sakaṭasatam atibaddham pavaṭṭessatī”ti. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo seṭṭhinā saddhim sahasena abbhutam akāsi mayham balībaddo sakaṭasatam atibaddham pavaṭṭessatīti. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo sakaṭasatam atibandhitvā Nandivisālam balībaddam yuñjivā etadavoca “gaccha kūṭa³, vahassu kūṭa”ti. Atha kho bhikkhave Nandivisālo balībaddo tattheva aṭṭhāsi. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo sahasena parājito pajjhāyi. Atha kho bhikkhave Nandivisālo balībaddo tam brāhmaṇam etadavoca “kissa tvam brāhmaṇa pajjhāyasī”ti. Tathā hi panāham bho tayā sahasena parājitoti. Kissa pana mam tvam brāhmaṇa akūṭam kūṭavādena pāpesi, gaccha tvam brāhmaṇa, seṭṭhinā saddhim dvīhi sahassehi abbhutam karohi “mayham balībaddo sakaṭasatam atibaddham pavaṭṭessatī”ti. “Mā ca mam akūṭam kūṭavādena pāpesī”ti. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo seṭṭhinā saddhim dvīhi sahassehi abbhutam akāsi “mayham balībaddo sakaṭasatam atibaddham pavaṭṭessatī”ti. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo sakaṭasatam atibandhitvā Nandivisālam balībaddam yuñjivā etadavoca “gaccha bhadra vahassu bhadra”ti. Atha kho bhikkhave Nandivisālo balībaddo sakaṭasatam atibaddham pavaṭṭesi.

1. Takkasilāyam (Ka) 2. Balivaddo (Sī), balibaddo (Syā) 3. Añcha kūṭa (Sī, Syā)

* Manāpameva bhāseyya, nā'manāpaṃ kudācanaṃ.
 Manāpaṃ bhāsamānassa, garuṃ bhāraṃ udabbahi.
 Dhanañca naṃ alābhesi, tena ca'ttamano ahūti.

Tadāpi me bhikkhave amanāpā khumsanā vambhanā, kimaṅgaṃ pana etarahi manāpā bhavissati khumsanā vambhanā. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

14. “**Omasavāde pācittiyā**”ti.

15. **Omasavādo** nāma dasahi ākārehi omasati jātiyāpi nāmenapi gottenapi kammenapi sippenapi ābādhenapi liṅgenapi kilesenapi āpattiyāpi akkosenapi.

Jāti nāma dve jātiyo hīnā ca jāti ukkaṭṭhā ca jāti. **Hīnā** nāma jāti caṇḍāla-jāti venajāti nesāda-jāti rathakāra-jāti pukkusajāti, esā hīnā nāma jāti. **Ukkaṭṭhā** nāma jāti khattiyajāti brāhmaṇajāti, esā ukkaṭṭhā nāma jāti.

Nāmaṃ nāma dve nāmāni hīnañca nāmaṃ ukkaṭṭhañca nāmaṃ. **Hīnaṃ** nāma nāmaṃ avakaṇṇakaṃ javakaṇṇakaṃ dhaniṭṭhakaṃ savitṭhakaṃ kulavaḍḍhakaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu oññātaṃ avaññātaṃ hīlitaṃ paribhūtaṃ acittikataṃ, etaṃ hīnaṃ nāma nāmaṃ. **Ukkaṭṭhaṃ** nāma nāmaṃ Buddhappaṭisaṃyuttaṃ dhammappaṭisaṃyuttaṃ saṃghappaṭisaṃyuttaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu anoññātaṃ anavaññātaṃ ahīlitaṃ aparibhūtaṃ cittikataṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma nāmaṃ.

Gottaṃ nāma dve gottāni hīnañca gottaṃ ukkaṭṭhañca gottaṃ. **Hīnaṃ** nāma gottaṃ Kosiyagottaṃ Bhāradvājagottaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu oññātaṃ avaññātaṃ hīlitaṃ paribhūtaṃ acittikataṃ, etaṃ hīnaṃ nāma gottaṃ. **Ukkaṭṭhaṃ** nāma gottaṃ Gotamagottaṃ Moggallānagottaṃ Kaccānagottaṃ Vāsiṭṭhagottaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu anoññātaṃ anavaññātaṃ ahīlitaṃ aparibhūtaṃ cittikataṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma gottaṃ.

Kammaṃ nāma dve kammāni hīnañca kammaṃ ukkaṭṭhañca kammaṃ. **Hīnaṃ** nāma kammaṃ koṭṭhakakammaṃ pupphachaḍḍakammaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu oññātaṃ avaññātaṃ hīlitaṃ paribhūtaṃ acittikataṃ, etaṃ hīnaṃ nāma kammaṃ. **Ukkaṭṭhaṃ** nāma kammaṃ

* Khu 5. 7 piṭṭhe Nandivīsālajātakepi, tattha pana manuññasaddo dissati.

kasi vaṇijjā gorakkhā, tesu tesu vā pana janapadesu anoññātaṃ anavaññātaṃ ahīlitaṃ aparibhūtaṃ cittikataṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma kammaṃ.

Sippaṃ nāma dve sippāni hīnañca sippaṃ ukkaṭṭhañca sippaṃ. **Hīnaṃ** nāma sippaṃ naḷakārasippaṃ kumbhakārasippaṃ pesakārasippaṃ cammakārasippaṃ nahāpitasippaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu oññātaṃ avaññātaṃ hīlitaṃ paribhūtaṃ acittikataṃ, etaṃ hīnaṃ nāma sippaṃ.

Ukkaṭṭhaṃ nāma sippaṃ muddā gaṇanā lekhā, tesu tesu vā pana janapadesu anoññātaṃ anavaññātaṃ ahīlitaṃ aparibhūtaṃ cittikataṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma sippaṃ.

Sabbepi **ābādha** hīnā, api ca madhumeho ābādho ukkaṭṭho.

Liṅgaṃ nāma dve liṅgāni hīnañca liṅgaṃ ukkaṭṭhañca liṅgaṃ. **Hīnaṃ** nāma liṅgaṃ atidīghaṃ atirassaṃ atikaṇhaṃ accodātaṃ, etaṃ hīnaṃ nāma liṅgaṃ. **Ukkaṭṭhaṃ** nāma liṅgaṃ nātidīghaṃ nātirassaṃ nātikaṇhaṃ nāccodātaṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma liṅgaṃ.

Sabbepi **kilesā** hīnā.

Sabbāpi **āpattiyo** hīnā, api ca sotāpattisamāpatti ukkaṭṭhā.

Akkoso nāma dve akkosā hīno ca akkoso ukkaṭṭho ca akkoso. **Hīno** nāma akkoso oṭṭhosi meṇḍosi goṇosi gadrabhosi tiracchānagatosi nerayikosi, natthi tuyhaṃ sugati, duggati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhāti, yakārena vā bhakārena vā kāṭakoṭacikāya vā, eso hīno nāma akkoso.

Ukkaṭṭho nāma akkoso paṇḍitosi byattosi medhāvīsī bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhāti, eso ukkaṭṭho nāma akkoso.

16. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, caṇḍālaṃ venāṃ nesādaṃ rathakāraṃ pukkusaṃ “caṇḍālosi venosi nesādosi rathakārosi pukkusosi”ti bhaṇati¹, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

1. Vadetīti uddeso. Bhaṇatīti vitthāro (Vajirabuddhi)

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, khattiyāṃ brāhmaṇaṃ “caṇḍālosi venosi nesādosi rathakārosi pukkusosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, caṇḍālaṃ venāṃ nesādaṃ rathakāraṃ pukkusaṃ “khattiyosi brāhmaṇosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, khattiyāṃ brāhmaṇaṃ “khattiyosi brāhmaṇosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

17. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, avakaṇṇakaṃ javakaṇṇakaṃ dhaniṭṭhakaṃ saviṭṭhakaṃ kulavaḍḍhakaṃ “avakaṇṇakosi javakaṇṇakosi dhaniṭṭhakosi saviṭṭhakosi kulavaḍḍhakosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, Buddharakkhitaṃ Dhammarakkhitaṃ Saṃgharakkhitaṃ “avakaṇṇakosi javakaṇṇakosi dhaniṭṭhakosi saviṭṭhakosi kulavaḍḍhakosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, avakaṇṇakaṃ javakaṇṇakaṃ dhaniṭṭhakaṃ saviṭṭhakaṃ kulavaḍḍhakaṃ “Buddharakkhitosi Dhammarakkhitosi Saṃgharakkhitosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, Buddharakkhitaṃ Dhammarakkhitaṃ Saṃgharakkhitaṃ “Buddharakkhitosi Dhammarakkhitosi Saṃgharakkhitosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

18. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, Kosiyaṃ Bhāradvājaṃ “Kosiyosi Bhāradvājosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, Gotamaṃ Moggallānaṃ Kaccānaṃ Vāsiṭṭhaṃ “Kosiyosi Bhāradvājosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, Kosiyaṃ Bhāradvājaṃ “Gotamosi Moggallānosi Kaccānosi Vāsiṭṭhosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, Gotamaṃ Moggallānaṃ Kaccānaṃ Vāsiṭṭhaṃ “Gotamosi Moggallānosi Kaccānosi Vāsiṭṭhosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

19. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, koṭṭhakaṃ pupphachaddakaṃ “koṭṭhakosi pupphachaddakosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, kassakaṃ vāṇijaṃ gorakkhaṃ “koṭṭhakosi pupphachaddakosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, koṭṭhakaṃ pupphachaddakaṃ “kassakosi vāṇijosī gorakkhosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, kassakaṃ vāṇijaṃ gorakkhaṃ “kassakosi vāṇijosī gorakkhosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

20. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, naḷakāraṃ kumbhakāraṃ pesakāraṃ cammakāraṃ nahāpitaṃ “naḷakārosi kumbhakārosi pesakārosi cammakārosi nahāpitosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, muddikaṃ gaṇakaṃ lekhakaṃ “naḷakārosi kumbhakārosi pesakārosi cammakārosi nahāpitosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, naḷakāraṃ kumbhakāraṃ pesakāraṃ cammakāraṃ nahāpitaṃ “muddikosi gaṇakosi lekhakosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, muddikaṃ gaṇakaṃ lekhakaṃ “muddikosi gaṇakosi lekhakosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

21. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, kuṭṭhikaṃ gaṇḍikaṃ kilāsikaṃ sosikaṃ apamārikaṃ “kuṭṭhikosi gaṇḍikosi kilāsikosi sosikosi apamārikosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, madhumehikaṃ “kuṭṭhikosi gaṇḍikosi kilāsikosi sosikosi apamārikosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, kuṭṭhikaṃ gaṇḍikaṃ kilāsikaṃ sosikaṃ apamārikaṃ “madhumehikosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, madhumehikaṃ “madhumehikosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

22. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, atidīghaṃ atirassaṃ atikaṇhaṃ accodātaṃ “atidīghosi atirassosi atikaṇhosi accodātosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, nātidīghaṃ nātirassaṃ nātikaṇhaṃ nāccodātaṃ “atidīghosi atirassosi atikaṇhosi accodātosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, atidīghaṃ atirassaṃ atikaṇhaṃ accodātaṃ “nātidīghosi nātirassosi nātikaṇhosi nāccodātosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, nātidīghaṃ nātirassaṃ nātikaṇhaṃ nāccodātaṃ “nātidīghosi nātirassosi nātikaṇhosi nāccodātosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

23. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, rāgapariyuṭṭhitaṃ dosapariyuṭṭhitaṃ mohapariyuṭṭhitaṃ “rāgapariyuṭṭhitosi dosapariyuṭṭhitosi mohapariyuṭṭhitosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, vītarāgaṃ vītadosaṃ vītamohaṃ “rāgapariyuṭṭhitosi dosapariyuṭṭhitosi mohapariyuṭṭhitosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsebhukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, rāgapariyuṭṭhitaṃ dosapariyuṭṭhitaṃ moha-

pariyuṭṭhitam “vītarāgosi vītadososi vītamohosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭham vadeti, vītarāgam vītadosam vītamoham “vītarāgosi vītadososi vītamohosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

24. Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnam vadehi, pārājikam ajjhāpannam saṅghādisesam ajjhāpannam thullaccayam ajjhāpannam pācittiyam ajjhāpannam pāṭidesanīyam ajjhāpannam dukkaṭam ajjhāpannam dubbhāsitam ajjhāpannam “pārājikam ajjhāpannosi saṅghādisesam ajjhāpannosi thullaccayam ajjhāpannosi pācittiyam ajjhāpannosi pāṭidesanīyam ajjhāpannosi dukkaṭam ajjhāpannosi dubbhāsitam ajjhāpannosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭham vadeti, sotāpannam “pārājikam ajjhāpannosi -pa- dubbhāsitam ajjhāpannosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnam vadeti, pārājikam ajjhāpannam -pa- dubbhāsitam ajjhāpannam “sotāpannosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭham vadeti, sotāpannam “sotāpannosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

25. Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnam vadeti, oṭṭham meṇḍam goṇam gadrabam tiracchānagatam nerayikam “oṭṭhosi meṇḍosi goṇosi gadrabhosi tiracchānagatosi nerayikosi, natthi tuyham sugati, duggati yeva tuyham pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāviṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “oṭṭhosi meṇḍosi goṇosi gadrabhosi tiracchānagatosi nerayikosi, natthi tuyhaṃ sugati, duggati yeva tuyhaṃ pāṭikāṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, oṭṭhaṃ meṇḍaṃ goṇaṃ gadrabhaṃ tiracchānagataṃ nerayikaṃ “paṇḍitosi byattosi medhāvīsi bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikāṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhana ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāviṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “paṇḍisosi byattosi medhāvīsi bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikāṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

26. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭṭassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce khattiyā brāhmaṇā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭṭassa.

27. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce avakaṇṇakā javakaṇṇakā dhaniṭṭhakā saviṭṭhakā kulavaḍḍhakā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce Buddharakkhitā Dhammarakkhitā Saṃgharakkhitā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce Kosiyā Bhāradvājā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce Gotamā Moggallānā Kaccānā Vāsiṭṭhā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce koṭṭhakā pupphachaḍḍakā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce kassakā vāṇijā gorakkhā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce naḷakārā

kumbhakārā pesakārā cammakārā nahāpitā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce muddikā gaṇakā lekhakā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce kuṭṭhikā gaṇḍikā kilāsikā sosikā apamārikā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce madhumeḥikā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce atidīghā atirassā atikaṇhā accodātā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce nātidīghā nātirassā nātikaṇhā nāccodātā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce rāgapariyuṭṭhitā dosapariyuṭṭhitā mohapariyuṭṭhitā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce vītarāgā vītadosā vītamohā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce pārājikaṃ ajjhāpannā -pa- dubbhāsitaṃ ajjhāpannā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce sotāpannā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce oṭṭhā meṇḍā goṇā gadrabhā tiracchānagatā nerayikā, natthi tesam sugati, duggati yeva tesam pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

28. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesam duggati, sugati yeva tesam pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

29. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “ye nūna caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa -pa-.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

30. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “na mayam caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “na mayam paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggati, sugati yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

31. Upasampanno anupasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti -pa- hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāvīṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “paṇḍitosi byattosi medhāvīsī bahussutosi dhammakathikosī, natthi tuyhaṃ duggatī, sugatī yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭṭassa.

Upasampanno anupasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesāṃ duggatī, sugatī yeva tesāṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭṭassa.

Upasampanno anupasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “ye nūna caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭṭassa.

Upasampanno anupasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “na mayaṃ caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “na mayaṃ paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggatī, sugatī yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭṭassa.

32. Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā hīnena hīnaṃ vadeti, caṇḍālaṃ venā nesādaṃ rathakāraṃ pukkusaṃ “caṇḍālosi venosi nesādosī rathakārosī pukkusosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsītassa.

Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, khattiyaṃ brāhmaṇaṃ “caṇḍālosi venosi nesādosī rathakārosī pukkusosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsītassa.

Upasampanno upasampannaṃ na khuṃsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, caṇḍālāṃ venāṃ nesādaṃ rathakāraṃ pukkusaṃ “khattiyosi brāhmaṇosī”ti bhaṇati āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃsa.

Upasampanno upasampannaṃ na khuṃsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, khattiyaṃ brāhmaṇaṃ “khattiyosi brāhmaṇosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃsa.

Upasampanno upasampannaṃ na khuṃsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā hīnena hīnaṃ vadeti -pa- hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāvīṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “paṇḍitosi byattosi medhāvīsī bahussutosi dhammakathikosī, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃsa.

33. Upasampanno upasampannaṃ na khuṃsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “santi idhekacce caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesāṃ duggati, sugati yeva tesāṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃsa.

Upasampanno upasampannaṃ na khuṃsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “ye nūna caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃsa.

Upasampanno upasampannaṃ na khuṃsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “na mayaṃ caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “na mayaṃ paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggati, sugati yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃsa.

34. Upasampanno anupasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā hīnena hīnaṃ vadeti -pa- hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāvīṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “paṇḍitosi byattosi medhāvīsī bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno anupasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “santi idhekacce caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesāṃ duggati, sugati yeva tesāṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno anupasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “ye nūna caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno anupasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “na mayaṃ caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “na mayaṃ paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggati, sugati yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

35. Anāpatti atthapurekkhārassa dhammapurekkhārassa anusāsanipurekkhārassa ummattakassa khittacittassa vedanāṭṭassa ādikammikassāti.

Omasavādasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dutiyaṃ.

1. Musāvādavagga 3. Pesuññasikkhāpada

36. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū

bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ pesuññaṃ upasaṃharanti, imassa sutvā amussa akkhāyanti imassa bhedaḍya, amussa sutvā imassa akkhāyanti amussa bhedaḍya. Tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiiyobhāvāya vepullāya saṃvattanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ pesuññaṃ upasaṃharissanti, imassa sutvā amussa akkhāyissanti imassa bhedaḍya, amussa sutvā imassa akkhāyissanti amussa bhedaḍya. Tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiiyobhāvāya vepullāya saṃvattanti”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ pesuññaṃ upasaṃharatha, imassa sutvā amussa akkhāyatha imassa bhedaḍya, amussa sutvā imassa akkhāyatha amussa bhedaḍya. Tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiiyobhāvāya vepullāya saṃvattanti”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ pesuññaṃ upasaṃharissatha, imassa sutvā amussa akkhāyissatha imassa bhedaḍya, amussa sutvā imassa akkhāyissatha amussa bhedaḍya, tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiiyobhāvāya vepullāya saṃvattanti. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasāḍāya. Pasannānaṃ vā bhiiyobhāvāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

37. “**Bhikkhupesuññe pācittiyā**”ti.

38. **Pesuññaṃ** nāma dvīhākārehi pesuññaṃ hoti piyakamyassa vā bhedaḍhippāyassa vā, dasahākārehi pesuññaṃ upasaṃharati jātitopi nāmatopi gottatopi kammatopi sippatopi ābādhatopi liṅgatopi kilesatopi āpattitopi akkosatopi.

Jāti nāma dve jātiyo hīnā ca jāti ukkaṭṭhā ca jāti. **Hīnā** nāma jāti caṇḍāla-jāti venajāti nesāḍajāti rathakārajāti

pukkusajāti, esā hīnā nāma jāti. **Ukkaṭṭhā** nāma jāti khattiyajāti brāhmaṇajāti, esā ukkaṭṭhā nāma jāti -pa-.

Akkoso nāma dve akkosā hīno ca akkoso ukkaṭṭho ca akkoso. **Hīno** nāma akkoso oṭṭhosi meṇḍosi goṇosi gadrabhosi tiracchānagatosi nerayikosi, natthi tuyhaṃ sugati, duggati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhāti, yakārena vā bhakārena vā kāṭakoṭacikāya vā, eso hīno nāma akkoso. **Ukkaṭṭho** nāma akkoso paṇḍitosi byattosi medhāvīsi bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhāti, eso ukkaṭṭho nāma akkoso.

39. Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘caṇḍālo veno nesādo rathakāro pukkuso’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘khattiyō brāhmaṇo’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘avakaṇṇako javakaṇṇako dhaniṭṭhako saviṭṭhako kulavaḍḍhako’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘Buddharakkhito Dhammarakkhito Saṃgharakkhito’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘Kosiyo Bhāradvājo’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘Gotamo Moggallāno Kaccāno Vāsiṭṭho’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘koṭṭhako pupphachaḍḍako’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘kassako vāṇijo gorakkho’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘naḷakāro kumbhakāro pesakāro cammakāro nahāpito’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘muddiko gaṇako lekhako’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

40. Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘kuṭṭhiko gaṇḍiko kilāsiko sosiko apamāriko’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘madhumehiko’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘atidīgho atirasso atikaṇho accodāto’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘nātidīgho nātirasso nātikaṇho nāccodāto’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘rāgapariyuṭṭhito dosapariyuṭṭhito mohapariyuṭṭhito’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘vītarāgo vītadoso vītamoho’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘pārājikaṃ ajjhāpanno, saṅghādisesaṃ ajjhāpanno, thullaccayaṃ ajjhāpanno, pācittiyaṃ ajjhāpanno, pāṭidesanīyaṃ ajjhāpanno, dukkaṭaṃ ajjhāpanno, dubbhāsitaṃ ajjhāpanno’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘sotāpanno’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘oṭṭho meṇḍo goṇo gadrabho tiracchānagato nerayiko, natthi tassa sugati, duggati yeva tassa pāṭikaṅkhā’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘paṇḍito byatto medhāvī bahussuto dhammakathiko, natthi tassa duggati, sugati yeva tassa pāṭikaṅkhā’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

41. Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘santi idhekacce caṇḍalā venā nesādā rathakārā pukkusā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘santi idhekacce khattiyā brāhmaṇā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa -pa-

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesāṃ duggati, sugati yeva tesāṃ pāṭikaṅkhā’ti bhaṇati,

na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘ye nūna caṇḍalā venā nesādā rathakārā pukkusā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘na mayā caṇḍalā venā nesādā rathakārā pukkusā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘na mayā paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggatī, sugatī yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

42. Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā anupasampannassa pesuññaṃ upasamharati, āpatti dukkaṭassa.

Upasampanno anupasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati, āpatti dukkaṭassa.

Upasampanno anupasampannassa sutvā anupasampannassa pesuññaṃ upasamharati, āpatti dukkaṭassa.

43. Anāpatti napiyakamyassa nabhedādhippāyassa ummattakassa ādikammikassāti.

Pesuññasikkhāpadaṃ niṭṭhitam tatiyaṃ.

1. Musāvādavagga 4. Padasodhammasikkhāpada

44. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū upāsake padaso dhammaṃ vācenti. Upāsakā bhikkhūsu agāravā appatissā asabhāgavuttikā viharanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū upāsake padaso dhammaṃ vācessanti, upāsakā bhikkhūsu agāravā appatissā asabhāgavuttikā viharanti”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave upāsake padaso dhammaṃ vācetha, upāsakā bhikkhūsu agāravā appatissā asabhāgavuttikā viharanti”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā upāsake padaso dhammaṃ vācessatha, upāsakā bhikkhūsu agāravā appatissā asabhāgavuttikā viharanti. Netaṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya pasannānaṃ vā bhiiyobhāvāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

45. “Yo pana bhikkhu anupasampannaṃ padaso dhammaṃ vāceyya, pācittiyaṃ”ti.

46. Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Anupasampanno nāma bhikkhuñca bhikkhuniñca ṭhapetvā avaseso anupasampanno nāma.

Padaso nāma padaṃ anupadaṃ anvakkharaṃ anubyañjanaṃ.

Padam nāma ekato paṭṭhapetvā ekato osāpentī. **Anupadam** nāma pāṭekkaṃ paṭṭhapetvā ekato osāpentī. **Anvakkharam** nāma “rūpaṃ aniccaṃ”ti vuccamāno “run”ti opātetī. **Anubyañjanaṃ** nāma “rūpaṃ aniccaṃ”ti vuccamāno “vedanā aniccā”ti saddaṃ nicchāreti.

Yañca padaṃ yañca anupadaṃ yañca anvakkharaṃ yañca
anubyañjanaṃ, sabbametaṃ padaso¹ nāma.

Dhammo nāma Buddhabhāsito sāvakaḥāsito isibhāsito devatābhāsito
atthūpasañhito dhammūpasañhito.

Vāceyyāti padena vāceti, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya
vāceti. Akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

47. Anupasampanne anupasampannasaññī padaso dhammaṃ vāceti,
āpatti pācittiyassa. Anupasampanne vematiko padaso dhammaṃ vāceti,
āpatti pācittiyassa. Anupasampanne upasampannasaññī padaso dhammaṃ
vāceti, āpatti pācittiyassa.

Upasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Upasampanne
vematiko āpatti dukkaṭassa. Upasampanne upasampannasaññī, anāpatti.

48. Anāpatti ekato uddisāpento, ekato sajjhāyaṃ karonto, yebhuyyena
paṇaṃ ganthaṃ bhaṇantaṃ opātetī, osārentaṃ opātetī, ummattakassa
ādikammikassāti.

Padasodhammasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ catutthaṃ.

1. Musāvādavagga 5. Sahaseyyasikkhāpada

49. Tena samayena Buddho Bhagavā Āḷaviyaṃ viharati Aggāḷave
cetiye. Tena kho pana samayena upāsakā ārāmaṃ āgacchanti
dhammassavanāya. Dhamme bhāsīte therā bhikkhū yathāvihāraṃ gacchanti.
Navakā bhikkhū tattheva upaṭṭhānasālāyaṃ upāsakehi saddhiṃ muṭṭhassatī
asampajānā naggā vikūjamānā kākacchamānā seyyaṃ kappenti. Upāsakā
ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhadantā muṭṭhassatī
asampajānā naggā vikūjamānā kākacchamānā seyyaṃ kappessanti”ti.
Assosūṃ kho bhikkhū tesāṃ upāsakānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ
vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“kathaṃ hi nāma bhikkhū

1. Padaso dhammo (Itipi)

anupasampanna sahasseyyaṃ kappessanti”ti. Atha kho te bhikkhū te navake bhikkhū anekapariyāyena vīgarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira bhikkhave bhikkhū anupasampanna sahasseyyaṃ kappenti”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vīgarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā anupasampanna sahasseyyaṃ kappessanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu anupasampanna sahasseyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

50. Atha kho Bhagavā Āḷaviyaṃ yathābhirantaṃ viharitvā yena Kosambī tena cārikaṃ pakkāmi. Anupubbena cārikaṃ caramāno yena Kosambī tadavasari. Tatra sudāṃ Bhagavā Kosambiyaṃ viharati Badarikārāme. Bhikkhū āyasmantaṃ Rāhulaṃ etadavocuṃ “Bhagavatā āvuso Rāhula sikkhāpadaṃ paññattaṃ ‘na anupasampanna sahasseyyā kappetabbā’ti. Seyyaṃ āvuso Rāhula jānāhi”ti. Atha kho āyasmā Rāhulo seyyaṃ alabhamāno vaccaḷuṭṭiyā seyyaṃ kappesi. Atha kho Bhagavā rattiyaṃ paccūsasamayaṃ paccuṭṭhāya yena vaccaḷuṭṭi tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā ukkāsi. Rāhulaṃ Āyasmāpi Rāhulo ukkāsi. Ko etthāti. Ahaṃ Bhagavā Rāhuloti. Kissa tvaṃ Rāhula idha nisinnosīti. Atha kho āyasmā Rāhulo Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave anupasampanna dirattatirattaṃ sahasseyyaṃ kappetuṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

51. **“Yo pana bhikkhu anupasampanna uttaridirattatirattaṃ sahasseyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.**

52. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe adhippeto bhikkhūti.

Anupasampanno nāma bhikkhum̐ ṭhapetvā avaseso anupasampanno nāma.

Uttaridirattatirattanti atirekadirattatirattaṃ.

Sahāti ekato.

Seyyā nāma sabbacchannā sabbapariicchannā, yebhuyyenaacchannā yebhuyyena paricchannā.

Seyyaṃ kappeyyāti catutthe divase atthaṅgate sūriye anupasampanne nipanne bhikkhu nipajjati, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nipanne anupasampanno nipajjati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nipajjanti, āpatti pācittiyassa. Uṭṭhahitvā punappunaṃ nipajjanti, āpatti pācittiyassa.

53. Anupasampanne anupasampannasaññī uttaridirattatirattaṃ sahaseyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Anupasampanne vematiko uttari dirattatirattaṃ sahaseyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Anupasampanne upasampannasaññī uttaridirattatirattaṃ sahaseyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa.

Upaḍḍhacchanne upaḍḍhaparicchanne āpatti dukkaṭassa. Upasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Upasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Upasampanne upasampannasaññī, anāpatti.

54. Anāpatti dvetisso rattiyo vasati, ūnakadvetisso rattiyo vasati, dve rattiyo vasitvā tatiyāya rattiya purāruṇā nikkhamitvā puna vasati, sabbacchanne sabba-aparicchanne, sabbapariicchanne sabba-acchanne¹, yebhuyyena acchanne yebhuyyena aparicchanne, anupasampanne nipanne bhikkhu nisīdati, bhikkhu nipanne anupasampanno nisīdati, ubho vā nisīdanti, ummattakassa ādikammikassāti.

Sahaseyyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamam.

1. Musāvādavagga 6. Dutiyasahaseyyasikkhāpada

55. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Anuruddho

1. Vasati, sabba-acchanne sabba-aparicchanne, (Sī)

Kosalesu janapade¹ Sāvattim̄ gacchanto sāyaṃ aññatarāṃ gāmaṃ upagacchi. Tena kho pana samayena tasmiṃ gāme aññatarissā itthiyā āvasathāgāraṃ paññattaṃ hoti. Atha kho āyasmā Anuruddho yena sā itthī tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā taṃ itthim̄ etadavoca “sace te bhagini agaru, vaseyyāma ekarattaṃ āvasathāgāre”ti. Vaseyyātha bhanteti. Aññepi addhikā yena sā itthī tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtivā taṃ itthim̄ etadavocum̄ “sace te ayye agaru, vaseyyāma ekarattaṃ āvasathāgāre”ti. Eso kho ayyo samaṇo paṭhamaṃ upagato, sace so anujānāti vaseyyāthāti. Atha kho te addhikā yenāyasmā Anuruddho tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtivā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavocum̄ “sace te bhante agaru, vaseyyāma ekarattaṃ āvasathāgāre”ti. Vaseyyātha āvusoti. Atha kho sā itthī āyasmante Anuruddhe saha dassanena paṭibaddhacittā ahoṣi. Atha kho sā itthī yenāyasmā Anuruddho tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “ayyo bhante imehi manussehi ākiṇṇo na phāsu viharissati, sādhaṃ bhante ayyassa mañcakaṃ abbhantaraṃ paññapeyyan”ti. Adhivāsesi kho āyasmā Anuruddho tuṅhībhāvena. Atha kho sā itthī āyasmato Anuruddhassa mañcakaṃ abbhantaraṃ paññapetvā alaṅkatappaṭiyattā gandhagandhinī yenāyasmā Anuruddho tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “ayyo bhante abhirūpo dassanīyo pāsādiko, ahañcamhi abhirūpā dassanīyā pāsādikā, sādhaṃ bhante ayyassa pajāpati bhaveyyan”ti. Evaṃ vutte āyasmā Anuruddho tuṅhī ahoṣi. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho sā itthī āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “ayyo bhante abhirūpo dassanīyo pāsādiko, ahañcamhi abhirūpā dassanīyā pāsādikā, sādhu bhante ayyo mañceva paṭicchatu² sabbañca sāpateyyan”ti. Tatiyampi kho āyasmā Anuruddho tuṅhī ahoṣi. Atha kho sā itthī sāṭakaṃ nikkhipitvā āyasmato Anuruddhassa purato caṅkamatipi tiṭṭhatipi nisīdatipi seyyampi kappeti. Atha kho āyasmā Anuruddho indriyāni okkhipitvā taṃ itthim̄ neva olokesi, napi ālapi. Atha

1. Ettha Ambaṭṭhasuttādiṭṭhikā oloketabbā.

2. Sampaṭicchatu (Syā)

kho sā itthī “acchariyaṃ vata bho, abbhutaṃ vata bho, bahū me manussā satenapi sahasseṇapi paṇṇanti, ayaṃ pana samaṇo mayā sāmaṃ yāciyamāno na icchati mañceva paṭicchitum sabbaṅca sāpateyyan”ti sātakaṃ nivāsetvā āyasmato anuruddhassa pādesu sirasā nipatitvā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “accayo maṃ bhante accagamā yathābālaṃ yathāmūḷhaṃ yathā-akusalaṃ yāhaṃ evamakāsiṃ, tassā me bhante ayyo accayaṃ accayato paṭiggaṇhātu āyatim saṃvarāyā”ti. Taggha tvaṃ bhagini accayo accagamā yathābālaṃ yathāmūḷhaṃ yathā-akusalaṃ yā tvaṃ evamakāsi, yato ca kho tvaṃ bhagini accayaṃ accayato disvā yathādhammaṃ paṭikarosi, taṃ te mayaṃ paṭiggaṇhāma. Vuddhi hesā bhagini ariyassa vinaye, yo accayaṃ accayato disvā yathādhammaṃ paṭikaroti, āyatim ca saṃvaram āpajjati.

Atha kho sā itthī tassā rattiyā accayena āyasmantaṃ Anuruddhaṃ paṇṇitena khādanīyena bhojanīyena sahatthā santappetvā sampavāretvā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ bhuttāvim onītapattapāṇim abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho taṃ itthim āyasmā Anuruddho dhammiyā kathāya sandassesī samādapesi samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho sā itthī āyasmatā Anuruddhena dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “abhikkantaṃ bhante, abhikkantaṃ bhante, seyyathāpi bhante nikkujjitaṃ vā ukkujjeya, paṭicchannaṃ vā vivareyya, mūḷhassa vā maggaṃ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṃ dhāreyya ‘cakkhumanto rūpāni dakkhanti’ti, evamevaṃ ayyena Anuruddhena anekapariyāyena dhammo pakāsīto. Esāhaṃ bhante taṃ Bhagavantaṃ saraṇaṃ gacchāmi dhammaṅca bhikkhusaṃghaṅca, upāsikaṃ maṃ ayyo dhāretu ajjatagge pāṇupetaṃ saraṇaṃ gatan”ti.

Atha kho āyasmā Anuruddho Sāvattim gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Anuruddho mātuḡāmena sahaseyyaṃ kappessatī”ti. Atha kho te bhikkhū āyasmantaṃ Anuruddhaṃ anekapariyāyena vīgārahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa- “saccaṃ kira tvaṃ anuruddha mātuḡāmena sahaseyyaṃ kappesi”ti. Saccam

Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ Anuruddha mātugāmena sahaseyyaṃ kappessasi. Netāṃ Anuruddha appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

56. “Yo pana bhikkhu mātugāmena sahaseyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

57. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugomo nāma manussithī, na yakkhī¹, na petī, na tiracchānagatā, antamaso tadahujātāpi dārikā, pageva mahattarī.

Sahāti ekato.

Seyyā nāma sabbacchannā sabbaparicchannā, yebhuyyenacchannā yebhuyyena paricchannā.

Seyyaṃ kappeyyāti atthaṅgate sūriye mātugāme nipanne bhikkhu nipajjati, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nipanne mātugāmo nipajjati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nipajjanti, āpatti pācittiyassa. Uṭṭhahitvā punappunaṃ nipajjanti, āpatti pācittiyassa.

58. Mātugāme mātugāmasaññī sahaseyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme vematiko sahaseyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme amātugāmasaññī sahaseyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa.

Upaḍḍhacchanne upaḍḍhaparicchanne āpatti dukkaṭassa. Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakena vā tiracchānagatitthiyā vā sahaseyyaṃ kappeti, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme mātugāmasaññī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme amātugāmasaññī, anāpatti.

59. Anāpatti sabbacchanne sabba-āparicchanne, sabbaparicchanne sabba-acchanne², yebhuyyena acchanne yebhuyyena āparicchanne, mātugāme nipanne bhikkhu

1. Yakkhinī (Ka)

2. Anāpatti sabba-acchanne sabba-āparicchanne, (Sī)

nisīdati, bhikkhu nipanne mātugāmo nisīdati, ubho vā nisīdanti,
ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasahaseyyasikkhāpadam niṭṭhitam chaṭṭham.

1. Musāvādavagga 7. Dhammadesanāsikkhāpada

60. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī Sāvatthiyam kulūpako hoti, bahukāni kulāni upasaṅkamati. Atha kho āyasmā Udāyī pubbaṅhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena aññataram kulam tenupasaṅkami, tena kho pana samayena gharañi nivesanadvāre nisinnā hoti, gharasuṅhā āvasathadvāre nisinnā hoti. Atha kho āyasmā Udāyī yena gharañi tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā gharāṇiyā upakaṇṇake dhammam desesi. Atha kho gharasuṅhāya etadahosi “kiṃ nu kho so samaṇo sassuyā jāro udāhu obhāsati”ti.

Atha kho āyasmā Udāyī gharāṇiyā upakaṇṇake dhammam desetvā yena gharasuṅhā tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā gharasuṅhāya upakaṇṇake dhammam desesi. Atha kho gharāṇiyā etadahosi “kiṃ nu kho so samaṇo gharasuṅhāya jāro udāhu obhāsati”ti. Atha kho āyasmā Udāyī gharasuṅhāya upakaṇṇake dhammam desetvā pakkāmi. Atha kho gharañi gharasuṅham etadavoca “he je kiṃ te eso samaṇo avocā”ti. Dhammam me ayye desesi, ayyāya pana kiṃ avocāti. Mayhampi dhammam desesīti. Tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyo Udāyī upakaṇṇake dhammam desessati, nanu nāma vissatṭhena vivaṭena dhammo desetabbo”ti.

Assosum kho bhikkhū tāsam itthīnam ujjhāyantīnam khiyyantīnam vipācentīnam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma āyasmā Udāyī mātugāmassa dhammam desessati”ti. Atha kho te

bhikkhū āyasmantaṃ Udāyiṃ anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira tvaṃ Udāyi mātugāmassa dhammaṃ desesī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa mātugāmassa dhammaṃ desessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu mātugāmassa dhammaṃ deseyya, pācittiyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

61. Tena kho pana samayena upāsikā bhikkhū passitvā etadavocuṃ “iṅghāyyā dhammaṃ desethā”ti. Na bhaginī kappati mātugāmassa dhammaṃ desetunti. Iṅghāyyā chappañcavācāhi dhammaṃ desetha, sakkā ettakenapi dhammo aññātunti. “Na bhaginī kappati mātugāmassa dhammaṃ desetun”ti kukkuccāyantā na desesuṃ. Upāsikā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā amhehi yācīyamānā dhammaṃ na desessantī”ti. Assosuṃ kho bhikkhū tāsāṃ upāsikānaṃ ujjhāyantīnaṃ khiyyantīnaṃ vipācentīnaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave mātugāmassa chappañcavācāhi dhammaṃ desetun. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṃ deseyya, pācittiyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

62. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū “Bhagavatā anuññātaṃ mātugāmassa chappañcavācāhi dhammaṃ desetun”ti te aviññuṃ purisaviggahaṃ upanisīdāpetvā mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṃ desenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū aviññuṃ purisaviggahaṃ upanisīdāpetvā mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṃ desessantī”ti.

Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave aviññuṃ purisaviggahaṃ upanisīdāpetvā mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṃ desethā”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā aviññuṃ purisaviggahaṃ upanisīdāpetvā mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṃ desessatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

63. “**Yo pana bhikkhu mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṃ deseyya aññatra viññunā purisaviggahena, pācittiyā**”ti.

64. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugāmo nāma manussithī, na yakkhī, na petī, na tiracchānagatā, viññū paṭibalā subhāsītadubbhāsitaṃ duṭṭhullāduṭṭhullaṃ ājānituṃ.

Uttarichappañcavācāhīti atirekachappañcavācāhi.

Dhammo nāma Buddhabhāsito sāvakaḥāsito isibhāsito devatābhāsito atthūpasañhito dhammūpasañhito.

Deseyyāti padena deseti, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya deseti, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

Aññatra viññunā purisaviggahenāti ṭhapetvā viññuṃ purisaviggahaṃ, viññū nāma purisaviggaho paṭibalo hoti subhāsītadubbhāsitaṃ duṭṭhullāduṭṭhullaṃ ājānituṃ.

65. Mātugāme mātugāmasaññī uttarichappañcavācāhi dhammaṃ deseti aññatra viññunā purisaviggahena, āpatti pācittiyassa. Mātugāme vematiko uttarichappañcavācāhi dhammaṃ deseti aññatra viññunā purisaviggahena, āpatti pācittiyassa. Mātugāme amātugāmasaññī uttarichappañcavācāhi dhammaṃ deseti aññatra viññunā purisaviggahena, āpatti pācittiyassa.

Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakassa vā
tiracchānagatamanussaviggahitthiyā vā uttarichappañcavācāhi dhammaṃ
deseti aññatra viññunā purisaviggahena, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme
mātugāmasaññī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko āpatti dukkaṭassa.
Amātugāme amātugāmasaññī, anāpatti.

66. Anāpatti viññunā purisaviggahena, chappañcavācāhi dhammaṃ
deseti, ūnakachappañcavācāhi dhammaṃ deseti, uṭṭhahitvā puna nisīditvā
deseti, mātugāmo uṭṭhahitvā puna nisīdati tasmim deseti, aññassa
mātugāmassa deseti, pañhaṃ pucchati, pañhaṃ puṭṭho katheti, aññassatthāya
bhaṇantaṃ mātugāmo suṇāti, ummattakassa ādikammikassāti.

Dhammadesanāsikkhāpadaṃ niṭṭhitam sattamaṃ.

1. Musāvādavagga 8. Bhūtārocanasikkhāpada

67. * Tena samayena Buddho Bhagavā Vesāliyaṃ viharati Mahāvane
Kūṭāgārasālāyaṃ. Tena kho pana samayena sambahulā sandiṭṭhā sambhattā
bhikkhū Vaggumudāya nadiyā tīre vassaṃ upagacchimsu. Tena kho pana
samayena Vajjī dubbhikkhā hoti dvihitikā setaṭṭhikā salākāvuttā, na sukarā
uñchena paggahena yāpetum. Atha kho tesam bhikkhūnaṃ etadahosi
“etarahi kho Vajjī dubbhikkhā dvihitikā setaṭṭhikā salākāvuttā, na sukarā
uñchena paggahena yāpetum, kena nu kho mayaṃ upāyena samaggā
sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vaseyyāma, na ca piṇḍakena
kilameyyāma”ti. Ekacce evamāhaṃsu “handa mayaṃ āvuso gihīnaṃ
kammantaṃ adhiṭṭhema, evaṃ te amhākaṃ dātuṃ maññissanti, evaṃ
mayaṃ samaggā sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasissāma,
na ca piṇḍakena kilamissāma”ti. Ekacce evamāhaṃsu “alaṃ āvuso kiṃ
gihīnaṃ kammantaṃ adhiṭṭhitena, handa mayaṃ āvuso gihīnaṃ dūteyyaṃ
harāma, evaṃ te amhākaṃ dātuṃ maññissanti, evaṃ mayaṃ samaggā
sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasissāma, na ca piṇḍakena
kilamissāma”ti. Ekacce evamāhaṃsu “alaṃ

* Vi 1. 112 piṭṭhepi.

āvuso kiṃ gihīnaṃ kammantaṃ adhiṭṭhitena, kiṃ gihīnaṃ dūteyyaṃ haṭena, handa mayaṃ āvuso gihīnaṃ aññamaññaṃ uttarimanussadhammassa vaṇṇaṃ bhāsissāma ‘asuko bhikkhu paṭhamassa jhānassa lābhī, asuko bhikkhu dutiyassa jhānassa lābhī, asuko bhikkhu tatiyassa jhānassa lābhī, asuko bhikkhu catutthassa jhānassa lābhī, asuko bhikkhu sotāpanno, asuko bhikkhu sakadāgāmī, asuko bhikkhu anāgāmī, asuko bhikkhu arahā, asuko bhikkhu tevijjo, asuko bhikkhu chaḷabhiñño’ti, evaṃ te amhākaṃ dātuṃ maññissanti, evaṃ mayaṃ samaggā sammodamānā avivadamaṇā phāsukaṃ vassaṃ vasissāma, na ca piṇḍakena kilamissāmā”ti. Eso yeva kho āvuso seyyo, yo amhākaṃ gihīnaṃ aññamaññaṃ uttarimanussadhammassa vaṇṇo bhāsitoti.

Atha kho te bhikkhū gihīnaṃ aññamaññaṃ uttarimanussadhammassa vaṇṇaṃ bhāsimsu “asuko bhikkhu paṭhamassa jhānassa lābhī -pa- asuko bhikkhu chaḷabhiñño”ti. Atha kho te manussā “lābhā vata no, suladdhaṃ vata no, yesaṃ no evarūpā bhikkhū vassaṃ upagatā, na vata no ito pubbe evarūpā bhikkhū vassaṃ upagatā, yathayime bhikkhū sīlavanto kalyāṇadhammā”ti, te na tādisāni bhojanāni attanā bhuñjanti mātāpitūnaṃ denti puttadārassa denti dāsakammakaraporisassa denti mittāmaccānaṃ denti ñāṭisālohitānaṃ denti, yādisāni bhikkhūnaṃ denti. Na tādisāni khādanīyāni sāyanīyāni pānāni attanā khādanti sāyanti pivanti¹ mātāpitūnaṃ denti puttadārassa denti dāsakammakaraporisassa denti mittāmaccānaṃ denti ñāṭisālohitānaṃ denti, yādisāni bhikkhūnaṃ denti. Atha kho te bhikkhū vaṇṇavā ahesuṃ pīṇindriyā pasannamukhavaṇṇā vippasannachavaṇṇā.

68. Āciṇṇaṃ kho panetaṃ vassaṃvuṭṭhānaṃ bhikkhūnaṃ Bhagavantaṃ dassanāya upasaṅkamituṃ. Atha kho te bhikkhū vassaṃvuṭṭhā temāsaccayena senāsaṇaṃ saṃsāmetvā pattacīvaramādāya yena vesālī tena pakkamiṃsu, anupubbena yena Vesālī Mahāvanaṃ Kūṭāgārasālā yena Bhagavā tenupasaṅkamīsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdimīsu. Tena kho pana samayena disāsu vassaṃvuṭṭhā bhikkhū kisā honti lūkhā

1. Attanā pivanti (Syā, Ka)

dubbaṇṇā uppaṇḍuppaṇḍukajātā dhamanisanthatagattā. Vaggumudātīriyā pana bhikkhū vaṇṇavā honti pīṇindriyā pasannamukhavaṇṇā vipasannachavivaṇṇā. Āciṇṇaṃ kho panetaṃ Buddhānaṃ Bhagavantānaṃ āgantukehi bhikkhūhi saddhiṃ paṭisammoditum. Atha kho Bhagavā Vaggumudātīriye bhikkhū etadavoca “kacci bhikkhave khamaṇīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ, kacci samaggā sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasittha, na ca piṇḍakena kilamitthā”ti. Khamaṇīyaṃ Bhagavā, yāpanīyaṃ Bhagavā, samaggā ca mayaṃ bhante sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasimhā, na ca piṇḍakena kilamimhāti. Jānantāpi Tathāgatā pucchanti, jānantāpi na pucchanti. Kālaṃ veditvā pucchanti, kālaṃ veditvā na pucchanti. Atthasañhitā Tathāgatā pucchanti, no anattasañhitā, anattasañhite setughāto Tathāgatānaṃ. Dvīhākārehi Buddhā Bhagavanto bhikkhū paṭipucchanti “dhammaṃ vā desessāma, sāvakānaṃ vā sikkhāpadaṃ paññapessāmā”ti.

Atha kho Bhagavā Vaggumudātīriye bhikkhū etadavoca “yathā kathaṃ pana tumhe bhikkhave samaggā sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasittha, na ca piṇḍakena kilamitthā”ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Kacci pana vo bhikkhave bhūtaṃ. Bhūtaṃ Bhagavāti. Viḅarahi Buddhō Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe bhikkhave udarassa kāraṇā gihīnaṃ aññamaññassa uttarimanussadhammassa vaṇṇaṃ bhāsissatha. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

69. “Yo pana bhikkhu anupasampannassa uttarimanussadhammaṃ āroceyya, bhūtasmiṃ pācittiyaṃ”ti.

70. Yo panā ti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Anupasampanno nāma bhikkhuñca bhikkhuniñca ṭhapetvā avaseso anupasampanno nāma.

* **Uttarimanussadhammo** nāma jhānaṃ vimokkho samādhi samāpatti nāṇadassanaṃ maggabhāvanā phalasadāyikiriyaṃ kilesappahānaṃ vinīvaraṇatā cittassa suññāgāre abhirati.

* **Jhānanti** paṭhamam jhānam dutiyam jhānam tatiyam jhānam catuttham jhānam.

* **Vimokkhoti** suññato vimokkho animitto vimokkho appaṇihito vimokkho.

* **Samādhīti** suññato samādhi animitto samādhi appaṇihito samādhi.

+ **Samāpattīti** suññatā samāpatti animittā samāpatti appaṇihitā samāpatti.

+ **Ñānadassananti** tisso vijjā.

+ **Maggbhāvanāti** cattāro satipaṭṭhānā cattāro sammappadhānā cattāro iddhipādā pañcindriyāni pañca balāni satta bojjhaṅgā ariyo aṭṭhaṅgiko maggo.

+ **Phalasacchikiriyaṭī** sotāpattiphalassa sacchikiriya sakadāgāmiphalassa sacchikiriya anāgāmiphalassa sacchikiriya arahattassa¹ sacchikiriya.

+ **Kilesappahānanti** rāgassa pahānam dosassa pahānam mohassa pahānam.

+ **Vinīvaraṇatā cittassāti** rāgā cittaṃ vinīvaraṇatā dosā cittaṃ vinīvaraṇatā mohā cittaṃ vinīvaraṇatā.

+ **Suññāgāre abhiratīti** paṭhamena jhānena suññāgāre abhirati, dutiyena jhānena suññāgāre abhirati, tatiyena jhānena suññāgāre abhirati, catutthena jhānena suññāgāre abhirati.

71. **Āroceyyāti** anupasampannassa paṭhamam jhānam samāpajjinti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamam jhānam samāpajjāmīti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamam jhānam samāpannoti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

* Vi 1. 118 piṭṭhepi.

1. Arahattaphalassa (Syā)

+ Vi 1. 119 piṭṭhepi.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamassa jhānassa lābhimhīti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamassa jhānassa vasimhīti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamam jhānam sacchikatam mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam. Catuttham jhānam samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Catutthassa jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Catuttham jhānam sacchikatam mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa suññatam vimokkham -pa- animittam vimokkham. Appaṇihitam vimokkham. Suññatam samādhiṃ. Animittam samādhiṃ. Appaṇihitam samādhiṃ samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Appaṇihitassa samādhissa lābhimhi. Vasimhi. Appaṇihito samādhi sacchikato mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa suññatam samāpattim -pa- animittam samāpattim. Appaṇihitam samāpattim samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Appaṇihitāya samāpattiyā lābhimhi. Vasimhi. Appaṇihitā samāpatti sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa tisso vijjā samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Tissanam vijjānam lābhimhi. Vasimhi. Tisso vijjā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa cattāro satipaṭṭhāne -pa- cattāro sammappadhāne. Cattāro iddhipāde samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Catunnam iddhipādānam lābhimhi. Vasimhi. Cattāro iddhipāde sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa pañcendriyāni -pa- pañca balāni samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Pañcannam balānam lābhimhi. Vasimhi. Pañca balāni sacchikatāni mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa satta bojjhaṅge samāpajjīm.
Samāpajjāmi. Samāpanno. Sattannaṃ bojjhaṅgānaṃ lābhimhi. Vasimhi.
Satta bojjhaṅgā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ
samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Ariyassa aṭṭhaṅgikassa maggassa
lābhimhi. Vasimhi. Ariyo aṭṭhaṅgiko maggo sacchikato mayāti bhaṇantassa
āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa sotāpattiphalaṃ -pa- sakadāgāmiphalaṃ.
Anāgāmiphalaṃ. Arahattaṃ¹ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno.
Arahattassa lābhimhi. Vasimhi. Arahattaṃ¹ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa
āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa rāgo me catto -pa- doso me catto. Moho
me catto vanto mutto pahīno paṭinissaṭṭho ukkheṭito samukkheṭito
bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa rāgā me cittaṃ vinīvaraṇaṃ -pa- dosā
me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa suññāgāre paṭhamaṃ jhānaṃ -pa-
dutiyaṃ jhānaṃ. Tatiyaṃ jhānaṃ. Catutthaṃ jhānaṃ samāpajjīm.
Samāpajjāmi. Samāpanno. Suññāgāre catutthassa jhānassa lābhimhi.
Vasimhi. Suññāgāre catutthaṃ jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa
āpatti pācittiyassa.

72. **Āroceyyāti** anupasampannassa paṭhamaṅca jhānaṃ dutiyaṅca
jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa
dutiyaṃ ca jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamaṅca jhānaṃ dutiyaṅca
jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamaṅca jhānaṃ tatiyaṅca jhānaṃ
-pa- paṭhamaṅca jhānaṃ catutthaṅca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi.
Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa catutthassa ca jhānassa lābhimhi.
Vasimhi. Paṭhamaṅca jhānaṃ catutthaṅca jhānaṃ sacchikataṃ mayāti
bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

1. Arahattaphalaṃ (Syā)

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ suññatañca vimokkhaṃ -pa- animittañca vimokkhaṃ. Appaṇihitañca vimokkhaṃ. Suññatañca samādhim. Animittañca samādhim. Appaṇihitañca samādhim samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa appaṇihitassa ca samādhissa lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ appaṇihito ca samādhi sacchikato mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ suññatañca samāpattim -pa- animittañca samāpattim. Appaṇihitañca samāpattim samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa appaṇihitāya ca samāpattiyā lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ appaṇihitā ca samāpatti sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ tisso ca vijjā samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa tissannañca vijjānaṃ lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ tisso ca vijjā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ cattāro ca satipaṭṭhāne -pa- cattāro ca sammappadhāne. Cattāro ca iddhipāde samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa catunnañca iddhipādānaṃ lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ cattāro ca iddhipādā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ pañca ca indriyāni -pa- pañca ca balāni samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa pañcannañca balānaṃ lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ pañca ca balāni sacchikatāni mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ satta ca bojjaṅge samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa sattannañca bojjaṅgānaṃ lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ satta ca bojjaṅgā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ ariyañca aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa ariyassa ca

aṭṭhaṅgikassa maggassa lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ ariyo ca aṭṭhaṅgiko maggo sacchikato mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ sotāpattiphalañca -pa- sakadāgāmiphalañca. Anāgāmiphalañca. Arahattañca¹ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa arahattassa² ca lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ Arahattañca¹ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno -pa- rāgo ca me catto. Doso ca me catto. Moho ca me catto vanto mutto pahīno paṭinissaṭṭho ukkheṭito samukkheṭitoti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno -pa- rāgā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Dosā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

73. **Āroceyyāti** anupasampannassa dutiyañca jhānaṃ tatiyañca jhānaṃ -pa- dutiyañca jhānaṃ catutthañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Dutiyassa ca jhānassa catutthassa ca jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Dutiyañca jhānaṃ catutthañca jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyañca jhānaṃ suññatañca vimokkhaṃ -pa- mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyañca jhānaṃ paṭhamañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Dutiyassa ca jhānassa paṭhamassa ca jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Dutiyañca jhānaṃ paṭhamañca jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Mūlaṃ saṃkhittaṃ

Āroceyyāti anupasampannassa mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ paṭhamañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ

1. Arahattaphalañca (Syā)

2. Arahattaphalassa (Syā)

paṭhamassa ca jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ paṭhamaṅca jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ dosā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamaṅca jhānaṃ dutiyaṅca jhānaṃ tatiyaṅca jhānaṃ catutthaṅca jhānaṃ suññataṅca vimokkhaṃ animittaṅca vimokkhaṃ appaṇihitaṅca vimokkhaṃ suññataṅca samādhim animittaṅca samādhim appaṇihitaṅca samādhim suññataṅca samāpattim animittaṅca samāpattim appaṇihitaṅca samāpattim tisso ca vijjā cattāro ca satipaṭṭhāne cattāro ca sammappadhāne cattāro ca iddhipāde paṅca ca indriyāni paṅca ca balāni satta ca bojjhaṅge ariyaṅca aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ sotāpattiphalaṅca sakadāgāmiphalaṅca anāgāmiphalaṅca arahattaṅca¹ samāpajjim -pa- rāgo ca me catto doso ca me catto moho ca me catto vanto mutto pahīno paṭinissaṭṭho ukkheṭito samukkheṭito rāgā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ dosā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

74. Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamaṃ jhānaṃ samāpajjinti vattukāmo dutiyaṃ jhānaṃ samāpajjinti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamaṃ jhānaṃ samāpajjinti vattukāmo tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ. Suññataṃ vimokkhaṃ. Animittaṃ vimokkhaṃ. Appaṇihitaṃ vimokkhaṃ. Suññataṃ samādhim. Animittaṃ samādhim. Appaṇihitaṃ samādhim. Suññataṃ samāpattim. Animittaṃ samāpattim. Appaṇihitaṃ samāpattim. Tisso vijjā. Cattāro satipaṭṭhāne. Cattāro sammappadhāne. Cattāro iddhipāde. Pañcandriyāni. Paṅca balāni. Satta bojjhaṅge. Ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ. Sotāpattiphalaṃ. Sakadāgāmiphalaṃ. Anāgāmiphalaṃ. Arahattaṃ² samāpajjim -pa- rāgo me catto. Doso me catto. Moho me catto vanto mutto pahīno paṭinissaṭṭho ukkheṭito samukkheṭito. Rāgā me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Dosā me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭijānantassa āpatti dukkaṭassa.

1. Arahattaphalaṅca (Syā)

2. Arahattaphalaṃ (Syā)

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyaṃ jhānaṃ samāpajjinti vattukāmo -pa- mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyaṃ jhānaṃ samāpajjinti vattukāmo paṭhamaṃ jhānaṃ samāpajjinti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

Mūlaṃ saṃkhittam

Āroceyyāti anupasampannassa mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti vattukāmo paṭhamaṃ jhānaṃ samāpajjinti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti vattukāmo dosā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamaṅca jhānaṃ dutiyaṅca jhānaṃ tatiyaṅca jhānaṃ catutthaṅca jhānaṃ -pa- dosā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti vattukāmo mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyaṅca jhānaṃ tatiyaṅca jhānaṃ catutthaṅca jhānaṃ -pa- mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti vattukāmo paṭhamaṃ jhānaṃ samāpajjinti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

75. **Āroceyyāti** anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu paṭhamaṃ jhānaṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu paṭhamassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā paṭhamaṃ jhānaṃ sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ. Catutthaṃ jhānaṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā catutthaṃ jhānaṃ sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu suññataṃ vimokkhaṃ -pa- animittaṃ vimokkhaṃ. Appaṇihitaṃ vimokkhaṃ. Suññataṃ samādhim. Animittaṃ samādhim. Appaṇihitaṃ samādhim samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu appaṇihitassa samādhissa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā appaṇihito samādhi sacchikatoti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu suññataṃ samāpattiṃ -pa- animittaṃ samāpattiṃ. Appaṇihitaṃ samāpattiṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. Appaṇihitāya samāpattiyā lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā appaṇihitā samāpatti sacchikatāti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi. So bhikkhu tisso vijjā -pa- cattāro satipaṭṭhāne. Cattāro sammappadhāne. Cattāro iddhipāde. Pañcendriyāni. Pañca balāni. Satta bojjhaṅge. Ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ. Sotāpattiphalaṃ. Sakadāgāmiphalaṃ. Anāgāmiphalaṃ. Arahattaṃ¹ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. Tassa bhikkhuno rāgo catto. Doso catto. Moho catto vanto mutto pahīno paṭinissaṭṭho ukkheṭito samukkheṭito. Tassa bhikkhuno rāgā cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Dosā cittaṃ vinevaraṇaṃ. Mohā cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu suññāgāre paṭhamaṃ jhānaṃ -pa- dutiyaṃ jhānaṃ. Tatiyaṃ jhānaṃ. Catutthaṃ jhānaṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu suññāgāre catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā suññāgāre catutthaṃ jhānaṃ sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te cīvaraṃ paribhuñji. Yo te piṇḍapātaṃ paribhuñji. Yo te senāsaṇaṃ paribhuñji. Yo te gilānappaccayabhesajjaparikkhāraṃ paribhuñji, so bhikkhu suññāgāre catutthaṃ jhānaṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu suññāgāre catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā suññāgāre catutthaṃ jhānaṃ sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

1. Arahattaphalaṃ (Syā)

76. **Āroceyyāti** anupasampannassa yena te vihāro paribhutto -pa- yena te cīvaram paribhuttaṃ. Yena te piṇḍapāto paribhutto. Yena te senāsanam paribhuttaṃ. Yena te gilānappaccayabhesajjaparikkhāro paribhutto, so bhikkhu suññāgāre catuttham jhānam samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu suññāgāre catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā suññāgāre catuttham jhānam sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yam tvam āgamma vihāram adāsi -pa- cīvaram adāsi. Piṇḍapātam adāsi. Senāsanam adāsi. Gilānappaccayabhesajjaparikkhāram adāsi, so bhikkhu suññāgāre catuttham jhānam samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu suññāgāre catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā suññāgāre catuttham jhānam sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

77. Anāpatti upasampannassa bhūtam āroceti, ādikammikassāti.

Bhūtārocanasikkhāpadam niṭṭhitam aṭṭhamam.

1. Musāvādavagga 9. Duṭṭhullārocanasikkhāpada

78. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto chabbaggiyehi bhikkhūhi saddhim bhaṇḍanakato hoti, so sañcetanikam sukkavissaṭṭhim āpattim āpajjitvā saṅgham tassā āpattiyā parivāsam yāci, tassa saṅgho tassā āpattiyā parivāsam adāsi. Tena kho pana samayena Sāvattiyam aññatarassa pūgassa saṅghabhattam hoti, so parivasanto bhattagge āsanapariyante nisīdi. Chabbaggiyā bhikkhū te upāsake etadavocum “eso āvuso āyasmā Upanando Sakyaputto tumhākam sambhāvito kulūpako yenava hatthena saddhādeyyam bhuñjati, teneva hatthena upakkamitvā asucim mocesi, so sañcetanikam sukkavissaṭṭhim āpattim āpajjitvā saṅgham tassā āpattiyā parivāsam yāci, tassa saṅgho tassā āpattiyā parivāsam

adāsi, so parivasanto āsanapariyante nisinno”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhussa duṭṭhullaṃ āpattiṃ anupasampannassa āroccanti”ti -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhussa duṭṭhullaṃ āpattiṃ anupasampannassa ārocethā”ti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhussa duṭṭhullaṃ āpattiṃ anupasampannassa āroccatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

79. “**Yo pana bhikkhu bhikkhussa duṭṭhullaṃ āpattiṃ anupasampannassa āroceyya aññatra bhikkhusammutiyā¹, pācittiyā**”ti.

80. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Duṭṭhullā nāma āpatti cattāri ca pārājikāni terasa ca saṃghādisesā.

Anupasampanno nāma bhikkhuñca bhikkhuniñca ṭhapetvā avaseso anupasampanno nāma.

Āroceyyāti āroceyya itthiyā vā purisassa vā gahaṭṭhassa vā pabbajitassa vā.

Aññatra bhikkhusammutiyāti ṭhapetvā bhikkhusammutiṃ.

Atthi bhikkhusammuti āpattipariyantā na kulapariyantā, atthi bhikkhusammuti kulapariyantā na āpattipariyantā, atthi bhikkhusammuti āpattipariyantā ca kulapariyantā ca, atthi bhikkhusammuti neva āpattipariyantā na kulapariyantā.

Āpattipariyantā nāma āpattiyo pariggahitāyo honti “ettakāhi āpattīti ārocetabbo”ti.

1. Bhikkhusammatiyā (Syā)

Kulapariyantā nāma kulāni pariggahitāni honti “ettakesu kulesu ārocetabbo”ti. **Āpattipariyantā ca kulapariyantā ca** nāma āpattiyo ca pariggahitāyo honti, kulāni ca pariggahitāni honti “ettakāhi āpattihi ettakesu kulesu ārocetabbo”ti. **Neva āpattipariyantā na kulapariyantā** nāma āpattiyo ca apariggahitāyo honti, kulāni ca apariggahitāni honti “ettakāhi āpattihi ettakesu kulesu ārocetabbo”ti.

81. Āpattipariyante yā āpattiyo pariggahitāyo honti, tā āpattiyo ṭhapetvā aññāhi āpattihi āroceti, āpatti pācittiyassa.

Kulapariyante yāni kulāni pariggahitāni honti, tāni kulāni ṭhapetvā aññesu kulesu āroceti, āpatti pācittiyassa.

Āpattipariyante ca kulapariyante ca yā āpattiyo pariggahitāyo honti, tā āpattiyo ṭhapetvā. Yāni kulāni pariggahitāni honti, tāni kulāni ṭhapetvā aññāhi āpattihi aññesu kulesu āroceti, āpatti pācittiyassa.

Neva āpattipariyante na kulapariyante anāpatti.

82. Duṭṭhullāya āpattiyā duṭṭhullāpattisaññī anupasampannassa āroceti aññatra bhikkhusammutiyā, āpatti pācittiyassa.

Duṭṭhullāya āpattiyā vematiko anupasampannassa āroceti aññatra bhikkhusammutiyā, āpatti pācittiyassa.

Duṭṭhullāya āpattiyā aduṭṭhullāpattisaññī anupasampannassa āroceti aññatra bhikkhusammutiyā, āpatti pācittiyassa.

Aduṭṭhullaṃ āpattiṃ āroceti, āpatti dukkaṭassa.

Anupasampannassa duṭṭhullaṃ vā aduṭṭhullaṃ vā ajjhācāraṃ āroceti, āpatti dukkaṭassa.

Aduṭṭhullāya āpattiyā duṭṭhullāpattisaññī, āpatti dukkaṭassa.

Aduṭṭhullāya āpattiyā vematiko, āpatti dukkaṭassa.

Aduṭṭhullāya āpattiyā aduṭṭhullāpattisaññī, āpatti dukkaṭassa.

83. Anāpatti vatthum āroceti no āpattim, āpattim āroceti no vatthum,
bhikkhusammutiyā ummattakassa ādikammikassāti.

Duṭṭhullārocanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam navamaṃ.

1. Musāvādavagga 10. Pathavīkhaṇanasikkhāpada

84. Tena samayena Buddho Bhagavā Āḷaviyaṃ viharati Aggāḷave
cetiye. Tena kho pana samayena Āḷavakā¹ bhikkhū navakammaṃ karontā
pathaviṃ khaṇantipi khaṇāpentipi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā pathaviṃ khaṇissantipi
khaṇāpessantipi. Ekindriyaṃ samaṇā Sakyaputtiyā jīvaṃ vihetṭhenti”ti.
Assosum kho bhikkhū tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ
vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“katham hi nāma Āḷavakā bhikkhū pathaviṃ khaṇissantipi
khaṇāpessantipi”ti -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave pathaviṃ khaṇathapi
khaṇāpethapi”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham
hi nāma tumhe moghapurisā pathaviṃ khaṇissathapi khaṇāpessathapi.
Jīvasaññino hi moghapurisā manussā pathaviyā. Netam moghapurisā
appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ
sikkhapadaṃ uddiseyyātha—

85. “Yo pana bhikkhu pathaviṃ khaṇeyya vā khaṇāpeyya vā
pācittiyaṇṇī”ti.

86. Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe
adhippeto bhikkhūti.

Pathavī nāma dve pathaviyo jātā ca pathavī ajātā ca pathavī.

1. Āḷavikā (Syā)

Jātā nāma pathavī suddhapaṃsu suddhamattikā appapāsāṇā appasakkharā appakaṭhalā appamarumbā appavālikā yebhuyyena paṃsukā yebhuyyena mattikā, adaḍḍhāpi vuccati jātā pathavī. Yopi paṃsupuñjo vā mattikāpuñjo vā atirekacātumāsaṃ ovaṭṭho, ayampi vuccati jātā pathavī.

Ajātā nāma pathavī suddhapāsāṇā suddhasakkharā suddhakaṭhalā suddhamarumbā suddhavālikā appapaṃsukā appamattikā yebhuyyena pāsāṇā yebhuyyena sakkharā yebhuyyena kaṭhalā yebhuyyena marumbā yebhuyyena vālikā, daḍḍhāpi vuccati ajātā pathavī. Yopi paṃsupuñjo vā mattikāpuñjo vā omakacātumāsaṃ ovaṭṭho, ayampi vuccati ajātā pathavī.

Khaṇeyyāti sayam khaṇati, āpatti pācittiyassa.

Khaṇāpeyyāti aññaṃ āṇāpeti, āpatti pācittiyassa. Sakim āṇatto bahukaṃpi khaṇati, āpatti pācittiyassa.

87. Pathaviyā pathavisaññī khaṇati vā khaṇāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, dahati vā dahāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

Pathaviyā vematiko khaṇati vā khaṇāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, dahati vā dahāpeti vā, āpatti dukkaṭassa.

Pathaviyā apathavisaññī khaṇati vā khaṇāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, dahati vā dahāpeti vā, anāpatti.

Apathaviyā pathavisaññī, āpatti dukkaṭassa. Apathaviyā vematiko āpatti dukkaṭassa. Apathaviyā apathavisaññī, anāpatti.

88. Anāpatti “imaṃ jāna, imaṃ dehi imaṃ āhara, iminā attho imaṃ kappiyam karohi”ti bhaṇati, asañcicca assatiyā ajānantassa ummattakassa ādikammikassāti.

Pathavīkhaṇanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

Musāvādavaggo paṭhamo.

Tassuddānaṃ

Musā omasapesuññaṃ, padaseyyāya ve duve.
Aññaatra viññunā bhūtā, duṭṭhullāpatti khaṇanāti.

2. Bhūtagāmaṃvagga 1. Bhūtagāmasikkhāpada

89. Tena samayena Buddho Bhagavā Āḷaviyaṃ viharati Aggāḷave cetiye, tena kho pana samayena Āḷavakā bhikkhū navakammaṃ karontā rukkhaṃ chindantipi chedāpentipi, aññataropi āḷavako bhikkhu rukkhaṃ chindati. Tasmim̐ rukkhe adhivatthā devatā taṃ bhikkhuṃ etadavoca “mā bhante attano bhavanaṃ kattukāmo mayhaṃ bhavanaṃ chindī”ti. So bhikkhu anādiyanto chindi yeva, tassā ca devatāya dāra-kassa bāhuṃ ākoṭesi. Atha kho tassā devatāya etadahosi “yannūnāhaṃ imaṃ bhikkhuṃ idheva jīvitā voropeyyan”ti, atha kho tassā devatāya etadahosi “na kho metaṃ patirūpaṃ yāhaṃ imaṃ bhikkhuṃ idheva jīvitā voropeyyaṃ, yannūnāhaṃ Bhagavato etamatthaṃ āroceyyan”ti. Atha kho sā devatā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Sādhu sādhu devate, sādhu kho tvaṃ devate taṃ bhikkhuṃ jīvitā na voropesi, sacajja tvaṃ devate taṃ bhikkhuṃ jīvitā voropeyyāsi, bahuñca tvaṃ devate apuññaṃ pasaveyyāsi. Gaccha tvaṃ devate amukasmim̐ okāse rukkho vivitto, tasmim̐ upagacchāti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtīyā rukkhaṃ chindissantipi chedāpessantipi. Ekindriyaṃ samaṇā Sakyaputtīyā jīvaṃ viheṭhenti”ti.

Assosum̐ kho bhikkhū tesam̐ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āḷavakā bhikkhū rukkhaṃ chindissantipi chedāpessantipī”ti -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave rukkhaṃ chindathāpi chedāpēsāpī”ti. Saccam̐ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā rukkhaṃ chindissathāpi chedāpessathāpi. Jīvasaññino hi moghapurisā manussā

rukkhasmim̄. Netam̄ moghapurisā appasannānam̄ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam̄ sikkhāpadam̄ uddiseyyātha—

90. “**Bhūtagāmapātabyatāya pācittiyan**”ti.

91. **Bhūtagāmo** nāma pañca bījajātāni, mūlabījam̄ khandhabījam̄ phaḷubījam̄ aggabījam̄ bījabījameva¹ pañcamam̄.

Mūlabījam̄ nāma haliddi siṅgiveram̄ vacā vacattam̄ ativisā kaṭukarohiṇī usīram̄ bhaddamuttakam̄, yāni vā panaññānipi atthi mūle jāyanti mūle sañjāyanti, etam̄ mūlabījam̄ nāma.

Khandhabījam̄ nāma assattho nigrodho pilakkho udumbaro kacchako kapitthano, yāni vā panaññānipi atthi khandhe jāyanti khandhe sañjāyanti, etam̄ khandhabījam̄ nāma.

Phaḷubījam̄ nāma ucchu veḷu naḷo, yāni vā panaññānipi atthi pabbe jāyanti pabbe sañjāyanti, etam̄ phaḷubījam̄ nāma.

Aggabījam̄ nāma ajjukam̄ phaṇijjakam̄ hiriveram̄, yāni vā panaññānipi atthi agge jāyanti agge sañjāyanti, etam̄ aggabījam̄ nāma.

Bījabījam̄ nāma pubbaṇṇam̄ aparāṇṇam̄, yāni vā panaññānipi atthi bīje jāyanti bīje sañjāyanti, etam̄ bījabījam̄ nāma.

92. Bīje bījasaññī chindati vā chedāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, pacati vā pacāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Bīje vematiko chindati vā chedāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, pacati vā pacāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Bīje abījasaññī chindati vā chedāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, pacati vā pacāpeti vā, anāpatti. Abīje bījasaññī āpatti dukkaṭassa. Abīje vematiko, āpatti dukkaṭassa. Abīje abījasaññī, anāpatti.

93. Anāpatti “imam̄ jāna, imam̄ dehi, imam̄ āhara, iminā attho, imam̄ kappiyam̄ karohī”ti bhaṇati, asañcicca assatiyā ajānantassa ummattakassa ādikammikassāti.

Bhūtagāmasikkhāpadam̄ niṭṭhitam̄ paṭhamam̄.

1. Bījabijañceva (Itipi)

2. Bhūtagāmaṅga 2. Aññavādakasikkhāpada

94. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyāṃ viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Channo anācāraṃ ācaritvā saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarati “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathāṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti. Ye te bhikkhū apicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathāṃ hi nāma āyasmā Channo saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarissati ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathāṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti -pa-. Saccāṃ kira tvaṃ Channa saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarasi “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathāṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathāṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarissasi “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathāṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti. Netāṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathāṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave saṅgho Channassa bhikkhuno aññavādakaṃ ropetu. Evañca pana bhikkhave ropetabbaṃ, byattena bhikkhunā paṭibaleṇa saṅgho ñāpetabbo—

95. “Suṇātu me bhante saṅgho, ayaṃ Channo bhikkhu saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho Channassa bhikkhuno aññavādakaṃ ropeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṅgho, ayaṃ Channo bhikkhu saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarati, saṅgho Channassa bhikkhuno aññavādakaṃ ropeti, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno aññavādakassa ropanā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Ropitaṃ saṅghena Channassa bhikkhuno aññavādakaṃ, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ Channaṃ anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Aññavādake pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

96. Tena kho pana samayena āyasmā Channo saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno “aññenaññaṃ paṭicaranto āpattiṃ āpajjissāmi”ti tuṅhībhūto saṅghaṃ viheseti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Channo saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno tuṅhībhūto saṅghaṃ vihesessatī”ti -pa- “saccaṃ kira tvaṃ Channa saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno tuṅhībhūto saṅghaṃ vihesesī”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno tuṅhībhūto saṅghaṃ vihesessasi. Netāṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave saṅgho Channassa bhikkhuno vihesakaṃ ropetu. Evañca pana bhikkhave ropetabbaṃ byattena bhikkhunā paṭibalena saṅgho ñāpetabbo—

97. “Suṇātu me bhante saṅgho, ayaṃ Channo bhikkhu saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno tuṅhībhūto saṅghaṃ viheseti, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho Channassa bhikkhuno vihesakaṃ ropeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṅgho, ayaṃ Channo bhikkhu saṅghamajjhe āpattiyā anuyuñjīyamāno tuṅhībhūto saṅghaṃ viheseti, saṅgho Channassa bhikkhuno vihesakaṃ ropeti, yassāyasmāto khamati Channassa bhikkhuno vihesakassa ropanā, so tuṅhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Ropitaṃ saṅghena Channassa bhikkhuno vihesakaṃ, khamati saṅghassa tasmā tuṅhī, evametāṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ Channaṃ anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

98. “**Aññavādake vihesake pācittiyā**”ti.

99. **Aññavādako** nāma saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiyā vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo aññenaññaṃ paṭicarati “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathaṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti, eso aññavādako nāma.

Vihesako nāma saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiyā vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo tuṇhībhūto saṅghaṃ viheseti, eso vihesako nāma.

100. Aropite aññavādake saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiyā vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo aññenaññaṃ paṭicarati “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathaṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti, āpatti dukkaṭassa. Aropite vihesake saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiyā vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo tuṇhībhūto saṅghaṃ viheseti, āpatti dukkaṭassa. Ropite aññavādake saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiyā vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo aññenaññaṃ paṭicarati “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathaṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti, āpatti pācittiyassa. Ropite vihesake saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiyā vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo tuṇhībhūto saṅghaṃ viheseti, āpatti pācittiyassa.

101. Dhammakamme dhammakammasaññī aññavādake vihesake āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko aññavādake vihesake āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññī aññavādake vihesake āpatti pācittiyassa. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.

102. Anāpatti ajānanto pucchati, gilāno vā na katheti, “saṅghassa bhaṇḍanaṃ vā kalaho vā viggaho vā vivādo vā bhavissatī”ti na katheti, “saṅghabhedo vā saṅgharāji vā bhavissatī”ti na katheti, “adhammena vā vaggena vā nakammārahassa vā kammaṃ karissatī”ti na katheti, ummattakassa ādikammikassāti.

Aññavādakasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dutiyam.

2. Bhūtagāmaṃvagga 3. Ujjhāpanakasikkhāpada

103. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena āyasmā Dabbo Mallaputto saṅghassa senāsanañca paññapeti, bhattāni ca uddisati. Tena kho pana samayena Mettiyabhūmajakā¹ bhikkhū navakā ceva honti appapuññā ca. Yāni saṅghassa lāmakāni senāsanañi, tāni tesam pāpuṇanti lāmakāni ca bhattāni. Te āyasmantaṃ Dabbaṃ Mallaputtaṃ bhikkhū ujjhāpentī “chandāya Dabbo Mallaputto senāsanaṃ paññapeti, chandāya ca bhattāni uddisati”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācentī “kathaṃ hi nāma Mettiyabhūmajakā bhikkhū āyasmantaṃ Dabbaṃ Mallaputtaṃ bhikkhū ujjhāpessanti”ti -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave Dabbaṃ Mallaputtaṃ bhikkhū ujjhāpethā”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā Dabbaṃ Mallaputtaṃ bhikkhū ujjhāpessatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Ujjhāpanake pācittiyam”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

104. Tena kho pana samayena Mettiyabhūmajakā bhikkhū “Bhagavatā ujjhāpanakaṃ paṭikkhittam”ti “ettāvataṃ bhikkhū sossanti”ti² bhikkhūnaṃ sāmantaṃ āyasmantaṃ Dabbaṃ Mallaputtaṃ khiyyanti “chandāya Dabbo Mallaputto

1. Mettiyabhūmajakā (Sī, Syā)

2. Vihesissanti (Itipi)

senāsanam paññapeti chandāya ca bhattāni uddisatī”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma Mettiyabhūmajakā bhikkhū āyasmantaṃ Dabbaṃ Mallaputtaṃ khiyyissanti”ti -pa- “saccam kira tumhe bhikkhave Dabbaṃ Mallaputtaṃ khiyyathā”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā Dabbaṃ Mallaputtaṃ khiyyissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

105. “Ujjhāpanake khiyyanake pācittiyā”ti.

106. **Ujjhāpanakam** nāma upasampannaṃ saṅghena sammataṃ senāsanapaññāpakam vā bhattuddesakam vā yāgubhājakam vā phalabhājakam vā khajjabhājakam vā appamattakavissajjakam vā avaṇṇam kattukāmo ayasam kattukāmo maṅkukattukāmo upasampannaṃ ujjhāpeti vā khiyyati vā, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme dhammakammasaññī ujjhāpanake khiyyanake āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko ujjhāpanake khiyyanake āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññī ujjhāpanake khiyyanake āpatti pācittiyassa.

Anupasampannaṃ ujjhāpeti vā khiyyati vā, āpatti dukkaṭassa. Upasampannaṃ saṅghena asammetaṃ senāsanapaññāpakam vā bhattuddesakam vā yāgubhājakam vā phalabhājakam vā khajjabhājakam vā appamattakavissajjakam vā avaṇṇam kattukāmo ayasam kattukāmo maṅkukattukāmo upasampannaṃ vā anupasampannaṃ vā ujjhāpeti vā khiyyati vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ saṅghena sammataṃ vā asammetaṃ vā senāsanapaññāpakam vā bhattuddesakam vā yāgubhājakam vā phalabhājakam vā khajjabhājakam vā appamattakavissajjakam vā avaṇṇam kattukāmo ayasam kattukāmo maṅkukattukāmo upasampannaṃ vā anupasampannaṃ vā ujjhāpeti vā khiyyati vā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.

107. Anāpatti pakatiyā chandā dosā mohā bhayā karontaṃ ujjhāpeti vā khiyyati vā, ummattakassa ādikammikassāti.

Ujjhāpanakasikkhāpadaṃ niṭṭhitam tatiyam.

2. Bhūtagāmaṅga 4. Paṭhamasenāsanasikkhāpada

108. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhū hemantike kāle ajjhokāse senāsanam paññapetvā kāyam otāpentā kāle ārocite tam pakkamantā neva uddharimsu na uddharāpesum anāpucchā pakkamimsu, senāsanam ovaṭṭham hoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhū ajjhokāse senāsanam paññapetvā tam pakkamantā neva uddharissanti na uddharāpessanti anāpucchā pakkamissanti, senāsanam ovaṭṭhan”ti. Atha kho te bhikkhū te anepariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū ajjhokāse -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

109. “Yopana bhikkhu saṅghikam mañcam vā pīṭham vā bhisim vā koccham vā ajjhokāse santharivā vā santharāpetvā vā tam pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya, anāpuccham vā gaccheyya, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

110. Tena kho pana samayena bhikkhū ajjhokāse vasitvā kālasseva senāsanam abhiharanti. Addasā kho Bhagavā te bhikkhū kālasseva senāsanam abhiharante, disvāna etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi “anujānāmi bhikkhave aṭṭha māse avassikasamkete¹ maṇḍape vā rukkhamūle vā yattha kākā vā kulalā vā na ūhadanti, tattha senāsanam nikkhipitum”ti.

111. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Saṅghikam nāma saṅghassa dinnam hoti pariccattam.

Mañco nāma cattāro mañcā masārako bundikābaddho kuḷīrapādako āhaccapādako.

1. Vasitum avassikasamkete (Itipi)

Pīṭham nāma cattāri pīṭhāni masārakam bundikābaddham
kuḷīrapādakam āhaccapādakam.

Bhisi nāma pañca bhisiyo uṇṇabhisi coḷabhibhi vākabhisi tiṇabhisi
paṇṇabhisi.

Koccharam nāma vākamayaṃ vā usīramayaṃ vā muñjamayaṃ vā
pabbajamayaṃ¹ vā anto samveṭhetvā baddham hoti.

Santharivvāti sayam santharivvā.

Santharāpetvāti aññaṃ santharāpetvā. Anupasampannaṃ santharāpeti,
tassa palibodho. Upasampannaṃ santharāpeti, santhārakassa² palibodho.

Tam pakkamanto neva uddhareyyāti na sayam uddhareyya.

Na uddharāpeyyāti na aññaṃ uddharāpeyya.

Anāpuccham vā gaccheyyāti bhikkhum vā sāmaṇeraṃ vā ārāmikaṃ vā
anāpucchā majjhimassa purisassa leḍḍupātaṃ atikkamantassa āpatti
pācittiyassa.

112. Saṃghike saṃghikasaññī ajjhokāse santharivvā vā santharāpetvā vā
tam pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpuccham vā
gaccheyya, āpatti pācittiyassa. Saṃghike vematiko -pa- saṃghike
puggalekasaññī ajjhokāse santharivvā vā santharāpetvā vā tam pakkamanto
neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpuccham vā gaccheyya, āpatti
pācittiyassa.

Cimilikaṃ vā uttarattharaṇaṃ vā bhūmattharaṇaṃ vā taṭṭikaṃ vā
cammakhaṇḍam vā pādapuñchaniṃ vā phalakapīḷham vā ajjhokāse
santharivvā vā santharāpetvā vā tam pakkamanto neva uddhareyya na
uddharāpeyya anāpuccham vā gaccheyya, āpatti dukkaṭassa. Puggalike
saṃghikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭassa.
Puggalike puggalikaññī aññaṃ puggalike āpatti dukkaṭassa. Attano
puggalike anāpatti.

1. Babbajamayaṃ (Sī)

2. Santhatassa (Itipi)

113. Anāpatti uddharitvā gacchati, uddharāpetvā gacchati, āpuccham gacchati, otāpento gacchati, kenaci palibuddham hoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamasenāsanāsikkhāpadam niṭṭhitam catuttham.

2. Bhūtagāmvagga 5. Dutiyasenāsanāsikkhāpada

114. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sattarasavaggiyā bhikkhū sahāyakā honti. Te vasantāpi ekatova vasanti, pakkamantāpi ekatova pakkamanti. Te aññatarasmim saṅghike vihāre seyyam santharivā tam pakkamantā neva uddharimsu na uddharāpesum anāpucchā pakkamimsu, senāsanam upacikāhi khāyitam hoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma sattarasavaggiyā bhikkhū saṅghike vihāre seyyam santharivā tam pakkamantā neva uddharissanti na uddharāpessanti anāpucchā pakkamissanti, senāsanam upacikāhi khāyitan”ti. Atha kho te bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave sattarasavaggiyā bhikkhū saṅghike vihāre seyyam santharivā tam pakkamantā neva uddharimsu na uddharāpesum anāpucchā pakkamimsu, senāsanam upacikāhi khāyitanti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma te bhikkhave moghapurisā saṅghike vihāre seyyam santharivā tam pakkamantā neva uddharissanti na uddharāpessanti anāpucchā pakkamissanti. Senāsanam upacikāhi khāyitam. Netam bhikkhave appasannanam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

115. “Yo pana bhikkhu saṅghike vihāre seyyam santharivā vā santharāpetvā vā tam pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya, anāpuccham vā gaccheyya, pācittiyam”ti.

116. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Samghiko nāma vihāro samghassa dinno hoti pariccatto.

Seyyaṃ nāma bhisi cimilikā uttarattharaṇaṃ bhūmattharaṇaṃ taṭṭikā cammakhaṇḍo nisīdanaṃ paccattharaṇaṃ tiṇasanthāro paṇṇasanthāro.

Santharivāti sayāṃ santharivā.

Santharāpetvāti aññaṃ santharāpetvā.

Taṃ pakkamanto neva uddhareyyāti na sayāṃ uddhareyya.

Na uddharāpeyyāti na aññaṃ uddharāpeyya.

Anāpucchāṃ vā gaccheyyāti bhikkhuṃ vā sāmaṇeraṃ vā ārāmikaṃ vā anāpucchā parikkhittassa ārāmassa parikkhepaṃ atikkamantassa āpatti pācittiyassa. Aparikkhittassa ārāmassa upacāraṃ atikkamantassa āpatti pācittiyassa. Samghike samghikasaññī seyyaṃ santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti pācittiyassa. Samghike vematiko seyyaṃ santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti pācittiyassa. Samghike puggalikasaññī seyyaṃ santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti pācittiyassa.

117. Vihārassa upacāre vā upaṭṭhānasālāyaṃ vā maṇḍape vā rukkhamūle vā seyyaṃ santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti dukkaṭassa. Mañcaṃ vā piṭhaṃ vā vihāre vā vihārassūpacāre vā upaṭṭhānasālāyaṃ vā maṇḍape vā rukkhamūle vā santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti dukkaṭassa.

Puggalike samghikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭassa. Puggalike puggalikasaññī aññaṃ puggalike āpatti dukkaṭassa. Attano puggalike anāpatti.

118. Anāpatti uddharitvā gacchati, uddharāpetvā gacchati, āpuccham gacchati, kenaci palibuddham hoti, sāpekkho gantvā tattha ṭhito āpucchati, kenaci palibuddho hoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasenāsanāsikkhāpadam niṭṭhitam pañcamam.

2. Bhūtagāmaṅga 6. Anupakhajjasikkhāpada

119. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū varaseyyāyo palibundhenti, therā bhikkhū vuṭṭhāpentī¹. Atha kho chabbaggiyānam bhikkhūnam etadahosi “kena nu kho mayam upāyena idheva vassam vaseyyāma”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū there bhikkhū anupakhajja seyyam kappenti “yassa sambādho bhavissati, so pakkamissati”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū there bhikkhū anupakhajja seyyam kappessanti”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vīgarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave there bhikkhū anupakhajja seyyam kappethāti. Saccam Bhagavāti. Vīgarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā there bhikkhū anupakhajja seyyam kappessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

120. “Yo pana bhikkhu saṅghike vihāre jānam pubbupagatam bhikkhum anupakhajja seyyam kappeyya ‘yassa sambādho bhavissati, so pakkamissati’ti. Etadeva paccayam karitvā anaññam, pācittiyam”ti.

121. Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Saṅghiko nāma vihāro saṅghassa dinno hoti pariccatto.

1. Ettha te iti kammaṅgamam unam viya dissati.

Jānāti nāma vuḍḍhoti jānāti, gilānoti jānāti, saṃghena dinnoti jānāti.

Anupakhajjāti anupavisitvā.

Seyyaṃ kappeyyāti mañcassa vā pīṭhassa vā pavisantassa vā nikkhamantassa vā upacāre seyyaṃ santharati vā santharāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

Etadeva paccayaṃ karitvā anaññanti na añño koci paccayo hoti anupakhajja seyyaṃ kappetuṃ.

122. Saṃghike saṃghikasaññī anupakhajja seyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Saṃghike vematiko anupakhajja seyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Saṃghike puggalikasaññī anupakhajja seyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa.

Mañcassa vā pīṭhassa vā pavisantassa vā nikkhamantassa vā upacāraṃ ṭhapetvā seyyaṃ santharati vā santharāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti dukkaṭassa. Vihāraṃ upacāre vā upaṭṭhānasālāyaṃ vā maṇḍape vā rukkhamūle vā ajjhokāse vā seyyaṃ santharati vā santharāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Abhinisīdati vā abhinippajjati vā, āpatti dukkaṭassa. Puggalike saṃghikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭassa. Puggalike puggalikasaññī aññassa puggalike āpatti dukkaṭassa. Attano puggalike anāpatti.

123. Anāpatti gilāno pavisati, sītena vā uṇhena vā pīṭito pavisati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Anupakhajjasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭhaṃ.

2. Bhūtagāmaṃvagga 7. Nikkaḍḍhanasikkhāpada

124. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sattarasavaggiyā bhikkhū aññataraṃ paccantimaṃ mahāvihāraṃ paṭisaṅkharonti “idha mayaṃ vassaṃ

vasissāmā”ti. Addasaṃsu kho chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū vihāraṃ paṭisaṅkharonte, disvāna evamāhaṃsu “ime āvuso sattarasavaggiyā bhikkhū vihāraṃ paṭisaṅkharonti. Handa ne vuṭṭhāpessāmā”ti. Ekacce evamāhaṃsu “āgamethāvuso yāva paṭisaṅkharonti, paṭisaṅkhate vuṭṭhāpessāmā”ti.

Atha kho chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū etadavocum “uṭṭhethāvuso amhākaṃ vihāro pāpuṇāti”ti. Nanu āvuso paṭikacceva¹ ācikkhitabbaṃ, mayaṅcaññaṃ paṭisaṅkhareyyāmāti. Nanu āvuso saṃghiko vihāroti. Āmāvuso saṃghiko vihāroti. Uṭṭhethāvuso amhākaṃ vihāro pāpuṇāti. Mahallako āvuso vihāro, tumhepi vasatha, mayampi vasissāmāti. “Uṭṭhethāvuso amhākaṃ vihāro pāpuṇāti”ti kupitā anattamanā gīvāyaṃ gahetvā nikkadḍhanti. Te nikkadḍhīyamānā rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā amhe saṃghikā vihārā nikkadḍhantīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā bhikkhū saṃghikā vihārā nikkadḍhissantī”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave kupitā anattamanā bhikkhū saṃghikā vihārā nikkadḍhathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā kupitā anattamanā bhikkhū saṃghikā vihārā nikkadḍhissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṅca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

125. “Yo pana bhikkhu bhikkhum kupito anattamano saṃghikā vihārā nikkadḍheyya vā nikkadḍhāpeyya vā, pācittiyan”ti.

126. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūti aññaṃ bhikkhum.

1. Paṭigacceva (Sī)

Kupito anattamanoti anabhiraddho āhatacitto khilajāto.

Samghiko nāma vihāro samghassa dinno hoti pariccatto.

Nikkaḍḍheyyāti gabbhe gahetvā pamukhaṃ nikkaḍḍhati, āpatti pācittiyassa. Pamukhe gahetvā bahi nikkaḍḍhati, āpatti pācittiyassa. Ekena payogena bahukepi dvāre atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

Nikkaḍḍhāpeyyāti aññaṃ āṇāpeti, āpatti pācittiyassa¹. Sakim āṇatto bahukepi dvāre atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

127. Samghike samghikasaññī kupito anattamano nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Samghike vematiko kupito anattamano nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Samghike puggalikaññī kupito anattamano nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

Tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Vihārassa upacārā vā upaṭṭhānasālāya vā maṇḍapā vā rukkhamulā vā ajjhokāsā vā nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ vihārā vā vihārassa upacārā vā upaṭṭhānasālāya vā maṇḍapā vā rukkhamulā vā ajjhokāsā vā nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa.

Puggalike samghikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭassa. Puggalike puggalikaññī aññaṃ puggalike āpatti dukkaṭassa. Attano puggalike anāpatti.

128. Anāpatti alajjim nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, ummattakaṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, bhaṇḍanakāraṃ kalahakāraṃ vivādakāraṃ bhassakāraṃ saṃghe adhikaraṇakāraṃ nikkaḍḍhati vā

1. Dukkaṭassa (katthaci)

nikkaḍḍhāpeti vā, tassa parikkhāraṃ nikkāḍḍhati vā nikkāḍḍhāpeti vā, antevāsikaṃ vā saddhivihārikaṃ vā na sammā vattantaṃ nikkāḍḍhati vā nikkāḍḍhāpeti vā, tassa parikkhāraṃ nikkāḍḍhati vā nikkāḍḍhāpeti vā, ummattakassa ādikammikassāti.

Nikkāḍḍhanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ.

2. Bhūtagāmaṃvagga 8. Vehāsakuṭisikkhāpada

129. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena dve bhikkhū saṃghike vihāre uparivehāsakuṭiyā eko heṭṭhā viharati¹ eko upari, uparimo bhikkhu āhaccapādakaṃ mañcaṃ sahasā abhinisīdi, mañcapādo nippatitvā² heṭṭhimassa bhikkhuno matthake avatthāsi, so bhikkhu vissaramakāsi. Bhikkhū upadhāvitvā taṃ bhikkhuṃ etadavocuṃ “kissa tvaṃ āvuso vissaramakāsi”ti. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu saṃghike vihāre uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṃ mañcaṃ sahasā abhinisīdissati”ti. Atha kho te bhikkhū taṃ bhikkhuṃ anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Saccā kira tvaṃ bhikkhu saṃghike vihāre uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṃ mañcaṃ sahasā abhinisīdasīti. Saccā Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa saṃghike vihāre uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṃ mañcaṃ sahasā abhinisīdissasi. Netāṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

130. “Yo pana bhikkhu saṃghike vihāre uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṃ mañcaṃ vā pīṭhaṃ vā abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

1. Viharanti, eko heṭṭhā (?)

2. Patitvā (Syā)

131. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Samghiko nāma vihāro samghassa dinno hoti pariccatto.

Vehāsakuṭi nāma majjhimassa purisassa asīsaghaṭṭā.

Āhaccapādako nāma **mañco** aṅge vijjhitvā ṭhito hoti. **Āhaccapādakaṃ** nāma **pīṭham** aṅge vijjhitvā ṭhitaṃ hoti.

Abhinishideyyāti tasmim abhinishidati, āpatti pācittiyassa.

Abhinipajjeyyāti tasmim abhinipajjati, āpatti pācittiyassa.

132. Samghike samghikasaññī uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṃ mañcaṃ vā pīṭham vā abhinishidati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Samghike vematiko -pa-. Samghike puggalikasaññī uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṃ mañcaṃ vā pīṭham vā abhinishidati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

Puggalike samghikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭassa. Puggalike puggalikasaññī aññassa puggalike āpatti dukkaṭassa. Attano puggalike anāpatti.

133. Anāpatti avehāsakuṭiyā, sīsaghaṭṭāya, heṭṭhā aparibhogam hoti, padarasañcitaṃ hoti, paṭāṇi dinnā hoti, tasmim ṭhito gaṇhati vā laggeti vā, ummattakassa ādikammikassāti.

Vehāsakuṭisikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamam.

2. Bhūtagāmaṃvagga 9. Mahallakavīhārasikkhāpada

134. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyam viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena āyasmato Channassa upaṭṭhāko mahāmatto āyasmato Channassa vihāram kārapeti. Atha kho āyasmā Channo katapariyositaṃ vihāram punappunam chādāpeti

punappunam lepāpeti, atibhārito vihāro paripati. Atha kho āyasmā Channo tiṇaṅca kaṭṭhaṅca samkaḍḍhanto aññatarassa brāhmaṇassa yavakhettaṃ dūsesi. Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhadantā amhākaṃ yavakhettaṃ dūsessanti”ti. Assosum kho bhikkhū tassa brāhmaṇassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Channo katapariyositaṃ vihāraṃ punappunam chādāpessati punappunam lepāpessati. Atibhārito vihāro paripati”ti. Atha kho te bhikkhū āyasmantaṃ Channaṃ anekapariyāyena vīgarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa-. Saccam kira tvaṃ Channa katapariyositaṃ vihāraṃ punappunam chādāpesi punappunam lepāpesi. Atibhārito vihāro paripatīti. Saccam Bhagavāti. Vīgarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa katapariyositaṃ vihāraṃ punappunam chādāpessasi punappunam lepāpessasi. Atibhārito vihāro paripati. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṅca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

135. “Mahallakam pana bhikkhunā vihāraṃ kārayamānena yāva dvāraḥkosā aggaḷaṭṭhapanāya ālokaśandhiparikammāya dvatticchadanassa pariyaṃ appaharite t̥hitena adhiṭṭhātabbam, tato ce uttari appaharitepi t̥hito adhiṭṭhaheyya, pācittiyā”ti.

136. **Mahallako** nāma vihāro sassāmiko vuccati.

Vihāro nāma ullitto vā hoti avalitto vā ullittāvalitto vā.

Kārayamānenāti karonto vā kārapento vā.

Yāva dvāraḥkosāti piṭṭhasaṅghāssa¹ samantā hatthapāsā.

Aggaḷaṭṭhapanāyāti dvāraṭṭhapanāya.

Ālokaśandhiparikammāyāti vātapānaparikammāya setavaṇṇam kāḷavaṇṇam gerukaparikkammaṃ mālākammaṃ latākammaṃ makaradantakam pañcapaṭikam.

1. Piṭṭhasaṅghāssa (Itipi), piṭṭhisāṅghāssa (Syā)

Dvatticchadanassa pariyāyaṃ appaharite ṭhitena adhiṭṭhātabbanti haritaṃ nāma pubbaṇṇaṃ aparāṇṇaṃ. Sace harite ṭhito adhiṭṭhāti, āpatti dukkaṭassa. Maggena chādentassa dve magge adhiṭṭhahitvā tatiyaṃ maggaṃ āṇāpetvā pakkamitabbaṃ. Pariyāyena chādentassa dve pariyāye adhiṭṭhahitvā tatiyaṃ pariyāyaṃ āṇāpetvā pakkamitabbaṃ.

137. **Tato ce uttari appaharitepi ṭhito adhiṭṭhaheyyāti iṭṭhakāya** chādentassa iṭṭhakiṭṭhakāya āpatti pācittiyassa. Silāya chādentassa silāya silāya āpatti pācittiyassa. Sudhāya chādentassa piṇḍe piṇḍe āpatti pācittiyassa. Tiṇena chādentassa karaḷe karaḷe āpatti pācittiyassa. Paṇṇena chādentassa paṇṇe paṇṇe āpatti pācittiyassa.

Atirekadvattipariyāye atirekasaññī adhiṭṭhāti, āpatti pācittiyassa.
Atirekadvattipariyāye vematiko adhiṭṭhāti, āpatti pācittiyassa.
Atirekadvattipariyāye ūnakasaññī adhiṭṭhāti, āpatti pācittiyassa.

Ūnakadvattipariyāye atirekasaññī, āpatti dukkaṭassa.
Ūnakadvattipariyāye vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ūnakadvattipariyāye ūnakasaññī, anāpatti.

138. Anāpatti dvattipariyāye ūnakadvattipariyāye leṇe guhāya tiṇakuṭikāya aññassatthāya attano dhanena, vāsāgāraṃ ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Mahallakavīhārasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

2. Bhūtagāmaṃvagga 10. Sappāṇakasikkhāpada

139. Tena samayena Buddho Bhagavā Āḷaviyaṃ viharati Aggāḷave cetiye. Tena kho pana samayena Āḷavakā bhikkhū navakammaṃ karontā jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇampi mattikampi siṅcantipi siṅcāpentipi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma

Āḷavakā bhikkhū jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇampi mattikampi siñcissantipi siñcāpessantipi”ti. Atha kho te bhikkhū āḷavake bhikkhū anekapariyāyena vīgarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇampi mattikampi siñcathapi siñcāpethapi”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vīgarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇampi mattikampi siñcissathapi siñcāpessathapi. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

140. “Yo pana bhikkhu jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇaṃ vā mattikaṃ vā siñceyya vā siñcāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

141. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma¹ sāmaṃ vā jānāti. Aññe vā tassa ārocenti.

Siñceyyāti sayam siñcati, āpatti pācittiyassa.

Siñcāpeyyāti aññaṃ āṇāpeti, āpatti pācittiyassa². Sakim āṇatto bahukampi siñcati, āpatti pācittiyassa.

142. Sappāṇake sappāṇakasaññī tiṇaṃ vā mattikaṃ siñcati vā siñcāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Sappāṇake vematiko tiṇaṃ vā mattikaṃ vā siñcati vā siñcāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Sappāṇake appāṇakasaññī tiṇaṃ vā mattikaṃ vā siñcati vā siñcāpeti vā, anāpatti. Appāṇake sappāṇakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Appāṇake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Appāṇake appāṇakasaññī, anāpatti.

143. Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa ummattakassa ādikammikassāti.

Sappāṇakasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

Bhūtagāmaṃvaggo dutiyo.

1. Jānaṃ nāma (Syā)

2. Āpatti dukkaṭassa (katthaci)

Tassuddānaṃ

Bhūtaṃ aññāya ujjhāyaṃ, pakkamantena te duve.
Pubbe nikkaḍḍhanāhacca, dvāraṃ sappāṇakena cāti.

3. Ovādavagga 1. Ovādasikkhāpada

144. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodantā lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārānaṃ. Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “etarahi kho āvuso therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodantā lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārānaṃ, handāvuso mayampi bhikkhuniyo ovaḍāma”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocum “amhepi bhaginiyo upasaṅkamatha, mayampi ovaḍissāma”ti.

Atha kho tā bhikkhuniyo yena chabbaggiyā bhikkhū tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā chabbaggiye bhikkhū abhivādetvā ekamantaṃ nisīdimsu. Atha kho chabbaggiya bhikkhū bhikkhunīnaṃ parittaññeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojesuṃ “gacchatha bhaginiyo”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho tā bhikkhuniyo Bhagavā etadavoca “kacci bhikkhuniyo ovādo iddho ahoṣī”ti. Kuto bhante ovādo iddho bhavissati, ayyā chabbaggiyā parittaññeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojesunti. Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo dhammiyā kathāya sandassesī samādapesi samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho tā bhikkhuniyo Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā Bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkamimsu.

Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā chabbaggiye bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira tumhe bhikkhave

bhikkhūnānaṃ parittaññeva dhammiṃ kathāṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojethā”ti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathāṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhunānaṃ parittaññeva dhammiṃ kathāṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojessatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathāṃ katvā bhikkhū āmantesi “anujānāmi bhikkhave bhikkhunovādakaṃ sammannitum. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamaṃ bhikkhu yācītabbo, yācivā byattena bhikkhunā paṭibalena saṃgho ñāpetabbo—

145. “Suṇātu me bhante saṃgho, yadī saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammanneyya, eṣā ñatti.

Suṇātu me bhante saṃgho, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno bhikkhunovādakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyaṃpi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyaṃpi etamatthaṃ vadāmi. Suṇātu me bhante saṃgho, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno bhikkhunovādakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṃghena itthannāmo bhikkhu bhikkhunovādako, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

146. “Yo pana bhikkhu asammato bhikkhuniyo ovadeyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

147. Tena kho pana samayena therā bhikkhū sammataṃ bhikkhuniyo ovadantā tatheva lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccaya-bhesajjaparikkhārānaṃ. Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “etarahi kho āvuso therā bhikkhū sammataṃ bhikkhuniyo ovadantā

tatheva lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajja-parikkhārānaṃ, handāvuso mayampi nissīmaṃ gantvā aññamaññaṃ bhikkhunovādakaṃ sammannitvā bhikkhuniyo ovaḍāmā”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū nissīmaṃ gantvā aññamaññaṃ bhikkhunovādakaṃ sammannitvā bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocuṃ “mayampi bhaginiyo sammatā amhepi upasaṅkamatha mayampi ovaḍissāmā”ti.

Atha kho tā bhikkhuniyo yena chabbaggiyā bhikkhū tenupasaṅkamiṃsu, upasaṅkamitvā chabbaggiye bhikkhū abhivādetvā ekamantaṃ nisīdiṃsu. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunīnaṃ parittaññeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojesuṃ “gacchatha bhaginiyo”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo yena Bhagavā tenupasaṅkamiṃsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho tā bhikkhuniyo Bhagavā etadavoca “kacci bhikkhuniyo ovādo iddho ahoṣī”ti. Kuto bhante ovādo iddho bhavissati, ayyā chabbaggiyā parittaññeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojesunti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo dhammiyā kathāya sandassesī -pa-. Atha kho tā bhikkhuniyo Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā Bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkamiṃsu. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe bhikkhusaṅghaṃ sannipātāpetvā chabbaggiye bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhunīnaṃ parittaññeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojethā”ti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhunīnaṃ parittaññeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojessatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesī “anujānāmi bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgataṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammannitum,—sīlavā hoti pātimokkhasaṃvarasaṃvuto viharati ācāragocarasampanno, aṇumattesu vajjesu bhayadassāvī samādāya sikkhati sikkhāpadesu. Bahussuto hoti sutadharo sutasannicayo, ye te dhammā ādikalyāṇā majjhe

kalyāṇā pariyosānakalyāṇā sātthaṃ sabyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ abhivadanti, tathārūpāssa dhammā bahussutā honti dhātā vacasā paricitā manasā anupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā. Ubhayāni kho panassa pātimokkhāni vitthārena svāgatāni honti suvibhattāni suppavattīni suvinicchitāni suttaso anubyañjanaso. Kalyāṇavāco hoti kalyāṇavākkaraṇo. Yebhuyyena bhikkhunīnaṃ piyo hoti manāpo. Paṭibalo hoti bhikkhuniyo ovaditum. Na kho panetaṃ¹ Bhagavantaṃ uddissa pabbajitāya kāsāyavatthavasānāya garudhammaṃ ajjhāpannapubbo hoti. Vīsativasso vā hoti atirekavīsativasso vā. Anujānāmi bhikkhave imehi aṭṭhahaṅgehi samannāgataṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammannitun”ti.

148. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Asammato nāma ñatticatutthena kammena asammato.

Bhikkhuniyo nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Ovadeyyāti aṭṭhahi garudhammehi ovadati, āpatti pācittiyassa. Aññena dhammena ovadati, āpatti dukkaṭassa. Ekato upasampannaṃ ovadati, āpatti dukkaṭassa.

149. Tena sammatena bhikkhunā pariveṇaṃ sammajjitvā pānīyaṃ paribhojanīyaṃ upaṭṭhāpetvā āsanaṃ paññāpetvā dutiyaṃ gahetvā nisīditabbaṃ. Bhikkhunihi tattha gantvā taṃ bhikkhuṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīditabbaṃ. Tena bhikkhunā pucchitabbā “samaggāttha bhaginiyo”ti. Sace “samaggāmhāyyā”ti bhaṇanti, vattanti bhaginiyo aṭṭha garudhammāti. Sace “vattantāyyā”ti bhaṇanti, “eso bhaginiyo ovādo”ti niyyādetabbo². Sace “na vattantāyyā”ti bhaṇanti, osāretabbā “vassasatūpasampannāya bhikkhuniyā tadahupasampannassa bhikkhuno abhivādanaṃ paccuṭṭhānaṃ añjalikammaṃ sāmīcikammaṃ kātābbaṃ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā

1. Pana taṃ (?)

2. Niyyādetabbo (Itipi)

pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo. Na bhikkhuniyā abhikkhuke āvāse vassaṃ vasitabbaṃ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo. Anvaddhamāsaṃ bhikkhuniyā bhikkhusaṅghato dve dhammā paccāsīsittabbā ¹ uposathapucchakañca ovādupasaṅkamañca, ayampi dhammo -pa-. Vassaṃvuṭṭhāya bhikkhuniyā ubhatosaṅghe tīhi ṭhānehi pavāretabbaṃ diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, ayampi dhammo -pa-. Garudhammaṃ ajjhāpannāya bhikkhuniyā ubhatosaṅghe pakkhamānattaṃ caritabbaṃ, ayampi dhammo -pa-. Dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya ubhatosaṅghe upasampadā pariyesittabbā, ayampi dhammo -pa-. Na bhikkhuniyā kenaci pariyāyena bhikkhu akkositabbo paribhāsītabbo, ayampi dhammo -pa-. Ajjatagge ovaṭo bhikkhunīnaṃ bhikkhūsu vacanapatho, anovaṭo bhikkhūnaṃ bhikkhunīsu vacanapatho, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo”ti.

Sace “samaggāmhāyyā”ti bhaṇantaṃ aññaṃ dhammaṃ bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Sace “vaggāmhāyyā”ti bhaṇantaṃ aṭṭha garudhamme bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Ovādaṃ aniyyādetvā aññaṃ dhammaṃ bhaṇati, āpatti dukkaṭassa.

150. Adhammakamme adhammakammasaññī vaggam bhikkhunisaṅgham vaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme adhammakammasaññī vaggam bhikkhunisaṅgham vematiko ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme adhammakammasaññī vaggam bhikkhunisaṅgham samaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme vematiko vaggam bhikkhunisaṅgham vaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme vematiko vaggam bhikkhunisaṅgham vematiko ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme vematiko vaggam bhikkhunisaṅgham samaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññī vaggam bhikkhunisaṅgham vaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme dhammakammasaññī vaggam bhikkhunisaṅgham vematiko ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme dhammakammasaññī vaggam bhikkhunisaṅgham samaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

1. Paccāsīm sītabbā (Itipi)

Adhammakamme adhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovaḍati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme adhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vematiko ovaḍati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme adhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ samaggasaññī ovaḍati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme vematiko samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovaḍati -pa- vematiko ovaḍati -pa- samaggasaññī ovaḍati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovaḍati -pa- vematiko ovaḍati -pa- samaggasaññī ovaḍati, āpatti pācittiyassa.

151. Dhammakamme adhammakammasaññī vaggam bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovaḍati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme adhammakammasaññī vaggam bhikkhunisaṅghaṃ vematiko ovaḍati -pa- samaggasaññī ovaḍati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme vematiko vaggam bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovaḍati -pa- vematiko ovaḍati -pa- samaggasaññī ovaḍati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme dhammakammasaññī vaggam bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovaḍati -pa- vematiko ovaḍati -pa- samaggasaññī ovaḍati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme adhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovaḍati -pa- vematiko ovaḍati -pa- samaggasaññī ovaḍati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme vematiko samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovaḍati -pa- vematiko ovaḍati -pa- samaggasaññī ovaḍati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme dhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovaḍati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme dhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vematiko ovaḍati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme dhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ samaggasaññī ovaḍati, anāpatti.

152. Anāpatti uddesaṃ dento, pariṭṭhaṃ dento, “osārehi ayyā”ti vuccamāno osāreti, pañhaṃ pucchati, pañhaṃ puṭṭho katheti, aññassatthāya bhaṇantaṃ bhikkhuniyo suṇanti, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Ovādasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ paṭhamam.

3. Ovādavagga 2. Atthaṅgatasikkhāpada

153. Tena समयेना बुद्धो भगवā सवत्थियāं विहरति जेतवने अनāथपिण्डिकस्सा ārāme. Tena kho pana समयेना therā bhikkhū bhikkhuniyo ovadanti pariyāyena. Tena kho pana समयेना āyasmato Cūḷapanthakassa pariyāyo hoti bhikkhuniyo ovadituṃ. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “na dāni ajja ovādo iddho bhavissati, taññeva dāni udānaṃ ayyo Cūḷapanthako punappunaṃ bhaṇissatī”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo yenāyasmā Cūḷapanthako tenupasaṅkamīṃsu, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Cūḷapanthakaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdiṃsu. Ekamantaṃ nisinnā kho tā bhikkhuniyo āyasmā Cūḷapanthako etadavoca “samaggāttha bhaginiyo”ti. Samaggāmhāyyāti. Vattanti bhaginiyo aṭṭha garudhammāti. Vattantāyyāti. “Eso bhaginiyo ovādo”ti niyyādetvā imaṃ udānaṃ punappunaṃ abhāsi—

* “Adhicetaso appamajjato,
Munino monapathesu sikkhato.
Sokā na bhavanti tādino,
Upasanthassa sadā satīmato”ti.

Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “nanu avocumhā na dāni ajja ovādo iddho bhavissati, taññeva dāni udānaṃ ayyo Cūḷapanthako punappunaṃ bhaṇissatī”ti. Assosi kho āyasmā Cūḷapanthako tāsāṃ bhikkhūnīnaṃ imaṃ kathāsallāpaṃ. Atha kho āyasmā Cūḷapanthako vehāsaṃ abbhuggantvā ākāse antalikkhe caṅkamatipi tiṭṭhatipi nisīdatipi seyyampi kappeti dhūmāyatipi pajjalatipi antaradhāyatipi. Tañceva¹ udānaṃ bhaṇati aññaṅca bahuṃ Buddhavacanaṃ. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “acchariyaṃ vata bho, abbhutaṃ vata bho, na vata no ito pubbe ovādo evaṃ iddho bhūtapubbo yathā ayyassa Cūḷapanthakassā”ti. Atha kho āyasmā Cūḷapanthako tā bhikkhuniyo yāva samandhakārā ovaditvā uyyojesi “gacchatha bhaginiyo”ti.

* Khu 1. 128 piṭṭhe Udānepi.

1. Taññeva (Itipi)

Atha kho tā bhikkhuniyo nagaradvāre thakite bahinagare vasitvā kālasseva nagaram pavisanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “abrahmacāriniyo imā bhikkhuniyo ārāme bhikkhūhi saddhim vasitvā idāni nagaram pavisanti”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma āyasmā Cūḷapanthako atthaṅgate sūriye bhikkhuniyo ovaḍissatī”ti -pa- “saccam kira tvam Cūḷapanthaka atthaṅgate sūriye bhikkhuniyo ovaḍasī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvam Cūḷapanthaka atthaṅgate sūriye bhikkhuniyo ovaḍissasi. Netam Cūḷapanthaka appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

154. **“Sammato ce bhikkhu atthaṅgate sūriye bhikkhuniyo ovadeyya, pācittiyā”ti.**

155. **Sammato** nāma ñatticatutthena kammaena sammato.

Atthaṅgate sūriyeti oggate sūriye.

Bhikkhunī nāma ubhatosamghe upasampannā.

Ovadeyyāti aṭṭhahi vā garudhammehi aññena vā dhammena ovadati, āpatti pācittiyassa.

156. Atthaṅgate atthaṅgatasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa. Atthaṅgate vematiko ovadati, āpatti pācittiyassa. Atthaṅgate anattaṅgatasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

Ekato-upasampannāya ovadati, āpatti dukkaṭassa. Anattaṅgate atthaṅgatasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anattaṅgate vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anattaṅgate anattaṅgatasaññī, anāpatti.

157. Anāpatti uddesam dento, paripuccham dento, “osārehi ayyā”ti vuccamāno osāreti, pañham pucchati, pañham puṭṭho katheti, aññassatthāya bhaṇantaṃ bhikkhuniyo suṇanti, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Atthaṅgatasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

3. Ovādavagga 3. Bhikkhunupassayasikkhāpada

158. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā chabbaggiyā bhikkhuniyo ovadanti. Bhikkhuniyo chabbaggiyā bhikkhuniyo etadavocum “ethāyye ovādam gamissāmā”ti. Yampi¹ mayam ayye gaccheyyāma ovādassa kāraṇā, ayyā chabbaggiyā idheva āgantvā amhe ovadantīti. Bhikkhuniyo ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā bhikkhuniyo ovadissanti”ti². Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnam etamattham ārocesum. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā bhikkhuniyo ovadissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā bhikkhuniyo ovadathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā bhikkhuniyo ovadissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā bhikkhuniyo ovadeyya, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

159. Tena kho pana samayena Mahāpajāpati Gotamī gilānā hoti. Therā bhikkhū yena Mahāpajāpati Gotamī tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtivā Mahāpajāpatim Gotamim etadavocum “kacci Gotami khamanīyam, kacci yāpanīyam”ti. Na me ayyā khamanīyam, na yāpanīyam, inghayyā dhammam desethāti. “Na bhagini kappati bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā bhikkhuniyo dhammam desetun”ti kukkuccāyantā na desesum. Atha kho Bhagavā pubbaṅhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena Mahāpajāpati Gotamī tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā paññatte āsane nisīdi. Nisajja kho Bhagavā Mahāpajāpatim Gotamim etadvoca “kacci Gotami khamanīyam, kacci

1. Yam hi (Ka)

2. Chabbaggiyā bhikkhuniyo ovādam na gacchissantīti (Sī)

yāpanīyan”ti. Pubbe me bhante therā bhikkhū āgantvā dhammaṃ desenti, tena me phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantā na desenti, tena me na phāsu hotīti. Atha kho Bhagavā Mahāpajāpatim Gotamim dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṃsetvā utṭhāyāsanaṃ pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā gilānaṃ bhikkhunim ovaditum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

160. “**Yo pana bhikkhu bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā bhikkhuniyo ovadeyya, aññatra samayā pācittiyam. Tatthāyaṃ samayo, gilānā hoti bhikkhunī, ayam tattha samayo**”ti.

161. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhunupassayo nāma yattha bhikkhuniyo ekarattampi vasanti.

Upasaṅkamtivāti tattha gantvā.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Ovadeyyāti atṭhahi garudhammehi ovadati, āpatti pācittiyassa.

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Gilānā nāma bhikkhunī na sakkoti ovādāya vā saṃvāsāya vā gantum.

162. Upasampannāya upasampannasaññī bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā aññatra samayā ovadati, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematiko bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā aññatra samayā ovadati, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññī bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamtivā aññatra samayā ovadati, āpatti pācittiyassa.

Aññena dhammena ovadati, āpatti dukkaṭassa. Ekato-upasampannāya ovadati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññī, āpatti

dukkaṭassa. Anupasampannāya vematiko, āpatti dukkaṭassa.
Anupasampannāya anupasampannasaññī, anāpatti.

163. Anāpatti samaye, uddesaṃ dento, paripucchaṃ dento, “osārehi ayyā”ti vuccamāno osāreti, pañhaṃ pucchati, pañhaṃ puṭṭho katheti, aññassatthāya bhaṇantaṃ bhikkhuniyo suṇanti, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Bhikkhunupassayasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

3. Ovādavagga 4. Āmisasikkhāpada

164. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodantā lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārānaṃ. Chabbaggiyā bhikkhū evaṃ vadanti “na bahukatā therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodituṃ, āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodantī”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū evaṃ vakkhanti na bahukatā therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodituṃ, āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave evaṃ vadetha “na bahukatā therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodituṃ, āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodantī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā evaṃ vakkhatha “na bahukatā therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodituṃ, āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodantī”ti. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

165. “Yo pana bhikkhu evaṃ vadeyya āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovodantīti, pācittiyaṃ”ti.

166. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Āmisahetūti cīvarahetu piṇḍapātahetu senāsanahetu gilānappaccayabhesajjaparikkhārahetu sakkārahetu garukārahetu mānanahetu vandanahetu pūjanahetu.

Evam vadeyyāti upasampannaṃ saṃghena sammataṃ bhikkhunovādakaṃ avaṇṇaṃ kattukāmo ayaṃ kattukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti “cīvarahetu piṇḍapātahetu senāsanahetu gilānappaccayabhesajjaparikkhārahetu sakkārahetu garukārahetu mānanahetu vandanahetu pūjanahetu ovadati”ti bhaṇati, āpatti pācittiyassa.

167. Dhammakamme dhammakammasaññī evaṃ vadeti, āpattiyaṃ. Dhammakamme vematiko evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññī evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa.

Upasampannaṃ saṃghena asammataṃ bhikkhunovādakaṃ avaṇṇaṃ kattukāmo ayaṃ kattukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti “cīvarahetu -pa- pūjanahetu ovadati”ti bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ saṃghena sammataṃ vā asammataṃ vā bhikkhunovādakaṃ avaṇṇaṃ kattukāmo ayaṃ kattukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti “cīvarahetu piṇḍapātahetu senāsanahetu gilānappaccayabhesajjaparikkhārahetu sakkārahetu garukārahetu mānanahetu vandanahetu pūjanahetu ovadati”ti bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.

168. Anāpatti pakatiyā cīvarahetu piṇḍapātahetu senāsanahetu gilānappaccayabhesajjaparikkhārahetu sakkārahetu garukārahetu mānanahetu vandanahetu pūjanahetu ovadantaṃ bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Āmisasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ catuttham.

3. Ovādavagga 5. Cīvaradānasikkhāpada

169. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Sāvattthiyam aññatarissā visikhāya piṇḍāya carati, aññatarāpi bhikkhunī tassā visikhāya piṇḍāya carati. Atha kho so bhikkhu taṃ bhikkhunim etadavoca “gaccha bhagini amukasmiṃ okāse bhikkhā diyyatī”ti, sāpi kho evamāha “gacchāyya amukasmiṃ okāse bhikkhā diyyatī”ti. Te abhiṇhadassanena sandiṭṭhā ahesuṃ. Tena kho pana samayena saṃghassa cīvaram bhājīyati. Atha kho sā bhikkhunī ovādam gantvā yena so bhikkhu tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṃ bhikkhum abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsi, ekamantaṃ ṭhitaṃ kho taṃ bhikkhunim so bhikkhu etadavoca “ayam me bhagini cīvarapaṭiviso¹ sādiyissasi”ti. Āmāyya dubbalacīvarāmhīti.

Atha kho so bhikkhu tassā bhikkhuniyā cīvaram adāsi. So pi kho bhikkhu dubbalacīvaro hoti. Bhikkhū taṃ bhikkhum etadavocum “karohi dāni te āvuso cīvaran”ti. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnam etamattham ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhu bhikkhuniyā cīvaram dassati”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu bhikkhuniyā cīvaram adāsīti. Saccam Bhagavāti. Nātikā te bhikkhu aññātikāti. Aññātikā Bhagavāti. Aññātaḥ moghapurisa aññātikāya na jānāti patirūpaṃ vā appatirūpaṃ vā santam vā asantaṃ vā, katham hi nāma tvaṃ moghapurisa aññātikāya bhikkhuniyā cīvaram dassasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā cīvaram dadeyya, pācittiyam”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

170. Tena kho pana samayena bhikkhū kukkucāyantaṃ bhikkhunīnam pārivattakam² cīvaram na denti. Bhikkhuniyo ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā amhākam parivattakam cīvaram na dassanti”ti. Assosum kho

1. Paṭivim so (Sī), paṭiviso (Itipi)

2. Pārivaṭṭakam (Itipi)

bhikkhū tāsāṃ bhikkhunīnaṃ ujjhāyantīnaṃ khiyyantīnaṃ vipācentīnaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ katham̐ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave pañcannaṃ pārivattakaṃ dātuṃ bhikkhussa bhikkhuniyā sikkhamānāya sāmaṇerassa sāmaṇeriyā, anujānāmi bhikkhave imesaṃ pañcannaṃ pārivattakaṃ dātuṃ. Evañca pana bhikkhave imarṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

171. “Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā civaraṃ dadeyya aññatra pārivattakā, pācittiyā”ti.

172. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe adhippeto bhikkhūti.

Aññātikā nāma mātito vā pitito vā yāva sattamā pitāmahayugā asambaddhā.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Civaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ vikappanupagaṃ pacchimaṃ¹.

Aññatra pārivattakāti ṭhapetvā pārivattakaṃ deti, āpatti pācittiyassa.

173. Aññātikāya aññātikasaññī cīvaraṃ deti aññatra pārivattakā, āpatti pācittiyassa. Aññātikāya vematiko civaraṃ deti aññatra pārivattakā, āpatti pācittiyassa. Aññātikāya ñātikasaññī cīvaraṃ deti aññatra pārivattakā, āpatti pācittiyassa.

Ekato upasampannāya cīvaraṃ deti aññatra pārivattakā, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya aññātikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya ñātikasaññī, anāpatti.

174. Anāpatti ñātikāya, pārivattakaṃ parittena vā vipulaṃ, vipulena vā parittam̐, bhikkhunī vissāsaṃ gaṇhāti, tāvakālikam̐ gaṇhāti, cīvaraṃ ṭhapetvā aññaṃ parikkhāraṃ deti, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Cīvaradānasikkhāpadaṃ niṭṭhitam̐ pañcamaṃ.

1. Vikappanupagapacchimaṃ (Sī)

3. Ovādavagga 6. Cīvarasibbanasikkhāpada

175. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī paṭṭho¹ hoti cīvarakammaṃ kātum. Aññatarā bhikkhunī yenāyasmā Udāyī tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā āyasmantaṃ Udāyīṃ etadvoca “sādhu me bhante ayyo cīvaraṃ sibbatū”ti. Atha kho āyasmā Udāyī tassā bhikkhuniyā cīvaraṃ sibbitvā surattaṃ suparikammakataṃ katvā majjhe paṭibhānacittaṃ vuṭṭhāpetvā saṃharitvā nikkhipi. Atha kho sā bhikkhunī yenāyasmā Udāyī tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā āyasmantaṃ Udāyīṃ etadvoca “kahaṃ taṃ bhante cīvaraṃ”ti. Handa bhagini, imaṃ cīvaraṃ yathāsamhaṭaṃ haritvā nikkhipitvā yadā bhikkhunisaṃgho ovādaṃ āgacchati, tadā imaṃ cīvaraṃ pārupitvā bhikkhunisaṃghassa piṭṭhito piṭṭhito āgacchā”ti. Atha kho sā bhikkhunī taṃ cīvaraṃ yathāsamhaṭaṃ haritvā nikkhipitvā yadā bhikkhunisaṃgho ovādaṃ āgacchati, tadā taṃ cīvaraṃ pārupitvā bhikkhunisaṃghassa piṭṭhito piṭṭhito āgacchati. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “yāva chinnikā imā bhikkhuniyo dhuttikā ahirikāyo, yatra hi nāma cīvare paṭibhānacittaṃ vuṭṭhāpessanti”ti.

Bhikkhuniyo evamāhamsu “kassidaṃ kamman”ti. Ayyassa Udāyissāti. Yepi te chinnakā dhuttakā ahirikā, tesampi evarūpaṃ na sobheyya, kiṃ pana ayyassa Udāyissāti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Udāyī bhikkhuniyā cīvaraṃ sibbissati”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Udāyī bhikkhuniyā cīvaraṃ sibbasīti. Saccam Bhagavāti. Ñātikā te Udāyī aññātikāti. Aññātikā Bhagavāti. Aññātaṃ moghapurisa aññātikāya na jānāti patirūpaṃ vā appatirūpaṃ vā pāsādikaṃ vā apāsādikaṃ vā, kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa aññātikāya bhikkhuniyā cīvaraṃ sibbissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

1. Paṭṭho (Sī, Syā)

176. “Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā cīvaram sībveyya vā sībāpeyyavā, pācittiyā”ti.

177. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Aññātikā nāma mātito vā pitito vā yāva sattamā pitāmahayugā asambaddhā.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Cīvaram nāma channam cīvarānam aññataram cīvaram.

Sībveyyāti sayam sībati, ārāpathe ārāpathe āpatti pācittiyassa.

Sībāpeyyāti aññam āṇāpeti, āpatti pācittiyassa. Sakim āṇatto bahukampi sībati, āpatti pācittiyassa.

178. Aññātikāya aññātikasaññī cīvaram sībati vā sībāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Aññātikāya vematiko cīvaram sībati vā sībāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Aññātikāya ñātikasaññī cīvaram sībati vā sībāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

Ekato upasampannāya cīvaram sībati vā sībāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya aññātikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya ñātikasaññī, anāpatti.

179. Anāpatti ñātikāya, cīvaram ṭhapetvā aññam parikkhāram sībati vā sībāpeti vā, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Cīvarasibbanasikkhāpadam niṭṭhitam chaṭṭham.

3. Ovādavagga 7. Saṁvidhānasikkhāpada

180. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū

bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “yatheva mayam sapajāpatikā āhiṇḍāma, evamevime samaṇā Sakyaputtiyā bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya āhiṇḍanti”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjathāti. Saccam Bhagavatī. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

181. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū ca bhikkhuniyo ca Sāketā Sāvattim addhānamaggappaṭipannā honti. Atha kho tā bhikkhuniyo te bhikkhū etadavocum “mayampi ayyehi saddhim gamissāmā”ti. Na bhaginī kappati bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjitum. Tumhe vā paṭhamam gacchatha, mayam vā gamissāmāti. Ayyā bhante aggapurisā ayyāva paṭhamam gacchantūti. Atha kho tāsam bhikkhunīnam pacchā gacchantīnam antarāmagge corā acchindimsu ca dūsesum ca. Atha kho tā bhikkhuniyo Sāvattim gantvā bhikkhunīnam etamattham ārocesum. Bhikkhuniyo bhikkhūnam etamattham ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave satthagamanīye magge sāsaṅkasammate sappaṭibhaye bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

182. “Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi aññatra samayā, pācittiyam. Tathāyam

samayo, satthagamanīyo hoti maggo sāsāṅkasammato sappatībhayo, ayaṃ tatha samayo”ti.

183. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhunī nāma ubhatosamghe upasampannā.

Saddhinti ekato.

Samvidhāyāti “gacchāma bhagini gacchāmāyya, gacchāmāyya gacchāma bhagini, ajja vā hiyyo vā pare vā gacchāmā”ti samvidahati, āpatti dukkaṭassa.

Antamaso gāmantarampīti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araṇṇe addhajojane addhajojane āpatti pācittiyassa.

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Satthagamanīyo nāma maggo na sakkā hoti vinā satthena gantuṃ.

Sāsāṅkaṃ nāma tasmim magge¹ corānaṃ nivīṭṭhokāso dissati, bhuttokāso dissati, ṭhitokāso dissati, nisinnokāso dissati, nipannokāso dissati.

Sappatībhayaṃ nāma tasmim magge corehi manussā hatā dissanti, viluttā dissanti, ākoṭitā dissanti. Sappatībhayaṃ gantvā appatībhayaṃ dassetvā uyyojetabbā “gacchatha bhaginiyo”ti.

184. Samvidahite samvidahitasaññī ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi aññatra samayā, āpatti pācittiyassa. Samvidahite vematiko ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi aññatra samayā, āpatti pācittiyassa. Samvidahite asaṃvidahitasaññī ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi aññatra samayā, āpatti pācittiyassa.

Bhikkhu samvidahati bhikkhunī na samvidahati, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite samvidahitasaññī, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite vematiko āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite asaṃvidahitasaññī, anāpatti.

1. Yasimim magge (?)

185. Anāpatti samaye, asaṁvidahitvā gacchati, bhikkhunī saṁvidahati bhikkhu na saṁvidahati, visaṅketena gacchanti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Samvidhānasikkhāpadam niṭṭhitam sattamam.

3. Ovādavagga 8. Nāvābhiruhanasikkhāpada

186. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ¹ abhiruhanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “yatheva mayaṁ sapajāpatikā nāvāya² kīlāma, evamevime samaṇā Sakyaputtiyā bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya nāvāya kīlanti”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussanam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ abhiruhissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ abhiruhathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ abhiruhissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ¹ abhiruheyya uddhamgāminim vā adhogāminim vā, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

187. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū ca bhikkhuniyo ca Sāketā Sāvattim addhānamaggappaṭipannā honti. Antarāmagge nadī taritabbā³ hoti. Atha kho tā bhikkhuniyo te bhikkhū etadavocum “mayampi ayyehi saddhim uttarissamā”ti. Na bhaginī kappati bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ abhiruhitum. Tumhe vā paṭhamam uttaratha, mayam vā

1. Ekanāvaṁ (Syā)

2. Ekanāvāya (Syā)

3. Uttaritabbā (Syā)

uttarissāmāti. Ayyā bhante aggapurisā, ayyāva paṭhamam uttarantūti. Atha kho tāsam bhikkhunīnam pacchā uttarantīnam corā acchindimsu ca dūsesum ca. Atha kho tā bhikkhuniyo Sāvattim gantvā bhikkhunīnam etamattham ārocesum. Bhikkhuniyo bhikkhūnam etamattham ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave tiriyam taraṇāya bhikkhuniyā saddhim samvidhāya ekam nāvam abhiruhitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

188. “Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhim samvidhāya ekam nāvam abhiruheyya uddhamgāminim vā adhogāminim vā aññatra tiriyam taraṇāya, pācittiyam”ti.

189. Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhunī nāma ubhatosamghe upasampannā.

Saddhinti ekato.

Samvidhāyāti “abhiruhāma bhagini abhiruhāmāyya, abhiruhāmāyya abhiruhāma bhagini, ajja vā hiyyo vā pure vā abhiruhāmā”ti samvidahati, āpatti dukkaṭassa.

Bhikkhuniyā abhiruḷhe bhikkhu abhiruhati, āpatti pācittiyassa. Bhikkhumhi abhiruḷhe bhikkhunī abhiruhati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā abhiruhanti, āpatti pācittiyassa.

Uddhamgāmininti ujjavanikāya.

Adhogāmininti ojavanikāya.

Aññatra tiriyam taraṇāyāti ṭhapetvā tiriyam taraṇam.

Kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araṇṇe aḍḍhayojane aḍḍhayojane āpatti pācittiyassa.

190. Samvidahite samvidahitasaññī ekam nāvam abhiruhati uddhamgāminim vā adhogāminim vā aññatra tiriyam taraṇāya, āpatti pācittiyassa.

saṃvidahite vematiko ekaṃ nāvaṃ abhiruhati uddhaṃgāminim vā adho gāminim vā aññatra tiriyaṃ taraṇāya, āpatti pācittiyassa. Saṃvidahite asaṃvidahitasaññī ekaṃ nāvaṃ abhiruhati uddhaṃgāminim vā adhogāminim vā aññatra tiriyaṃ taraṇāya, āpatti pācittiyassa.

Bhikkhu saṃvidahati bhikkhunī na saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite saṃvidahitasaññī, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite asaṃvidahitasaññī, anāpatti.

191. Anāpatti tiriyaṃ taraṇāya, asaṃvidahitvā abhiruhanti, bhikkhunī saṃvidahati bhikkhu na saṃvidahati, visaṅketena abhiruhanti, āpadāsu ummattakassa ādikammissāti.

Nāvābhiruhanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam aṭṭhamam.

3. Ovādavagga 9. Paripācitasikkhāpada

192. Tena समयena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana समयena Thullanandā bhikkhunī aññatarassa kulassa kulūpikā hoti niccabhattikā, tena ca gahapatinā therā bhikkhū nimantitā honti. Atha kho Thullanandā bhikkhunī pubbaṇhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena taṃ kulam tenupasaṅkami, upasaṅkamtvā taṃ gahapatiṃ etadavoca “kimidaṃ gahapati pahūtaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyattan”ti. Therā mayā ayye nimantitāti. Ke pana te gahapati therāti. Ayyo Sāriputto ayyo Mahāmogallāno ayyo Mahākaccāno ayyo Mahākoṭṭhiko ayyo Mahākappino ayyo Mahācundo ayyo Anuruddho ayyo Revato ayyo Upāli ayyo Ānando ayyo Rāhuloti. Kim pana tvaṃ gahapati mahānāge tiṭṭhamāne ceṭake nimantesīti.

Ke pana te ayye mahānāgāti. Ayyo Devadatto ayyo Kokāliko ayyo Kaṭamodakatissako¹ ayyo Khaṇḍadeviyā

1. Kaṭamorakatissako (Sī) Katamorakatissako (Syā)

putto ayyo Samuddadattoti. Ayaṃ carahi Thullanandāya bhikkhuniyā antarākathā vippakatā, atha te therā bhikkhū pavisiṃsu. Saccam mahānāgā kho tayā gahapati nimantitāti. “Idāneva kho tvaṃ ayye ceṭake akāsi, idāni mahānāge”ti gharato ca nikkadḍhi, niccabhattañca pacchindi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma Devadatto jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjissati”ti -pa- “saccam kira tvaṃ devadatta jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjasi”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjeyya, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

193. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Rājagahā pabbajito nātikulam agamāsi. Manussā “cirassampi bhadanto āgato”ti sakkaccam bhattam akāmsu. Tassa kulassa kulūpikā bhikkhunī te manusse etadavoca “dethayyassa āvuso bhattan”ti. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittam jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjitum”ti kukkucāyanto na paṭiggahesi, nāsakki piṇḍāya caritum, chinnabhatto ahoṣi. Atha kho so bhikkhu ārāmam gantvā bhikkhūnam etamattham ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave pubbe gihisamārambhe jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

194. “Yo pana bhikkhu jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjeyya aññatra pubbe gihisamārambhā, pāricittiyam”ti.

195. **Yo panati** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassa āroceti, sā vā āroceti.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṃghe upasampannā.

Paripāceti nāma pubbe adātukāmānaṃ akattukāmānaṃ ayyo bhāṇako ayyo bahussuto ayyo suttantiko ayyo vinayadharo ayyo dhammakathiko, detha ayyassa, karotha ayyassāti. Esā paripāceti nāma.

Piṇḍapāto nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarānaṃ bhojanaṃ.

Aññatra pubbe gihisamārambhāti ṭhapetvā gihisamārambhaṃ.

Gihisamārambho nāma ñātakā vā honti pavāritā vā pakatipaṭiyattaṃ vā.

Aññatra pubbe gihisamārambhā bhuñjissāmīti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

196. Paripācete paripācitasaññī bhuñjati aññatra pubbe gihisamārambhā, āpatti pācittiyassa. Paripācete vematiko bhuñjati aññatra pubbe gihisamārambhā, āpatti dukkaṭassa. Paripācete aparipācitasaññī bhuñjati aññatra pubbe gihisamārambhā, anāpatti. Ekato-upasampannāya paripācitaṃ bhuñjati aññatra pubbe gihisamārambhā, āpatti dukkaṭassa. Aparipācete paripācitasaññī, āpatti dukkaṭassa. Aparipācete vematiko, āpatti dukkaṭassa. Aparipācete aparipācitasaññī, anāpatti.

197. Anāpatti pubbe gihisamārambhe, sikkhamānā paripāceti, sāmaṇerī paripāceti, pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Paripācitasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

3. Ovādavagga 10. Rahonisajjasikkhāpada

198. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyānaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmato

Udāyissa purāṇadutiyaikā bhikkhunīsu pabbajitā hoti. Sā āyasmato Udāyissa santike abhikkhaṇaṃ āgacchati, āyasmāpi Udāyī tassā bhikkhuniyā santike abhikkhaṇaṃ gacchati. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī tassā bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Udāyī bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Udāyī bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessasi. Netaṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

199. “**Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappeyya, pācittiyaṃ**”ti.

200. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṃghe upasampannā.

Saddhinti ekato.

Eko ekāyāti bhikkhu ceva hoti bhikkhunī ca.

* **Raho** nāma cakkhussa raho sotassa raho. **Cakkhussa raho** nāma na sakkā hoti akkhiṃ vā nikhaṇīyamāne bhamukaṃ vā ukkhipīyamāne sīsaṃ vā ukkhipīyamāne passitum. **Sotassa raho** nāma na sakkā hoti pakatikathā sotum.

Nisajjaṃ kappeyyāti bhikkhuniyā nisinnāya bhikkhu upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa.

Bhikkhu nisinne bhikkhunī upanisinnā vā hoti upanipannā vā, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nisinnā honti ubho vā nipannā, āpatti pācittiyassa.

201. Raho rahosaññī eko ekāya nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa.
Raho vematiko eko ekāya nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa. Raho
arahosaññī eko ekāya nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa.

Araho rahosaññī, āpatti dukkaṭassa. Araho vematiko, āpatti dukkaṭassa.
Araho arahosaññī, anāpatti.

202. Anāpatti yo koci viññū dutiyo hoti, tiṭṭhati na nisīdati,
arahopekkho, aññavihito nisīdati, ummattakassa ādikammikassāti.

Rahonisajjasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

Ovādavaggo tatiyo.

Tassuddānaṃ

Asammata atthaṅgatū, passayāmisadānena.

Sibbati addhānaṃ nāvaṃ bhuñjeyya, eko ekāya te dasāti.

4. Bhojanavagga 1. Āvasathapiṇḍasikkhāpada

203. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sāvattthiyā avidūre
aññatarassa pūgassa āvasathapiṇḍo paññatto hoti. Chabbaggiyā bhikkhū
pubbaṅhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya Sāvattthiṃ piṇḍāya
pavisitvā piṇḍaṃ alabhamānā āvasathaṃ agamaṃsu. Manussā “cīrassampi
bhadantā āgatā”ti sakkaccaṃ parivisiṃsu. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū
dutiyaṃpi divasaṃ -pa-. Tatiyaṃpi divasaṃ pubbaṅhasamayaṃ nivāsetvā
pattacīvaramādāya Sāvattthiṃ piṇḍāya pavisitvā piṇḍaṃ alabhamānā
āvasathaṃ gantvā bhuñjiṃsu. Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ
etadahosi “kim mayāṃ karissāma ārāmaṃ gantvā, hiyyopi idheva
āgantabbaṃ bhavissatī”ti tattheva anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ
bhuñjanti. Titthiyā apasakkanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“kathaṃ hi

nāma samaṇā Sakyaputtiyā anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjissanti. Nayimesaññeva āvasathapiṇḍo paññatto, sabbesaññeva āvasathapiṇḍo paññatto”ti.

Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjissatha. Netaṃ moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Eko āvasathapiṇḍo bhuñjitabbo, tato ce uttari bhuñjeyya, pācittiyan”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

204. Tena kho pana samayena āyasmā Sāriputto Kosalesu janapade Sāvattim gacchanto yena aññataro āvasatho tenupasaṅkami. Manussā “cirassampi thero āgato”ti sakkaccam parivisimsu. Atha kho āyasmato Sāriputtassa bhuttāvissa kharo ābādho uppajji, nāsakkhi tamhā āvasathā pakkamituṃ. Atha kho te manussā dutiyampi divasaṃ āyasmantaṃ Sāriputtaṃ etadavocum “bhuñjatha bhante”ti. Atha kho āyasmā Sāriputto “Bhagavatā paṭikkhittaṃ anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjitun”ti kukkucāyanto na paṭiggahesi, chinnabhatto ahosi. Atha kho āyasmā Sāriputto Sāvattim gantvā bhikkhūnam etamatthaṃ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

205. **“Agilānena bhikkhunā eko āvasathapiṇḍo bhuñjitabbo, tato ce uttari bhuñjeyya, pācittiyan”ti.**

206. **Agilāno** nāma sakkoti tamhā āvasathā pakkamituṃ.

Gilāno nāma na sakkoti tamhā āvasathā pakkamituṃ.

Āvasathapiṇḍo nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññataraṃ bhojanaṃ sālāya vā maṇḍape vā rukkhamūle vā ajjhokāse vā anodissa yāvadattho paññatto hoti. Agilānena bhikkhunā sakim̃ bhuñjitabbo, tato ce uttari bhuñjissāmīti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

207. Agilāno agilānasaññī tatuttari āvasathapiṇḍaṃ bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Agilāno vematiko tatuttari āvasathapiṇḍaṃ bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Agilāno galenasaññī tatuttari āvasathapiṇḍaṃ bhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Gilāno agilānasaññī, āpatti dukkaṭassa. Gilāno vematiko, āpatti dukkaṭassa. Gilāno gilānasaññī, anāpatti.

208. Anāpatti gilānassa, agilāno sakim̃ bhuñjati, gacchanto vā āgacchanto vā bhuñjati, sāmikā nimantetvā bhojenti, odissa paññatto hoti, na yāvadattho paññatto hoti, pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Āvasathapiṇḍasikkhāpadaṃ niṭṭhitam̃ paṭhamam̃.

4. Bhojanavagga 2. Gaṇabhojanasikkhāpada

209. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Devadatto parihīnalābhasakkāro saporiso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjati. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjissanti. Kassa sampannaṃ na manāpaṃ, kassa sādum̃ na ruccatī”ti. Assosum̃ kho bhikkhū tesam̃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te

ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma Devadatto sapaṛiso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ devadatta sapaṛiso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa sapaṛiso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

210. Tena kho pana samayena manussā gilāne bhikkhū bhattena nimantenti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsentī “paṭikkhittam Bhagavatā gaṇabhojanam”ti. Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā gaṇabhojanam bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā, pācittiyam. Tatthāyam samayo, gilānasamayo, ayam tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

211. Tena kho pana samayena manussā cīvaradānasamaye sacīvarabhattam paṭiyādetvā bhikkhū nimantenti “bhojetvā cīvarena acchādessāmā”ti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsentī “paṭikkhittam Bhagavatā gaṇabhojanam”ti. Cīvaram parittam uppajjati. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvaradānasamaye gaṇabhojanam bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyam. Tatthāyam samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo, ayam tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

212. Tena kho pana samayena manussā cīvarakāraṇe bhikkhū bhattena nimantenti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsentī “paṭikkhittam Bhagavatā

gaṇabhojanan”ti. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvarakārasamaye gaṇabhojanam bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyam. Tattḥāyam samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo, ayam tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

213. Tena kho pana samayena bhikkhū manussehi saddhim addhānam gacchanti. Atha kho te bhikkhū te manusse etadavocum “muhuttam āvuso āgametha piṇḍāya carissāmā”ti. Te evamāhamsu “idheva bhante bhuñjathā”ti. Bhikkhū kukkuccāyantā na paṭiggaṇhanti “paṭikkhittam Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave addhānagamanasamaye gaṇabhojanam bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyam. Tattḥāyam samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo, ayam tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

214. Tena kho pana samayena bhikkhū manussehi saddhim nāvāya gacchanti. Atha kho te bhikkhū te manusse etadavocum “muhuttam āvuso tīram upanetha piṇḍāya carissāmā”ti. Te evamāhamsu “idheva bhante bhuñjathā”ti. Bhikkhū kukkuccāyantā na paṭiggaṇhanti “paṭikkhittam Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave nāvābhiruhanasamaye gaṇabhojanam bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyam. Tattḥāyam samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo nāvābhiruhanasamayo, ayam tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

215. Tena kho pana samayena disāsu vassamvuṭṭhā bhikkhū rājagahaṃ āgacchanti Bhagavantaṃ dassaṇāya. Manussā nānāverajjake bhikkhū passivā bhattena nimantenti. Bhikkhū kukkucāyantaṃ nādhivāsenti “paṭikkhittaṃ Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave mahāsamaye gaṇabhojananṃ bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyāṃ. Tattḥāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo nāvābhiruhanasamayo mahāsamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

216. Tena kho pana samayena rañño Māgadhasa Seniyassa Bimbisārassa ñātisālohitō Ājīvakesu pabbajito hoti. Atha kho so Ājīvako yena rājā Māgadho Seniyō Bimbisāro tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā rājānaṃ Māgadhaṃ Seniyaṃ Bimbisāraṃ etadavoca “icchāmahāṃ mahārāja sabbaṃpāsaṅḍikabhattaṃ kātun”ti. Sace tvaṃ bhante Buddhappamukhaṃ bhikkhusaṅghaṃ paṭhamaṃ bhojeyyāsi, evaṃ kareyyāmi. Atha kho so Ājīvako bhikkhūnaṃ santike dūtaṃ pāhesi “adhivāsetu me bhikkhū svātanāya bhattaṃ”ti. Bhikkhū kukkucāyantaṃ nādhivāsenti “paṭikkhittaṃ Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Atha kho so Ājīvako yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā Bhagavatā saddhiṃ sammodi, sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ aṭṭhāsi, ekamantaṃ tḥito kho so Ājīvako Bhagavantaṃ etadavoca “bhavampi gotamo pabbajito, ahampi pabbajito, arahati pabbajito pabbajitassa piṇḍaṃ paṭiggahetuṃ, adhvāsetu me bhavaṃ gotamo svātanāya bhattaṃ saddhiṃ bhikkhusaṅghena”ti. Adhvāsesi Bhagavā tuṅhībhāvena. Atha kho so Ājīvako Bhagavato adhvāsanāṃ viditvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmimṃ nidāne etasmimṃ pakaraṇe dhammimṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave samaṇabhattasamaye gaṇabhojananṃ bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

217. “**Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo nāvābhiruhanasamayo mahāsamayo samaṇabhattasamayo, ayaṃ tattha samayo**”ti.

218. **Gaṇabhojanaṃ** nāma yattha catthāro bhikkhū pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantitā bhuñjanti, etaṃ gaṇabhojanānaṃ nāma.

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Gilānasamayo nāma antamaso pādāpi phalitā¹ honti, “gilānasamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Cīvaradānasamayo nāma anattate kathine vassānassa pacchimo māso, attate kathine pañcamāsā, “cīvaradānasamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Cīvarakārasamayo nāma cīvare kayiramāne “cīvarakārasamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Addhānagamanasamayo nāma addhayojanaṃ gacchissāmīti bhuñjitabbaṃ. Gacchantena bhuñjitabbaṃ, gatena bhuñjitabbaṃ.

Nāvābhiruhanasamayo nāma nāvāṃ abhiruhissāmīti bhuñjitabbaṃ. Āruḷhena bhuñjitabbaṃ, oruḷhena bhuñjitabbaṃ.

Mahāsamayo nāma yattha dve tayo bhikkhū piṇḍāya caritvā yāpenti, catutthe āgate na yāpenti, “mahāsamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Samaṇabhattasamayo nāma yo koci paribbājakasamāpanno bhattaṃ karoti, “samaṇabhattasamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Aññatra samayā bhuñjissāmīti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

219. Gaṇabhojane gaṇabhojanasaññī aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Gaṇabhojane vematiko aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Gaṇabhojane na gaṇabhojanasaññī aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa.

1. Phalitā (Syā, Ka)

Na gaṇabhojane gaṇabhojanasaññī, āpatti dukkaṭassa. Na gaṇabhojane vematiko, āpatti dukkaṭassa. Na gaṇabhojane na gaṇabhojanasaññī, anāpatti.

220. Anāpatti samaye, dve tayo ekato bhuñjanti, piṇḍāya caritvā ekato sannipatitvā bhuñjanti, niccabhattam, salākabhattam, pakkhikam, uposathikam, pāṭipadikam, pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Gaṇabhojanasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

4. Bhojanavagga 3. Paramparabhojanasikkhāpada

221. Tena samayena Buddho Bhagavā Vesāliyam viharati Mahāvane Kūṭāgārasālāyam. Tena kho pana samayena Vesāliyam pañītānam bhattānam bhattapaṭipāṭi adhiṭṭhitā hoti. Atha kho aññatarassa daliddassa kammakārassa¹ etadahosi “na kho idam orakam bhavissati yathayime manussā sakkaccam bhattam karonti, yannūnāhampi bhattam kareyyan”ti. Atha kho so daliddo kammakāro yena Kirapatiko tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā tam kirapatikam etadavoca “icchāmaham ayyaputta Buddhappamukhassa bhikkhusaṅghassa bhattam kātuṃ, dehi me vetanam”ti. Sopi kho Kirapatiko saddho hoti pasanno. Atha kho so Kirapatiko tassa daliddassa kammakārassa abbhāṭirekam² vetanam adāsi. Atha kho so daliddo kammakāro yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantam abhivādetvā ekamantam nisīdi, ekamantam nisinnō kho so daliddo kammakāro Bhagavantam etadavoca “adhivāsetu me bhante Bhagavā svātanāya bhattam saddhim bhikkhusaṅghenā”ti. “Mahā kho āvuso bhikkhusaṅgho, jānāhi”ti. “Hotu³ bhante mahā bhikkhusaṅgho, bahū me badarā paṭiyattā, badaramissena peyyā paripūrissantī”ti. Adhivāsesi Bhagavā tuṅhībhāvena.

1. Kammakarassa (Si)

2. Atirekam (Syā)

3. Hotu me (Ka)

Atha kho so daliddo kammakāro Bhagavato adhvāsanaṃ viditvā uṭṭhāyāsanaṃ Bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi. Assosum kho bhikkhū “daliddena kira kammakārena svātanāya Buddhappamukho bhikkhusaṅgho nimantito, badaramissena peyyā paripūrissanti”ti. Te kālasseva piṇḍāya caritvā bhuñjimsu. Assosum kho manussā “daliddena kira kammakārena Buddhappamukho bhikkhusaṅgho nimantito”ti. Te daliddassa kammakārassa pahūtaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ abhihariṃsu. Atha kho so daliddo kammakāro tassā rattiyā accayena paṇītaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyādāpetvā Bhagavato kālaṃ ārocāpesi “kālo bhante niṭṭhitaṃ bhattaṃ”ti.

Atha kho Bhagavā pubbaṅhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena tassa daliddassa kammakārassa nivesanaṃ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi saddhiṃ bhikkhusaṅghena. Atha kho so daliddo kammakāro bhattagge bhikkhū parivisati. Bhikkhū evamāhaṃsu “thokaṃ āvuso dehi, thokaṃ āvuso dehi”ti. Mā kho tumhe bhante ayaṃ daliddo kammakāroti thokaṃ thokaṃ paṭiggaṇhittha, pahūtaṃ me khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyattaṃ, paṭiggaṇhatha bhante yāvadatthanti. Na kho mayaṃ āvuso etaṃkāraṇā thokaṃ thokaṃ paṭiggaṇhāma, api ca mayaṃ kālasseva piṇḍāya caritvā bhuñjimhā, tena mayaṃ thokaṃ thokaṃ paṭiggaṇhāmāti.

Atha kho so daliddo kammakāro ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhadantā mayā nimantitā aññatra bhuñjissanti, na cāhaṃ paṭibalo yāvadatthaṃ dātun”ti. Assosum kho bhikkhū tassa daliddassa kammakārassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhū aññatra nimantitā aññatra bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū aññatra nimantitā aññatra bhuñjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā aññatra nimantitā aññatra bhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Paramparabhojane pācittiyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

222. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gilāno hoti. Aññataro bhikkhu piṇḍapātaṃ ādāya yena so bhikkhu tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṃ bhikkhuṃ etadavoca “bhuñjāhi āvuso”ti. Alam āvuso atthi me bhattapaccāsāti. Tassa bhikkhuno piṇḍapāto ussūre¹ āharīyittha, so bhikkhu na cittarūpaṃ bhuñji. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ katham̐ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā paramparabhojanam̐ bhuñjitum̐. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Paramparabhojane aññatra samayā pācittiyāṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

223. Tena kho pana samayena manussā cīvaradānasamaye sacīvarabhattaṃ paṭiyādetvā² bhikkhū nimantenti “bhojetvā cīvarena acchādessāmā”ti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsenti “paṭikkhittaṃ Bhagavatā paramparabhojanan”ti. Cīvaraṃ parittaṃ uppajjati. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvaradānasamaye paramparabhojanam̐ bhuñjitum̐. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Paramparabhojane aññatra samayā pācittiyāṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

224. Tena kho pana samayena manussā cīvarakārake bhikkhū bhattena nimantenti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsenti “paṭikkhittaṃ Bhagavatā paramparabhojanan”ti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvarakārasamaye paramparabhojanam̐ bhuñjitum̐. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

1. Ussūrena (Ka)

2. Paṭiyādāpetvā (Itipi)

225. “**Paramparabhojane aññatra समयā pācittiyam. Tatthāyam samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo, ayam tattha samayo**”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

226. Atha kho Bhagavā pubbaṅhasamayam nivāsetvā patta-cīvaramādāya āyasmatā Ānandena pacchāsamaṇena yena aññataram kulam tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho te manussā Bhagavato ca āyasmato ca Ānandassa bhojanam adamsu. Āyasmā Ānando kukkucāyanto na paṭiggaṇhāti. Gaṇhāhi¹ Ānandāti. Alam Bhagavā atthi me bhattapaccāsāti. Tenahānanda vikappetvā gaṇhāhīti. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave vikappetvā² paramparabhojanam bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave vikappetabbaṃ “mayham bhattapaccāsam itthannāmassa dammī”ti.

227. **Paramparabhojanam** nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantito, taṃ ṭhapetvā aññaṃ pañcannaṃ bhojanānaṃ aññataram bhojanam bhuñjati, etaṃ paramparabhojanam nāma.

Aññatra समयāti ṭhapetvā samayaṃ.

Gilānasamayo nāma na sakkoti ekāsane nisinno yāvadattham bhuñjitum, gilānasamayoti bhuñjitabbaṃ.

Cīvaradānasamayo nāma anattate kathine vassānassa pacchimo māso, atthate kathine pañca māsā, cīvaradānasamayoti bhuñjitabbaṃ.

Cīvarakārasamayo nāma cīvare kayiramāne cīvarakārasamayoti bhuñjitabbaṃ.

Aññatra समयā bhuñjissāmīti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

1. Patigaṇhāhi (Sī)

2. Bhattapaccāsam vikappetvā (Syā)

228. Paramparabhojane paramparabhojanasaññī aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Paramparabhojane vematiko aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Paramparabhojane na paramparabhojanasaññī aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Na paramparabhojane paramparabhojanasaññī, āpatti dukkaṭassa. Na paramparabhojane vematiko, āpatti dukkaṭassa. Na paramparabhojane na paramparabhojanasaññī, anāpatti.

229. Anāpatti samaye, vikappetvā bhuñjati, dve tayo nimantane ekato bhuñjati, nimantanapaṭipāṭiyā bhuñjati, sakalena gāmena nimantito tasmim̐ gāme yattha katthaci bhuñjati, sakalena pūgena nimantito tasmim̐ pūge yattha katthaci bhuñjati, nimantiyamāno bhikkhaṃ gahessāmīti bhaṇati, niccabhatte salākabhatte pakkhike uposathike pāṭipadike pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Paramparabhojanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

4. Bhojanavagga 4. Kāṇamātusikkhāpada

230. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam̐ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Kāṇamātā upāsikā saddhā hoti pasannā, Kāṇā gāmake aññatarassa purisassa dinnā hoti. Atha kho Kāṇā mātugharam̐ agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho Kāṇāya sāmiko Kāṇāya santike dūtaṃ pāhesi “āgacchatu Kāṇā, icchāmi Kāṇāya āgatan”ti. Atha kho Kāṇamātā upāsikā “kismim̐ viya rittahattham̐ gantun”ti pūvaṃ¹ paci. Pakke pūve aññataro piṇḍacāriko bhikkhu Kāṇamātāya upāsikāya nivesanam̐ pāvisi. Atha kho Kāṇamātā upāsikā tassa bhikkhuno pūvaṃ dāpesi, so nikkhamitvā aññassa ācikkhi, tassapi pūvaṃ dāpesi,so nikkhamitvā aññassa ācikkhi, tassapi

1. Pūvaṃ (Nvādimoggallāne)

sattum dāpesi, so nikkhimitvā aññassa ācikkhi, tassapi sattum dāpesi. So nikkhimitvā aññassa ācikkhi, tassapi sattum dāpesi, yathāpaṭiyattam pātheyyam parikkhayam agamāsi. Atha kho so upāsako te manusse etadavoca “ajjaṇho ayyā āgametha, yathāpaṭiyattam pātheyyam ayyānam dinnam, pātheyyam paṭiyādessāmī”ti. “Nāyyo¹ sakkā āgametum, payāto sattho”ti agamaṃsu. Atha kho tassa upāsakassa pātheyyam paṭiyādetvā pacchā gacchantassa corā acchindimsu. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtīyā na mattam jānitvā paṭiggahessanti, ayam imesam datvā pacchā gacchanto corehi acchinno”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhūnam sikkhāpadam paññāpessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasutthutāya saṃghaphāsutāya -pa- vinayānuggahāya. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

232. **“Bhikkhum paneva kulam upagatam pūvehi vā manthehi vā abhihaṭṭhum pavāreyya, ākaṅkhamānena bhikkhunā dvattipattapūrā paṭiggahetabbā, tato ce uttari paṭiggaṇheyya, pācittiyam. Dvattipattapūre paṭiggahetvā tato nīharitvā bhikkhūhi saddhim saṃvibhajitabbam, ayam tattha sāmīci”**ti.

233. **Bhikkhum paneva kulam upagatanti kulam nāma cattāri kulāni khattiyakulam brāhmaṇakulam vessakulam suddakulam.**

Upagatanti tattha gatam.

Pūvam nāma yaṃkiñci paheṇakatthāya paṭiyattam.

Mantham nāma yaṃkiñci pātheyyatthāya paṭiyattam.

Abhihaṭṭhum pavāreyyāti yāvatakam icchasi, tāvatakam gaṇhāhīti.

Ākaṅkhamānenāti icchamānena.

Dvattipattapūrā paṭiggahetabbāti dvetayo pattapūrā paṭiggahetabbā.

Tatoce uttari paṭiggaṇheyyāti tatuttari paṭiggaṇhāti, āpatti pācittiyassa.

Dvattipattapūre paṭiggahetvā tato nikkhamantena bhikkhum passivā ācikkhitabbaṃ “amutra mayā dvattipattapūrā paṭiggahitā mā kho tattha paṭiggaṇhī”ti. Sace passivā na ācikkhati, āpatti dukkaṭassa. Sace ācikkhite paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

Tato nīharitvā bhikkhūhi saddhim samvibhajitabbanti paṭikkamaṇaṃ nīharitvā samvibhajitabbaṃ.

Ayaṃ tattha sāmīcīti ayaṃ tattha anudhammatā.

234. Atirekadvattipattapūre atirekasaññī paṭiggaṇhāti, āpatti pācittiyassa. Atirekadvattipattapūre vematiko paṭiggaṇhāti, āpatti pācittiyassa. Atirekadvattipattapūre ūnakasaññī paṭiggaṇhāti, āpatti pācittiyassa.

Ūnakadvattipattapūre atirekasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ūnakadvattipattapūre vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ūnakadvattipattapūre ūnakasaññī, anāpatti.

235. Anāpatti dvattipattapūre paṭiggaṇhāti, ūnakadvattipattapūre paṭiggaṇhāti, na paheṇakatthāya na pātheyyatthāya paṭiyattaṃ denti, paheṇakatthāya vā pātheyyatthāya vā paṭiyattasesakaṃ denti, gamane paṭippassaddhe denti, ñātakānaṃ pavāritānaṃ aññassatthāya attano dhanena ummattakassa ādikammikassāti.

Kāṇamātusikkhāpadaṃ niṭṭhitam catuttham.

4. Bhojanavagga 5. Paṭhamapavāraṇāsikkhāpada

236. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro brāhmaṇo bhikkhū nimantetvā bhojesi. Bhikkhū bhuttāvī pavāritā

ñātikulāni gantvā ekacce bhuñjimsu, ekacce piṇḍapātaṃ ādāya agamaṃsu. Atha kho so brāhmaṇo paṭivissake¹ etadavoca “bhikkhū mayā ayyā santappitā, etha tumhepi santappessāmī”ti. Te evamāhaṃsu “kiṃ tvaṃ ayyo² amhe santappessasi, yepi tayā nimantitā, tepi amhākaṃ gharāni āgantvā ekacce bhuñjimsu, ekacce piṇḍapātaṃ ādāya agamaṃsū”ti.

Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhadantā amhākaṃ ghare bhuñjitvā aññatra bhuñjissanti, na cāhaṃ paṭibalo yāvadatthaṃ dātun”ti. Assosūṃ kho bhikkhū tassa brāhmaṇassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhū bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu bhuttāvī pavārito khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

237. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānānaṃ bhikkhūnaṃ paṇite piṇḍapāte niharanti, gilānā na cittarūpaṃ bhuñjanti, tāni bhikkhū chaṭṭenti. Assosi kho Bhagavā uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ kākoravasaddaṃ, sutvāna āyasmantaṃ Ānandaṃ āmantesi “kiṃ nu kho so Ānanda uccāsaddo mahāsaddo kākoravasaddo”ti. Atha kho āyasmā Ānando Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Bhuñjeyyūṃ panānanda bhikkhū gilānātirittanti. Na bhuñjeyyūṃ Bhagavāti. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānassa ca agilānassa ca atirittaṃ bhuñjituṃ. Evañca pana bhikkhave atirittaṃ kātabbam “alametaṃ sabban”ti. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

1. Paṭivissake (Yojanā)

2. Ayya (Syā)

238. “Yo pana bhikkhu bhuttāvī pavārito anatirittam khādanīyam vā bhojanīyam vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyam”ti.

239. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhuttāvī nāma pañcannam bhojanānam aññataram bhojanam antamaso kusaggenapi bhuttam hoti.

Pavārito nāma asanam paññāyati, bhojanam paññāyati, hatthapāse (hito) abhiharati, paṭikkhepo paññāyati.

Anatirittam nāma akappiyakataṃ hoti, appaṭiggahitakataṃ hoti, anuccāritakataṃ hoti, ahatthapāse kataṃ hoti, abhuttāvinā kataṃ hoti, bhuttāvinā pavāritena āsanā vuṭṭhitena kataṃ hoti, “alametaṃ sabban”ti avuttam hoti, na gilānātirittam hoti, etaṃ anatirittam nāma.

Atirittam nāma kappiyakataṃ hoti, paṭiggahitakataṃ hoti, uccāritakataṃ hoti, hatthapāse kataṃ hoti, bhuttāvinā kataṃ hoti, bhuttāvinā pavāritena āsanā vuṭṭhitena kataṃ hoti, “alametaṃ sabban”ti vuttam hoti, gilānātirittam hoti, etaṃ atirittam nāma.

Khādanīyam nāma pañca bhojanāni yāmakālikam sattāhakālikam yāvajjivikam (hita) avasesam khādanīyam nāma.

Bhojanīyam nāma pañca bhojanāni odano kummāso satthu maccho maṃsam.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

240. Anatiritte anatirittasaññī khādanīyam vā bhojanīyam vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Anatiritte vematiko khādanīyam vā bhojanīyam vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Anatiritte atirittasaññī khādanīyam vā bhojanīyam vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa.

Yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhāhāre ajjhāhāre āpatti dukkaṭassa. Atiritte anārittasāññī, āpatti dukkaṭassa. Atiritte vematiko, āpatti dukkaṭassa. Atiritte atirittasāññī, anāpatti.

241. Anāpatti atirittam kārāpetvā bhuñjati, “atirittam kārāpetvā bhuñjissāmī”ti paṭiggaṇhāti, aññassatthāya haranto gacchati gilānassa sesakam bhuñjati, yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam sati paccaye paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamapavāraṇāsikkhāpadam niṭṭhitam pañcamam.

4. Bhojanavagga 6. Dutiyapavāraṇāsikkhāpada

242. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena dve bhikkhū Kosalesu janapade Sāvattim addhānamaggappaṭipannā honti, eko bhikkhu anācāram ācarati, dutiyo bhikkhu tam bhikkhum etadavoca “māvuso evarūpamakāsi, netam kappatī”ti, so tasmim upanandhi. Atha kho te bhikkhū Sāvattim agamaṃsu. Tena kho pana samayena Sāvattiyam aññatarassa pūgassa saṃghabhattam hoti, dutiyo bhikkhu bhuttāvī pavārito hoti, upanaddho¹ bhikkhu nātikulam gantvā piṇḍapātam ādāya yena so bhikkhu tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā tam bhikkhum etadavoca “bhuñjāhi āvuso”ti. Alam āvuso paripuṇṇomhīti. Sundaro āvuso piṇḍapāto bhuñjāhīti. Atha kho so bhikkhu tena bhikkhunā nippīlyamāno tam piṇḍapātam bhuñji. Upanaddho bhikkhu tam bhikkhum etadavoca “tvampi² nāma āvuso maṃ vattabam maññasi, yaṃ tvam bhuttāvī pavārito anārittam bhojanam bhuñjasī”ti. Nanu āvuso ācikkhitabbanti. Nanu āvuso pucchitabbanti.

Atha kho so bhikkhu bhikkhūnam etamattham ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma

1. Upanandho (Ka)

2. Tvam hi (Syā)

bhikkhu bhikkhum bhuttāvim pavāritam anatirittena bhojanena abhihaṭṭhum pavāressatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu bhikkhum bhuttāvim pavāritam anatirittena bhojanena abhihaṭṭhum pavāressīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhum bhuttāvim pavāritam anatirittena bhojanena abhihaṭṭhum pavāressasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

243. “**Yo pana bhikkhu bhikkhum bhuttāvim pavāritam anatirittena khādanīyena vā bhojanīyena vā abhihaṭṭhum pavāreyya ‘handa bhikkhu khāda vā bhuñja vā’ti jānam āsādanāpekkho, bhuttasmim pācittiyam**”ti.

244. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūti aññam bhikkhum.

Bhuttāvī nāma pañcannam bhojanānam aññataram bhojanam antamaso kusaggenapi bhuttam hoti.

Pavārito nāma asanam paññāyati, bhojanam paññāyati, hatthapāse ṭhito abhiharati, paṭikkhepo paññāyati.

Anatirittam nāma akappiyakataṃ hoti, appaṭiggahitakataṃ hoti, anuccāritakataṃ hoti, ahatthapāse kataṃ hoti, abhuttāvinā kataṃ hoti, bhuttāvinā pavāritena āsanā vuṭṭhitena kataṃ hoti, “alametaṃ sabban”ti avuttam hoti, na gilānātirittam hoti, etaṃ anatirittam nāma.

Khādanīyam nāma pañca bhojanāni yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam ṭhapetvā avasesam khādanīyam nāma.

Bhojanīyam nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsam.

Abhihaṭṭhum pacāreyyāti yāvatakam icchasi, tāvatakam gaṇhāhīti.

Jānāti nāma sāmāṃ vā jānāti, aññe vā tassa āroceti, so vā āroceti.

Āsādanāpekkhoti “iminā imāṃ codessāmi sāressāmi, paṭicodessāmi paṭisāressāmi, maṅkuṃ karissāmī”ti abhiharati, āpatti dukkaṭassa. Tassa vacanena “khādissāmi bhuñjissāmī”ti paṭiggaṇhāti. Āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Bhojanapariyosāne āpatti pācittiyassa.

245. Pavārite pavāritasaññī anatirittena khādanīyena vā bhojanīyena vā abhihaṭṭhuṃ pavāreti, āpatti pācittiyassa. Pavārite vematiko anatirittena khādanīyena vā bhojanīyena vā abhihaṭṭhuṃ pavāreti, āpatti dukkaṭassa. Pavārite appavāritasaññī anatirittena khādanīyena vā bhojanīyena vā abhihaṭṭhuṃ pavāreti, anāpatti. Yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ āhāratthāya abhiharati, āpatti dukkaṭassa. Tassa vacanena “khādissāmi bhuñjissāmī”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Appavārite pavāritasaññī, āpatti dukkaṭassa. Appavārite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Appavārite appavāritasaññī, anāpatti.

246. Anāpatti atirittāṃ kārāpetvā deti, “atirittāṃ kārāpetvā bhuñjāhī”ti deti, aññassatthāya haranto gacchāhīti deti, gilānassa sesakāṃ deti, yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ sati paccaye paribhuñjāti deti, ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyapavāraṇāsikkhāpadāṃ niṭṭhitāṃ chaṭṭham.

4. Bhojanavagga 7. Vikālabhojanasikkhāpada

247. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Rājagahe giraggasamajjo hoti. Sattarasavaggiyā bhikkhū giraggasamajjāṃ dassanāya agamaṃsu. Manussā sattarasavaggiye bhikkhū passitvā nahāpetvā vilimpetvā bhojetvā

khādanīyaṃ adaṃsu. Sattarasavaggiyā bhikkhū khādanīyaṃ ādāya ārāmaṃ gantvā chabbaggiye bhikkhū etadavocum “gaṇhāthāvuso, khādanīyaṃ khādathā”ti. Kuto tumhehi āvuso khādanīyaṃ laddhanti. Sattarasavaggiyā bhikkhū chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Kim pana tumhe āvuso vikāle bhojanaṃ bhuñjathāti. Evamāvusoti. Chabbaggiyā bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma sattarasavaggiyā bhikkhū vikāle bhojanaṃ bhuñjissanti”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma sattarasavaggiyā bhikkhū vikāle bhojanaṃ bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave vikāle bhojanaṃ bhuñjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarati Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā vikāle bhojanaṃ bhuñjissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

248. “**Yo pana bhikkhu vikāle khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyā**”ti.

249. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Vikālo nāma majjhanhike vītittatte yāva aruṇuggamaṇā.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni yamakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam ṭhapetvā avasesam khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsam.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

250. Vikāle vikālasaññī khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Vikāle vematiko khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa.

vikāle kālasaññī khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā,
āpatti pācittiyassa.

Yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajīvikāṃ āhāratthāya paṭiggaṇhāti,
āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Kāle vikālasaññī,
āpatti dukkaṭassa. Kāle vematiko, āpatti dukkaṭassa. Kāle kālasaññī,
anāpatti.

251. Anāpatti yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajīvikāṃ sati paccaye
paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Vikālabhojanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ.

4. Bhojanavagga 8. Sannidhikāraṣikkhāpada

255. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattīyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmato Ānandassa
upajjhāyo āyasmā Belaṭṭhasīso¹ araṇṇe viharati, so piṇḍāya caritvā
sukkhakuraṃ ārāmaṃ haritvā sukkhāpetvā nikkhipati, yadā āhārena attho
hoti, tadā udakena temetvā temetvā bhuñjati, cirena gāmaṃ piṇḍāya
pavisati. Bhikkhū āyasmantaṃ Belaṭṭhasīsaṃ etadavocum “kissa tvaṃ āvuso
cirena gāmaṃ piṇḍāya pavisasī”ti. Atha kho āyasmā Belaṭṭhasīso
bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Kiṃ pana tvaṃ āvuso sannidhikāraṣaṃ
bhojanaṃ bhuñjasīti. Evamāvusoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te
ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Belaṭṭhasīso
sannidhikāraṣaṃ bhojanaṃ bhuñjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ
Belaṭṭhasīsa sannidhikāraṣaṃ bhojanaṃ bhuñjasīti. Saccam Bhagavāti.
Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ Belaṭṭhasīsa
sannidhikāraṣaṃ bhojanaṃ bhuñjissasi. Netam Belaṭṭhasīsa appasannānaṃ
vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ
uddiseyyātha—

253. “Yo pana bhikkhu sannidhikāraṣaṃ khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā
khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyā”ti.

1. Belaṭṭhisīso (Sī), Veḷaṭṭhasīso (Syā)

254. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Sannidhikārakam nāma ajja paṭiggahitam aparajju khāditaṃ hoti.

Khādanīyam nāma pañca bhojanāni yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam ṭhapetvā avasesam khādanīyam nāma.

Bhojanīyam nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsam.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

255. Sannidhikārake sannidhikārakasaññī khādanīyam vā bhojanīyam vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Sannidhikārake vematiko khādanīyam vā bhojanīyam vā khādati vā bhuñjati vā āpatti pācittiyassa. Sannidhikārake asannidhikārakasaññī khādanīyam vā bhojanīyam vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa.

Yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Asannidhikārake sannidhikārakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Asannidhikārake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Asannidhikārake asannidhikārakasaññī, anāpatti.

256. Anāpatti yāvakālikam yāvakāle nidahitvā bhuñjati, yāmakālikam yāme nidahitvā bhuñjati, sattāhakālikam sattāham nidahitvā bhuñjati, yāvajīvikam sati paccaye paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Sannidhikārakasikkhāpadaṃ niṭṭhitam aṭṭhamam.

4. Bhojanavagga 9. Paṇītabhojanasikkhāpada

257. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjissanti, kassa sampannaṃ na manāpaṃ, kassa sāduṃ na rucati”ti. Assosuṃ kho bhikkhū tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjissanti”ti -pa-. Saccāṃ kira tumhe bhikkhave paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjathāti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjissatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yāni kho pana tāni paṇītabhojanāni, seyyathidaṃ, sappi navanītaṃ telāṃ madhu phāṇitaṃ maccho maṃsaṃ khīraṃ dadhi. Yo pana bhikkhu evarūpāni paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjeyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

258. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānā honti. Gilānapucchakā bhikkhū gilāne bhikkhū etadavocuṃ “kaccāvuso khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Pubbe mayaṃ āvuso paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjāma, tena no phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantā na viññāpema, tena no na phāsu hotīti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

259. “Yāni kho pana tāni paṇītabhojanāni, seyyathidam, sappi navanītam telam madhu phāṇitam maccho maṁsam khīram dadhi. Yo pana bhikkhu evarūpāni paṇītabhojanāni agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjeyya, pācittiyā”ti.

260. Yāni kho pana tāni paṇītabhojanānīti sappi nāma gosappi vā ajikāsappi vā mahimsasappi vā. Yesam maṁsam kappati, tesam sappi.

Navanītam nāma tesaññeva navanītam.

Telam nāma tilatelaṁ sāsapatelaṁ madhukatelaṁ eraṇḍatelaṁ vasātelaṁ.

Madhu nāma makkhikāmadhu.

Phāṇitam nāma ucchumhā nibbattam.

Maccho nāma odako¹ vuccati.

Maṁsam nāma yesam maṁsam kappati, tesam maṁsam.

Khīram nāma gokhīram vā ajikākhīram vā mahim sakhīram vā, yesam maṁsam kappati, tesam khīram.

Dadhi nāma tesaññeva dadhi.

Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Evarūpāni paṇītabhojanānīti tathārūpāni paṇītabhojanāni.

Agilāno nāma yassa vinā paṇītabhojanāni phāsu hoti.

Gilāno nāma yassa vinā paṇītabhojanāni na phāsu hoti.

Agilāno attano atthāya viññāpeti, payoge² dukkaṭam. Paṭilābhena “bhuñjissāmī”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

261. Agilāno agilānasaññī paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Agilāno

1. Udakacaro (Syā, Ka)

2. Payoge payoge (Ka)

vematiko paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Agilāno gilānasaññī paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Gilāno agilānasaññī, āpatti dukkaṭassa. Gilāno vematiko, āpatti dukkaṭassa. Gilāno gilānasaññī, anāpatti.

262. Anāpatti gilānassa, gilāno hutvā viññāpetvā agilāno bhuñjati, gilānassa sesakam bhuñjati, ñātakānam pavāritānam aññassatthāya attano dhanena ummattakassa ādikammikassāti.

Paṇītabhojanasikkhapadam niṭṭhitam navamam.

4. Bhojanavagga 10. Dantaponasikkhāpada

263. Tena samayena Buddho Bhagavā Vesāliyam viharati Mahāvane Kūṭāgārasālāyam. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sabbapaṃsukūliko susāne viharati. So manussehi diyyamānam na icchati paṭiggahetum, susānepi rukkhamūlepi ummārepi ayyavosāṭitakāni sāmam gahetvā paribhuñjati¹. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayam bhikkhu amhākam ayyavosāṭitakāni sāmam gahetvā paribhuñjissati, theroyam bhikkhu vaṭharo anussamaṃsam maññe khādātī”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhu adinnam mukhadvāram āhāram āharissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu adinnam mukhadvāram āhāram āharissati. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa adinnam mukhadvāram āhāram āharissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu adinnam mukhadvāram āhāram āhareyya pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

1. Bhuñjati (Syā)

264. Tena kho pana समयेना bhikkhū udakadantapone¹ kukkucāyanti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakadantaponam sāmam gahetvā paribhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

265. “Yo pana bhikkhu adinnam mukhadvāram āhāram āhareyya aññatra udakadantaponā, pācittiyam”ti.

266. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Adinnam nāma appaṭiggahitakam vuccati.

Dinnam nāma kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā nissaggiyena vā dente hatthapāse ṭhito kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā paṭiggahāti, etam dinnam nāma.

Āhāro nāma udakadantaponam ṭhapetvā yamkiñci ajjhoharaṇīyam, eso āhāro nāma.

Aññatra udakadantaponāti ṭhapetvā udakadantaponam.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti gaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

267. Appaṭiggahitake appaṭiggahitakasaññī adinnam mukhadvāram āhāram āhāreti aññatra udakadantaponā, āpatti pācittiyassa. Appaṭiggahitake vematiko adinnam mukhadvāram āhāram āhāreti aññatra udakadantaponā, āpatti pācittiyassa. Appaṭiggahitake paṭiggahitakasaññī adinnam mukhadvāram āhāram āhāreti aññatra udakadantaponā, āpatti pācittiyassa.

Paṭiggahitake appaṭiggahitakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Paṭiggahitake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paṭiggahitake paṭiggahitakasaññī, anāpatti.

1. Udakadantapone (Syā, Ka)

268. Anāpatti udakadantapone, cattāri mahāvikaṭāni sati paccaye asati kappiyakārake sāmaṃ gahetvā paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Dantaponasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dasamaṃ.

Bhojanavaggo catuttho.

Tassuddānaṃ

Piṇḍo gaṇaṃ paraṃ pūvaṃ, dve ca vuttā pavāraṇā.
Vikāle sannidhī khīraṃ, dantaponena te dasāti.

5. Acelakavagga 1. Acelakasikkhāpada

269. Tena समयena Buddho Bhagavā Vesāliyaṃ viharati Mahāvane Kūṭāgārasālāyaṃ. Tena kho pana समयena saṃghassa khādanīyaṃ ussannaṃ hoti. Atha kho āyasmā Ānando Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Tenahānanda vighāsādānaṃ pūvaṃ dehīti. “Evaṃ bhante”ti kho āyasmā Ānando Bhagavato paṭissuṇitvā vighāsāde paṭipāṭiyā nisīdāpetvā ekekaṃ pūvaṃ dento aññatarissā paribbājikāya ekaṃ maññamāno dve pūve adāsi. Sāmantā paribbājikāyo taṃ paribbājikaṃ etadavocuṃ “jāro te eso samaṇo”ti. Na me so samaṇo jāro, ekaṃ maññamāno dve pūve adāsīti. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho āyasmā Ānando ekekaṃ pūvaṃ dento tassā yeva paribbājikāya ekaṃ maññamāno dve pūve adāsi. Sāmantā paribbājikāyo taṃ paribbājikaṃ etadavocuṃ “jāro te eso samaṇo”ti. Na me so samaṇo jāro, ekaṃ maññamāno dve pūve adāsīti. “Jāro na jāro”ti bhaṇḍimsu. Aññataropi Ājīvako parivesanaṃ agamāsi. Aññataro bhikkhu pahūtena sappinā odanaṃ madditvā tassa ājīvakassa mahantaṃ piṇḍaṃ adāsi. Atha kho so Ājīvako taṃ piṇḍaṃ ādāya agamāsi. Aññataro Ājīvako taṃ ājīvakaṃ etadavoca “kuto tayā āvuso piṇḍo laddho”ti.

Tassāvuso samaṇassa Gotamassa muṇḍagahapatikassa parivesanāya laddhoti.

Assosum kho upāsakā tesam Ājīvakānam imam kathāsallāpam. Atha kho te upāsakā yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtivā Bhagavantam abhivādetvā ekamantam nisīdimsu, ekamantam nisinnā kho te upāsakā Bhagavantam etadavocum “ime bhante titthiyā avaṇṇakāmā Buddhassa avaṇṇakāmā dhammassa avaṇṇakāmā saṅghassa, sādhu bhante ayyā titthiyānam sahatthā na dadeyyūn”ti. Atha kho Bhagavā te upasake dhammiyā kathāya sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho te upasakā Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā utthāyāsanaṃ Bhagavantam abhivādetvā padakkhiṇam katvā pakkamimsu. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhūnam sikkhāpadam pañṇapessāmi dasa atthavase paṭicca saṅghasuṭṭhūyā saṅghaphāsutāya -pa- saddhammaṭṭhitiyā vinayānuggahāya. Evaṇca pana bhikkhave imam sikkāpadam uddiseyyātha—

270. “Yo pana bhikkhu acelakassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā sahatthā khādanīyam vā bhojanīyam vā dadeyya, pācittiyam”ti.

271. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Acelako nāma yo koci paribbājakasamāpanno naggo.

Paribbājako nāma bhikkhum ca sāmaṇeraṇca ṭhapetvā yo koci paribbajakasamāpanno.

Paribbājikā nāma bhikkhuniṇca sikkhamānaṇca sāmaṇeriṇca ṭhapetvā yā kāci paribbājikasamāpannā.

Khādanīyam nāma pañca bhojanāni udakadantaponam ṭhapetvā avasesam khādanīyam nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ.

Dadeyyāti kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā nissaggiyena vā deti, āpatti pācittiyassa.

272. Titthiye titthiyasaññī sahatthā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā deti, āpatti pācittiyassa. Titthiye vematiko sahatthā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā deti, āpatti pācittiyassa. Titthiye atitthiyasaññī sahatthā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā deti, āpatti pācittiyassa.

Udakadantaponam deti, āpatti dukkaṭassa. Atitthiye titthiyasaññī āpatti dukkaṭassa. Atitthiye vematiko, āpatti dukkaṭassa. Atitthiye atitthiyasaññī anāpatti.

273. Anāpatti dāpeti na deti, upanikkhipitvā deti, bāhirālepaṃ deti, ummattakassa ādikammikassāti.

Acelakasikkhāpadam niṭṭhitam paṭhamam.

5. Acelakavagga 2. Uyyojanasikkhāpada

274. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto bhātuno saddhivihārikam bhikkhum etadavoca “ehāvuso, gāmaṃ piṇḍāya pavisissāmā”ti. Tassa adāpetvā uyyojesi “gacchāvuso, na me tayā saddhim kathā vā nisajjā vā phāsu hoti, ekakassa me kathā vā nisajjā vā phāsu hoti”ti. Atha kho so bhikkhu upakaṭṭhe kāle nāsakkhi piṇḍāya caritum, paṭikkamanepi bhattavisaggaṃ na sambhāvesi, chinnabhatto ahoṣi. Atha kho so bhikkhu ārāmaṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamattham ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto bhikkhum ‘ehāvuso, gāmaṃ piṇḍāya pavisissāmā’ti tassa

adāpetvā uyyojessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda bhikkhum
 “ehāvuso, gāmaṃ piṇḍāya pavississāmā”ti tassa adāpetvā uyyojesīti. Saccam
 Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ
 moghapurisa bhikkhum “ehāvuso, gāmaṃ piṇḍāya pavississāmā”ti tassa
 adāpetvā uyyojessasi. Netaṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-.
 Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

275. “**Yo pana bhikkhu bhikkhum ‘ehāvuso, gāmaṃ vā nigamaṃ vā piṇḍāya pavississāmā’**ti tassa dāpetvā vā adāpetvā vā uyyojeyya
 ‘**gacchāvuso, na me tayā saddhim kathā vā nisajjā vā phāsu hoti, ekakassa me kathā vā nisajjā vā phāsu hoti’**ti etadeva paccayaṃ karitvā anaññaṃ,
 pācittiyaṃ”ti.

276. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe
 adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūti aññaṃ bhikkhum.

Ehāvuso, gāmaṃ vā nigamaṃ vāti gāropi nigāropi nagarampi gāmo
 ceva nigamo ca.

Tassa dāpetvāti yāgum vā bhattaṃ vā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā
 dāpetvā.

Adāpetvāti na kiñci dāpetvā.

Uyyojeyyāti mātuḡāmena saddhim hasitukāmo kīlitukāmo raho
 nisīditukāmo anācāraṃ ācaritukāmo evaṃ vadeti “gacchāvuso, na me tayā
 saddhim kathā vā nisajjā vā phāsu hoti, ekakassa me kathā vā nisajjā vā
 phāsu hoti”ti uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Dassanupacāraṃ vā
 savanūpacāraṃ vā vijahantassa āpatti dukkaṭassa. Vijahite āpatti
 pācittiyassa.

Etadeva paccayaṃ karitvā anaññanti na añño koci paccayo hoti
 uyyojetuṃ.

277. Upasampanne upasampannasaññī uyyojeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko uyyojeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī uyyojeti, āpatti pācittiyassa.

Kalisāsanam āropeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannam uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Kalisāsanam āropeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

278. Anāpatti “ubho ekato na yāpessāmā”ti uyyojeti, “mahaggham bhaṇḍam passivā lobhadhammam uppādessatī”ti uyyojeti, “mātugāmam passivā anabhiraṭim uppādessatī”ti uyyojeti, “gilānassa vā ohiyyakassa vā vihārapālassa vā yāgum vā bhattam vā khādanīyam vā bhojanīyam vā nīharā”ti uyyojeti, na anācāram ācaritukāmo, sati karaṇīye uyyojeti, ummattakassa ādikammikassatī.

Uyyojanasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

5. Acelakavagga 3. Sabhojanasikkhāpada

279. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto sahāyakassa gharam gantvā tassa pajāpatiyā saddhim sayanighare¹ nisajjam kappesi. Atha kho so puriso yenāyasmā Upanando Sakyaputto tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinno kho so puriso pajāpatim etadavoca “dadhāyassa bhikkham”ti. Atha kho sā itthī āyasmato Upanandassa Sakyaputtassa bhikkham adāsī. Atha kho so puriso āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ etadavoca “gacchatha bhante yato ayyassa bhikkhā dinnā”ti. Atha kho sā itthī sallakkhetvā ‘pariyuṭṭhito ayam puriso’ti ayasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ

1. Sayanighare (Syā)

etadavoca “nisīdatha bhante, mā agamitthā”ti. Dutiyaampi kho so puriso -pa-. Tatiyaampi kho so puriso āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ etadavoca “gacchatha bhante yato ayyassa bhikkhā dinnā”ti. Tatiyaampi kho sā itthī āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ etadavoca “nisīdatha bhante, mā agamitthā”ti.

Atha kho so puriso nikkhamitvā bhikkhū ujjhāpesi “ayaṃ bhante ayyo Upanando mayhaṃ pajāpatiyā saddhiṃ sayanighare nisinno. So mayā uyyojīyamāno na icchati gantuṃ, bahukiccā mayaṃ bahukaraṇīyā”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ sappesatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappesasi. Netaṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

280. “Yo pana bhikkhu sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappeyya, pācittiyā”ti.

281. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Sabhojanaṃ nāma kulaṃ itthī ceva hoti puriso ca, itthī ca puriso ca ubho anikkhantā honti, ubho avītarāgā.

Anupakhajjāti anupavisitvā.

Nisajjaṃ kappeyyāti mahallake ghare piṭṭhasaṃghāṭassa¹ hatthapāsam vijahitvā nisīdati, āpatti pācittiyassa. Khuddake ghare piṭṭhivaṃsam atikkamitvā nisīdati, āpatti pācittiyassa.

282. Sayanighare sayanigharasaññī sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Sayanighare vematiko sabhojane

1. Piṭṭhisaṃghāṭassa (Syā)

kule anupakhajja nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Sayanighare na sayanigharasaññī sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa.

Na sayanighare sayanigharasaññī, āpatti dukkaṭassa. Na sayanighare vematiko, āpatti dukkaṭassa. Na sayanighare na sayanigharasaññī, anāpatti.

283. Anāpatti mahallake ghare piṭṭhasaṃghāṭassa hatthapāsaṃ avijahitvā nisīdati, khuddake ghare piṭṭhivaṃsaṃ anatikkamitvā nisīdati, bhikkhu dutiyo hoti, ubho nikkhantā honti, ubho vītarāgā na sayanighare, ummattakassa ādikammikassāti.

Sabhojanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam tatiyaṃ.

5. Acelakavagga 4. Rahopaticchannasikkhāpada

284. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto saḥāyakassa gharaṃ gantvā tassa pajāpatiyā saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappesi. Atha kho so puriso ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma ayyo Upanando mayhaṃ pajāpatiyā saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappessatī”ti. Assosum kho bhikkhū tassa purisassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto mātugāmena saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda mātugāmena saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa mātugāmena saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

285. “Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhim raho paṭicchanne āsane nisajjam kappeyya, pācittian”ti.

286. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugāmo nāma manussithī, na yakkhī na petī na tiracchānagatā, antamaso tadahujāṭāpi dārikā, pageva mahattarī.

Saddhinti ekato.

* **Raho** nāma cakkhussa raho sotassa raho. **Cakkhussa raho** nāma na sakkā hoti akkhim vā nikhaṇīyamāne bhamukam vā ukkhipīyamāne sīsam vā ukkhipīyamāne passitum. **Sotassa raho** nāma na sakkā hoti pakatikathā sotum.

+ **Paṭicchannam** nāma āsanam kuṭṭena¹ vā kavāṭena vā kilañjēna vā sāṇipākārena vā rukkhena vā thambhena vā kotthaḷiyā² vā yena kenaci paṭicchannam hoti.

Nisajjam kappeyyāti mātugāme nisinne bhikkhu upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nisinne mātugāmo upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nisinnā honti ubho vā nipannā, āpatti pācittiyassa.

287. Mātugāme mātugāmasaññī raho paṭicchanne āsane nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme vematiko raho paṭicchanne āsane nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme amātugāmasaññī raho paṭicchanne āsane nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa.

Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakena vā tiracchānagatāya vā manussaviggahitthiyā vā saddhim raho paṭicchanne āsane nisajjam kappeti, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme mātugāmasaññī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko, āppatti dukkaṭassa. Amātugāme amātugāmasaññī, anāpatti.

1. Kuḍḍena (Sī, Syā)

2. Koṭṭhaḷiyā (Sī, Syā), kotthaḷikāya (Ka)

* 94, 131 piṭṭhesupi, Vi 1. 287, 291 piṭṭhesupi ca.

+ Vi 1. 287 piṭṭhepi.

288. Anāpatti yo koci viññū puriso dutiyo hoti, tiṭṭhati na nisīdati, arahopekkho, aññavihito nisīdati, ummattakassa ādikammikassāti.

Rahopaṭicchannasikkhāpadaṃ niṭṭhitam catuttham.

5. Acelakavagga 5. Rahonisajjasikkhāpada

289. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho panasamayena āyasmā Upanando Sakyaputto saḥāyakassa gharaṃ gantvā tassa pajāpatiyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappesi. Atha kho so puriso ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma ayyo Upanando mayhaṃ pajāpatiyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessatī”ti. Assosum kho bhikkhū tassa purisassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

290. “Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappeyya, pācittiyā”ti.

291. Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugāmo nāma manussitthī, na yakkhī na petī na tiracchānagatā, viññū paṭibalā subhāsītadubbhāsītāṃ duṭṭhullāduṭṭhullāṃ ājānitum.

Saddhinti ekato.

Eko ekāyāti bhikkhu ceva hoti mātugāmo ca.

* **Raho** nāma cakkhussa raho sotassa raho. **Cakkhussa raho** nāma na sakkā hoti akkhiṃ vā nikhaṇṭiyamāne bhamukaṃ vā ukkhipīyamāne sīsaṃ vā ukkhipīyamāne passitum. **Sotassa raho** nāma na sakkā hoti pakatikathā sotum.

Nisajjam kappeyyāti mātugāme nisinne bhikkhu upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nisinne mātugāmo upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nisinnā honti ubho vā nipannā, āpatti pācittiyassa.

292. Mātugāme mātugāmasaññī eko ekāya raho nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme vematiko eko ekāya raho nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme amātugāmasaññī eko ekāya raho nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa.

Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahitthiyā vā¹ saddhiṃ eko ekāya raho nisajjam kappeti, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme mātugāmasaññī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme amātugāmasaññī, anāpatti.

293. Anāpatti yo koci viññū puriso dutiyo hoti, tiṭṭhati na nisīdati, arahopekkho, aññavihito nisīdati, ummattakassa ādikammikassāti.

Rahonisajjasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamam.

5. Acelakavagga 6. Cārittasikkhāpada

294. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena āyasmato Upanandassa

1. Tiracchānagatāya vā manussaviggahitthiyā vā (Ka)

* 94, 129 piṭṭhesupi; Vi 1. 287, 291 piṭṭhesupi ca.

Sakyaputtassa upaṭṭhākakulamān āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ bhattena nimantesi, aññepi bhikkhū bhattena nimantesi. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto purebhattaṃ kulāni payirupāsati. Atha kho te bhikkhū te manusse etadavocuṃ “dethāvuso bhattaṃ”ti. Āgametha bhante yāvāyyo Upanando āgacchatīti. Dutiyampi kho te bhikkhū -pa-. Tatiyampi kho te bhikkhū te manusse etadavocuṃ “dethāvuso bhattaṃ pure kālo atikkamatī”ti. Yampi mayaṃ bhante bhattaṃ karimhā ayyassa Upanandassa kāraṇā, āgametha bhante yāvāyyo Upanando āgacchatīti.

Atha kho āyasmā Upanando Sakyaputto purebhattaṃ kulāni payirupāsivā divā āgacchati. Bhikkhū na cittarūpaṃ bhuñjimsu. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjeyya, pācittian”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

295. * Tena kho pana samayena āyasmato Upanandassa Sakyaputtassa upaṭṭhākakulamān saṃghassatthāya khādanīyaṃ pāhesi “ayyassa Upanandassa dassetvā saṃghassa dātabban”ti. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto gāmaṃ piṇḍāya pavittṭho hoti. Atha kho te manussā ārāmaṃ gantvā bhikkhū pucchimsu “kahaṃ bhante ayyo Upanando”ti. Esāvuso āyasmā Upanando Sakyaputto gāmaṃ piṇḍāya pavittṭhoti. Idaṃ bhante khādanīyaṃ ayyassa Upanandassa dassetvā saṃghassa dātabbanti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne

etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi “tena hi bhikkhave paṭiggahetvā nikkhipatha yāva Upanando āgacchatī”ti.

Atha kho āyasmā Upanando Sakyaputto “Bhagavatā paṭikkhittam purebhattam kulesu cārittam āpajjitun”ti pacchābhattam kulāni payirupāsivā divā paṭikkami, khādanīyam ussāriyittha. Ye te bhikkhū appicchā, te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto pacchābhattam kulesu cārittam āpajjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda pacchābhattam kulesu cārittam āpajjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa pacchābhattam kulesu cārittam āpajjissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno purebhattam vā pacchābhattam vā kulesu cārittam āpajjeyya, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

296. Tena kho pana samayena bhikkhū cīvaradānasamaye kukkuccāyantā kulāni na payirupāsanti. Cīvaram parittam upajjati. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvaradānasamaye kulāni payirupāsituṃ. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno purebhattam vā pacchābhattam vā kulesu cārittam āpajjeyya aññatra samayā, pācittiyam. Tatthāyam samayo, cīvaradānasamayo, ayam tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

297. Tena kho pana samayena bhikkhū cīvarakammaṃ karonti, attho ca hoti sūciyāpi suttenapi satthakenapi. Bhikkhū kukkuccāyantā kulāni na payirupāsanti. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvarakārasamaye kulāni payirupāsituṃ. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno purebhattam vā pacchābhattam vā kulesu cārittam āpajjeyya aññatra samayā,

pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

298. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānā honti, attho ca hoti bhesajjehi. Bhikkhū kukkuccāyantā kulāni na payirupāsanti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave santaṃ bhikkhuṃ āpucchā kulāni payirupāsituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

299. **“Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā purebhattaṃ vā pacchābhattaṃ vā kulesu cārittaṃ āpajjeyya aññatra samayā, pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo, ayaṃ tattha samayo**”ti.

300. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Nimantito nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantito.

Sabhatto nāma yena nimantito, tena sabhatto.

Santaṃ nāma bhikkhuṃ sakkā hoti āpucchā pavasituṃ.

Asantaṃ nāma bhikkhuṃ na sakkā hoti āpucchā pavasituṃ.

Purebhattaṃ nāma yena nimantito, taṃ abhuttāvī.

Pacchābhattaṃ nāma yena nimantito, taṃ antamaso kusaggenapi¹ bhuttaṃ hoti.

Kulaṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulaṃ brāhmaṇakulaṃ vessakulaṃ suddakulaṃ.

Kulesu cārittaṃ āpajjeyyāti aññassa gharūpacāraṃ okkamantassa āpatti dukkaṭassa. Paṭhamam pādam ummāraṃ atikkāmeti, āpatti dukkaṭassa. Dutiyam pādam atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

1. Aruṇuggamanepi (Sī)

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Cīvaradānasamayo nāma anattathe kathine vassānassa pacchimo māso, atthate kathine pañca māsā.

Cīvarakārasamayo nāma cīvare kayiramāne.

301. Nimantite nimantitasaññī santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā purebhattaṃ vā pacchābhattaṃ vā kulesu cārittaṃ āpajjati aññatra samayā, āpatti pācittiyassa. Nimantite vematiko santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā purebhattaṃ vā pacchābhattaṃ vā kulesu cārittaṃ āpajjati aññatra samayā, āpatti pācittiyassa. Nimantite animantitasaññī santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā purebhattaṃ vā pacchābhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjati aññatra samayā, āpatti pācittiyassa.

Animantite nimantitasaññī, āpatti dukkaṭassa. Animantite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Animantite animantitasaññī, anāpatti.

302. Anāpatti samaye, santaṃ bhikkhuṃ āpucchā pavisati, asantaṃ bhikkhuṃ anāpucchā pavisati, aññassa gharena maggo hoti, gharūpacārena maggo hoti, antarārāmaṃ gacchati, bhikkhunupassayaṃ gacchati, titthiyaseyyaṃ gacchati, paṭikkamanaṃ gacchati, bhattiyagharaṃ gacchati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Cārittasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭhaṃ.

5. Acelakavagga 7. Mahānāmasikkhāpada

303. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena Mahānāmassa Sakkassa bhesajjaṃ ussannaṃ hoti. Atha kho Mahānāmo Sakko yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinna kho Mahānāmo Sakko Bhagavantaṃ etadavoca “icchāmaṃ bhante saṃghaṃ catumāsāṃ¹ bhesajjena pavāretun”ti. Sādhu

1. Catummāsāṃ (Sī) cātumāsāṃ (Syā)

sādhu Mahānāma, tena hi tvaṃ Mahānāma saṃghaṃ catumāsāṃ bhesajjena pavārehīti. Bhikkhū kukkuccāyantā nādhivāsentī. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave catumāsāṃ bhesajjappaccayapavāraṇaṃ sādītuntī.

304. Tena kho pana samayena bhikkhū Mahānāmaṃ Sakkāṃ parittaṃ bhesajjaṃ viññāpentī. Tattheva Mahānāmassa Sakkassa bhesajjaṃ ussannaṃ hotī. Dutiyampi kho Mahānāmo Sakko yena Bhagavā tenupasaṅkamaṃ, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinna kho Mahānāmo Sakko Bhagavantaṃ etadavoca “icchāmaṃ bhante saṃghaṃ aparampi catumāsāṃ bhesajjena pavāretun”ti. Sādhu sādhu Mahānāma, tena hi tvaṃ Mahānāma saṃghaṃ aparampi catumāsāṃ bhesajjena pavārehīti. Bhikkhū kukkuccāyantā nādhivāsentī. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave puna pavāraṇampi sādītuntī.

305. Tena kho pana samayena bhikkhū Mahānāmaṃ Sakkāṃ parittaṃ yeva bhesajjaṃ viññāpentī. Tattheva Mahānāmassa Sakkassa bhesajjaṃ ussannaṃ hotī. Tatiyampi kho Mahānāmo Sakko yena Bhagavā tenupasaṅkamaṃ, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinna kho Mahānāmo Sakko Bhagavantaṃ etadavoca “icchāmaṃ bhante saṃghaṃ yāvajīvaṃ bhesajjena pavāretun”ti. Sādhu sādhu Mahānāma, tena hi tvaṃ Mahānāma saṃghaṃ yāvajīvaṃ bhesajjena pavārehīti. Bhikkhū kukkuccāyantā nādhivāsentī. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave niccapavāraṇampi sādītuntī.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dunnivatthā hontī duppārutā anākkappasampannā. Mahānāmo Sakko vattā hotī “kissa tumhe bhante dunnivatthā duppārutā anākkappasampannā, nanu nāma pabbajitena sunivatthena bhavitabbaṃ supārutena ākkappasampannā”ti. Chabbaggiyā bhikkhū Mahānāme Sakke upanandhiṃsu. Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “kena nu kho mayaṃ upāyena Mahānāmaṃ Sakkāṃ maṅkuṃ kareyyāmaṃ”ti. Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “mahānāmena kho āvuso Sakkena saṃgho bhesajjena pavārito, handa mayaṃ āvuso Mahānāmaṃ

Sakkaṃ sappiṃ viññāpema”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū yena Mahānāmo Sakko tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Mahānāmaṃ Sakkaṃ etadavocum “doṇena āvuso sappinā attho”ti. Ajjaṇho bhante āgametha, manussā vajaṃ gatā sappiṃ āharitum, kālaṃ āharissathāti¹.

Dutiyaṃpi kho -pa-. Tatiyaṃpi kho chabbaggiyā bhikkhū Mahānāmaṃ Sakkaṃ etadavocum “doṇena āvuso sappinā attho”ti. Ajjaṇho bhante āgametha, manussā vajaṃ gatā sappiṃ āharitum, kālaṃ āharissathāti¹. Kim pana tayā āvuso adātukāmena pavāritena, yaṃ tvaṃ pavāretvā na desīti. Atha kho Mahānāmo Sakko ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhadantā ‘ajjaṇho bhante āgamethā’ti vuccamānā nāgamessantī”ti. Assosum kho bhikkhū Mahānāmassa Sakkassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū Mahānāmena Sakkena ‘ajjaṇho bhante āgamethā’ti vuccamānā nāgamessantī”ti -pa-. Saccaṃ kira tumhe bhikkhave Mahānāmena Sakkena “ajjaṇho bhante āgamethā”ti vuccamānā nāgamethāti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā Mahānāmena Sakkena “ajjaṇho bhante āgamethā”ti vuccamānā nāgamessatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

306. **“Agilānena bhikkhunā catumāsappaccayavāraṇā sādītābā aññātra punapavāraṇāya aññātra nīccapavāraṇāya, tato ce uttari sādīyeyya, pācittīyaṃ”**ti.

307. **Agilānena bhikkhunā catumāsappaccayapavāraṇā sādītābāti gilānappaccayapavāraṇā sādītābā.**

Punapavāraṇāpi sādītābāti yadā gilāno bhavissāmi, tadā viññāpessāmīti.

Nīccapavāraṇāpi sādītābāti yadā gilāno bhavissāmi, tadā viññāpessāmīti.

1. Kāle harissathāti (Syā)

Tato ce uttari sādīyeyyāti atthi pavāraṇā bhesajjapariyantā na rattipariyantā, atthi pavāraṇā rattipariyantā na bhesajjapariyantā, atthi pavāraṇā bhesajjapariyantā ca rattipariyantā ca, atthi pavāraṇā neva bhesajjapariyantā na rattipariyantā.

Bhesajjapariyantā nāma bhesajjāni pariggahitāni honti “ettakehi bhesajjehi pavāremī”ti. **Rattipariyantā** nāma rattīyo pariggahitāyo honti “ettakāsu rattīsu pavāremī”ti. **Bhesajjapariyantā ca rattipariyantā ca** nāma bhesajjāni ca pariggahitāni honti rattīyo ca pariggahitāyo honti “ettakehi bhesajjehi ettakāsu rattīsu pavāremī”ti. **Neva bhesajjapariyantā na rattipariyantā** nāma bhesajjāni ca apariggahitāni honti rattīyo ca apariggahitāyo honti.

308. Bhesajjapariyante yehi bhesajjehi pavārito hoti, tāni bhesajjāni ṭhapetvā aññāni bhesajjāni viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Rattipariyante yāsu rattīsu pavārito hoti, tā rattīyo ṭhapetvā aññāsu rattīsu viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Bhesajjapariyante ca rattipariyante ca yehi bhesajjehi pavārito hoti, tāni bhesajjāni ṭhapetvā yāsu rattīsu pavārito hoti, tā rattīyo ṭhapetvā aññāni bhesajjāni aññāsu rattīsu viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Neva bhesajjapariyante na rattipariyante anāpatti.

309. Na bhesajjena karaṇīyena¹ bhesajjam viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Aññena bhesajjena karaṇīyena¹ aññam bhesajjam viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Tatuttari tatuttarisaññī bhesajjam viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Tatuttari vematiko bhesajjam viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Tatuttari natatuttarisaññī bhesajjam viññāpeti āpatti pācittiyassa.

Natatuttari tatuttarisaññī, āpatti dukkaṭassa. Natatuttari vematiko, āpatti dukkaṭassa. Natatuttari natatuttarisaññī, anāpatti.

1. Karaṇīye (Sī, Syā)

310. Anāpatti yehi bhesajjehi pavārito hoti tāni bhesajjāni viññāpeti, yāsu rattīsu pavārito hoti tāsu rattīsu viññāpeti, “imehi tayā bhesajjehi pavāritāmhā, amhākañca iminā ca iminā ca bhesajjena attho”ti ācikkhitvā viññāpeti, “yāsu tayā rattīsu pavāritāmhā, tāyo ca rattīyo vītivattā, amhākañca bhesajjena attho”ti ācikkhitvā viññāpeti, nātakānaṃ pavāritānaṃ aññassatthāya attano dhanena ummattakassa ādikammikassāti.

Mahānāmasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ.

5. Acelakavagga 8. Uyyuttasenāsikkhāpada

311. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyāṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena rājā Pasenadi Kosalo senāya abbhuyyāto hoti. Chabbaggiyā bhikkhū uyyuttaṃ senaṃ dassanāya agamaṃsu. Addasā kho rājā Pasenadi Kosalo chabbaggiye bhikkhū dūratova āgacchante, disvāna pakkosāpetvā etadavoca “kissa tumhe bhante āgatattā”ti. Mahārājānaṃ mayāṃ daṭṭhukāmā¹ ti. Kim bhante maṃ diṭṭhena yuddhābhinandinā², nanu Bhagavā passitabboti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā uyyuttaṃ senaṃ dassanāya āgacchissanti. Amhākampi alābhā amhākampi dulladdhaṃ, ye mayāṃ ājīvassa hetu puttadārassa kāraṇā senāya āgacchāmā”ti. Assosum kho bhikkhū tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū uyyuttaṃ senaṃ dassanāya gacchissanti”ti -pa-. Saccāṃ kira tumhe bhikkhave uyyuttaṃ senaṃ dassanāya gacchathāti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā uyyuttaṃ senaṃ dassanāya gacchissatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

1. Mahārāja mahārājānaṃ mayāṃ daṭṭhukāmā (Ka)

2. Yuddhābhinandinā (Ka)

“Yo pana bhikkhu uyyuttam senam dassanāya gaccheyya, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

312. Tena kho pana समयena aññatarassa bhikkhuno mātulo senāya gilāno hoti. So tassa bhikkhuno santike dūtam pāhesi “aham hi senāya gilāno, āgacchatu bhadanto, icchāmi bhadantassa āgatan”ti. Atha kho tassa bhikkhuno etadahosi “Bhagavatā sikkhāpadam paññattam ‘na uyyuttam senam dassanāya gantabban’ti, ayañca me mātulo senāya gilāno, katham nu kho mayā paṭipajjitabban”ti. Bhagavato etamattham ārocesi. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave tathārūpappaccayā senāya gantum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

313. **“Yo pana bhikkhu uyyuttam senam dassanāya gaccheyya aññatra tathārūpappaccayā, pācittiyam”ti.**

314. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Uyyuttā nāma senā gāmato nikkamitvā nivīṭṭhā vā hoti payātā vā.

Senā nāma hatthī assā rathā pattī. Dvādasapuriso hatthī, tipuriso asso, catupuriso ratho, cattāro purisā sarahatthā pattī. Dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito passati, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāram vijahitvā punappunam passati, āpatti pācittiyassa.

Aññatra tathārūpappaccayāti ṭhapetvā tathārūpappaccayam.

315. Uyyutte uyyuttasaññī dassanāya gacchati aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa. Uyyutte vematiko dassanāya gacchati aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa. Uyyutte anuyyuttasaññī dassanāya gacchati aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa.

Ekamekaṃ dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ʘhito passati, āpatti dukkaṭassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunam passati, āpatti dukkaṭassa. Anuyyutte uyyuttasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anuyyutte vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anuyyutte anuyyuttasaññī, anāpatti.

316. Anāpatti ārāme ʘhito passati, bhikkhussa ʘhitokāsaṃ vā nisinnokāsaṃ vā nipannokāsaṃ vā āgacchati, paṭipatham gacchanto passati, tathārūpappaccaya āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Uyyuttasenāsikkhāpadaṃ niṭṭhitam aṭṭhamam.

5. Acelakavagga 9. Senāvāsasikkhāpada

317. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sati karaṇīye senam gantvā atirekatirattam senāya vasanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā senāya vasissanti, amhākampi alābhā amhākampi dulladdham, ye mayam ājivassa hetu puttadārassa karaṇā senāya paṭivasamā”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussanam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū atirekatirattam senāya vasissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave atirekatirattam senāya vasathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā atirekatirattam senāya vasissatha. Netam moghapurisā appasannanam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

318. “Siyā ca tassa bhikkhuno kocideva paccayo senam gamanāya, dirattatirattam tena bhikkhunā senāya vasitabbam. Tato ce uttari vaseyya, pācittiyam”ti.

319. Siyā ca tassa bhikkhuno kocideva paccayo senam gamanāyāti siyā paccayo siyā karaṇīyam.

Dirattatirattaṃ tena bhikkhunā senāya vasitabbanti dvetisso rattiyo vasitabbaṃ.

Tato ce uttari vaseyyāti catutthe divase atthaṅgate sūriye senāya vasati, āpatti pācittiyassa.

320. Atirekatiratte atirekasaññī senāya vasati, āpatti pācittiyassa. Atirekatiratte vematiko senāya vasati, āpatti pācittiyassa. Atirekatiratte ūnakasaññī senāya vasati, āpatti pācittiyassa.

Ūnakatiratte atirekasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ūnakatiratte vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ūnakatiratte ūnakasaññī, ānāpatti.

321. Anāpatti dvetisso rattiyo vasati, ūnakadvetisso rattiyo vasati, dve rattiyo vasitvā tatiyāya rattiya purāruṇā nikkhamitvā puna vasati, gilāno vasati, gilānassa karaṇiyena vasati, senā vā paṭisenāya ruddhā hoti, kenaci palibuddho hoti āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Senāvāsasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

5. Acelakavagga 10. Uyyodhikasikkhāpada

322. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dirattatirattaṃ senāya vasamānā uyyodhikampi balaggampi senābyūhampi anīkadassanampi gacchanti. Aññataropi chabbaggiyo bhikkhu uyyodhikaṃ gantvā kaṇḍena paṭividdho hoti. Manussā taṃ bhikkhuṃ uppaṇḍesuṃ “kacci bhante suyuddhaṃ ahoṣi, kati te lakkhāni laddhānī”ti. So bhikkhu tehi manussehi uppaṇḍiyamāno maṅku ahoṣi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtīyā uyyodhikaṃ dassanāya āgacchissanti, amhākampi alābhā amhākampi dulladdhaṃ, ye mayam ājīvassa

hetu puttadārassa kāraṇā uyyodhikaṃ āgacchāmā”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū uyyodhikaṃ dassanāya gacchissantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave uyyodhikaṃ dassanāya gacchathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā uyyodhikaṃ dassanāya gacchissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

323. “**Dirattatirattam ce bhikkhu senāya vasamāno uyyodhikaṃ vā balaggaṃ vā senābyūham vā anīkadassanaṃ vā gaccheyya, pācittiyā**”ti.

324. **Dirattatirattam ce bhikkhu senāya vasamāno**ti dvetisso rattiyo vasamāno.

Uyyodhikaṃ nāma yattha sampahāro dissati.

Balaggaṃ nāma ettakā hatthī ettakā assā ettakā rathā ettakā pattī.

Senābyūham nāma ito hatthī hontu, ito assā hontu, ito rathā hontu, ito pattikā hontu.

Anīkaṃ nāma hatthānīkaṃ assānīkaṃ rathānīkaṃ pattānīkaṃ. Tayo hatthī pacchimaṃ hatthānīkaṃ, tayo assā pacchimaṃ assānīkaṃ, tayo rathā pacchimaṃ rathānīkaṃ, cattāro purisā sarahatthā pattī pacchimaṃ pattānīkaṃ. Dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito passati, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunaṃ passati, āpatti pācittiyassa.

Ekamekaṃ dassanāya gacchati. Āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito passati, āpatti dukkaṭassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunaṃ passati, āpatti dukkaṭassa.

325. Anāpatti ārāme ʘhito passati, bhikkhussa ʘhitokāsaṃ vā nisinnokāsaṃ vā nipannokāsaṃ vā āgantvā sampahāro dissati, paṭipatham gacchanto passati, sati karaṇīye gantvā passati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Uyyodhikasikkhāpadam niṭṭhitam dasamam.

Acelakavaggo pañcamo.

Tassuddānam

Pūvaṃ kathopanandassa, tayaṃpaṭṭhākameva ca.
Mahānāmo Pasenadi, senāviddho ime dasāti¹.

6. Surāpānavagga 1. Surāpānasikkhāpada

326. Tena समयena Buddho Bhagavā Cetiyesu cārikaṃ caramāno yena Bhaddavatikā tena pāyāsi. Addasaṃsu kho gopālakā pasupālakā kassakā pathāvino Bhagavantam dūratova āgacchantam, disvāna Bhagavantam etadavocum “mā kho bhante Bhagavā Ambatittham agamāsi, Ambatitthe bhante jaṭilassa assame nāgo paṭivasati iddhimā āsiviso² ghoraviso, so Bhagavantam mā viheṭhesī”ti. Evaṃ vutte Bhagavā tuṅhī ahoṣi. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho gopālakā pasupālakā kassakā pathāvino Bhagavantam etadavocum “mā kho bhante Bhagavā Ambatittham agamāsi, Ambatitthe bhante jaṭilassa assame nāgo paṭivasati iddhimā āsiviso ghoraviso, so Bhagavantam mā viheṭhesī”ti. Tatiyampi kho Bhagavā tuṅhī ahoṣi.

Atha kho Bhagavā anupubbena cārikaṃ caramāno yena Bhaddavatikā tadavasari. Tatra sudam Bhagavā Bhaddavatikāyaṃ viharati. Atha kho āyasmā Sāgato yena Ambatitthassa³ jaṭilassa assamo tenupa-

1. Acelakam uyyojaṇca, sabhojanam duve raho. Sabhattakaṇca bhesajjam, uyyuttam senuyyodhikam. (Sī)

2. Āsiviso (Sī, Syā)

3. Ambatitthakassa (Sī), ambatittham (Syā)

saṅkami, upasaṅkamitvā agyāgāraṃ pavisitvā tiṇasanthārakaṃ paññapetvā nisīdi pallaṅkaṃ ābhujitvā ujum kāyaṃ paṇidhāya parimukhaṃ satim upaṭṭhapetvā. Addasā kho so nāgo āyasmantaṃ Sāgataṃ paviṭṭhaṃ, disvāna dummano¹ padhūpāyi², āyasmāpi Sāgato padhūpāyi². Atha kho so nāgo makkhaṃ asahamāno pajjali, āyasmāpi Sāgato tejodhātuṃ samāpajjitvā pajjali. Atha kho āyasmā Sāgato tassa nāgassa tejasā tejaṃ pariyādiyitvā yena Bhaddavatikā tenupasaṅkami. Atha kho Bhagavā Bhaddavatikāyaṃ yathābhirantaṃ viharitvā yena Kosambī tena cārikaṃ pakkāmi. Assosum kho Kosambikā upāsakā “ayyo kira Sāgato Ambatitthikena nāgena saddhim saṅgāmesī”ti.

Atha kho Bhagavā anupubbena cārikaṃ caramāno yena Kosambī tadavasari. Atha kho Kosambikā upāsakā Bhagavato paccuggamaṇaṃ karitvā yenāyasmā Sāgato tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Sāgataṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu, ekamantaṃ ṭhitā kho Kosambikā upāsakā āyasmantaṃ Sāgataṃ etadavocum “kiṃ bhante ayyānaṃ dullabhañca manāpañca, kiṃ paṭiyādemā”ti. Evaṃ vutte chabbaggiyā bhikkhū Kosambike upāsake etadavocum “atthāvuso kāpotikā nāma pasannā bhikkhūnaṃ dullabhā ca manāpā ca, taṃ paṭiyādethā”ti. Atha kho Kosambikā upāsakā ghare ghare kāpotikaṃ pasannaṃ paṭiyādetvā āyasmantaṃ Sāgataṃ piṇḍāya paviṭṭhaṃ disvāna āyasmantaṃ Sāgataṃ etadavocum “pivatū bhante ayyo Sāgato kāpotikaṃ pasannaṃ, pivatū bhante ayyo Sāgato kāpotikaṃ pasannaṃ”ti. Atha kho āyasmā Sāgato ghare ghare kāpotikaṃ pasannaṃ pivitvā nagaramhā nikkhamanto nagaradvāre paripati.

Atha kho Bhagavā sambahulehi bhikkhūhi saddhim nagaramhā nikkhamanto addasa āyasmantaṃ Sāgataṃ nagaradvāre paripatantaṃ, disvāna bhikkhū āmantesi “gaṇhatha bhikkhave sāgatan”ti. “Evaṃ bhante”ti kho te bhikkhū Bhagavato paṭissuṇitvā āyasmantaṃ Sāgataṃ ārāmaṃ netvā yena Bhagavā tena sīsaṃ katvā nipātesum. Atha kho āyasmā Sāgato parivattitvā yena Bhagavā tena pāde karitvā seyyaṃ

1. Dukkhi dummano (Sī, Syā)

2. Padhūpāsi (Syā, Ka)

kappesi. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi “nanu bhikkhave pubbe Sāgato Tathāgate sagāravo ahosi sappatisso”ti. Evaṃ bhante. Api nu kho bhikkhave Sāgato etarahi Tathāgate sagāravo sappatissoṭi. No hetam bhante. Nanu bhikkhave Sāgato Ambatitthikena nāgena saddhim saṅgāmesīti. Evaṃ bhante. Api nu kho bhikkhave Sāgato etarahi pahoti nāgena¹ saddhim saṅgāmetunti. No hetam bhante. Api nu kho bhikkhave tam pātabbam, yaṃ pivitvā visaññī assāti. No hetam bhante. Ananucchavikam bhikkhave sāgatassa ananulomitam appatirūpaṃ assāmaṇakam akappiyam akaraṇīyam, katham hi nāma bhikkhave Sāgato majjam pivissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

327. “**Surāmerayapāne pācittiyam**”ti.

328. **Surā** nāma piṭṭhasurā pūvasurā odanasurā kiṇṇapakkhittā sambhārasaṃyuttā.

Merayo nāma pupphāsavo phalāsavo madhvāsavo gulāsavo sambhārasaṃyutto.

Piveyyāti antamaso kusagenapi pivati, āpatti pācittiyassa.

Majje majjasaññī pivati, āpatti pācittiyassa. Majje vematiko pivati, āpatti pācittiyassa. Majje amajjasaññī pivati, āpatti pācittiyassa.

Amajje majjasaññī, āpatti dukkaṭassa. Amajje vematiko, āpatti dukkaṭassa. Amajje amajjasaññī, anāpatti.

329. Anāpatti amajjañca hoti majjavaṇṇam majjagandham majjarasam tam pivati sūpasampāke maṃsasampāke telasampāke āmalakaphāṇite, amajjam Ariṭṭham pivati, ummattakassa ādikammikassāti.

Surāpānasikkhāpadaṃ niṭṭhitam paṭhamam.

1. Deḍḍubhenāpi (Si, Syā)

6. Surāpānavagga 2. Aṅgulipatodakasikkhāpada

330. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiyam bhikkhum aṅgulipatodakena hāsesum. So bhikkhu uttanta anassāsako kalamakāsi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhum aṅgulipatodakena hāsessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhum aṅgulipatodakena hāsethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhum aṅgulipatodakena hāsessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

331. “Aṅgulipatodake pācittiyam”ti.

332. Aṅgulipatodako nāma¹ upasampanno upasampannam hasādhippāyo² kāyena kāyam āmasati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne upasampannasaññī aṅgulipatodakena hāseti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko aṅgulipatodakena hāseti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī aṅgulipatodakena hāseti, āpatti pācittiyassa.

Kāyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyam āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyam āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyam āmasati, āpatti dukkaṭassa.

333. Anupasampannam kāyena kāyam āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyam āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyam āmasati, āpatti

1. Aṅgulipatodako nāma aṅguliyaṇi tudanti (Syā)

2. Hassādhippāyo (Sī, Syā)

dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

334. Anāpatti na hasādhippāyo sati karaṇīye āmasati, ummattakassa ādikammikassāti.

Angulipatodakasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dutiyaṃ.

6. Surāpānavagga 3. Hasadhammasikkhāpada

335. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sattarasavaggiyā bhikkhū Aciravatiyā nadiyā udake kīḷanti. Tena kho pana samayena rājā Pasenadi Kosalo Mallikāya deviyā saddhim uparipāsādaragato hoti. Addasā kho rājā Pasenadi Kosalo sattarasavaggiye bhikkhū Aciravatiyā nadiyā udake kīḷante, disvāna Mallikaṃ devim etadavoca “ete te Mallike arahanto udake kīḷanti”ti. Nissamsayaṃ kho mahārāja Bhagavatā sikkhāpadaṃ apaññattaṃ. Te vā bhikkhū appakataññunoti. Atha kho rañño Pasenadissa Kosalassa etadahosi “kena nu kho ahaṃ upāyena Bhagavato ca na āroceyyaṃ, Bhagavā ca jāneyya ime bhikkhū udake kīḷitā”ti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo sattarasavaggiye bhikkhū pakkosāpetvā mahantaṃ guḷapiṇḍaṃ adāsi “imaṃ bhante guḷapiṇḍaṃ Bhagavato dethā”ti. Sattarasavaggiyā bhikkhū taṃ guḷapiṇḍaṃ ādāya yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtivā Bhagavantaṃ etadavocum “imaṃ bhante guḷapiṇḍaṃ rājā Pasenadi Kosalo Bhagavato deti”ti. Kahaṃ pana tumhe bhikkhave rājā addasāti. Aciravatiyā nadiyā Bhagavā udake kīḷanteti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā udake kīḷissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

336. “Udake hasadhamme¹ pācittiyā”ti.

337. **Udake hasadhammo** nāma uparigopphake udake hasādhippāyo nimujjati vā ummujjati vā palavati vā, āpatti pācittiyassa.

338. Udake hasadhamme hasadhammasaññī, āpatti pācittiyassa. Udake hasadhamme vematiko, āpatti pācittiyassa. Udake hasadhamme ahasadhammasaññī, āpatti pācittiyassa.

Heṭṭhāgopphake udake kīḷati, āpatti dukkaṭassa. Udake nāvāya kīḷati, āpatti dukkaṭassa. Hatthena vā pādena vā kaṭṭhena vā kaṭhalāya vā udakaṃ paharati, āpatti dukkaṭassa. Bhājanagataṃ udakaṃ vā kaṇḍjikaṃ vā khīraṃ vā takkaṃ vā rajanaṃ vā passāvaṃ vā cikkhallaṃ vā kīḷati, āpatti dukkaṭassa.

Udake ahasadhamme hasadhammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Udake ahasadhamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Udake ahasadhamme ahasadhammasaññī, anāpatti.

339. Anāpatti na hasādhippāyo sati karaṇīye udakaṃ otaritvā nimujjati vā ummujjati vā palavati vā, pāraṃ gacchanto nimujjati vā ummujjati vā palavati vā, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Hasadhammasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

6. Surāpānavagga 4. Anādariyasikkhāpada

340. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyaṃ viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Channo anācāraṃ ācarati. Bhikkhū evamāhaṃsu “māvuso Channa evarūpaṃ akāsi, netaṃ kappatī”ti. So anādariyaṃ paṭicca karoti yeva. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Channo anādariyaṃ karissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Channa anādariyaṃ

1. Hassadhamme (Sī, Syā)

karosīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa anādariyaṃ karissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

341. “**Anādariye pācittiyā**”ti.

342. **Anādariyaṃ** nāma dve anādariyāni puggalānādariyañca dhammānādariyañca.

Puggalānādariyaṃ nāma upasampannena paññattena vuccamāno “ayaṃ ukkhittako vā vambhito vā garahito vā, imassa vacanaṃ akataṃ bhavissatī”ti anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa.

Dhammānādariyaṃ nāma upasampannena paññattena vuccamāno “kathā’yaṃ nasseyya vā vinasseyya vā antaradhāyeyyavā”, taṃ vā na sikkhitukāmo anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa.

343. Upasampanne upasampannasaññī anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa.

Apaññattena vuccamāno “idaṃ na sallekḥāya na dhutatthāya na pāsādikatāya na apacayāya na vīriyārambhāya saṃvattatī”ti anādariyaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannena paññattena vā apaññattena vā vuccamāno “idaṃ na sallekḥāya na dhutatthāya na pāsādikatāya na apacayāya na vīriyārambhāya saṃvattatī”ti anādariyaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

344. Anāpatti “evaṃ amhākaṃ ācariyaṇaṃ uggaho paripucchā”ti bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Anādariyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ catuttham.

6. Surāpānavagga 5. Bhimsāpanasikkhāpada

345. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū bhimsāpentī, te bhimsāpiyamānā rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū amhe bhimsāpentīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācentī “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhum bhimsāpessantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhum bhimsāpethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhum bhimsāpessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

346. **“Yo pana bhikkhu bhikkhum bhimsāpeyya, pācittiyam”ti.**

347. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūti aññam bhikkhum.

Bhimsāpeyyāti upasampanno upasampannam bhimsāpetukāmo rūpam vā saddam vā gandham vā rasam vā phoṭṭhabbam vā upasamharati, bhāyeyya vā so na vā bhāyeyya, āpatti pācittiyassa. Corakantāram vā vāḷakantāram vā pisācakantāram vā ācikkhati, bhāyeyya vā so na vā bhāyeyya, āpatti pācittiyassa.

348. Upasampanne upasampannasaññī bhimsāpeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko bhimsāpeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī bhimsāpeti, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannam bhimsāpetukāmo rūpam vā saddam vā gandham vā rasam vā phoṭṭhabbam vā upasamharati, bhāyeyya vā so na vā bhāyeyya, āpatti dukkaṭassa. Corakantāram vā vāḷakantāram vā pisācakantāram vā ācikkhati, bhāyeyya vā so na vā bhāyeyya, āpatti

dukkaṭṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭṭassa.

Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭṭassa.

349. Anāpatti na bhimsāpetukāmo rūpaṃ vā saddaṃ vā gandhaṃ vā rasaṃ vā phoṭṭhabbaṃ vā upasaṃharati, corakantāraṃ vā vāḷakantāraṃ vā pisācakantāraṃ vā ācikkhati, ummattakassa ādikammikassāti.

Bhimsāpanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamaṃ.

6. Surāpānavagga 6. Jotikasikkhāpada

350. Tena samayena Buddho Bhagavā Bhaggesu viharati Susumāragire¹ Bhesakaḷāvane migadāye. Tena kho pana samayena bhikkhū hemantike kāle aññataraṃ mahantaṃ susirakaṭṭhaṃ jotim samādahitvā visibbesuṃ. Tasmim ca susire kaṇhasappo agginā santatto nikkhamitvā bhikkhū paripātesi. Bhikkhū tahaṃ tahaṃ upadhāvimsu. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhū jotim samādahitvā visibbessantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū jotim samādahitvā visibbentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā jotim samādahitvā visibbessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu visibbanāpekkho jotim samādaheyya vā samādahāpeyya vā, pācittiyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

351. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānā honti. Gilānapucchakā bhikkhū gilāne bhikkhū etadavocuṃ “kaccāvuso khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Pubbe mayaṃ āvuso jotim samādahitvā visibbema, tena no phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittā”ti kukkuccā-

1. Suṃsumāragire (Sī, Syā), Saṃsumāragire (Ka)

yantā na visibbema, tena no na phāsu hotīti. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā jotim samādahitvā vā samādahāpetvā vā visibbetum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu agilāno visibbanāpekkho jotim samādaheyya vā samādahāpeyya vā, pācittian”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

352. Tena kho pana samayena bhikkhū padīpepi jotikepi jantāgharepi kukkucāyanti. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave tathārūpappaccayā jotim samādahitum samādahāpetum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

353. **“Yo pana bhikkhu agilāno visibbanāpekkho jotim samādaheyya vā samādahāpeyya vā aññatra tathārūpappaccayā pācittian”ti.**

354. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Agilāno nāma yassa vinā agginā phāsu hoti.

Gilāno nāma yassa vinā agginā na phāsu hoti.

Visibbanāpekkhoti tappitukāmo. **Joti** nāma aggi vuccati.

Samādaheyyāti sayam samādahati, āpatti pācittiyassa.

Samādahāpeyyāti aññam āṇāpeti, āpatti pācittiyassa. Sakim āṇatto bahukampi samādahati, āpatti pācittiyassa.

Aññatra tathārūpappaccayāti ṭhapetvā tathārūpappaccayam.

355. Agilāno agilānasaññī visibbanāpekkho jotim samādahati vā samādahāpeti vā aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa. Agilāno vematiko visibbanāpekkho jotim

samādahati vā samādahāpeti vā aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa. Agilāno gilānasaññī visibbanāpekkho jotim samādahati vā samādahāpeti vā aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa.

Paṭilātam ukkhipati, āpatti dukkaṭassa. Gilāno agilānasaññī, āpatti dukkaṭassa. Gilāno vematiko, āpatti dukkaṭassa. Gilāno gilānasaññī, anāpatti.

356. Anāpatti gilānassa aññena kataṃ visibbeti, vītaccitaṅgāraṃ visibbeti, paḍīpe jotike jantāghare tathārūpappaccayā āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Jotikasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭhaṃ.

6. Surāpānavagga 7. Nahānasikkhāpada

357. Tena समयena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana समयena bhikkhū Tapode nahāyanti. Tena kho pana समयena¹ rājā Māgadho Seniyō Bimbisāro “sīsaṃ nahāyissāmī”ti Tapodaṃ gantvā “yāvāyā nahāyanti”ti ekamantaṃ paṭimānesi. Bhikkhū yāva samandhakārā nahāyimsu. Atha kho rājā Māgadho Seniyō Bimbisāro vikāle sīsaṃ nahāyitvā nagaradvāre thakite bahinagare vasitvā kālasseva asambhinnena vilepanena yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho rājānaṃ Māgadhaṃ Seniyaṃ Bimbisāraṃ Bhagavā etadavoca “kissa tvaṃ mahārāja kālasseva āgato asambhinnena vilepanenā”ti. Atha kho rājā Māgadho Seniyō Bimbisāro Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Atha kho Bhagavā rājānaṃ Māgadhaṃ Seniyaṃ Bimbisāraṃ dhammiyā kathāya sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho rājā Māgadho Seniyō Bimbisāro Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṃsito

1. Atha kho (Sī, Syā)

uṭṭhāyāsanaṃ Bhagavantam abhivādetvā padakkhiṇam katvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusamgham sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccam kira bhikkhave bhikkhū rājānampi passivā na mattam jānitvā nahāyanti”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma te bhikkhave moghapurisā rājānampi passivā na mattam jānitvā nahāyissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsam nahāyeyya, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

358. Tena kho pana समयena bhikkhū uṇhasamaye pariāhasamaye kukkucāyantā na nahāyanti. Sedagatena gattena sayanti, cīvarampi senāsanampi dussati. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave uṇhasamaye pariāhasamaye orenaddhamāsam nahāyitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsam nahāyeyya aññatra samayā, pācittiyam. Tatthāyam समयo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti¹ vassānassa paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariāhasamayo, ayam tattha समयo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

359. Tena kho pana समयena bhikkhū gilānā honti. Gilānapucchakā bhikkhū gilāne bhikkhū etadavocum “kaccāvuso khamānīyam, kacci yāpanīyam”ti. Pubbe mayam āvuso orenaddhamāsam nahāyāma, tena no phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkucāyantā na nahāyāma, tena no na phāsu hotīti. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā orenaddhamāsam nahāyitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsam nahāyeyya aññatra samayā, pācittiyam. Tatthāyam समयo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti¹

1. Gimhānam (Itipi)

vassānassa paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariḷāhasamayo gilānasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

360. Tena kho pana samayena bhikkhū navakammaṃ katvā kukkuccāyantā na nahāyanti. Te sedagatena gattena sayanti, cīvarampi senāsanampi dussati. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave kammamāyā orenaddhamāsāṃ nahāyituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsāṃ nahāyeyya aññatra samayā, pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti vassānassa paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariḷāhasamayo gilānasamayo kammamāyā, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

361. Tena kho pana samayena bhikkhū addhānaṃ gantvā kukkuccāyantā na nahāyanti. Te sedagatena gattena sayanti, cīvarampi senāsanampi dussati. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave addhānagamāsamāyā orenaddhamāsāṃ nahāyituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsāṃ nahāyeyya aññatra samayā, pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti vassānassa paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariḷāhasamayo gilānasamayo kammamāyā addhānagamāsamāyā, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

362. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū ajjhokāse cīvarakammaṃ karontā sarajena vātena okiṇṇā honti, devo ca thokaṃ thokaṃ phusāyati. Bhikkhū kukkuccāyantā na nahāyanti,

kilinnena gattena sayanti, cīvarampi senāsanampi dussati. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave vātavuṭṭhisamaye orenaddhamāsam nahāyitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

363. “Yo pana bhikkhu orenaddhamāsam nahāyeyya aññatrasamayā, pācittiyam. Tathāyam samayo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti vassānassa paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariāhasamayo gilānasamayo kammamayo addhānagamāsamayo vātavuṭṭhisamayo, ayam tattha samayo”ti.

364. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Orenaddhamāsanti ūnakaddhamāsam.

Nahāyeyyāti cuṇṇena vā mattikāya vā nahāyati, payoge payoge dukkaṭam. Nahānapariyosāne āpatti pācittiyassa.

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayam.

Uṇhasamayo nāma diyaḍḍho māso seso gimhānam. **Pariāhasamayo** nāma vassānassa paṭhamo māso. “Iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariāhasamayo”ti nahāyitabbam.

Gilānasamayo nāma yassa vinā nahānena na phāsu hoti, “gilānasamayo”ti nahāyitabbam.

Kammamayo nāma antamaso pariveṇampi sammatṭham hoti, “kammamayo”ti nahāyitabbam.

Addhānagamāsamayo nāma “addhayaḥjanam gacchissāmī”ti nahāyitabbam, gacchantena nahāyitabbam, gatena nahāyitabbam.

Vātavuṭṭhisamayo nāma bhikkhū sarajena vātena okiṇṇā honti, dve vā tīṇi vā udakaphusitāni kāye patitāni honti, “vātavuṭṭhisamayo”ti nahāyitabbam.

365. Ūnakaddhamāse ūnakasaññī aññatra samayā nahāyati, āpatti pācittiyassa. Ūnakaddhamāse vematiko aññatra samayā nahāyati,

āpatti pācittiyassa. Ūnakaddhamāse atirekasaññī aññatra samayā nahāyati, āpatti pācittiyassa.

Atirekaddhamāse ūnakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Atirekaddhamāse vematiko, āpatti dukkaṭassa. Atirekaddhamāse atirekasaññī anāpatti.

366. Anāpatti samaye, addhamāsaṃ nahāyati, atirekaddhamāsaṃ nahāyati, pāraṃ gacchanto nahāyati, sabbapaccantimesu janapadesu, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Nahānasikkhāpadaṃ niṭṭhitam sattamaṃ.

6. Surāpānavagga 8. Dubbaṇṇakaraṇasikkhāpada

367. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū ca paribbājakā ca Sāketā Sāvattiyaṃ addhānamaggappaṭipannā honti. Antarāmagge corā nikkhamitvā te acchindiṃsu. Sāvattiyaṃ rājabhaṭṭā nikkhamitvā te core sabhaṇḍe gahetvā bhikkhūnaṃ santike dūtaṃ pāhesuṃ “āgacchantu bhadantā sakaṃ sakaṃ cīvaraṃ sañjānitvā gaṇhantū”ti. Bhikkhū na sañjānanti. Te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhadantā attano attano cīvaraṃ na sañjānissantī”ti. Assosuṃ kho bhikkhū tesu manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe bhikkhusaṅghaṃ sannipātāpetvā bhikkhūnaṃ tadanucchavikaṃ tadanulomikaṃ dhammim̐ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññapessāmi dasa atthavase paṭicca saṅghasutṭhūtāya saṅghaphāsutāya -pa- saddhammaṭṭhitiyā vinayānuggahāya. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

368. “**Navam̐ pana bhikkhunā cīvaralābhena tiṇṇam̐ dubbaṇṇakaraṇānaṃ aññataram̐ dubbaṇṇakaraṇam̐ ādātabbam̐ nīlam̐ vā kaddamam̐ vā kālasāmaṃ vā,**

anādā ce bhikkhu tiṇṇaṃ dubbaṇṇakaraṇānaṃ aññataraṃ dubbaṇṇakaraṇaṃ
navam cīvaraṃ paribhuñjeyya, pācittiyaṃ”ti.

369. **Navam** nāma akatakappaṃ vuccati.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ.

Tiṇṇaṃ dubbaṇṇakaraṇānaṃ aññataraṃ dubbaṇṇakaraṇaṃ ādātābanti
antamaso kusaggenapi ādātābbaṃ.

Nīlaṃ nāma dve nīlāni kaṃsanīlaṃ palāsanīlaṃ.

Kaddamo nāma odako vuccati.

Kālasāmaṃ nāma yaṃkiñci kālasāmakam¹.

Anādā ce bhikkhu tiṇṇaṃ dubbaṇṇakaraṇānaṃ aññataraṃ
dubbaṇṇakaraṇanti antamaso kusaggenapi anādiyivā tiṇṇaṃ
dubbaṇṇakaraṇānaṃ aññataraṃ dubbaṇṇakaraṇaṃ navam cīvaraṃ
paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

370. Anādinne anādinnaṣaṇṇī paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Anādinne
vematiko paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Anādinne ādinnaṣaṇṇī
paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Ādinne anādinnaṣaṇṇī, āpatti dukkaṭassa. Ādinne vematiko āpatti
dukkāṭassa. Ādinne ādinnaṣaṇṇī, anāpatti.

371. Anāpatti ādiyivā paribhuñjati, kappo naṭṭho hoti, kappakatokāso
jiṇṇo hoti, kappakatenā akappakataṃ saṃsibbitaṃ hoti, aggale anuvāte
paribhaṇḍe ummattakassa ādikammikassāti.

Dubbaṇṇakaraṇasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamaṃ.

6. Surāpānavagga 9. Vikappanasikkhāpada

372. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā

1. Kālakam (Sī, Syā)

Upanando Sakyaputto bhātuno saddhivihārikassa bhikkhuno sāmaṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ¹ paribhuñjati. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi “ayaṃ āvuso āyasmā Upanando Sakyaputto mayhaṃ cīvaraṃ sāmaṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ paribhuñjati”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto bhikkhussa sāmaṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ paribhuñjissati”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda bhikkhussa sāmaṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ paribhuñjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhussa sāmaṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ paribhuñjissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

373. “Yo pana bhikkhu bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā sikkhamānāya vā sāmaṇerassa vā sāmaṇeriyā vā sāmaṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ¹ paribhuñjeyya, pācittiyā”ti.

374. Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Sikkhamānā nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā.

Sāmaṇero nāma dasasikkhāpadiko.

Sāmaṇerī nāma dasasikkhāpadikā.

Sāmanti sayam vikappetvā.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ vikappanupagaṃ pacchimaṃ.

Vikappanā nāma dve vikappanā sammukhāvīkappanā ca parammukhāvīkappanā ca.

Sammukhāvīkappanā nāma “imaṃ cīvaraṃ tuyhaṃ vikappemi itthannāmassa vā”ti.

1. Apaccuddhāraṇaṃ (Sī, Syā)

Parammukhāvīkappanā nāma “imaṃ cīvaraṃ vikappanattāya tuyhaṃ dammī”ti. Tena vattabbo “ko te mitto vā sandiṭṭho vā”ti. Itthannāmo ca itthannāmo cāti. Tena vattabbo “ahaṃ tesam dammi, tesam santakaṃ paribhuñja vā vissajjhi vā yathāpaccayaṃ vā karohī”ti.

Appaccuddhāraṇaṃ nāma tassa vā adinnaṃ, tassa vā avissasanto paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

375. Appaccuddhāraṇe appaccuddhāraṇasaññī paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Appaccuddhāraṇe vematiko paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Appaccuddhāraṇe paccuddhāraṇasaññī paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Adhiṭṭheti vā vissajjati vā, āpatti dukkaṭassa. Paccuddhāraṇe appaccuddhāraṇasaññī, āpatti dukkaṭassa. Paccuddhāraṇe vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paccuddhāraṇe paccuddhāraṇasaññī, anāpatti.

376. Anāpatti so vā deti, tassa vā vissasanto paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Vikappanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

6. Surāpānavagga 10. Cīvara-apanidhānasikkhāpada

377. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattihyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sattarasavaggiyā bhikkhū asannihitaparikkhārā honti. Chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ pattampi cīvarampi apanidhenti. Sattarasavaggiyā bhikkhū chabbaggiye bhikkhū etadavocum “dethāvuso amhākaṃ pattampi cīvarampi”ti, chabbaggiyā bhikkhū hasanti, te rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū amhākaṃ pattampi cīvarampi apanidhentīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ

pattampi cīvarampi apanidhessantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhūnam pattampi cīvarampi apanidhethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhūnam pattampi cīvarampi apanidhessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

378. “**Yo pana bhikkhu bhikkhussa pattam vā cīvaram vā nisīdanam vā sūcigharam vā kāyabandhanam vā apanidheyya vā apanidhāpeyya vā antamaso hasāpekkhopi, pācittiyam**”ti.

379. **Yo panati** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Patto nāma dve pattā ayopatto mattikāpatto.

Cīvaram nāma channam cīvarānam aññataram cīvaram vikappanupagam pacchimaṃ.

Nisīdanam nāma sadasam vuccati.

Sūcigharam nāma sasūcikaṃ vā asūcikaṃ vā.

Kāyabandhanam nāma dve kāyabandhanāni paṭṭikā sūkarantakam.

Apanidheyya vāti sayam apanidheti, āpatti pācittiyassa.

Apanidhāpeyya vāti aññam āṇāpeti, āpatti pācittiyassa. Sakim āṇatto bahukampi apanidheti, āpatti pācittiyassa.

Antamaso hasāpekkhopīti kilādhippāyo.

380. Upasampanne upasampannasaññī pattam vā cīvaram vā nisīdanam vā sūcigharam vā kāyabandhanam vā apanidheti vā apanidhāpeti vā antamaso hasāpekkhopi, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko -pa-. Upasampanne anupasampannasaññī pattam vā cīvaram vā nisīdanam vā sūcigharam vā kāyabandhanam vā apanidheti vā apanidhāpeti vā antamaso hasāpekkhopi, āpatti pācittiyassa.

Aññaṃ parikkhāraṃ apanidheti vā apanidhāpeti vā antamaso hasāpekkhopi, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa pattam vā cīvaraṃ vā aññaṃ vā parikkhāraṃ apanidheti vā apanidhāpeti vā antamaso hasāpekkhopi, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

381. Anāpatti na hasādhippāyo, dunnikkhittam paṭisāmeti, “dhammim katham katvā dassāmi”ti paṭisāmeti, ummattakassa ādikammikassāti.

Cīvara-apanidhānasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dasamam.

Surāpānavaggo chaṭṭho.

Tassuddānam

Surā aṅguli hāsoca¹, anādariyañca bhimsanam.
Jotinahānadubbaṇṇam, sāmam apanidhena cāti.

7. Sappānakavagga 1. Sañciccasikkhāpada

382. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī issāso hoti, kākā cassa amanāpā honti, so kāke vijjhivā vijjhivā sīsam chinditvā sūle paṭipāṭiyā ṭhapesi. Bhikkhū evamāhamsu “kenime āvuso kākā jīvitā voropitā”ti. Mayā āvuso, amanāpā me kākāti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma āyasmā Udāyī sañcicca pāṇam jīvitā voropessati”ti -pa-. Saccam kira tvam Udāyī sañcicca pāṇam jīvitā voropesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvam moghapurisa sañcicca pāṇam jīvitā voropessasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

1. Toyañca (Itipi)

383. “Yo pana bhikkhu sañcicca pāṇaṃ jīvitā voropeyya, pācittiyā”ti.

384. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Sañciccāti jānanto sañjānanto cecca abhivitaritvā vītikamo.

Pāṇo nāma tiracchānagatapāṇo vuccati.

Jīvitā voropeyyāti jīvitindriyaṃ upacchindati uparodheti santatiṃ vikopeti, āpatti pācittiyassa.

385. Pāṇe pāṇasaññī jīvitā voropeti, āpatti pācittiyassa. Pāṇe vematiko jīvitā voropeti, āpatti dukkaṭassa. Pāṇe appāṇasaññī jīvitā voropeti, anāpatti. Appāṇe pāṇasaññī āpatti dukkaṭassa. Appāṇe vematiko, āpatti dukkaṭassa. Appāṇe appāṇasaññī, anāpatti.

386. Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa na maraṇādhippāyassa ummattakassa ādikammikassāti.

Sañciccāsikkhāpadaṃ niṭṭhitam paṭhamam.

7. Sappāṇakavagga 2. Sappāṇakasikkhāpada

387. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyāṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ paribhuñjanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ paribhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ paribhuñjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ paribhuñjissatha.

Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

388. “Yo pana bhikkhu jānam sappāṇakam udakam paribhuñjeyya, pācittiyam”ti.

389. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmam vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti. “Sappāṇakan”ti jānanto “paribhogena marissantī”ti jānanto paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

390. Sappāṇake sappāṇakasaññī paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Sappāṇake vematiko paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa. Sappāṇake appāṇakasaññī paribhuñjati, anāpatti. Appāṇake sappāṇakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Appāṇake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Appāṇake appāṇakasaññī, anāpatti.

391. Anāpatti “sappāṇakan”ti ajānanto, “appāṇakan”ti jānanto, “paribhogena na marissantī”ti jānanto paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Sappāṇakasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

7. Sappāṇakavagga 3. Ukkoṭanasikkhāpada

392. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jānam yathādhammam nihatādihikaraṇam puna kammāya ukkoṭenti “akataṃ kammaṃ dukkaṭam kammaṃ puna kātabbam kammaṃ anihataṃ dunnihataṃ puna nihanitabban”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānam yathādhammam nihatādihikaraṇam punakammāya ukko-

ṭessantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave jānam yathādhammam
 nihatādhikaraṇam punakammāya ukkoṭethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi
 Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā jānam
 yathādhammam nihatādhikaraṇam punakammāya ukkoṭessatha. Netam
 moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam
 sikkāpadaṃ uddiseyyātha—

393. “**Yo pana bhikkhu jānam yathādhammam nihatādhikaraṇam
 punakammāya ukkoṭeyya, pācittiyam**”ti.

394. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe
 adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmam vā jānāti, aññe vā tassa āroceti, so vā āroceti.

Yathādhammam nāma dhammena vinayena Satthusāsanena kataṃ, etaṃ
 yathādhammam nāma.

Adhikaraṇam nāma cattāri adhikaraṇāni vivādādhikaraṇam
 anuvādādhikaraṇam āpattādhikaraṇam kiccādhikaraṇam.

Punakammāya ukkoṭeyyāti “akataṃ kammaṃ dukkaṭam kammaṃ
 punakātabbam kammaṃ anihataṃ dunnihataṃ puna nihanitabban”ti
 ukkoṭeti, āpatti pācittiyassa.

395. Dhammakamme dhammakammasaññī ukkoṭeti, āpatti pācittiyassa.
 Dhammakamme vematiko ukkoṭeti, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme
 adhammakammasaññī ukkoṭeti, anāpatti. Adhammakamme
 dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti
 dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, anāpatti.

396. Anāpatti “adhammena vā vaggena vā nakammārahassa vā
 kammaṃ katan”ti jānanto ukkoṭeti, ummattakassa ādikammikassāti.

Ukkoṭanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam tatiyam.

7. Sappānakavagga 4. Duṭṭhullasikkhāpada

397. Tena समयेना **Buddho Bhagavā Sāvattihyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme.** Tena kho pana समयेना āyasmā Upanando Sakyaputto sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpajjitvā bhātuno saddhivihārikassa bhikkhuno ārocesi “ahaṃ āvuso sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpanno, mā kassaci ārocehī”ti. Tena kho pana समयेना aññataro bhikkhu sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpajjitvā saṅghaṃ tassā āpattiyā parivāsaṃ yāci, tassa saṅgho tassā āpattiyā parivāsaṃ adāsi, so parivasanto taṃ bhikkhuṃ passitvā etadavoca “ahaṃ āvuso sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpajjitvā saṅghaṃ tassā āpattiyā parivāsaṃ yāciṃ, tassa me saṅgho tassā āpattiyā parivāsaṃ adāsi, sohaṃ parivasāmi, vediyāmaham¹ āvuso, vediyatīti maṃ āyasmā dhāretū”ti.

Kim nu kho āvuso yo aññopi imaṃ āpattiṃ āpajjati, sopi evaṃ karotīti. Evamāvusoti. Ayaṃ āvuso āyasmā Upanando Sakyaputto sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpajjitvā² so me āroceti “mā kassaci ārocehī”ti. Kim pana tvaṃ āvuso paṭicchādesīti. Evamāvusoti. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu bhikkhussa jānaṃ duṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu bhikkhussa jānaṃ duṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhussa jānaṃ duṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

398. “Yo pana bhikkhu bhikkhussa jānaṃ duṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādeyya, pācittiyaṃ”ti.

1. Vediyāmaham (Syā)

2. Āpajji (?)

399. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Jānāti nāma sāmaṃ jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Duṭṭhullā nāma āpatti cattāri ca pārājikāni terasa ca saṃghādisesā.

Paṭicchādeyyāti “imaṃ jānitvā codessanti, sāressanti, khumsessanti, vambhessanti, maṅkuṃ karissanti, nārocessāmi”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

400. Duṭṭhullāya āpattiyā duṭṭhullāpattisaññī paṭicchādeti, āpatti pācittiyassa. Duṭṭhullāya āpattiyā vematiko paṭicchādeti, āpatti dukkaṭassa. Duṭṭhullāya āpattiyā aduṭṭhullāpattisaññī paṭicchādeti, āpatti dukkaṭassa. Aduṭṭhullaṃ āpattim paṭicchādeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa duṭṭhullaṃ vā aduṭṭhullaṃ vā ajjhācāraṃ paṭicchādeti, āpatti dukkaṭassa. Aduṭṭhullāya āpattiyā duṭṭhullāpattisaññī, āpatti dukkaṭassa. Aduṭṭhullāya āpattiyā vematiko, āpatti dukkaṭassa. Aduṭṭhullāya āpattiyā aduṭṭhullāpattisaññī, āpatti dukkaṭassa.

401. Anāpatti “saṃghassa bhaṇḍanaṃ vā kalaho vā viggaho vā vivādo vā bhavissatī”ti nāroceti, “saṃghabhedo vā saṃgharāji vā bhavissatī”ti nāroceti, “ayaṃ kakkhaḷo pharuso jīvitantarāyaṃ vā brahmacariyantarāyaṃ vā karissatī”ti nāroceti, aññe patirūpe bhikkhū apassanto nāroceti, na chādetukāmo nāroceti, “paññāyissati sakena kammenā”ti nāroceti, ummattakassa ādikammikassāti.

Duṭṭhullasikkhāpadaṃ niṭṭhitam catuttham.

7. Sappāṇakavagga 5. Ūnavīsativassasikkhāpada

402. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. * Tena kho pana samayena Rājagahe sattarasavaggiyā dārakā sahāyakā honti. Upālidārako tesaṃ pāmokkho hoti. Atha kho Upālissa mātāpitūnaṃ etadahosi “kena nu kho upāyena Upāli amhākaṃ accayena sukhañca jīveyya, na ca kilameyyā”ti. Atha kho Upālissa mātāpitūnaṃ etadahosi “sace kho Upāli lekhaṃ sikkheyya, evaṃ kho Upāli amhākaṃ accayena sukhañca jīveyya, na ca kilameyyā”ti. Atha kho Upālissa mātāpitūnaṃ etadahosi “sace kho Upāli lekhaṃ sikkhissati, aṅguliyo dukkhā bhavissanti. Sace kho Upāli gaṇanaṃ sikkheyya, evaṃ kho Upāli amhākaṃ accayena sukhañca jīveyya, na ca kilameyyā”ti. Atha kho Upālissa mātāpitūnaṃ etadahosi “sace kho Upāli gaṇanaṃ sikkhissati, ura’ssa dukkho bhavissati. Sace kho Upāli rūpaṃ sikkheyya, evaṃ kho Upāli amhākaṃ accayena sukhañca jīveyya, na ca kilameyyā”ti. Atha kho Upālissa mātāpitūnaṃ etadahosi “sace kho Upāli rūpaṃ sikkhissati, akkhīni dukkhā bhavissanti. Ime kho samaṇā Sakyaputtiyā sukhasilā sukhasamācārā subhojanāni bhuñjitvā nivātesu sayanesu sayanti. Sace kho Upāli samaṇesu Sakyaputtiyesu pabbajeyya, evaṃ kho Upāli amhākaṃ accayena sukhañca jīveyya, na ca kilameyyā”ti.

Assosi kho Upālidārako mātāpitūnaṃ imaṃ kathāsallāpaṃ. Atha kho Upālidārako yena te dārakā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā te dārake etadavoca “etha mayaṃ ayyā samaṇesu Sakyaputtiyesu pabbajissāmā”ti. Sace kho tvaṃ ayya pabbajissasi, evaṃ mayampi pabbajissāmāti. Atha kho te dārakā ekamekassa mātāpitaro upasaṅkamitvā etadavocum “anujānātha maṃ agārasmā anagāriyaṃ pabbajjāyā”ti. Atha kho tesaṃ dārakānaṃ mātāpitaro “sabbepime dārakā samānacchanda kalyāṇadhīppāyā”ti anujānimsu. Te bhikkhū upasaṅkamitvā pabbajjaṃ yācimsu. Te bhikkhū pabbājesuṃ upasampādesuṃ. Te rattiyā paccusasamayaṃ paccuṭṭhāya rodanti “yāguṃ

* Idam vattu Vi 3. 108 piṭṭhādīsopi āgataṃ.

detha bhattaṃ detha khādanīyaṃ dethā”ti. Bhikkhū evamāhaṃsu “āgametha āvuso yāva ratti vibhāyati, sace yāgu bhavissati pivissatha, sace bhattaṃ bhavissati bhuñjissatha, sace khādanīyaṃ bhavissati khādissatha, no ce bhavissati yāgu vā bhattaṃ vā khādanīyaṃ vā piṇḍāya caritvā bhuñjissathā”ti. Evaṃpi kho te bhikkhū bhikkhūhi vuccamānā rodanti yeva “yāguṃ detha bhattaṃ detha khādanīyaṃ dethā”ti. Senāsanāṃ ūhadantipi ummihantipi.

Assosi kho Bhagavā rattiyā paccūsasamayaṃ paccuṭṭhāya dārakasaddaṃ, sutvāna āyasmantaṃ Ānandaṃ āmantesi “kiṃ nu kho so Ānanda dārakasaddo”ti. Atha kho āyasmā Ānando Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira bhikkhave bhikkhū jānaṃ ūnavāsativassaṃ puggalaṃ upasampādentī”ti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā jānaṃ ūnavāsativassaṃ puggalaṃ upasampādessanti. Ūnakavāsativasso bhikkhave puggalo akkhamo hoti sītassa uṇhassa jighacchāya pipāsāya ḍaṃsamakasavātātapasarīsapasamphassānaṃ duruttānaṃ durāgatānaṃ vacanapathānaṃ, uppannānaṃ sārīrikānaṃ vedanānaṃ dukkhānaṃ tībānaṃ kharānaṃ kaṭukānaṃ asātānaṃ amanāpānaṃ paṇaharānaṃ anadhivāsakajātiko hoti. Vāsativassova kho bhikkhave puggalo khamo hoti sītassa uṇhassa -pa- paṇaharānaṃ adhivāsakajātiko hoti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

403. “Yo pana bhikkhu jānaṃ ūnavāsativassaṃ puggalaṃ upasampādeyya, so ca puggalo anupasampanno, te ca bhikkhū gārayhā, idaṃ tasmīṃ pācittiyaṃ”ti.

404. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Ūnavīsativasso nāma appattavīsativasso.

“Upasampādessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariyaṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati¹, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācā pariyosāne upajjhāyassa āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariyassa ca āpatti dukkaṭassa.

405. Ūnavīsativasse ūnavīsativassasaññī upasampādeti, āpatti pācittiyassa. Ūnavīsativasse vematiko upasampādeti, āpatti dukkaṭassa. Ūnavīsativasse paripuṇṇavīsativassasaññī upasampādeti, anāpatti. Paripuṇṇavīsativasse ūnavīsativassasaññī. Āpatti dukkaṭassa. Paripuṇṇavīsativasse vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paripuṇṇavīsativasse paripuṇṇavīsativassasaññī, anāpatti.

406. Anāpatti ūnavīsativassaṃ paripuṇṇavīsativassasaññī upasampādeti, paripuṇṇavīsativassaṃ paripuṇṇavīsativassasaññī upasampādeti, ummattakassa ādikammikassāti.

Ūnavīsativassasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamaṃ.

7. Sappānakavagga 6. Theyyasatthasikkhāpada

407. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyāṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro sattho Rājagahā paṭiyālokaṃ gantukāmo hoti. Aññataro bhikkhu te manusse etadavoca “ahampāyasmantehi saddhim gamissāmī”ti. Mayaṃ kho bhante suṅkaṃ pariharissāmāti. Pajānāthāvusoti. Assosum kho kammiyā² “sattho kira suṅkaṃ pariharissati”ti. Te magge pariyuṭṭhiṃsu. Atha kho te kammiyā taṃ satthaṃ gahetvā acchindivā taṃ bhikkhuṃ etadavocum “kissa tvaṃ bhante jānaṃ theyyasatthena saddhim gacchasi”ti palibundhetvā muñciṃsu. Atha kho so bhikkhu Sāvattim gantvā bhikkhūnaṃ

1. Sammanati (Ka)

2. Kammikā (Sī, Syā)

etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

408. “**Yo pana bhikkhu jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi, pācittiyā**”ti.

409. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Theyyasattho nāma corā katakammā vā honti akatakammā vā, rājānaṃ vā theyyaṃ gacchanti suṅkaṃ vā pariharanti.

Saddhinti ekato.

Saṃvidhāyāti “gacchāmāvuso gacchāma bhante, gacchāma bhante gacchāmāvuso, ajja vā hiyyo vā pare vā gacchāmāti” saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa.

Antamaso gāmantarampīti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araññe addhajojane addhajojane āpatti pācittiyassa.

410. Theyyasatthe theyyasatthasaññī saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti pācittiyassa. Theyyasatthe vematiko saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti dukkaṭassa. Theyyasatthe attheyyasatthasaññī saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, anāpatti. Bhikkhu saṃvidahati manussā na saṃvidahanti,

āpatti dukkaṭassa. Atheyyasatthe theyyasatthasaññī, āpatti dukkaṭassa.
Atheyyasatthe vematiko, āpatti dukkaṭassa. Atheyyasatthe
atheyyasatthasaññī, anāpatti.

411. Anāpatti asaṁvidahitvā gacchati, manussā saṁvidahanti bhikkhu
na saṁvidahati, visaṅketena gacchati, āpadāsu ummattakassa
ādikammikassāti.

Theyyasatthasikkhāpadam niṭṭhitam chaṭṭham.

7. Sappānakavagga 7. Saṁvidhānasikkhāpada

412. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu
Kosalesu janapade Sāvattim gacchanto aññatarena gāmadvārena
atikkamati. Aññatarā itthī sāmikena saha bhaṇḍitvā gāmato nikkhamitvā taṁ
bhikkhum passitvā etadavoca “kham bhante ayyo gamissatī”ti. Sāvattim
kho aham bhagini gamissāmīti. Aham ayyena saddhim gamissāmīti. Eyyāsi
bhaginīti. Atha kho tassā itthiyā sāmiko gāmato nikkhamitvā manusse
pucchi “apāyyo¹ evarūpim itthim passeyyāthā”ti. Esāyyo pabbajitena saha
gacchatīti. Atha kho so puriso anubandhitvā taṁ bhikkhum gahetvā ākoṭetvā
muñci. Atha kho so bhikkhu aññatarasmim rukkhamūle padhūpento nisīdi.
Atha kho sā itthī taṁ purisaṁ etadavoca “nāyyo so bhikkhu maṁ nippātesi,
apica ahameva tena bhikkhunā saddhim gacchāmi, akārako so bhikkhu,
gaccha maṁ khamāpehī”ti. Atha kho so puriso taṁ bhikkhum khamāpesi.
Atha kho so bhikkhu Sāvattim gantvā bhikkhūnaṁ etamattham ārocesi. Ye
te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma
bhikkhu mātagāmena saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggam
paṭipajjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvam bhikkhu mātagāmena saddhim
saṁvidhāya ekaddhānamaggam paṭipajjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi
Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvam moghapurisa

1. Apayyā (Sī, Syā)

mātugāmena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

413. “Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi pācittiyā”ti.

414. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugāmo nāma manussitthī, na yakkhī na petī na tiracchānagatā viññū paṭibalā subhāsitaḍḍubbhāsitaṃ duṭṭhullāduṭṭhullaṃ ājānitum.

Saddhinti ekato.

Saṃvidhāyāti “gacchāma bhagini gacchāmāyya, gacchāmāyya gacchāma bhagini, ajja vā hiyyo vā pare vā gacchāmā”ti saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa.

Antamaso gāmantarampiti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araññe addhoyojane addhoyojane āpatti pācittiyassa.

415. Mātugāme mātugāmasaññī saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti pācittiyassa. Mātugāme vematiko saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti pācittiyassa. Mātugāme amātugāmasaññī saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti pācittiyassa.

Bhikkhu saṃvidahati mātugāmo na saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa. Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahitthiyā vā saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme mātugāmasaññī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme amātugāmasaññī anāpatti.

416. Anāpatti asaṁvidahitvā gacchati, mātugāmo saṁvidahati bhikkhu na saṁvidahati, visaṅketena gacchati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Samvidhānasikkhāpadam niṭṭhitam sattamam.

7. Sappānakavagga 8. Ariṭṭhasikkhāpada

417. * Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Ariṭṭhassa nāma bhikkhuno gaddhabādhipubbassa¹ evarūpaṁ pāpakam diṭṭhigatam uppannam hoti “tathāham Bhagavatā dhammam desitam ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālam antarāyāyā”ti. Assosum kho sambahulā bhikkhū “ariṭṭhassa kira nāma bhikkhuno gaddhabādhipubbassa evarūpaṁ pāpakam diṭṭhigatam uppannam ‘tathāham Bhagavatā dhammam desitam ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālam antarāyāyā”ti”. Atha kho te bhikkhū yena Ariṭṭho bhikkhu gaddhabādhipubbo tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Ariṭṭham bhikkhum gaddhabādhipubbam etadavocum “saccam kira te āvuso ariṭṭha evarūpaṁ pāpakam diṭṭhigatam uppannam ‘tathāham Bhagavatā dhammam desitam ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālam antarāyāyā”ti”. Evambyākho aham āvuso Bhagavatā dhammam desitam ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālam antarāyāyāti.

Mā āvuso ariṭṭha evam avaca, mā Bhagavantam abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānam², na hi Bhagavā evam vadeyya, anekapariyāyenāvuso ariṭṭha antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alaṅca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā vuttā Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Aṭṭhikaṅkalūpamā kāmā vuttā Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā,

1. Gandhabādhipubbassa (Syā, Ka)

2. Abbhācikkhanam (Itipi)

* Idam vatthu Vi 4. 68; Ma 1. 182 piṭṭhādīsipi āgataṁ.

ādīnavo ettha bhiiyo. Maṁsapesūpamā kāmā vuttā Bhagavatā -pa-.
 Tiṇukkūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Aṅgārakāsūpamā kāmā vuttā
 Bhagavatā. Supinakūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Yācitakūpamā kāmā vuttā
 Bhagavatā. Rukkhaphalūpamā kāmā vuttatā. Asisūnūpamā kāmā vuttā
 Bhagavatā. Sattisūlūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Sappasirūpamā kāmā vuttā
 Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiiyoti.

Evampi kho Ariṭṭho bhikkhu gaddhabādhipubbo tehi bhikkhūhi
 vuccamāno tatheva taṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ thāmasā parāmāsā abhinivissa
 voharati “evaṁbyākho ahaṁ āvuso Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi,
 yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ
 antarāyāyā’ti. Yato ca kho te bhikkhū nāsakkhimsu Ariṭṭhaṁ bhikkhuṁ
 gaddhabādhipubbaṁ etasmā pāpakā diṭṭhigatā vivecetum, atha kho te
 bhikkhū yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Bhagavato
 etamatthaṁ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe
 bhikkhusaṅghaṁ sannipātāpetvā Ariṭṭhaṁ bhikkhuṁ gaddhabādhipubbaṁ
 paṭipucchi “saccaṁ kira te ariṭṭha evarūpaṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ uppannaṁ
 ‘tathāhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā
 dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā’ti”. Evambyākho
 ahaṁ bhante Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā
 dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyāti.

Kassa nu kho nāma tvaṁ moghapurisa mayā evaṁ dhammaṁ desitaṁ
 ājānāsi. Nanu mayā moghapurisa anekapariyāyena antarāyikā dhammā
 antarāyikā vuttā, alaṅca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā
 vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiiyo.
 Aṭṭhikaṅkalūpamā kāmā vuttā mayā -pa-. Maṁsapesūpamā kāmā vuttā
 mayā. Tiṇukkūpamā kāmā vuttā mayā. Aṅgārakāsūpamā kāmā vuttā mayā.
 Supinakūpamā kāmā vuttā mayā. Yācitakūpamā kāmā vuttā mayā.
 Rukkhaphalūpamā kāmā vuttā mayā. Asisūnūpamā kāmā vuttā mayā.
 Sattisūlūpamā kāmā vuttā mayā. Sappasirūpamā

kāmā vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Atha ca pana tvaṃ moghapurisa attanā duggahitena amhe ceva abbhācikkhasi, attānañca khaṇasi, bahuñca apuññaṃ pasavasi, tañhi te moghapurisa bhavissati dīgharattaṃ ahitāya dukkhāya. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

418. “Yo pana bhikkhu evaṃ vadeyya ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti. So bhikkhu bhikkhūhi evamassa vacanīyo ‘māyasmā evaṃ avaca, mā Bhagavantam abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alañca pana te paṭisevato antarāyāyā’ti. Evañca¹ so bhikkhu bhikkhūhi vuccamāno tatheva paggaṇheyya, so bhikkhu bhikkhūhi yāvatatiyaṃ samanubhāsitaṃ tassa paṭinissaggāya. Yāvatatiyañce samanubhāsiamāno taṃ paṭinissajjeyya, iccetaṃ kusalaṃ. No ce paṭinissajjeyya, pācittiyaṃ”ti.

419. Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Evaṃ vadeyyāti tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyāti.

So bhikkhūti yo so evaṃvādī bhikkhu.

Bhikkhūti aññehi bhikkhūhi. Ye passanti ye suṇanti, tehi vattabbo “māyasmā evaṃ avaca, mā Bhagavantam abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alañca pana te paṭisevato antarāyāyā’ti. Dutiyampi vattabbo. Tatiyampi vattabbo. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ. No ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. So bhikkhu

1. Evañca pana (Ka)

saṅghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbo “māyasmā evaṃ avaca, mā Bhagavantam abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānam, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alaṅca pana te paṭisevato antarāyāyā”ti. Dutiyaampi vattabbo. Tatiyaampi vattabbo. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalam. No ce paṭissajjati, āpatti dukkaṭassa. So bhikkhu samanubhāsitaḥ. Evaṅca pana bhikkhave samanubhāsitaḥ, byattena bhikkhunā paṭibalena saṅgho ñāpetabbo—

420. “Suṇātu me bhante saṅgho, itthannāmassa bhikkhuno evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti. So taṃ diṭṭhiṃ na paṭinissajjati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ samanubhāseyya tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṅgho, itthannāmassa bhikkhuno evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti. So taṃ diṭṭhiṃ na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ samanubhāsati tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno samanubhāsanā tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, so tuṅhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyaampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyaampi etamatthaṃ vadāmi. Suṇātu me bhante saṅgho, itthannāmassa bhikkhuno evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti. So taṃ diṭṭhiṃ na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ samanubhāsati tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno samanubhāsanā tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, so tuṅhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Samanubhaṭṭho saṁghena itthannāmo bhikkhu tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, khamati saṁghassa, tasmā tuṅhī, evametaṁ dhārayāmi”ti.

Ñattiyā dukkaṭaṁ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne āpatti pācittiyassa.

421. Dhammakamme dhammakammasaññī na paṭinissajjati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko na paṭinissajjati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññī na paṭinissajjati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.

422. Anāpatti asamanubhāsantassa paṭinissajjantassa ummattakassāti.

Ariṭṭhasikkhāpadaṁ niṭṭhitam aṭṭhamam.

7. Sappāṇakavagga 9. Ukkhittasambhogasikkhāpada

423. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jānaṁ tathāvādinā Ariṭṭhena bhikkhunā¹ akaṭānudhammena taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissatṭhena saddhiṁ sambhuñjantipi saṁvasantipi sahāpi seyyaṁ kappenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānaṁ tathāvādinā Ariṭṭhena bhikkhunā¹ akaṭānudhammena taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissatṭhena saddhiṁ sambhuñjissantipi saṁvasissantipi sahāpi seyyaṁ kappessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave jānaṁ tathāvādinā Ariṭṭhena bhikkhunā¹ akaṭānudhammena taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissatṭhena saddhiṁ sambhuñjathāpi saṁvasathāpi sahāpi seyyaṁ kappethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma tumhe moghapurisā jānaṁ tathāvādinā Ariṭṭhena bhikkhunā¹ akaṭānudhammena taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissatṭhena saddhiṁ sambhuñjissathāpi saṁvasissathāpi sahāpi seyyaṁ kappessatha. Netam moghapurisā appasannānaṁ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṁ uddiseyyātha—

1. Bhikkhunā gaddhabādhipubbena (?)

424. “Yo pana bhikkhu jānaṃ tathāvādinā bhikkhunā akaṭānudhammena taṃ diṭṭhiṃ appaṭinissaṭṭhena saddhiṃ sambhuñjeyya vā saṃvaseyya vā saha vā seyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

425. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Tathāvādināti “tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti evaṃ vādinā.

Akaṭānudhammo nāma ukkhitto anosārito.

Taṃ diṭṭhiṃ appaṭinissaṭṭhena saddhinti etaṃ diṭṭhiṃ appaṭinissaṭṭhena saddhiṃ.

Sambuñjeyya vāti sambhogonāma dve sambhogā āmisasambhogo ca dhammasambhogo ca. Āmisasambhogo nāma āmiṣaṃ deti vā paṭiggaṇhāti vā, āpatti pācittiyassa. Dhammasambhogo nāma uddisati vā uddisāpeti vā, padena uddisati vā uddisāpeti vā, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya uddisati vā uddisāpeti vā, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

Saṃvaseyya vāti ukkhittakena saddhiṃ uposathaṃ vā pavāraṇaṃ vā saṃghakammaṃ vā karoti, āpatti pācittiyassa.

Saha vā seyyaṃ kappeyyāti ekacchanne ukkhittake nīpanne bhikkhu nīpajjati, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nīpanne ukkhittako nīpajjati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nīpajjanti, āpatti pācittiyassa. Uṭṭhahitvā punappunaṃ nīpajjanti, āpatti pācittiyassa.

426. Ukkhittake ukkhittakasaññī sambhuñjati vā saṃvasati vā saha vā seyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Ukkhittake vematiko sambhuñjati vā saṃvasati vā saha vā seyyaṃ kappeti, āpatti dukkaṭassa. Ukkhittake anukkhittasaññī sambhuñjati vā saṃvasati vā saha vā seyyaṃ kappeti

anāpatti. Anukkhittake ukkhittakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anukkhittake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anukkhittake anukkhittakasaññī, anāpatti.

427. Anāpatti anukkhittoti jānāti, ukkhitto osāritoti jānāti, tam diṭṭhim paṭinissaṭṭhoti jānāti, ummattakassa ādikammikassāti.

Ukkhittasambhogasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

7. Sappānakavagga 10. Kaṇṭakasikkhāpada

428. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Kaṇṭakassa¹nāma samaṇuddesassa evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ hoti “tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti. Assosum kho sambahulā bhikkhū “Kaṇṭakassa nāma kira samaṇuddesassa evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti”. Atha kho te bhikkhū yena Kaṇṭako samaṇuddeso tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtivā Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ etadavocum “saccaṃ kira te āvuso Kaṇṭaka evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti”. Evambyākho ahaṃ bhante Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyāti.

Mā āvuso Kaṇṭaka evaṃ avaca, mā Bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso Kaṇṭaka antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā,

1. Kaṇḍakassa (Syā, Ka)

alañca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā vuttā Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo -pa-. Evaṃpi kho Kaṇṭako samaṇuddeso tehi bhikkhūhi vuccamāno tatheva taṃ pāpakam diṭṭhigataṃ thāmasā parāmāsā abhinivissa voharati “evaṃbyākho ahaṃ bhante Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti.

Yato ca kho te bhikkhū nāsakkhiṃsu Kaṇṭakam samaṇuddesaṃ etasmā pāpakā diṭṭhigatā vivecetum. Atha kho te bhikkhū yena Bhagavā tenupasaṅkamimṃsu, upasaṅkamtivā Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusaṅghaṃ sannipātāpetvā Kaṇṭakam samaṇuddesaṃ paṭipucchi “saccaṃ kira te Kaṇṭaka evarūpaṃ pāpakam diṭṭhigataṃ uppannam ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti”. Evaṃbyākho ahaṃ bhante Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyāti.

Kassa nu kho nāma tvaṃ moghapurisa mayā evaṃ dhammaṃ desitaṃ ājānāsi. Nanu mayā moghapurisa anekapariyāyena antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā, alañca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Aṭṭhikaṅkalūpamā kāmā vuttā mayā -pa- sappasirūpamā kāmā vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Atha ca pana tvaṃ moghapurisa attanā duggahitena amhe ceva abbhācikkhasi, attānañca khaṇasi, bahum ca apuññaṃ pasavasi, tañhi te moghapurisa bhavissati dīgharattaṃ ahitāya dukkhāya. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa- pasannānañca ekaccānaṃ aññathattāyāti vigarahitvā -pa- dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi. Tena hi bhikkhave saṅgho Kaṇṭakam samaṇuddesaṃ nāsetu. Evañca pana bhikkhave nāsetabbo “ajjatagge te āvuso Kaṇṭaka na ceva so Bhagavā sathā apadisitabbo, yampi ññe samaṇuddesā labhanti bhikkhūhi saddhim dirattatirattaṃ sahaseyyam,

sāpi te natthi, cara pire vinassā”ti. Atha kho saṅgho Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ nāsesi.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ tathānāsitaṃ Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ upalāpentipi upaṭṭhāpentipi sambhuñjantipi sahāpi seyyaṃ kappenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ tathānāsitaṃ Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ upalāpessantipi upaṭṭhāpessantipi sambhuñjissantipi sahāpi seyyaṃ kappessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave jānaṃ tathānāsitaṃ Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ upalāpethāpi upaṭṭhāpethāpi sambhuñjathāpi sahāpi seyyaṃ kappethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā jānaṃ tathānāsitaṃ Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ upalāpessathāpi upaṭṭhāpessathāpi sambhuñjissathāpi sahāpi seyyaṃ kappessatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

429. “Samaṇuddesopi ce evaṃ vadeyya ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti. So samaṇuddeso bhikkhūhi evamassa vacanīyo ‘māvuso samaṇuddesa evaṃ avaca, mā Bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso samaṇuddesa antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alañca pana te paṭisevato antarāyāyā’ti. Evañca¹ so samaṇuddeso bhikkhūhi vuccamāno tatheva paggaṇheyya, so samaṇuddeso bhikkhūhi evamassa vacanīyo ‘ajjatagge te āvuso samaṇuddesa na ceva so Bhagavā satthā apadisitabbo, yampi caññe samaṇuddesā labhanti bhikkhūhi saddhiṃ dirattatirattaṃ sahaseyyaṃ, sāpi te natthi, cara pire vinassā’ti. Yo pana bhikkhu jānaṃ tathānāsitaṃ samaṇuddesaṃ upalāpeyya vā upaṭṭhāpeyya vā sambhuñjeyya vā saha vā seyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

430. **Samaṇuddeso** nāma sāmaṇero vuccati.

1. Evañca pana (Ka)

Evam vadeyyāti tathāham Bhagavatā dhammam desitam ājānāmi, yathā ye'me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālam antarāyāyāti.

So samaṇuddesoti yo so evamvādī samaṇuddeso.

Bhikkhūhīti aññehi bhikkhūhi, ye passanti ye suṇanti tehi vattabbo “mā āvuso samaṇuddesa evam avaca, mā Bhagavantam abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānam, na hi Bhagavā evam vadeyya, anekapariyāyenāvuso samaṇuddesa antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alaṅca pana te paṭisevato antarāyāyā”ti. Dutiyampi vattabbo. Tatiyampi vattabbo. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalam. No ce paṭinissajjati, so samaṇuddeso bhikkhūhi evamassa vacanīyo “ajjatagge te āvuso samaṇuddesa na ceva so Bhagavā Satthā apadisitabbo, yampi caññe samaṇuddesā labhanti bhikkhūhi saddhim dirattatirattam sahaseyyam, sāpi te natthi, cara pire vinassā”ti.

Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmam vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti so vā āroceti.

Tathānāsītanti evam nāsitam.

Samaṇuddeso nāma sāmaṇero vuccati.

Upalāpeyya vāti tassa pattam vā cīvaram vā uddesam vā paripuccham vā dassāmīti upalāpeti, āpatti pācittiyassa.

Upaṭṭhāpeyya vāti tassa cuṇṇam vā mattikam vā dantakaṭṭham vā mukhodakam vā sādiyati, āpatti pācittiyassa.

Sambhuñjeyya vāti sambhogo nāma dve sambhogā āmisasambhogo ca dhammasambhogo ca. **Āmisasambhogo** nāma āmisam deti vā paṭiggaṇhāti vā āpatti pācittiyassa. **Dhammasambhogo** nāma uddisati vā uddisāpeti vā, padena uddisati vā uddisāpeti vā, pade pade

āpatti pācittiyassa. Akkharāya uddisati vā uddisāpeti vā, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

Saha vā seyyam kappeyyāti ekacchanne nāsitake samañuddese nipanne bhikkhu nipajjati, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nipanne nāsitako samañuddeso nipajjati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nipajjanti, āpatti pācittiyassa. Uṭṭhahitvā punappunam nipajjanti, āpatti pācittiyassa.

431. Nāsitake nāsitakasaññī upalāpeti vā upaṭṭhāpeti vā sambhuñjati vā saha vā seyyam kappeti, āpatti pācittiyassa. Nāsitake vematiko upalāpeti vā upaṭṭhāpeti vā sambhuñjati vā saha vā seyyam kappeti, āpatti dukkaṭassa. Nāsitake anāsitakasaññī upalāpeti vā upaṭṭhāpeti vā sambhuñjati vā saha vā seyyam kappeti, anāpatti. Anāsitake nāsitakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anāsitake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anāsitake anāsitakasaññī, anāpatti.

432. Anāpatti anāsitakoti jānāti, tam diṭṭhim paṇinissaṭṭhoti jānāti, ummattakassa ādikammikassāti.

Kaṇṭakasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dasamaṃ.

Sappāṇakavaggo sattamo.

Tassuddānam

Sañciccavadhasappāṇam, ukkoṭam duṭṭhullachādanam.

Ūnavīsati satthañca, samvidhānam ariṭṭhakam.

Ukkhittam Kaṇṭakañceva, dasa sikkhāpadā imeti.

8. Sahadhammikavagga 1. Sahadhammikasikkhāpada

433. Tena समयena Buddho Bhagavā Kosambiyam viharati Ghositārāme. Tena kho pana समयena āyasmā Channo

anācāraṃ ācarati. Bhikkhū evamāhaṃsu “māvuso Channa evarūpaṃ akāsi, netam kappatī”ti. So evaṃ vadeti “na tāvāhaṃ āvuso etasmim sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhum byattam vinayadharaṃ paripucchāmī”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma āyasmā Channo bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno evaṃ vakkhati na tāvāhaṃ āvuso etasmim sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhum byattam vinayadharaṃ paripucchāmī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Channa bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno evaṃ vadesi “na tāvāhaṃ āvuso etasmim sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhum byattam vinayadharaṃ paripucchāmī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno evaṃ vakkhasi “na tāvāhaṃ āvuso etasmim sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhum byattam vinayadharaṃ paripucchāmī”ti. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

434. **“Yo pana bhikkhu bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno evaṃ vadeyya ‘na tāvāhaṃ āvuso etasmim sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhum byattam vinayadharaṃ paripucchāmī’ti, pācittiyam. Sikkhamānena bhikkhave bhikkhunā aññātabbaṃ paripucchitabbaṃ paripañhitabbaṃ, ayaṃ tattha sāmīci’”ti.**

435. **Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.**

Bhikkhūhīti aññehi bhikkhūhi.

Sahadhammikaṃ nāma yaṃ Bhagavatā paññattaṃ sikkhāpadaṃ, etaṃ sahadhammikaṃ nāma. Tena vuccamāno evaṃ vadeti¹ na tāvāhaṃ āvuso etasmim sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhum byattam vinayadharaṃ paripucchāmī² paṇḍitaṃ byattam² medhāviraṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ paripucchāmīti bhaṇati, āpatti pācittiyassa.

1. Vadeyya (Ka)

2. Imāni padāni Syā-pothhake na dissanti.

436. Upasampanne upasampannasaññī evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa.

Apaññattena vuccamāno “idaṃ na sallekhāya na dhutathāya na pāsādikatāya na apacayāya na vīriyārambhāya saṃvattatī”ti evaṃ vadeti, “na tāvāhaṃ āvuso etasmim sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paṇḍitaṃ medhāviraṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ paripucchāmi”ti bhaṇati, āpatti dukkaṭassa.

Anupasampanna paññattena vā apaññattena vā vuccamāno “idaṃ na sallekhāya na dhutathāya na pāsādikatāya na apacayāya na vīriyārambhāya saṃvattatī”ti evaṃ vadeti, “na tāvāhaṃ āvuso etasmim sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paṇḍitaṃ medhāviraṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ paripucchāmi”ti bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

Sikkhamānenāti sikkhitukāmena.

Aññātabbanti jānitabbaṃ.

Paripucchitabbanti idaṃ bhante kathaṃ imassa vā kvatthoti.

Paripañhitabbanti cintetabbaṃ tulayitabbaṃ.

Ayaṃ tattha sāmīcīti ayaṃ tattha anudhammatā.

437. Anāpatti “jānissāmi sikkhissāmi”ti bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Sahadhammikasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ paṭhamam.

8. Sahadhammikavagga 2. Vilekhanasikkhāpada

438. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapaṇḍikassa ārāme. * Tena kho pana samayena Bhagavā bhikkhūnaṃ anekapariyāyena vinayakathaṃ katheti, vinayassa vaṇṇaṃ bhāsati,

* Idaṃ vatthu Vi 4. 319 piṭṭhepi āgataṃ.

vinayapariyattiyā vaṇṇaṃ bhāsati, ādissa ādissa āyasmato Upālissa vaṇṇaṃ bhāsati. Bhikkhūnaṃ etadahosi¹ “Bhagavā kho anekapariyāyena vinayakathaṃ katheti, vinayassa vaṇṇaṃ bhāsati, vinayapariyattiyā vaṇṇaṃ bhāsati, ādissa ādissa āyasmato Upālissa vaṇṇaṃ bhāsati, handa mayaṃ āvuso āyasmato Upālissa santike vinayaṃ pariyāpuṇāma”ti, te’ dha bahū bhikkhū therā ca navā ca majjhimā ca āyasmato Upālissa santike vinayaṃ pariyāpuṇanti.

Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “etarahi kho āvuso bahū bhikkhū therā cā navā ca majjhimā ca āyasmato Upālissa santike vinayaṃ pariyāpuṇanti, sace ime vinaye pakatañño bhavissanti, amhe yenicchakaṃ yadicchakaṃ yāvadicchakaṃ ākaḍḍhissanti parikaḍḍhissanti, handa mayaṃ āvuso vinayaṃ vivaṇṇema”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū bhikkhū upasaṅkamitvā evaṃ vadanti “kiṃ panimehi khuddānukhuddakehi sikkhāpadehi uddiṭṭhehi yāvadeva kukkucāya vihesāya vilekhāya saṃvattanti”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū vinayaṃ vivaṇṇessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave vinayaṃ vivaṇṇethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā vinayaṃ vivaṇṇessatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṅca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

439. **“Yo pana bhikkhu pātimokkhe uddissamāne evaṃ vadeyya ‘kiṃ panimehi khuddānukhuddakehi sikkhāpadehi uddiṭṭhehi, yāvadeva kukkucāya vihesāya vilekhāya saṃvattanti’ti, sikkhāpadavivaṇṇake pācittiyā”ti.**

440. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Pātimokkhe uddissamāneti uddisante vā uddisāpente vā sajjhāyaṃ vā kāronte.

1. Bhikkhū Bhagavā (Syā, Ka)

Evam vadeyyāti kiṃ panimehi khuddānukhuddakehi sikkhāpadehi uddiṭṭhehi, yāvadeva kukkucāya vihesāya vilekhāya saṁvattantīti. “Ye imaṃ pariyāpuṇanti, tesam kukkucam hoti, vihesā hoti, vilekhā hoti. Ye imaṃ na pariyāpuṇanti, tesam kukkucam na hoti, vihesā na hoti, vilekhā na hoti. Anuddiṭṭham idaṃ varam, anuggahitam idaṃ varam, apariyāpuṇam idaṃ varam, adhāritam idaṃ varam, vinayo vā antaradhāyatu, ime vā bhikkhū apakatañño hontū”ti upasampannassa vinayam vivaṇṇeti, āpatti pācittiyassa.

441. Upasampanne upasampannasaññī vinayam vivaṇṇeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko vinayam vivaṇṇeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī vinayam vivaṇṇeti, āpatti pācittiyassa.

Aññaṃ dhammam vivaṇṇeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa vinayam vā aññaṃ vā dhammam vivaṇṇeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

442. Anāpatti na vivaṇṇetukāmo “iṅgha tvaṃ suttante vā gāthāyo vā abhidhammam vā pariyāpuṇassu, pacchā vinayam pariyāpuṇissasi”ti bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Vilekhanasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

8. Sahadhammikavagga 3. Mohanasikkhāpada

443. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharahi Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū anācāram ācaritvā “aññaṅakena āpannāti jānantū”ti pātimokkhe uddissamāne evam vadanti “idāneva kho mayam jānāma ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsam uddesam āgacchatī”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū pātimokkhe uddissamāne evam vakkhanti idāneva kho mayam

jānāma ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave pātimokkhe uddissamāne evaṃ vadetha “idāneva kho mayam jānāma ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa- Katham hi nāma tumhe moghapurisā pātimokkhe uddissamāne evaṃ vakkhatha “idāneva kho mayam jānāma ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī”ti. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

444. “Yo pana bhikkhu anvaddhamāsaṃ pātimokkhe uddissamāne evaṃ vadeyya ‘idāneva kho aham jānāmi ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī’ti. Tañce bhikkhum aññe bhikkhū jāneyyum nisinnapubbam iminā bhikkhunā dvattikkhattum pātimokkhe uddissamāne, ko pana vādo bhiyyo¹, na ca tassa bhikkhuno aññāṇakena mutti atthi, yañca tattha āpattim āpanno, tañca yathādhammo kāretabbo, uttari cassa moho āropetabbo ‘tassa te āvuso alābhā, tassa te dulladdham, yam tvam pātimokkhe uddissamāne na sādhuкам atthim katvā² manasi karosī’ti, idam tasmim mohanake pācittiyam”ti.

445. Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Anvaddhamāsanti anuposathikam.

Pātimokkhe uddissamāneti uddisante.

Evaṃ vadeyyāti anācāram ācaritvā “aññāṇakena āpannoti jānantū”ti pātimokkhe uddissamāne evaṃ vadeti “idāneva kho aham jānāmi ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī”ti, āpatti dukkaṭassa.

1. Bhiyyoti (Syā)

2. Atthikatvā (Syā, Ka)

Tañce mohetukāmaṃ bhikkhuṃ aññe bhikkhū jāneyyuruṃ nisinnapubbaṃ iminā bhikkhunā dvattikkhattuṃ pātimokkhe uddissamāne, ko pana vādo bhiyyo, na ca tassa bhikkhuno aññāṇakena mutti atthi, yañca tattha āpattiṃ āpanno, tañca yathādhammo kāretabbo, uttari cassa moho āropetabbo. Evañca pana bhikkhave āropetabbo, byattena bhikkhunā paṭibalena saṃgho ñāpetabbo—

446. “Suṇātu me bhante saṃgho, ayaṃ itthannāmo bhikkhu pātimokkhe uddissamāne na sādhukaṃ aṭṭhiṃ katvā manasi karoti, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmassa bhikkhuno moham āropeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṃgho, ayaṃ itthannāmo bhikkhu pātimokkhe uddissamāne na sādhukaṃ aṭṭhiṃ katvā manasi karoti, saṃgho itthannāmassa bhikkhuno moham āropeti, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno mohassa āropanā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Āropito saṃghena itthannāmassa bhikkhuno moho, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Anāropite mohe moheti, āpatti dukkaṭassa. Āropite mohe moheti, āpatti pācittiyassa.

447. Dhammakamme dhammakammasaññī moheti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko moheti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññī moheti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.

448. Anāpatti na vitthārena sutam hoti, ūnakadvattikkhattuṃ vitthārena sutam hoti, namohetukāmassa ummattakassa ādikammikassāti.

Mohanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam tatiyaṃ.

8. Sahadhammikavagga 4. Pahārasikkhāpada

449. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā sattarasavaggiyānam bhikkhūnam pahāram denti, te rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā amhākam pahāram dentīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā bhikkhūnam pahāram dassantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave kupitā anattamanā bhikkhūnam pahāram dethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā kupitā anattamanā bhikkhūnam pahāram dassatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

450. “**Yo pana bhikkhu bhikkhussa kupito anattamano pahāram dadeyya, pācittiyam**”ti.

451. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Kupito anattamanoti anabhiraddho āhatacitto khilajāto.

Pahāram dadeyyāti kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā nissaggiyena vā antamaso uppalapattenapi pahāram deti, āpatti pācittiyassa.

452. Upasampanne upasampannasaññī kupito anattamano pahāram deti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko kupito anattamano pahāram deti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī kupito anattamano pahāram deti, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannassa kupito anattamano pahāram deti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne

vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

453. Anāpatti kenaci viheṭṭhiyamāno mokkhādhippāyo pahāraṃ deti, ummattakassa ādikammikassāti.

Pahārasikkhāpadaṃ niṭṭhitam catuttham.

8. Sahadhammikavagga 5. Talasattikasikkhāpada

454. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ talasattikaṃ uggiranti, te pahārasamuccitā rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā amhākaṃ talasattikaṃ uggirantīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ talasattikaṃ uggirissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave kupitā anattamanā sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ talasattikaṃ uggirathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā kupitā anattamanā sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ talasattikaṃ uggirissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

455. **“Yo pana bhikkhu bhikkhussa kupito anattamano talasattikaṃ uggireyya, pācittiyān”ti.**

456. **Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.**

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Kupito anattamanoti anabhiraddho āhatacitto khilajāto.

Talasattikaṃ uggireyyāti kāyaṃ vā kāyapaṭibaddhaṃ vā antamaso uppalapattampi uccāreti, āpatti pācittiyassa.

457. Upasampanne upasampannasaññī kupito anattamano talasattikaṃ uggirati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko kupito anattamano talasattikaṃ uggirati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī kupito anattamano talasattikaṃ uggirati, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannassa kupito anattamano talasattikaṃ uggirati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

458. Anāpatti kenaci viheṭṭhiyamāno mokkhādhippāyo talasattikaṃ uggirati, ummattakassa ādikammikassāti.

Talasattikasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamāṃ.

8. Sahadhammikavagga 6. Amūlakasikkhāpada

459. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣessantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣessatha. Netaṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

460. “Yo pana bhikkhu bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣeya, pācittiyā”ti.

461. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhunti aññaṃ bhikkhum.

Amūlakam nāma aditṭham assutam aparisaṅkitam.

Samghādisesenāti terasannaṃ aññatarena.

Anuddhamseyyāti codeti vā codāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

462. Upasampanne upasampannasaññī amūlakena samghādisesena anuddhamseti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko amūlakena samghādisesena anuddhamseti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī amūlakena samghādisesena anuddhamseti, āpatti pācittiyassa.

Ācāravipattiyā vā ditṭhivipattiyā vā anuddhamseti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ anuddhamseti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

463. Anāpatti tathāsaññī codeti vā codāpeti vā, ummattakassa ādikammikassāti.

Amūlakaṣikkhāpadaṃ niṭṭhitam chaṭṭham.

8. Sahadhammikavagga 7. Sañciccaṣikkhāpada

464. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ sañcicca kukkuccaṃ upadahanti “Bhagavatā āvuso sikkhāpadaṃ paññattam ‘na unavāsativasso puggalo upasampādetabbo’ti, tumhe ca unavāsativassā upasampannā, kacci no tumhe anupasampannā”ti. Te rodanti. Bhikkhū evamāhamsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti.

ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū amhākaṃ sañcicca kukkuccaṃ upadahantīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ sañcicca kukkuccaṃ upadahissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhūnaṃ sañcicca kukkuccaṃ upadahathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhūnaṃ sañcicca kukkuccaṃ upadahissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

465. “Yo pana bhikkhu bhikkhussa sañcicca kukkuccaṃ upadaheyya¹ ‘itissa muhuttampi aphāsu bhavissati’ti etadeva paccayaṃ karitvā anaññaṃ, pācittiyā”ti.

466. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññaassa bhikkhussa.

Sañciccāti jānanto sañjānanto cecca abhivitaritvā vītikkamo.

Kukkuccaṃ upadaheyyāti “ūnavīsativasso maññe tvaṃ upasampanno, vikāle maññe tayā bhuttaṃ, majjaṃ maññe tayā pītaṃ, mālugāmena saddhim raho maññe tayā nisinnan”ti kukkuccaṃ upadahati, āpatti pācittiyassa.

Etadeva paccayaṃ karitvā anaññanti na añño koci paccayo hoti kukkuccaṃ upadahitum.

467. Upasampanne upasampannasaññī sañcicca kukkuccaṃ upadahati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko sañcicca kukkuccaṃ upadahati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī sañcicca kukkuccaṃ upadahati, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannassa sañcicca kukkuccaṃ upadahati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

1. Uppādeyya (Itipi)

468. Anāpatti na kukkucchaṃ upadahitukāmo “ūnavīsativasso maññe tvaṃ upasampanno, vikāle maññe tayā bhuttaṃ, majjaṃ maññe tayā pītaṃ, mātugāmena saddhiṃ raho maññe tayā nisinnaṃ, iṅgha jānāhi, mā te pacchā kukkucchaṃ ahoṣī”ti bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Sañciccāsikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ

8. Sahadhammikavagga 8. Upassutisikkhāpada

469. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pesalehi bhikkhūhi saddhiṃ bhaṇḍanti. Pesalā bhikkhū evaṃ vadanti “alajjino ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū, na sakkā imehi saha bhaṇḍitun”ti. Chabbaggiyā bhikkhū evaṃ vadanti “kissa tumhe āvuso amhe alajjivādena pāpethā”ti. Kahaṃ pana tumhe āvuso assutthāti. Mayaṃ āyasmantānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭhamhāti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭhissanti”ti -pa-. Saccāṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭhathāti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭhissatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

470. “Yo pana bhikkhu bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭheyya ‘yaṃ ime bhaṇissanti taṃ sossāmi’ti etadeva paccayaṃ karitvā anaññaṃ, pācittiyaṃ”ti.

471. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

1. Upassuti (?)

Bhikkhūnanti aññesaṃ bhikkhūnaṃ.

Bhaṇḍanaḷātānaṃ kalahaḷātānaṃ vivādāpannānanti adhikaraṇaḷātānaṃ.

Upassutiṃ tiṭṭheyyāti “imesaṃ sutvā codessāmi sāressāmi paṭicodessāmi paṭisāressāmi maṅkū karissāmī”ti gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito suṇāti, āpatti pācittiyassa. Pacchato gacchanto turito gacchati sossāmīti, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito suṇāti, āpatti pācittiyassa. Purato gacchanto ohiyyati sossāmīti, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito suṇāti, āpatti pācittiyassa. Bhikkhussa ṭhitokāsaṃ vā nisinnokāsaṃ vā nipannokāsaṃ vā āgantvā mantentaṃ ukkāsitabbaṃ, vijānāpetabbaṃ, no ce ukkāseyya vā vijānāpeyya vā, āpatti pācittiyassa.

Etadeva paccayaṃ karitvā anaññanti na añño koci paccayo hoti upassutiṃ tiṭṭhituṃ.

472. Upasampanne upasampannasaññī upassutiṃ tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko upassutiṃ tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī upassutiṃ tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannassa upassutiṃ tiṭṭhati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

473. Anāpatti “imesaṃ sutvā oramissāmi viraṃissāmi vūpasamissāmi¹ attānaṃ parimocessāmī”ti gacchati, ummattakassa ādikammikassāti.

Upassutisikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamam.

1. Vūpasamessāmi (Sī)

8. Sahadhammikavagga 9. Kammaṭṭhānāsikkhāpāda

474. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū anācāram ācaritvā ekamekassa kamme kayiramāne paṭikkosanti. Tena kho pana samayena saṅgho sannipatito hoti kenacideva karaṇīyena, chabbaggiyā bhikkhū cīvarakammaṃ karontā ekassa chandaṃ adamsu. Atha kho saṅgho “ayaṃ āvuso chabbaggiyo bhikkhu ekako āgato, handassa mayam kammaṃ karomā”ti tassa kammaṃ akāsi. Atha kho so bhikkhu yena chabbaggiyā bhikkhū tenupasaṅkama, chabbaggiyā bhikkhū tam bhikkhum etadvocum “kim āvuso saṅgho akāsi”ti. Saṅgho me āvuso kammaṃ akāsīti. Na mayam āvuso etadatthāya chandaṃ adamhā “tuyham kammaṃ karissatī”ti, sace ca mayam jāneyyāma “tuyham kammaṃ karissatī”ti, na mayam chandaṃ dadeyyāmāti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū dhammikānam kammānam chandaṃ datvā pacchā khīyanadhammam¹ āpajjissatī”ti -pa-. Saccaṃ kira tumhe bhikkhave dhammikānam kammānam chandaṃ datvā pacchā khīyanadhammam¹ āpajjathāti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā dhammikānam kammānam chandaṃ datvā pacchā khīyanadhammam¹ āpajjissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

475. “Yo pana bhikkhu dhammikānam kammānam chandaṃ datvā pacchā khīyanadhammam¹ āpajjeyya, pācittiyam”ti.

476. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Dhammikam nāma **kammaṃ** apalokanakammaṃ ñattikammaṃ ñattidutiyakammaṃ ñatticatutthakammaṃ dhammena vinayena Satthusāsanena kataṃ, etaṃ dhammikam nāma kammaṃ. Chandaṃ datvā khiyyati, āpatti pācittiyassa.

1. Khiyyadhammam (Itipi)

477. Dhammakamme dhammakammasaññī chandaṃ datvā khiyyati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko chandaṃ datvā khiyyati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme adhammakammasaññī chandaṃ datvā khiyyati, anāpatti. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, anāpatti.

478. Anāpatti “adhammena vā vaggena vā na kammārahassa vā kammaṃ katan”ti jānanto khiyyati, ummattakassa ādikammikassāti.

Kammaṭṭibāhanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

8. Sahadhammikavagga 10. Chandaṃdatvāgamanaṣikkhāpada

479. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena saṃgho sannipatito hoti kenacideva karaṇīyena. Chabbaggiyā bhikkhū cīvarakammaṃ karontā ekassa chandaṃ adaṃsu. Atha kho saṃgho “yassatthāya sannipatito, taṃ kammaṃ karissāmī”ti nīttim ṭhapesi. Atha kho so bhikkhu “evamevime ekamekassa kammaṃ karonti, kassa tumhe kammaṃ karissathā”ti chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu saṃghe vinicchayakathāya vattamānāya chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu saṃghe vinicchayakathāya vattamānāya chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa saṃghe vinicchayakathāya vattamānāya chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

480. “Yo pana bhikkhu saṃghe vinicchayakathāya vattamanāya chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkameyya, pācittiyā”ti.

481. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Samghe vinicchayakathā nāma vatthu vā ārocitaṃ hoti avinicchitaṃ, ñatti vā ṭhapitā hoti. Kammavācā vā vipakatā hoti.

Chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkameyyāti “kathaṃ idaṃ kammaṃ kuppaṃ assa vaggāṃ assa na kareyyā”ti gacchati, āpatti dukkaṭassa. Parisāya hatthapāsaṃ vijahantassa āpatti dukkaṭassa. Vijahite āpatti pācittiyassa.

482. Dhammakamme dhammakammasaññī chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme adhammakammasaññī chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamati, anāpatti. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, anāpatti.

483. Anāpatti “saṃghassa bhaṇḍanaṃ vā kalaho vā viggaho vā vivādo vā bhavissati”ti gacchati, “saṃghabhedo vā saṃgharāji vā bhavissati”ti gacchati, “adhammena vā vaggena vā na kammārahassa vā kammaṃ karissati”ti gacchati, gilāno gacchati, gilānassa karaṇīyena gacchati, uccārena vā passāvena vā pīlito gacchati, “na kammaṃ kopetukāmo puna paccāgamissāmi”ti gacchati, ummattakassa ādikammikassāti.

Chandaṃ adatvā gamanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

8. Sahadhammikavagga 11. Dubbalasikkhāpada

484. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena āyasmā Dabbo Mallaputto saṃghassa senāsanañca paññāpeti, bhattāni ca uddisati. So cāyasmā dubbalacīvaro hoti. Tena kho pana samayena saṃghassa eka cīvaraṃ uppannaṃ hoti. Atha kho saṃgho taṃ cīvaraṃ āyasmāto Dabbassa Mallaputtassa

adāsi. Chabbaggiyā bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “yathāsanthutaṃ bhikkhū saṃghikaṃ lābhaṃ pariṇāmenti”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

485. “**Yo pana bhikkhu samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjeyya ‘yathāsanthutaṃ bhikkhū saṃghikaṃ lābhaṃ pariṇāmenti’ti, pācittiyā**”ti.

486. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Samaggo nāma saṃgho samānasamvāsako samānasīmāyaṃ ṭhito.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ vikappanupagaṃ pacchimaṃ.

Datvāti sayam datvā.

Yathāsanthutaṃ nāma yathāmittatā yathāsandiṭṭhatā yathāsambhattatā yathāsamanupajjhāyakatā yathāsamanācariyakatā.

Saṃghikaṃ nāma saṃghassa dinnam hoti pariccattam.

Lābho nāma cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārā, antamaso cuṇṇapiṇḍopi dantakaṭṭhampi dasikasuttampi.

Pacchā khīyanadhammaṃ āpajjeyyāti upasampannassa saṃghena sammatassa senāsanapaññāpakassa vā bhattuddesakassa vā yāgubhājakassa vā phalabhājakassa vā khajjabhājakassa vā appamattakavissajjakassa vā cīvaraṃ dinne khiyyati, āpatti pācittiyassa.

487. Dhammakamme dhammakammasaññī cīvaraṃ dinne khiyyati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko cīvaraṃ dinne khiyyati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññī cīvaraṃ dinne khiyyati, āpatti pācittiyassa.

Aññaṃ parikkhāraṃ dinne khiyyati, āpatti dukkaṭassa. Upasampannassa saṃghena asammatassa senāsanapaññāpakassa vā bhattuddesakassa vā yāgubhājakassa vā phalabhājakassa vā khajjabhājakassa vā appamattakavissajjakassa vā cīvaraṃ vā aññaṃ vā parikkhāraṃ dinne khiyyati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa saṃghena sammatassa vā asammatassa vā senāsanapaññāpakassa vā bhattuddesakassa vā yāgubhājakassa vā phalabhājakassa vā khajjabhājakassa vā appamattakavissajjakassa vā cīvaraṃ vā aññaṃ vā parikkhāraṃ dinne khiyyati, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa, adhammakamme adhammakammasaññī, anāpatti.

488. Anāpatti pakatiyā chandā dosā mohā bhayā karontaṃ “kvattho tassa dinnena laddhāpi vinipātesati na sammā upanessatī”ti khiyyati, ummattakassa ādikammikassatī.

Dubbalasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ ekādasamaṃ.

8. Sahadhammikavagga 12. Pariṇāmanasikkhāpada

489. * Tena samayena Buddhō Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sāvatthiyaṃ aññatarassa pūgassa saṃghassa sacīvarabhattaṃ paṭiyattaṃ hoti “bhojetvā cīvarena acchādessāmā”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū yena so pūgo tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtivā taṃ pūgaṃ etadavocuṃ “dethāvuso imāni cīvarāni imesaṃ bhikkhūnaṃ”ti. Na mayaṃ bhante dassāma, amhākaṃ saṃghassa anuvassaṃ sacīvarabhikkhā paññattāti. Bahū āvuso saṃghassa dāyaka, bahū saṃghassa bhattā¹, ime tumhe nissāya tumhe sampassantā idha viharanti, tumhe ce imesaṃ na dassatha, atha ko carahi imesaṃ dassati, dethāvuso imāni cīvarāni imesaṃ bhikkhūnanti. Atha kho so pūgo chabbaggiyehi bhikkhūhi nippīḷiyamāno yathāpaṭiyattaṃ cīvaraṃ chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ datvā saṃghaṃ bhattena parivisi. Ye te bhikkhū

1. Bhaddā (Ka)

* Idam vattu Vi 1. 379 piṭṭhepi āgataṃ.

jānanti “saṅghassa sacīvarabhaddam paṭiyattam, na ca jānanti chabbaggiyānam bhikkhūnam dinnam”ti. Te evamāhaṃsu “oṇojethāvuso saṅghassa cīvaram”ti. Natthi bhante yathāpaṭiyattam cīvaram, ayyā chabbaggiyā ayyānam chabbaggiyānam pariṇāmesunti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānam saṅghikam lābham pariṇatam puggalassa pariṇāmessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave jānam saṅghikam lābham pariṇatam puggalassa pariṇāmethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā jānam saṅghikam lābham pariṇatam puggalassa pariṇāmessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

490. “**Yo pana bhikkhu jānam saṅghikam lābham pariṇatam puggalassa pariṇāmeyya, pācittiyam**”ti.

491. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmam vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Samghikam nāma saṅghassa dinnam hoti pariccattam.

Lābho nāma cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārā, antamaso cuṇṇapiṇḍopi dantakaṭṭhampi dasikasuttampi.

Pariṇatam nāma “dassāma karissāmā”ti vācā bhinnā hoti, tam puggalassa pariṇāmeti, āpatti pācittiyassa.

492. Pariṇate pariṇatasaññi puggalassa pariṇāmeti, āpatti pācittiyassa. Pariṇate vematiko puggalassa pariṇāmeti, āpatti dukkaṭassa. Pariṇate apariṇatasaññi puggalassa pariṇāmeti, anāpatti. Saṅghassa pariṇatam aññasaṅghassa vā cetiyassa vā pariṇāmeti āpatti dukkaṭassa. Cetiyassa pariṇatam aññacetiya vā saṅghassa vā puggalassa vā pariṇāmeti, āpatti dukkaṭassa. Puggalassa pariṇatam aññapuggalassa vā saṅghassa vā cetiyassa vā pariṇāmeti, āpatti

dukkaṭassa. Apariṇate pariṇatasaññī, āpatti dukkaṭassa. Apariṇate vematiko, āpatti dukkaṭassa. Apariṇate apariṇatasaññī, anāpatti.

493. Anāpatti “kattha demā”ti pucchīyamāno “yattha tumhākaṃ deyyadhammo paribhogaṃ vā labheyya, paṭisaṅkhāraṃ vā labheyya, ciraṭṭhitiko vā assa, yattha vā pana tumhākaṃ cittaṃ pasīdati, tattha dethā”ti bhaṇāti, ummattakassa ādikammikassāti.

Pariṇāmanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dvādasamaṃ.

Sahadhammikavaggo aṭṭhamo.

Tassuddānaṃ

Sahadhamma vivaṇṇaṅca, mohāpanaṃ pahāraṃ.

Talasatti amūlaṅca, sañcicca ca upassuti.

Paṭibāhana chandaṅca, Dabbaṅca pariṇāmananti.

9. Ratanavagga 1. Antepurasikkhāpada

494. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattīyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena rājā Pasenadi Kosalo uyyānapālaṃ āṇepesi “gaccha bhaṇe uyyānaṃ sodhehi uyyānaṃ gamissāmā”ti. “Evaṃ devā”ti kho so uyyānapālo rañño Pasenadissa Kosalassa paṭissutvā uyyānaṃ sodhento addasa Bhagavantaṃ aññatarasmiṃ rukkhamūle nisinnaṃ, disvāna yena rājā Pasenadi Kosalo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ etadavoca “suddhaṃ deva uyyānaṃ, api ca Bhagavā tattha nisinna”ti. Hotu bhaṇe mayaṃ Bhagavantaṃ payirupāsissāmāti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo uyyānaṃ gantvā yena Bhagavā tenupasaṅkami. Tena kho pana samayena aññataro upāsako Bhagavantaṃ payirupāsanto nisinna hoti. Addasā kho rājā Pasenadi Kosalo taṃ upāsakaṃ Bhagavantaṃ payirupāsantaṃ nisinnaṃ, disvāna bhīto aṭṭhāsi. Atha kho rañño Pasenadissa Kosalassa etadahosi “nārahatāyaṃ puriso pāpo

hotum̐ yathā Bhagavantam̐ payirupāsati”ti, yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā Bhagavantam̐ abhivādetvā ekamantam̐ nisīdi. Atha kho so upāsako Bhagavato gāravena rājānam̐ Pasenadim̐ Kosalam̐ neva abhivādesi na paccuṭṭhāsi. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo anattamano ahosi “katham̐ hi nāmāyam̐ puriso mayi āgate neva abhivādessati na paccuṭṭhessati”ti. Atha kho Bhagavā rājānam̐ Pasenadim̐ Kosalam̐ anattamanam̐ viditvā rājānam̐ Pasenadim̐ Kosalam̐ etadavoca “eso kho mahārāja upāsako bahussuto āgatāgamo kāmesu vītarāgo”ti. Atha kho rañño Pasenadissa Kosalassa etadahosi “nārahatāyam̐ upāsako orako hotum̐, Bhagavāpi imassa vaṇṇam̐ bhāsati”ti, tam̐ upāsakam̐ etadavoca “vadeyyāsi upāsaka yena attho”ti. Suṭṭhu devāti. Atha kho Bhagavā rājānam̐ Pasenadim̐ Kosalam̐ dhammiyā kathāyā sandassesī samādapesī samuttejesī sampahamsesi. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Bhagavatā dhammiyā kathāyā sandassito samādapito samuttejito sampahamsito uṭṭhāyāsanaṁ Bhagavantam̐ abhivādetvā padakkhiṇam̐ katvā pakkāmi.

495. Tena kho pana समयena rājā Pasenadi Kosalo uparipāsādavaragato hoti. Addasā kho rājā Pasenadi Kosalo tam̐ upāsakam̐ rathikāya¹ chattapāṇim̐ gacchantam̐, disvāna pakkosāpetvā etadavoca “tvam̐ kira upāsaka bahussuto āgatāgamo, sādhu upāsaka amhākam̐ itthāgāram̐ dhammam̐ vācehi”ti. Yamaham̐² deva jānāmi ayyānam̐ vāhasā, ayyāva devassa itthāgāram̐ dhammam̐ vācessantīti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo “saccam̐ kho upāsako āhā”ti yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā Bhagavantam̐ abhivādetvā ekamantam̐ nisīdi, ekamantam̐ nisinno kho rājā Pasenadi Kosalo Bhagavantam̐ etadavoca “sādhu bhante Bhagavā ekam̐ bhikkhum̐ āṇāpetu, yo amhākam̐ itthāgāram̐ dhammam̐ vācessati”ti. Atha kho Bhagavā rājānam̐ Pasenadim̐ Kosalam̐ dhammiyā kathāyā sandassesī -pa- padakkhiṇam̐ katvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā āyasmantam̐ Ānandam̐ āmantesi “tenahānanda rañño itthāgāram̐ dhammam̐ vācehi”ti. Evaṁ bhanteti kho āyasmā Ānando

1. Rathiyāya (Itipi)

2. Yampāham̐ (Sī)

Bhagavato paṭissutvā kālena kālaṃ pavisitvā rañño itthāgāraṃ dhammaṃ vāceti. Atha kho āyasmā Ānando pubbaṅhasamayāṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena rañño Pasenadissa Kosalassa nivesanaṃ tenupasaṅkamaṃ.

496. Tena kho pana samayena rājā Pasenadi Kosalo Mallikāya deviyā saddhiṃ sayanagato hoti. Addasā kho Mallikā devī āyasmantaṃ Ānandaṃ dūratova āgacchantaṃ, disvāna sahasā vuṭṭhāsi, pītakamaṭṭhaṃ dussaṃ pabhassittha. Atha kho āyasmā Ānando tatova paṇinivattitvā ārāmaṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Ānando pubbe appaṭisaṃvidito rañño antepuraṃ pavisissatī”ti -pa-. Saccāṃ kira tvaṃ Ānanda pubbe appaṭisaṃvidito rañño antepuraṃ pavisasīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarati Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ Ānanda pubbe appaṭisaṃvidito rañño antepuraṃ pavisissasi. Netāṃ Ānanda appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ bhikkhū āmantesi—

497. * “Dasayime bhikkhave ādīnavā rājantepurappavesane. Katame dasa, idha bhikkhave rājā mahesiyā saddhiṃ nisinna hoti, tattha bhikkhu pavisati, mahesī vā bhikkhum disvā sitaṃ pātukaroti, bhikkhu vā mahesiṃ disvā sitaṃ pātukaroti, tattha rañño evaṃ hoti “addhā imesaṃ kataṃ vā karissanti vā”ti, ayaṃ bhikkhave paṭhamo ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā bahukicco bahukaraṇīyo aññataraṃ itthiṃ gantvā nassarati, sā tena gabbhaṃ gaṇhi, tattha rañño evaṃ hoti “na kho idha añño koci pavisati aññatra pabbajitena, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave dutiyo ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rañño antepure aññataraṃ ratanaṃ nassati, tattha rañño evaṃ hoti “na kho idha añño koci pavisati aññatra pabbajitena, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave tatiyo ādīnavo rājantepurappavesane.

* Am 3. 320 piṭṭhādīsūpi.

Puna caparaṃ bhikkhave rañño antepure abbhantarā guyhamantā bahiddhā sambhedaṃ gacchanti, tatha rañño evaṃ hoti “na kho idha añño koci pavisati aññatra pabbajitena, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave catuttho ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rañño antepure putto vā pitaraṃ pattheti, pitā vā puttaṃ pattheti, tesāṃ evaṃ hoti “na kho idha añño koci pavisati aññatra pabbajitena, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave pañcama ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā nīcaṭṭhāniyaṃ ucce ṭhāne ṭhapeti, yesaṃ taṃ amanāpaṃ, tesāṃ evaṃ hoti “rājā kho pabbajitena saṃsaṭṭho, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave chaṭṭho ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā uccaṭṭhāniyaṃ nīce ṭhāne ṭhapeti, yesaṃ taṃ amanāpaṃ, tesāṃ evaṃ hoti “rājā kho pabbajitena saṃsaṭṭho, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave sattama ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā akāle senaṃ uyyojeti, yesaṃ taṃ amanāpaṃ, tesāṃ evaṃ hoti “rājā kho pabbajitena saṃsaṭṭho, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave aṭṭhama ādīnavo rājante purappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā kāle senaṃ uyyojetvā antarāmaggaṃ nivattāpeti, yesaṃ taṃ amanāpaṃ, tesāṃ evaṃ hoti “rājā kho pabbajitena saṃsaṭṭho, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave navama ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rañño rājanterampuraṃ hatthisammaddaṃ assasammaddaṃ rathasammaddaṃ rajanīyāni¹ rūpasaddagandharasaphoṭṭhabbāni, yāni na pabbajitassa sārubbāni, ayaṃ bhikkhave dasama ādīnavo rājantepurappavesane. Ime kho bhikkhave dasa ādīnavā rājantepurappavesane”ti. Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ

1. Rajjanīyāni (Ka)

Ānandaṃ anekapariyāyena vīgarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

498. “Yo pana bhikkhu rañño khattiyassa muddhāvasittassa¹ anikkhantarājake aniggataratanake pubbe appaṭisaṃvidito indakhīlaṃ atikkāmeyya, pācittiyā”ti.

499. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Khattiyo nāma ubhato sujāto hoti mātito ca pitito ca saṃsuddhagahaṇiko, yāva sattamā pitāmahayugā akkhitto anupakuṭṭho jātivādena.

Muddhāvasitto nāma khattiyābhisekena abhisitto hoti.

Anikkhantarājaketi rājā sayanigharā anikkhanto hoti.

Aniggataratanaketi mahesī sayanigharā anikkhantā hoti, ubho vā anikkhantā honti.

Pubbe appaṭisaṃviditoti pubbe anāmantetvā.

Indakhīlo nāma sayanigharassa ummāro vuccati.

Sayanigharaṃ nāma yattha katthaci rañño sayanaṃ paññattaṃ hoti, antamaso sāṇipākāraparikkhittampi.

Indakhīlaṃ atikkāmeyyāti paṭhamaṃ pādaṃ ummāraṃ atikkāmeti, āpatti dukkaṭassa. Dutiyaṃ pādaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

500. Appaṭisaṃvidite appaṭisaṃviditasaññī indakhīlaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyassa. Appaṭisaṃvidite vematiko indakhīlaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyassa. Appaṭisaṃvidite paṭisaṃviditasaññī indakhīlaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

Paṭisaṃvidite appaṭisaṃviditasaññī, āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite paṭisaṃviditasaññī, anāpatti.

1. Muddhābhisittassa (Syā)

501. Anāpatti paṭisaṃvidite, na khattiyo hoti, na khattiyābhisekena abhisitto hoti, rājā sayanigharā nikkhanto hoti, mahesī sayanigharā nikkhantā hoti, ubho vā nikkhantā honti, na sayanighare ummattakassa ādikammikassāti.

Antepurasikkhāpadaṃ niṭṭhitam paṭhamam.

9. Ratanavagga 2. Ratanasikkhāpada

502. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Aciravatiyā nadiyā nahāyati. Aññataropi brāhmaṇo pañcasatānam thavikam thale nikkhipitvā Aciravatiyā nadiyā nahāyanto vissarivā agamāsi. Atha kho so bhikkhu “tassāyam brāhmaṇassa thavikā mā idha nassī”ti aggahesi. Atha kho so brāhmaṇo saritvā turito ādhāvitvā tam bhikkhum etadavoca “api me bho thavikam passeyyāsī”ti. “Handa brāhmaṇā”ti adāsi. Atha kho tassa brāhmaṇassa etadahosi “kena nu kho aham upāyena imassa bhikkhuno puṇṇapattam na dadeyyam”ti. “Na me bho pañcasatāni, sahasam me”ti palibundhetvā muñci. Atha kho so bhikkhu ārāmaṃ gantvā bhikkhūnam etamattham ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhu ratanam uggahessatī”ti -pa-. Saccam kira tvam bhikkhu ratanam uggahesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvam moghapurisa ratanam uggahessasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu ratanam vā ratanasammataṃ vā uggaṇheyya vā uggaṇhāpeyya vā, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

503. Tena kho pana samayena Sāvattiyā ussavo hoti, manussā alaṅkatappaṭiyattā uyyānam gacchanti, Visākhāpi Migāramātā

alaṅkatappaṭṭiyattā “uyyānaṃ gamissāmi”ti gāmato nikkhamitvā “kyāhaṃ karissāmi uyyānaṃ gantvā yannūnāhaṃ Bhagavantaṃ payirupāseyyan”ti ābharaṇaṃ omuñcitvā uttarāsaṅgena bhaṇḍikaṃ bandhitvā dāsiyā adāsi “handa je imaṃ bhaṇḍikaṃ gaṇhāhi”ti. Atha kho Visākhā Migāramātā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamtvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinnaṃ kho Visākhaṃ Migāramātaraṃ Bhagavā dhammiyā kathāya sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho Visākhā Migāramātā Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā uṭṭhāyāsanaṃ Bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi. Atha kho sā dāsi taṃ bhaṇḍikaṃ vissaritvā agamāsi. Bhikkhū passitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. “Tena hi bhikkhave uggahetvā nikkhipathā”ti. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesī anujānāmi bhikkhave ratanaṃ vā ratanasammataṃ vā ajjhārāme uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipituṃ “yassa bhavissati, so harissati”ti, evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu ratanaṃ vā ratanasammataṃ vā aññatra ajjhārāmā uggaṇheyya vā uggaṇhāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

504. Tena kho pana समयena Kāsīsu janapade Anāthapiṇḍikassa gahapatissa kammantagāmo hoti, tena ca gahapatinā antevāsī āṇatto hoti “sace bhadantā āgacchanti, bhattaṃ kareyyāsī”ti. Tena kho pana समयena sambahulā bhikkhū Kāsīsu janapade cārikaṃ caramānā yena Anāthapiṇḍikassa gahapatissa kammantagāmo tenupasaṅkamimsu. Addasā kho so puriso te bhikkhū dūratova āgacchante, disvāna yena te bhikkhū tenupasaṅkami, upasaṅkamtvā te bhikkhū abhivādetvā etadavoca “adhivāsentu bhante ayyā svātanāya gahapatino bhattaṃ”ti. Adhivāsesuṃ kho te bhikkhū tuṇhībhāvena. Atha kho so puriso tassā rattiyaṃ accayena paṇītaṃ khādāniyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyādāpetvā kālaṃ ārocāpetvā aṅgulimuddikaṃ omuñcitvā te bhikkhū bhattena parivisitvā “ayyā bhuñjitvā gacchantu, ahampi kammantaṃ gamissāmi”ti

aṅgulimuddikaṃ vissarivā agamāsi. Bhikkhū passivā “sace mayam gamissāma nassissatāyam aṅgulimuddikā”ti tattheva acchimsu. Atha kho so puriso kammantā āgacchanto te bhikkhū passivā etadavoca “kissa bhante ayyā idheva acchanti”ti. Atha kho te bhikkhū tassa purisassa etamattham ārocetvā Sāvattim gantvā bhikkhūnam etamattham ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave ratanam vā ratanasammataṃ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipitum “yassa bhavissati so harissati”ti. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

505. “Yo pana bhikkhu ratanam vā ratanasammataṃ vā aññatra ajjhārāmā vā ajjhāvasathā vā uggahēyya vā uggahāpeyya vā, pācittiyam. Ratanam vā pana bhikkhunā ratanasammataṃ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipitabbaṃ ‘yassa bhavissati, so harissati’ti, ayam tattha sāmīci”ti.

506. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Ratanam nāma muttā maṇi veḷuriyo saṅkho silā pavālam rajataṃ jātarūpaṃ lohitaṅko¹ masāragallaṃ.

Ratanasammataṃ nāma yaṃ manussānam upabhogaparibhogam, etaṃ ratanasammataṃ nāma.

Aññatra ajjhārāmā vā ajjhāvasathāvāti ṭhapetvā ajjhārāmaṃ ajjhāvasathaṃ.

Ajjhārāmo nāma parikkhittassa ārāmassa anto ārāmo, aparikkhittassa upacāro.

Ajjhāvasatho nāma parikkhittassa āvasathassa anto āvasatho, aparikkhittassa upacāro.

1. Lohitako (?)

Uggaṇheyyāti sayam gaṇhāti, āpatti pācittiyassa.

Uggaṇhāpeyyāti aññam gāhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Ratanam vā pana bhikkhunā ratanasammataṃ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipitabbanti rūpena vā nimittena vā saññānam katvā nikkhipitvā ācikkhitabbaṃ “yassa bhaṇḍam naṭṭham, so āgacchatū”ti. Sace tattha āgacchati, so vattabbo “āvuso kīdisam te bhaṇḍan”ti. Sace rūpena vā nimittena vā sampādeti, dātabbaṃ. No ce sampādeti, “vicināhi āvuso”ti vattabbo. Tamhā āvāsā pakkamantena ye tattha honti bhikkhū patirūpā, tesam hatthe nikkhipitvā pakkamitabbaṃ. No ce honti bhikkhū patirūpā, ye tattha honti gahapatikā patirūpā, tesam hatthe nikkhipitvā pakkamitabbaṃ.

Ayam tattha sāmīcīti ayam tattha anudhammatā.

507. Anāpatti ratanam vā ratanasammataṃ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipati “yassa bhavissati, so harissati”ti, ratanasammataṃ vissāsam gaṇhāti, tāvakālikam gaṇhāti, paṃsukūlasaññissa ummattakassa ādikammikassāti.

Ratanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dutiyam.

9. Ratanavagga 3. Vikālagāmappavisanasikkhāpada

508. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyam nisīditvā anekavihitam tiracchānakatham kathenti, seyyathidam, * rājakatham corakatham mahāmatthakatham senākatham bhayakatham yuddhakatham annakatham pānakatham vatthakatham sayanakatham mālākatham gandhakatham nātikatham yānakatham gāmakatham nigamakatham nagarakatham janapadakatham itthikatham¹ sūrakatham visikhākatham kumbhaṭṭhānakatham pubbapetakatham

1. Itthikatham purisakatham (Ka) Majjhimapaṇṇāsaṭṭhakathā 156 piṭṭhe oloketabbā.

* Imā tiracchānakathāyo Dī 1. 7; Ma 2. 181; Saṃ 3. 368; Aṃ 3. 358 piṭṭhādīsopi āgatā.

nānattakatham lokakkhāyikaṃ samuddakkhāyikaṃ itibhavābhavakatham itī vā. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyaṃ nisīditvā anekavihitam tiracchānakatham kathessanti, seyyathidaṃ, rājakatham corakatham -pa- itibhavābhavakatham itī vā seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti.

Assosum kho bhikkhū tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyaṃ nisīditvā anekavihitam tiracchānakatham kathessanti, seyyathidaṃ, rājakatham corakatham -pa- itibhavābhavakatham itī vā”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyaṃ nisīditvā anekavihitam tiracchānakatham kathetha, seyyathidaṃ, rājakatham corakatham -pa- itibhavābhavakatham itī vāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyaṃ nisīditvā anekavihitam tiracchānakatham kathessatha, seyyathidaṃ, rājakatham corakatham -pa- itibhavābhavakatham itī vā. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu vikāle gāmaṃ paviseyya, pācittiyam”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

509. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū Kosalesu janapade Sāvattim gacchantā sāyam aññataram gāmaṃ upagacchimsu. Manussā te bhikkhū passivā etadavocum “pavisatha bhante”ti. Atha kho te bhikkhū “Bhagavatā paṭikkhittam vikāle gāmaṃ pavisitun”ti kukkuccāyantā na pavisimsu. Corā te bhikkhū acchindimsu. Atha kho te bhikkhū Sāvattim gantvā bhikkhūnaṃ etamattham ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave āpucchā vikāle gāmaṃ pavisitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu anāpucchā vikāle gāmaṃ paviseyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

510. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Kosalesu janapade Sāvattiṃ gacchanto sāyaṃ aññataraṃ gāmaṃ upagacchi. Manussā taṃ bhikkhuṃ passitvā etadavocum “pavisatha bhante”ti. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittaṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ pavisitun”ti kukkuccāyanto na pāvisi. Corā taṃ bhikkhuṃ acchindiṃsu. Atha kho so bhikkhu Sāvattiṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave santaṃ bhikkhuṃ āpucchā vikāle gāmaṃ pavisitum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ paviseyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

511. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu ahinā daṭṭho hoti. Aññataro bhikkhu “aggiṃ āharissāmī”ti gāmaṃ gacchati. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittaṃ santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ pavisitun”ti kukkuccāyanto na pāvisi -pa- Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave tathārūpe accāyike karaṇīye santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ pavisitum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

512. “Yo pana bhikkhu santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ paviseyya aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā, pācittiyaṃ”ti.

513. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Santo nāma bhikkhu sakkā hoti āpucchā pavisitum.

Asanto nāma bhikkhu na sakkā hoti āpucchā pavisitum.

Vikālo nāma majjhanhike vītivatte yāva aruṇuggamanā.

Gāmaṃ paviseyyāti parikkhittassa gāmassa parikkhepaṃ atikkamantassa āpatti pācittiyassa. Aparikkhittassa gāmassa upacāraṃ okkamantassa āpatti pācittiyassa.

Aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyāti ṭhapetvā tathārūpaṃ accāyikaṃ karaṇīyaṃ.

514. Vikāle vikālasaññī santaṃ bhikkhum anāpucchā gāmaṃ pavisati aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā, āpatti pācittiyassa. Vikāle vematiko santaṃ bhikkhum anāpucchā gāmaṃ pavisati aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā, āpatti pācittiyassa. Vikāle kālasaññī santaṃ bhikkhum anāpucchā gāmaṃ pavisati aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā, āpatti pācittiyassa.

Kāle vikālasaññī, āpatti dukkaṭassa. Kāle vematiko, āpatti dukkaṭassa. Kāle kālasaññī, anāpatti.

515. Anāpatti tathārūpe accāyike karaṇīye, santaṃ bhikkhum āpucchā pavisati, asantaṃ bhikkhum anāpucchā pavisati, antarārāmaṃ gacchati, bhikkhunupassayaṃ gacchati, tithiyaseyyaṃ gacchati, paṭikkamanaṃ gacchati, gāmena maggo hoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Vikālagāmappavisanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

9. Ratanavagga 4. Sūciḡharasikkhāpada

516. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena aññatarena dantakārena bhikkhū pavāritā honti “yesaṃ ayyānaṃ sūciḡharena

attho, ahaṃ sūciḡharenā”ti. Tena kho pana samayena bhikkhū bahū sūciḡhare viññāpentī, yesaṃ khuddakā sūciḡharā, te mahante sūciḡhare viññāpentī, yesaṃ mahantā sūciḡharā, te khuddake sūciḡhare viññāpentī. Atha kho so dantakāro bhikkhūnaṃ bahū sūciḡhare karonto na sakkoti aññaṃ vikkāyikaṃ bhaṇḍaṃ kātuṃ, attanāpi na yāpeti, puttadāropissa kilamati. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā na mattaṃ jānitvā bahū sūciḡhare viññāpessanti. Ayaṃ imesaṃ bahū sūciḡhare karonto na sakkoti aññaṃ vikkāyikaṃ bhaṇḍaṃ kātuṃ, attanāpi na yāpeti, puttadāropissa kilamati”ti. Assosum kho bhikkhū tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhū na mattaṃ jānitvā bahū sūciḡhare viññāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū na mattaṃ jānitvā bahū sūciḡhare viññāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā na mattaṃ jānitvā bahū sūciḡhare viññāpessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

517. “Yo pana bhikkhu aṭṭhimayaṃ vā dantamayaṃ vā visāṇamayaṃ vā sūciḡharaṃ kārāpeyya, bhedanakaṃ pācittiyaṃ”ti.

518. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Aṭṭhi nāma yaṃ kiñci aṭṭhi.

Danto nāma hatthidanto vuccati.

Visāṇam nāma yaṃ kiñci visāṇam.

Kārapēyyāti karoti vā kārapeti vā, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena bhinditvā pācittiyaṃ desetabbaṃ.

519. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti¹, āpatti

1. Pariyosāvāpeti (Ka)

pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti¹, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilabhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

520. Anāpatti gaṇṭhikāya² araṇike vidhe³ añjanīyā añjanisalākāya vāsijaṭe udakapuñchaniyā ummattakassa ādikammikassāti.

Sūciḡharasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ catutthaṃ.

9. Ratanavagga 5. Mañcapīṭhasikkhāpada

521. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto ucce mañce sayati. Atha kho Bhagavā sambahulehi bhikkhūhi saddhim senāsanacārikam āhiṇḍanto yenāyasmato Upanandassa Sakyaputtassa vihāro tenupasaṅkami. Addasā kho āyasmā Upanando Sakyaputto Bhagavantaṃ dūratova āgacchantam, disvāna Bhagavantaṃ etadavoca “āgacchatu me bhante Bhagavā sayanam passatū”ti. Atha kho Bhagavā tatova paṭinivattivā bhikkhū āmantesi “āsayato bhikkhave moghapuriso veditabbo”ti. Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ anekapariyāyena vīgarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

522. “Navam pana bhikkhunā mañcam vā pīṭham vā kārayamānena aṭṭhaṅgulapādakaṃ kāretabbaṃ Sugataṅgulena aññatra heṭṭhimāya aṭṭhiyā, tam atikkāmayato chedanakaṃ pācittiyam”ti.

523. Navam nāma karaṇam upādāya vuccati.

1. Pariyosāvāpeti (Ka)

2. Gaṇḍikāya (Syā)

3. Vīṭhe (Sī), vīthe (Syā)

Mañco nāma cattāro mañcā masārako bundikābaddho kuḷīrapādako āhaccapādako.

Pīṭham nāma cattāri pīṭhāni masārakam bundikābaddham kuḷīrapādakam āhaccapādakam.

Kārayamānenāti karonto vā kārāpento vā.

Aṭṭhaṅgulapādakam kāretabbam Sugataṅgulena aññatra heṭṭhimāya aṭṭhaniyāti ṭhapetvā heṭṭhimam aṭṭhanim, tam atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭam, paṭilābhena chinditvā pācittiyam desetabbam.

524. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilābhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

525. Anāpatti pamāṇikam karoti, ūnakam karoti, aññena kataṃ pamāṇātikantaṃ paṭilābhivā chinditvā paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Mañcapīṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamam.

9. Ratanavagga 6. Tūlonaddhasikkhāpada

526. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mañcampi pīṭhampi tūlonaddham kārāpenti. Manussā vihāracārikam āhiṇḍantā passivā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā mañcampi pīṭhampi tūlonaddham kārāpessanti seyyathāpi gihi kāmabhogi-

no”ti. Assosum̄ kho bhikkhū tesam̄ manussānam̄ ujjhāyantānam̄ khiyyantānam̄ vipācentānam̄. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̄ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū mañcampi pīṭhampi tūlonaddham̄ kārāpessanti”ti -pa-. Saccam̄ kira tumhe bhikkhave mañcampi pīṭhampi tūlonaddham̄ kārāpethāti. Saccam̄ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham̄ hi nāma tumhe moghapurisā mañcampi pīṭhampi tūlonaddham̄ kārāpessatha. Netam̄ moghapurisā appasannānam̄ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam̄ sikkhāpadam̄ uddiseyyātha—

527. “**Yo pana bhikkhu mañcam̄ vā pīṭham̄ vā tūlonaddham̄ kārāpeyya, uddālanakam̄ pācittiyam̄**”ti.

528. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam̄ imasmim̄ atthe adhippeto bhikkhūti.

Mañco nāma cattāro mañcā masārako bundikābaddho kuḷīrapādako āhaccapādako.

Pīṭham̄ nāma cattāri pīṭhāni masārakam̄ bundikābaddham̄ kuḷīrapādakam̄ āhaccapādakam̄.

Tūlam̄ nāma tīṇi tūlāni rukkhatūlam̄ latātūlam̄ potakitulam̄.

Kārāpeyyāti karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭam̄. Paṭilābhena uddāletvā pācittiyam̄ desetabbam̄.

529. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilābhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

530. Anāpatti āyoge kāyabandhane amsabaddhake pattathavikāya parissāvane bibbohanam̄ karoti, aññena kataṃ paṭilābhivā uddāletvā paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Tūlonaddhasikkhāpadam̄ niṭṭhitam̄ chaṭṭham̄.

9. Ratanavagga 7. Nisīdanasikkhāpada

531. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhagavatā bhikkhūnam nisīdanam anuññātam hoti. Chabbaggiyā bhikkhū “Bhagavatā nisīdanam anuññātan”ti appamāṇikāni nisīdanāni dhārenti, mañcassapi pīṭhassapi puratopi pacchatopi olambenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū appamāṇikāni nisīdanāni dhāressanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave appamāṇikāni nisīdanāni dhārethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā appamāṇikāni nisīdanāni dhāressatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Nisīdanam pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikam kāretabbam, tatridam pamāṇam, dīghaso dve vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ diyaḍḍham, tam atikkāmayato chedanakam pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

532. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī mahākāyo hoti. So Bhagavato purato nisīdanam paññapetvā samantato samañchamāno nisīdati. Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ Udāyīm etadavoca “kissa tvaṃ Udāyi nisīdanam samantato samañchasi seyyathāpi purāṇāsikoṭṭho”ti. Tathā hi pana bhante Bhagavatā bhikkhūnam atikhuddakam nisīdanam anuññātanti. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave nisīdanassa dasam vidatthim. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

533. **“Nisīdanam pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikam kāretabbam, tatridam pamāṇam, dīghaso dve vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ diyaḍḍham, dasā vidatthi, tam atikkāmayato chedanakam pācittiyam”ti.**

534. Nisīdanam nāma sadasam vuccati.

Kārayamānenāti karonto vā kārāpento vā. Pamāṇikaṃ kāretabbaṃ, tatridaṃ pamāṇaṃ, dīghaso dve vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ diyaḍḍhaṃ, dasā vidatthi, taṃ atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena chinditvā pācittiyaṃ desetabbaṃ.

535. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilābhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

536. Anāpatti pamāṇikaṃ karoti, ūnakaṃ karoti, aññena kataṃ pamāṇātikkantaṃ paṭilābhivā chinditvā paribhuñjati, vitānaṃ vā bhūmattharaṇaṃ vā sāṇipākāraṃ vā bhisim vā bibbohanaṃ vā karoti, ummattakassa ādikammikassāti.

Nisīdanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ.

9. Ratanavagga 8. Kaṇḍuppaṭicchādisikkhāpada

537. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhagavatā bhikkhūnaṃ kaṇḍuppaṭicchādi anuññātā hoti. Chabbaggiyā bhikkhū “Bhagavatā kaṇḍuppaṭicchādi anuññātā”ti appamāṇikāyo kaṇḍuppaṭicchādiyo dhārenti, puratopi pacchatopi ākaḍḍhantā āhiṇḍanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū appamāṇikāyo kaṇḍuppaṭicchādiyo dhāressantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave appamāṇikāyo kaṇḍuppaṭicchādiyo dhārethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā appamāṇikāyo kaṇḍuppaṭicchādiyo dhāressatha. Netam moghapurisā

appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ
sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

538. “Kaṇḍuppaṭicchādiṃ pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikā
kāretabbā, tatrīdaṃ pamāṇaṃ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā,
tiriyaṃ dve vidatthiyo, taṃ atikkāmayato chedanakaṃ pācittiyaṃ”ti.

539. **Kaṇḍuppaṭicchādi** nāma yassa adhonābhi ubbhajāṇumaṇḍalaṃ
kaṇḍu vā pīlakā vā assāvo vā thullakacchu vā ābādho, tassa
paṭicchādanatthāya.

Kārayamānenāti karonto vā kārāpento vā. Pamāṇikā kāretabbā, tatrīdaṃ
pamāṇaṃ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ dve
vidatthiyo, taṃ atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭaṃ.
Paṭilābhena chinditvā pācittiyaṃ desetabbaṃ.

540. Attanā vippakataṃ attanā pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā
vippakataṃ parehi pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ
attanā pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi
pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ
paṭilābhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

541. Anāpatti pamāṇikaṃ karoti, ūnakaṃ karoti, aññena kataṃ
pamāṇātikkantaṃ paṭilābhivā chinditvā paribhuñjati, vitānaṃ vā
bhūmattharaṇaṃ vā sāṇipākāraṃ vā bhisim vā bibbohanaṃ vā karoti,
ummattakassa ādikammikassāti.

Kaṇḍuppaṭicchādisikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamāṃ.

9. Ratanavagga 9. Vassikasāṭikāsikkhāpada

542. Tena समयेना बुद्धो भगवā सवत्थियāं विहारति जेतवने अनāथपिण्डिकस्सा ārāme. Tena kho pana समयेना भगवतā भिक्खūनां वस्सिकसāṭikā अनुññātā hoti. Chabbaggiyā भिक्खū “भगवतā वस्सिकसāṭikā अनुññātā”ति अप्पमāṇikāyo वस्सिकसāṭikāyo dhārenti, puratopi pacchatopi ākaḍḍhantā āhiṇḍanti. Ye te भिक्खū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā भिक्खū अप्पमāṇikāyo वस्सिकसāṭikāyo dhāressanti”ति -pa-. Saccam kira tumhe भिक्खवे अप्पमāṇikāyo वस्सिकसāṭikāyo dhārethāti. Saccam भगवāti. Vigarahi बुद्धो भगवā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā अप्पमāṇikāyo वस्सिकसāṭikāyo dhāressatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana भिक्खवे imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

543. “**Vassikasāṭikam pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikā kāretabbā, tatridam pamāṇam, dīghaso cha vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ aḍḍhateyyā, tam atikkāmayato chedanakam pācittiyam**”ति.

544. **Vassikasāṭikā** nāma vassānassa catumāsathāya.

Kārayamānenāti karonto vā kārāpento vā. Pamāṇikā kāretabbā, tatridam pamāṇam, dīghaso cha vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ aḍḍhateyyā, tam atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena chinditvā pācittiyam desetabbam.

545. Attanā vippakataṃ attanā pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyoṣāpeti, āpatti ācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassathāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilāhitvā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

546. Anāpatti pamāṇikaṃ karoti, ūnakaṃ karoti, aññena kataṃ pamāṇātikkantaṃ paṭilabhivā chinditvā paribhuñjati, vitānaṃ vā bhūmattharaṇaṃ vā sāṇipākāraṃ vā bhisim vā bibbohanaṃ vā karoti, ummattakassa ādikammikassāti.

Vassikasāṭṭhikāsikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

9. Ratanavagga 10. Nandasikkhāpada

547. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Nando Bhagavato Mātucchāputto abhirūpo hoti dassanīyo pāsādiko caturaṅgulomako Bhagavatā¹, so Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ dhāreti. Addasaṃsu kho therā bhikkhū āyasmantaṃ Nandaṃ dūratova āgacchantāṃ, disvāna “Bhagavā āgacchatī”ti āsanā vuṭṭhahanti, te upagate jānitvā² ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Nando Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ dhāressatī”ti -pa-. Saccāṃ kira tvaṃ Nanda Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ dhāressatī”ti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ Nanda Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ dhāressasi. Netāṃ Nanda appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

548. “Yo pana bhikkhu Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ kārāpeyya atirekaṃ vā, chedanakaṃ pācittiyaṃ, tatridaṃ Sugatassa Sugatacīvarappamāṇaṃ, dīghaso nava vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ cha vidatthiyo, idaṃ Sugatassa Sugatacīvarappamāṇaṃ”ti.

549. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

1. Bhagavato (Ka)

2. Upagataṃ sañjānitvā (Syā), upagate sañjānitvā (Sī)

Sugatacīvarappamāṇam¹ nāma dīghaso nava vidatthiyo Sugatavitthiyā, tiriyaṃ cha vidatthiyo.

Kārāpeyyāti karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena chinditvā pācittiyaṃ desetabbaṃ.

550. Attanā vippakataṃ attanā pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilabhitvā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

551. Anāpatti ūnakaṃ karoti, aññena kataṃ paṭilabhitvā chinditvā paribhuñjati, vitānaṃ vā bhūmattharaṇaṃ vā sāṇipākāraṃ vā bhisim vā bibbohanaṃ vā karoti, ummattakassa ādikammikassāti.

Nandasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

Ratanavaggo² navamo.

Tassuddānaṃ

Raṅṅo ca ratanaṃ santaṃ, sūci mañcaṃ ca tūlikaṃ.

Nisīdanañca kaṇḍuñca, vassikā Sugatena cāti.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto dvenavuti pācittiyā dhammā, tathāyasmante pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyasmanto, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Khuddakaṃ samattaṃ.

Pācittiyakaṇḍaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Sugatacīvaraṃ (Ka)

2. Rājavaggo (Sī)

6. Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpada

Ime kho panāyasmanto cattāro pāṭidesanīyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

552. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī Sāvatthiyaṃ piṇḍāya caritvā paṭikkamanakāle aññatarā bhikkhuṃ passitvā etadavoca “handāyya bhikkhaṃ paṭiggaṇhā”ti. “Suṭṭhu bhaginī”ti sabbeva aggahesi. Sā upakaṭṭhe kāle nāsakkhi piṇḍāya caritum, chinnabhattā ahoṣi. Atha kho sā bhikkhunī dutiyampi divasaṃ -pa-. Tatiyampi divasaṃ Sāvatthiyaṃ piṇḍāya caritvā paṭikkamanakāle taṃ bhikkhuṃ passitvā etadavoca “handāyya bhikkhaṃ paṭiggaṇhā”ti. “Suṭṭhu bhaginī”ti sabbeva aggahesi. Sā upakaṭṭhe kāle nāsakkhi piṇḍāya caritum, chinnabhattā ahoṣi. Atha kho sā bhikkhunī catutthe divase rathikāya pavedhentī gacchati. Seṭṭhi gahapati rathena paṭipathaṃ āgacchanto taṃ bhikkhuniṃ etadavoca “apehāyye”ti. Sā vokkamantī tattheva paripati. Seṭṭhi gahapati taṃ bhikkhuniṃ khamāpesi “khamāhāyye, mayāsi pātītā”ti. Nāhaṃ gahapati tayā pātītā, api ca ahameva dubbalāti. Kissa pana tvaṃ ayye dubbalāti. Atha kho sā bhikkhunī seṭṭhissa gahapatissa etamatthaṃ ārocesi. Seṭṭhi gahapati taṃ bhikkhuniṃ gharāṃ netvā bhojetvā ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhadantā bhikkhuniyā hatthato āmisāṃ paṭiggahessanti. Kicchālābho mātuḡāmo”ti.

Assosum kho bhikkhū tassa seṭṭhissa gahapatissa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu bhikkhuniyā hatthato āmisāṃ

paṭiggahessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu bhikkhuniyā hatthato āmisam paṭiggahesīti. Saccam Bhagavāti. Ñātikā te bhikkhu aññātikāti. Aññātikā Bhagavāti. Aññātako moghapurisa aññātikāya na jānāti patirūpaṃ vā appatirūpaṃ vā santam vā asantam vā, katham hi nāma tvaṃ moghapurisa aññātikāya bhikkhuniyā hatthato āmisam paṭiggahessasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

553. “Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā antaragharam pavittihāya hatthato khādanīyam vā bhojanīyam vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaram tena bhikkhunā gārayham āvuso dhammam āpajjīm asappāyam pāṭidesanīyam, tam paṭidesemī”ti.

554. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Aññātikā nāma mātito vā pitito vā yāva sattamā pitāmahayugā asambaddhā.

Bhikkhunī nāma ubhatosamghe upasampannā.

Antaragharam nāma rathikā byūham siṅghāṭakam gharam.

Khādanīyam nāma pañca bhojanāni yamakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam ṭhapetvā avasesam khādanīyam nāma.

Bhojanīyam nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsam. “Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

555. Aññātikāya aññātikasaññī antaragharam pavittihāya hatthato khādanīyam vā bhojanīyam vā sahatthā paṭiggahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa. Aññātikāya vematiko antaragharam pavittihāya hatthato khādanīyam vā bhojanīyam sahatthā paṭiggahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa.

aññātikāya ñātikasaññī antagharam pavīṭṭhāya hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ sahatthā paṭigahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa.

Yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Ekato-upasampannāya hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya aññātikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya ñātikasaññī, anāpatti.

556. Anāpatti ñātikāya, dāpeti na deti, upanikkhipitvā deti, antarārāme, bhikkhunupassaye, titthiyaseyyāya, paṭikkamane, gāmato nīharitvā deti, yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam “sati paccaye paribhuñjā”ti deti, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Dutiyapāṭidesanīyasikkhāpada

557. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena bhikkhū kulesu nimantitā bhuñjanti, chabbaggiyā bhikkhuniyo chabbaggiyānam bhikkhūnam vosāsantiyo ṭhitā honti “idha sūpaṃ detha idha odanam dethā”ti. Chabbaggiyā bhikkhū yāvadattham bhuñjanti, aññe bhikkhū na cittarūpaṃ bhuñjanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuniyo vosāsantiyo na nivāressanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhuniyo vosāsantiyo na nivārethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhuniyo vosāsantiyo na nivāressatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

558. “**Bhikkhū** paneva kulesu nimantitā bhuñjanti, tatra ce sā¹ bhikkhunī vosāsamānarūpā t̥hitā hoti ‘idha sūpaṃ detha idha odanaṃ dethā’^{ti}, tehi bhikkhūhi sā bhikkhunī apasādetabbā ‘apasakka tāva bhagini yāva bhikkhū bhuñjantī’^{ti}. Ekassa cepi² bhikkhuno na paṭibhāseyya taṃ bhikkhunim apasādetum ‘apasakka tāva bhagini yāva bhikkhū bhuñjantī’^{ti}, paṭidesetabbaṃ tehi bhikkhūhi gārayhaṃ āvuso dhammaṃ āpajjimhā asappāyaṃ pāṭidesanīyaṃ, taṃ paṭidesemā”^{ti}.

559. **Bhikkhū**paneva kulesu nimantitā bhuñjantī^{ti} kulaṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulaṃ brāhmaṇakulaṃ vessakulaṃ suddakulaṃ.

Nimantitā bhuñjantī pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantitā bhuñjanti.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Vosāsantī nāma yathāmittatā yathāsandiṭṭhatā yathāsambhattatā yathāsamānupajjhāyakatā yathāsamānācariyakatā “idha sūpaṃ detha idha odanaṃ dethā”^{ti}, esā vosāsantī nāma.

Tehi bhikkhūhīti bhuñjamānehi bhikkhūhi.

Sā bhikkhunīti yā sā vosāsantī bhikkhunī.

Tehi bhikkhuhi sā bhikkhunī apasādetabbā “apasakka tāva bhagini yāva bhikkhū bhuñjantī”^{ti}. Ekassa cepi² bhikkhuno anapasādito³ “khādissāmi bhuñjissāmi”^{ti} paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

560. Upasampannāya upasampannasaññī vosāsantiyā na nivāreti, āpatti pāṭidesanīyassa. Upasampannāya vematiko vosāsantiyā na nivāreti, āpatti pāṭidesanīyassa. Upasampannāya anupasampannasaññī vosāsantiyā na nivāreti, āpatti pāṭidesanīyassa.

1. Tatra ce (Syā)

2. Ekassapi ce (Sī, Syā)

3. Anapasādite (Sī, Syā)

Ekato-upasampannāya vosāsantiyā na nivāreti, āpatti dukkaṭassa.
Anupasampannāya upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya
vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññī,
anāpatti.

561. Anāpatti attano bhattam dāpeti na deti, aññesam bhattam deti na
dāpeti, yaṃ na dinnam tam dāpeti, yattha na dinnam tattha dāpeti, sabbesam
samakam dāpeti, sikkhamānā vosāsati, samaṇerī vosāsati, pañca bhojanāni
ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyapāṭidesanīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

3. Tatiyapāṭidesanīyasikkhāpada

562. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sāvatthiyam aññataram
kulam ubhatopasannam hoti. Saddhāya vaḍḍhati, bhogena hāyati, yaṃ
tasmim kule uppajjati purebhattam khādanīyam vā bhojanīyam vā, tam
sabbam bhikkhūnam vissajjetvā appekadā anasitā acchanti. Manussā
ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā na
mattam jānitvā paṭiggahessanti. Ime imesam datvā appekadā anasitā
acchanti”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam
khiyyantānam vipācentānam. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamattham
ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim
katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave yaṃ kulam saddhāya
vaḍḍhati, bhogena hāyati, evarūpassa kulassa ñattidutiyena kamma
sekkhasammutim dātum. Evañca pana bhikkhave dātabbā, byattena
bhikkhunā paṭibalena saṃgho ñāpetabbo—

563. “Suṇātu me bhante saṃgho, itthannāmam kulam saddhāya
vaḍḍhati, bhogena hāyati, yadi saṃghassa pattakallam, saṃgho
itthannāmassa kulassa sekkhasammutim dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṅgho, itthannāmaṃ kulaṃ saddhāya vaḍḍhati, bhogena hāyati, saṅgho itthannāmassa kulassa sekkhasammutiṃ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa kulassa sekkhasammutiyā dānaṃ, so tuṅhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinnā saṅghena itthannāmassa kulassa sekkhasammuti, khamati saṅghassa, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yāni kho pana tāni sekkhasammatāni kulāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu sekkhasammatesu kulesu khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṃ tena bhikkhunā gārayhaṃ āvuso dhammaṃ āpajjīṃ asappāyaṃ pāṭidesanīyaṃ taṃ paṭidesemi”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

546. Tena kho pana samayena Sāvattiyaṃ ussavo hoti. Manussā bhikkhū nimantetvā bhojenti, tampi kho kulaṃ bhikkhū nimantesi. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāseṃti “paṭikkhittaṃ Bhagavatā sekkhasammatesu kulesu khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādituṃ bhuñjitun”ti. Te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kiṃ nu kho nāma amhākaṃ jīvītena yaṃ ayyā amhākaṃ na paṭiggaṇhanti”ti. Assosūṃ kho bhikkhū tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesūṃ. Atha kho Bhagavā etasmīṃ nidāne etasmīṃ pakaraṇe dhammīṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave nimantitena sekkhasammatesu kulesu khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādituṃ bhuñjituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yāni kho pana tāni sekkhasammatāni kulāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu sekkhasammatesu kulesu pubbe animantito khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya

vā, paṭidesetabbaṃ tena bhikkhunā gārayhaṃ āvuso dhammaṃ āpajjīṃ asappāyaṃ paṭidesanīyaṃ, taṃ paṭidesemi”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

565. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu tassa kulassa kulūpako hoti. Atha kho so bhikkhu pubbaṅhasamayāṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena taṃ kulaṃ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Tena kho pana samayena so bhikkhu gilāno hoti. Atha kho te manussā taṃ bhikkhuṃ etadavocum “bhuñjatha bhante”ti. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittaṃ animantitena sekkhasammatesu kulesu khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khāditum bhuñjitum”ti kukkucāyanto na paṭiggahesi, nāsakkhi piṇḍāya caritum, chinnabhatto ahoṣi. Atha kho so bhikkhu ārāmaṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā sekkhasammatesu kulesu khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khāditum bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

566. “Yāni kho pana tāni sekkhasammatāni kulāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu sekkhasammatesu kulesu pubbe animantito agilāno khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṃ tena bhikkhunā gārayhaṃ āvuso dhammaṃ āpajjīṃ asappāyaṃ paṭidesanīyaṃ, taṃ paṭidesemi”ti.

567. Yāni kho pana tāni sekkhasammatāni kulānīti sekkhasammatāni nāma kulaṃ yaṃ kulaṃ saddhāya vaḍḍhati, bhogena hāyati, evarūpassa kulassa ñattidutiyaṃ kammaṃ sekkhasammuti dinnā hoti.

Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe adhippeto bhikkhūti.

Tathārūpesu sekkhasammatesu kulesūti evarūpesu sekkhasammatesu kulesu.

Animantito nāma ajjatanāya vā svātanāya vā animantito, gharūpacāraṃ okkamante nimanteti, eso animantito nāma.

Nimantito nāma ajjatanāya vā svātanāya vā nimantito, gharūpacāraṃ anokkamante nimanteti, eso nimantito nāma.

Agilāno nāma sakkoti piṇḍāya caritum.

Gilāno nāma na sakkoti piṇḍāya caritum.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajīvikāṃ ṭhapetvā avasesaṃ khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ.

Animantito agilāno “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

568. Sekkhasammate sekkhasammatasaññī animantito agilāno khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa. Sekkhasammate vematiko -pa-. Sekkhasammate asekkhasammatasaññī animantito agileno khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa.

Yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajīvikāṃ āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Asekkhasammate sekkhasammatasaññī, āpatti dukkaṭassa. Asekkhasammate vematiko, āpatti dukkaṭassa. Asekkhasammate asekkhasammatasaññī, anāpatti.

569. Anāpatti nimantitassa, gilānassa, nimantitassa vā gilānassa vā sesakaṃ bhuñjati, aññesaṃ bhikkhā tattha paññattā hoti, gharato nīharitvā denti, niccabhatte, salākabhatte, pakkhike, uposathike, pāṭipadike, yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajīvikāṃ “sati paccaye paribhuñjā”ti deti, ummattakassa ādikammikassāti.

Tatiyapāṭidesanīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Catutthapāṭidesanīyasikkhāpada

570. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena sākiyadāsakā avaruddhā honti. Sākiyāniyo icchanti āraññakesu senāsanesu bhattaṃ kātum. Assosum kho sākiyadāsakā “sākiyāniyo kira āraññakesu senāsanesu bhattaṃ kattukāmā”ti, te magge pariyuṭṭhiṃsu. Sākiyāniyo pañitaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ ādāya āraññakaṃ senāsaṇaṃ agamaṃsu. Sākiyadāsakā nikkhamitvā sākiyāniyo acchindimsu ca dūsesum ca. Sākiyā nikkhamitvā te core sabhaṇḍe¹ gahetvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhadaṇṭā ārāme core paṭivasante nāroccasanti”ti. Assosum kho bhikkhū sākiyānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ āroccasum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññapessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasuṭṭhūyā -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yāni kho pana tāni āraññakāni senāsanāni sāsaṅkasammatāni sappaṭibhayāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu senāsanesu² pubbe appaṭisaṃviditaṃ khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṃ tena bhikkhunaṃ gārayhaṃ āvuso dhammaṃ āpajjīṃ asappāyaṃ pāṭidesanīyaṃ, taṃ paṭidesemī”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

571. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu āraññakesu senāsanesu gilāno hoti, manussā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā ādāya āraññakaṃ senāsaṇaṃ agamaṃsu. Atha kho te manussā taṃ bhikkhuṃ etadavocum “bhuñjatha bhante”ti. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittaṃ āraññakesu senāsanesu khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā

1. Saha bhaṇḍena (Ka)

2. Senāsanesu viharanto (Sī, Syā)

sahatthā paṭiggahetvā khāditum̐ bhuñjitun̐”ti kukkuccāyanto na paṭiggahesi, nāsakkhi piṇḍāya caritum̐¹, chinnabhatto ahosi. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum̐. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā āraññakesu senāsanesu pubbe appaṭisaṃviditaṃ khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khāditum̐ bhuñjitum̐. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

572. “Yāni kho pana tāni āraññakāni senāsanāni sāsaṅkasammatāni sappaṭibhayāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu senāsanesu pubbe appaṭisaṃviditaṃ khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā agilāno khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṃ tena bhikkhunā gārayhaṃ āvuso dhammaṃ āpajjim̐ asappāyaṃ pāṭidesanīyaṃ, taṃ paṭidesemī”ti.

573. Yāni kho pana tāni āraññakāni senāsanānīti āraññakaṃ nāma senāsaṇaṃ pañcadhanusatikaṃ pacchimaṃ.

Sāsaṅkaṃ nāma ārāme ārāmūpacāre corānaṃ nivijjhokāso dissati, bhuttokāso dissati, ṭhitokāso dissati, nisinnokāso dissati, nipannokāso dissati.

Sappaṭibhayaṃ nāma ārāme ārāmūpacāre corehi manussā hatā dissanti, viluttā dissanti, ākoṭitā dissanti.

Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe adhippeto bhikkhūti.

Tathārūpesu senāsanēsūti evarūpesu senāsanesu.

Appaṭisaṃviditaṃ nāma pañcannaṃ paṭisaṃviditaṃ, etaṃ appaṭisaṃviditaṃ nāma. Ārāmaṃ ārāmūpacāraṃ ṭhapetvā paṭisaṃviditaṃ, etaṃ² appaṭisaṃviditaṃ nāma.

1. Pavisitum̐ (Ka)

2. Etampi (Sī)

Paṭisaṃviditaṃ nāma yo koci itthi vā puriso vā ārāmaṃ ārāmūpacāraṃ āgantvā āroceti “itthannāmassa bhante khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā āharissanti”ti. Sace sāsāṅkaṃ hoti, “sāsāṅkaṃ”ti ācikkhitabbaṃ. Sace sappaṭibhayaṃ hoti, “sappaṭibhayaṃ”ti ācikkhitabbaṃ. Sace “hotu bhante āhariyissati”ti bhaṇati. Corā vattabbā “manussā idhūpacaranti apasakkathā”ti. Yāguyā paṭisaṃvidite tassa parivāro āhariyyati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Bhattena paṭisaṃvidite tassa parivāro āhariyyati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Khādanīyena paṭisaṃvidite tassa parivāro āhariyyati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Kulena paṭisaṃvidite yo tasmim kule manusso khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā āharati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Gāmena paṭisaṃvidite yo tasmim gāme manusso khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā āharati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Pūgena paṭisaṃvidite yo tasmim pūge manusso khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā āharati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma.

Khādanīyaṃ nāma mañca bhojanāni yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ ṭhapetvā avasesaṃ khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ.

Ajjhārāmo nāma parikkhittassa ārāmassa anto-ārāmo. Aparikkhittassa upacāro.

Agilāno nāma sakkoti piṇḍāya caritum¹.

Gilāno nāma na sakkoti piṇḍāya caritum¹.

Appaṭisaṃviditaṃ agilāno “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

574. Appaṭisaṃvidite appaṭisaṃviditasāññi khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā agilāno khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa. Appaṭisaṃvidite vematiko khādanīyaṃ vā

1. Gantum (Ka)

bhojanīyaṃ vā ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā agilāno khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa. Appaṭisaṃvidite paṭisaṃviditasaññī khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā agilāno khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa.

Yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite appaṭisaṃviditasaññī, āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite paṭisaṃviditasaññī, anāpatti.

575. Anāpatti paṭisaṃvidite, gilānassa, paṭisaṃvidite vā gilānassa vā sesakāṃ bhuñjati, bahārāme paṭiggahetvā anto-ārāme bhuñjati, tattha jātakāṃ mūlāṃ vā tacāṃ vā pattāṃ vā pupphaṃ vā phalaṃ vā bhuñjati, yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ sati paccaye paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthapāṭidesanīyasikkhāpadāṃ niṭṭhitāṃ.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto cattāro pāṭidesanīyā dhammā, tatthāyasmante pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyasmanto, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Pāṭidesanīyakaṇḍaṃ niṭṭhitāṃ.

7. Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalavagga

Ime kho panāyasmanto sekhiyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

576. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū puratopi pacchatopi olambentā nivāsenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā puratopi pacchatopi olambentā nivāsessanti seyyathāpi gihi kāmabhogino”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū puratopi pacchatopi olambentā nivāsessanti”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā chabbaggiye bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira tumhe bhikkhave puratopi pacchatopi olambentā nivāsethā”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā puratopi pacchatopi olambentā nivāsessatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Parimaṇḍalaṃ nivāsessāmīti sikkhā karaṇīya”ti.

Parimaṇḍalaṃ nivāsetabbaṃ nābhimaṇḍalaṃ jāṇumaṇḍalaṃ paṭicchādentena. Yo anādariyaṃ paṭicca purato vā pacchato vā olambento nivāseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

577. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū puratopi pacchatopi olambentā pārupanti -pa-. —

“Parimaṇḍalam pārupissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Parimaṇḍalam pārupitabbaṃ ubho kaṇṇe samaṃ katvā. Yo anādariyaṃ paṭicca purato vā pacchato vā olambento pārupati, āpatti dukkaṭassa. Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

578. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kāyaṃ vivarivā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Suppaṭicchanno antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Suppaṭicchannena antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kāyaṃ vivarivā antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

579. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kāyaṃ vivarivā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Suppaṭicchanno antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Suppaṭicchannena antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kāyaṃ vivarivā antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

580. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū hatthampi pādampi kīḷāpentā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Susamvuto antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Susamvutena antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyam paṭicca hattham vā pādam vā kīḷāpento antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa ummattakassa ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

581. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū hatthampi pādampi kīḷāpentā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Susamvuto antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Susamvutena antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyam paṭicca hattham vā pādam vā kīḷāpento antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

582. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū tahaṃ tahaṃ olokentā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Okkhittacakkhu antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Okkhittacakkhunā antaraghare gantabbaṃ yugamattaṃ pekkhantena. Yo anādariyam paṭicca tahaṃ tahaṃ olokeno antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

583. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū tahaṃ tahaṃ olokentā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Okkhittacakkhu antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Okkhittacakkhunā antaraghare nisīditabbaṃ yugamattaṃ pekkhantena. Yo anādariyaṃ paṭicca tahaṃ tahaṃ olokeno antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

584. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ukkhittakāya antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na ukkhittakāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ukkhittakāya antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca ekato vā ubhato vā ukkhipitvā antaraghare gacchatī, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

585. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ukkhittakāya antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na ukkhittakāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ukkhittakāya antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca ekato vā ubhato vā ukkhipitvā antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Parimaṇḍalavaggo paṭhamo.

2. Ujjagghikavagga

586. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mahāhasitam hasantā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na ujjagghikāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ujjagghikāya antaraghare gantabbam. Yo anādariyam paṭicca mahāhasitam hasanto antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, hasanīyasmim vatthusmim mihitamattam karoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

587. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mahāhasitam hasantā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na ujjagghikāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ujjagghikāya antaraghare nisīditabbam. Yo anādariyam paṭicca mahāhasitam hasanto antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, hasanīyasmim vatthusmim mihitamattam karoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

588. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karontā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Appasaddo antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Appasaddena antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karonto antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

589. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karontā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Appasaddo antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Appasaddena antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karonto antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

590. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kāyappacālakam antaraghare gacchanti kāyaṃ olambentā -pa-. —

“Na kāyappacālakam antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na kāyappacālakam antaraghare gantabbaṃ, kāyaṃ paggaḥetvā gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kāyappacālakam antaraghare gacchati kāyaṃ olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

591. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kāyappacālakam antaraghare nisīdanti kāyaṃ olambentā -pa-. —

“Na kāyappacālakam antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na kāyappacālakam antaraghare nisīditabbaṃ, kāyaṃ paggahetvā nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kāyappacālakam antaraghare nisīdati kāyaṃ olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

592. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bāhuppacālakam antaraghare gacchanti bāhuṃ olambentā -pa-. —

“Na bāhuppacālakam antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na bāhuppacālakam antaraghare gantabbaṃ, bāhuṃ paggahetvā gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca bāhuppacālakam antaraghare gacchati bāhuṃ olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

593. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bāhuppacālakam antaraghare nisīdanti bāhuṃ olambentā -pa-. —

“Na bāhuppacālakam antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na bāhuppacālakam antaraghare nisīditabbaṃ, bāhuṃ paggahetvā nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca bāhuppacālakam antaraghare nisīdati bāhuṃ olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

594. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sīsappacālakam antaraghare gacchanti sīsam olambentā -pa-. —

“Na sīsappacālakam antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sīsappacālakam antaraghare gantabbam, sīsam paggahetvā gantabbam. Yo anādariyam paṭicca sīsappacālakam antaraghare gacchati sīsam olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

595. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sīsappacālakam antaraghare nisīdanti sīsam olambentā -pa-.

“Na sīsappacālakam antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sīsappacālakam antaraghare nisīditabbam, sīsam paggahetvā nisīditabbam. Yo anādariyam paṭicca sīsappacālakam antaraghare nisīdati sīsam olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Ujjagghikavaggo dutiyo.

3. Khambhakatavagga

596. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū khambhakatā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na khambhakato antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na khambhakatena antaraghare gantabbam. Yo anādariyam paṭicca ekato vā ubhato vā khambham katvā antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

597. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū khambhakatā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na khambhakato antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na khambhakatena antaraghare nisīditabbam. Yo anādariyam paṭicca ekato vā ubhato vā khambham katvā antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

598. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sasāsam pārūpitvā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na oḅuṅṅhito antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na oḅuṅṅhitena antaraghare gantabbam. Yo anādariyam paṭicca sasāsam pārūpitvā antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

599. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sasīsāṃ pārūpitvā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na oḡuṇṭhito antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na oḡuṇṭhitena antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca sasīsāṃ pārūpitvā antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

600. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ukkuṭikāya antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na ukkuṭikāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ukkuṭikāya antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca ukkuṭikāya antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

601. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pallatthikāya¹ antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na pallatthikāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pallatthikāya antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca hatthapallatthikāya vā dussapallatthikāya vā antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Pallattikāya (Ka)

602. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū asakkaccaṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhanti chaḍḍetukāmā viya -pa-. —

“Sakkaccaṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sakkaccaṃ piṇḍapāto paṭiggaṇhetabbo. Yo anādariyam paṭicca asakkaccaṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhāti chaḍḍetukāmo viya, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

603. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū tahaṃ tahaṃ olokenaṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhanti, ākirantepi atikkantepi¹ na jānanti -pa-. —

“Pattasaññī piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Pattasaññinā piṇḍapāto paṭiggaṇhetabbo. Yo anādariyam paṭicca tahaṃ tahaṃ olokeno piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

604. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhantā sūpaññeva bahum paṭiggaṇhanti -pa-. —

“Samasūpakaṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sūpo nāma dve sūpā muggasūpo māsasūpo hatthahāriyo, samasūpako piṇḍapāto paṭiggaṇhetabbo. Yo anādariyam paṭicca sūpaññeva bahum paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa rasarase nātakānaṃ pavāritānaṃ aññassatthāya attano dhanena āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Atikkamantepi (Sī)

605. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū thūpīkatāṃ piṇḍapātāṃ paṭiggaṇhanti -pa-. —

“Samatittikaṃ¹ piṇḍapātāṃ paṭiggaṇhessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Samatittiko¹ piṇḍapāto paṭiggaṇhetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca thūpīkatāṃ piṇḍapātāṃ paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitāṃ.

Khambhakatavaggo tatiyo.

4. Sakkaccavagga

606. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū asakkaccaṃ piṇḍapātāṃ bhuñjanti abhuñjitukāmā viya -pa-. —

“Sakkaccaṃ piṇḍapātāṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sakkaccaṃ piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca asakkaccaṃ piṇḍapātāṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitāṃ.

607. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū taḥaṃ taḥaṃ oloketā piṇḍapātāṃ bhuñjanti, ākirantepi atikkantepi na jānanti -pa-. —

1. Samatittikaṃ (Ka)

“Pattasaññī piṇḍapātaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Pattasaññinā piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca taḥaṃ taḥaṃ olokento piṇḍapātaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

608. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyā viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū taḥaṃ taḥaṃ omasitvā¹ piṇḍapātaṃ bhuñjanti -pa-. —

“Sapadānaṃ piṇḍapātaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sapadānaṃ piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca taḥaṃ taḥaṃ omasitvā¹ piṇḍapātaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, aññesaṃ dento omasati, aññassa bhājane ākiranto omasati, uttaribhaṅge āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

609. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyā viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū piṇḍapātaṃ bhuñjantā sūpaññeva bahum bhuñjanti -pa-. —

“Samasūpakaṃ piṇḍapātaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sūpo nāma dve sūpā muggasūpo māsasūpo hatthahāriyo. Samasūpako piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca sūpaññeva bahum bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa rasarase ñātakānaṃ pavāritānaṃ attano dhanena āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Omadditvā (Ka)

610. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū thūpakato omadditvā piṇḍapātaṃ bhuñjanti -pa-. —

“Na thūpakato omadditvā piṇḍapātaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na thūpakato omadditvā piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca thūpakato omadditvā piṇḍapātaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, parittake sese ekato saṅkaḍḍhitvā omadditvā bhuñjati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

611. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sūpampi byañjanampi odanena paṭicchādentī bhīyyokamyataṃ upādāya.—

“Na sūpaṃ vā byañjanaṃ vā odanena paṭicchādessāmi bhīyyokamyataṃ upādāyāti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sūpaṃ vā byañjanaṃ vā odanena paṭicchādetabbaṃ bhīyyokamyataṃ upādāya. Yo anādariyaṃ paṭicca sūpaṃ vā byañjanaṃ vā odanena paṭicchādetī bhīyyokamyataṃ upādāya, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa, sāmikā paṭicchādetvā denti, na bhīyyokamyataṃ upādāya, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

612. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjissanti. Kassa sampannaṃ na

manāpaṃ, kassa sāduruṃ na ruccati”ti. Assosuruṃ kho bhikkhū tesaruṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katharuṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjissanti”ti -pa-. Saccaruṃ kira tumhe bhikkhave sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjathāti. Saccaruṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katharuṃ hi nāma tumhe moghapurisā sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjissatha. Netaruṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na sūpaṃ vā odanaṃ vā attano atthāya viññāpetvā bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

613. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānā honti. Gilānapucchakā bhikkhū gilāne bhikkhū etadavocuruṃ “kaccāvuso khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Pubbe mayaruṃ āvuso sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjāma, tena no phāsu hoti. Idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantā na viññāpema, tena no na phāsu hotīti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuruṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na sūpaṃ vā odanaṃ vā agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sūpaṃ vā odanaṃ vā agilānena attano atthāya viññāpetvā bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca sūpaṃ vā odanaṃ vā agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa gilānassa ñātakānaṃ pavāritānaṃ aññassatthāya attano dhanena āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

614. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ujjhānasaññī paresam pattam olokenti -pa-.

“Na ujjhānasaññī paresam pattam olokessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ujjhānasaññinā paresam patto oloketabbo. Yo anādariyam paṭicca ujjhānasaññī paresam pattam oloketi, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa, “dassāmī”ti vā “dāpessāmī”ti vā oloketi, na ujjhānasaññissa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

615. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mahantam kabaḷam karonti -pa-. —

“Nātimahantam kabaḷam karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Nātimahanto kabaḷo kātabbo. Yo anādariyam paṭicca mahantam kabaḷam karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa khajjake phalāphale uttaribhaṅge āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadam niṭṭhitam.

616. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dīgham ālopan karonti -pa-. —

“Parimaṇḍalam ālopan karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Parimaṇḍalo ālopo kātabbo. Yo anādariyam paṭicca dīgham ālopan karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa gilānassa khajjake phalāphale uttaribhaṅge āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Sakkaccavaggo catuttho.

5. Kabaḷavagga

617. Tena समयena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana समयena chabbaggiyā bhikkhū anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṃ vivaranti -pa-. —

“Na anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṃ vivarissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṃ vivaritabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṃ vivarati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asañcicca -pa- ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

618. Tena समयena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana समयena chabbaggiyā bhikkhū bhuñjamānā sabbaṃ hatthaṃ mukhe pakkhipanti -pa-. —

“Na bhuñjamāno sabbaṃ hatthaṃ mukhe pakkhipissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na bhuñjamānena sabbo hattho mukhe pakkhipitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca bhuñjamāno sabbaṃ hatthaṃ mukhe pakkhipati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asañcicca -pa- ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

619. Tena समयena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana समयena chabbaggiyā bhikkhū sakabaḷena mukhena byāharanti -pa-. —

“Na sakabaḷena mukhena byāharissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sakabaḷena mukhena byāharitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca sakabaḷena mukhena byāharati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

620. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattīyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū piṇḍukkhepakam bhuñjanti -pa-. —

“Na piṇḍukkhepakam bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na piṇḍukkhepakam bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca piṇḍukkhepakam bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa khajjake phalāphale āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

621. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattīyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kabaḷāvacchedakam bhuñjanti -pa-. —

“Na kabaḷāvacchedakam bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na kabaḷāvacchedakam bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kabaḷāvacchedakam bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa khajjake phalāphale uttaribhaṅge āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

622. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattīyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū avagaṇḍakārakam bhuñjanti -pa-. —

“Na avagaṇḍakāraḁam bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na avagaṇḍakāraḁam bhuñjitabbaṁ. Yo anādariyaṁ paṭicca ekato vā ubhato vā gaṇḍaṁ katvā bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa phalāphale āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṁ niṭṭhitaṁ.

623. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū hatthaniddhunakaṁ bhuñjanti -pa-. —

“Na hatthaniddhunakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na hatthaniddhunakaṁ bhuñjitabbaṁ. Yo anādariyaṁ paṭicca hatthaniddhunakaṁ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, kacavaraṁ chaḍḍento hatthaṁ niddhunāti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṁ niṭṭhitaṁ.

624. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sitthāvakaṁ bhuñjanti -pa-. —

“Na sitthāvakaṁ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sitthāvakaṁ bhuñjitabbaṁ. Yo anādariyaṁ paṭicca sitthāvakaṁ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, kacavaraṁ chaḍḍento sitthaṁ chaḍḍayati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṁ niṭṭhitaṁ.

625. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jivhānicchāraḁam bhuñjanti -pa-. —

“Na jivhānicchāraṅgaṃ bhuñjissāmi sikkhā karaṇīyā”ti.

Na jivhānicchāraṅgaṃ bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca jivhānicchāraṅgaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

626. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāṇe. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū capucapukāraṅgaṃ bhuñjanti -pa-. —

“Na capucapukāraṅgaṃ bhuñjissāmi sikkhā karaṇīyā”ti.

Na capucapukāraṅgaṃ bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca capucapukāraṅgaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Kabaḷavaggo pañcamaṃ.

6. Surusuruvagga

627. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyaṃ viharati Ghositārāṇe. Tena kho pana samayena aññatarena brāhmaṇena saṅghassa payopānaṃ paṭiyattaṃ hoti. Bhikkhū surusurukāraṅgaṃ khīraṃ pivanti. Aññataro naṭapubbako bhikkhu evamāha “sabboyaṃ maññe saṅgho sītīkato”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu saṅghaṃ ārabha davaṃ karissati”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu saṅghaṃ ārabha davaṃ akāsīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa saṅghaṃ ārabha davaṃ karissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi “na bhikkhave Buddhaṃ vā dhammaṃ

vā saṅghaṃ vā ārabba davo kātabbo. Yo kareyya, āpatti dukkaṭassā”ti.
Atha kho Bhagavā taṃ bhikkhuṃ anekapariyāyena vigarahitvā
dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ
uddiseyyātha—

“Na surusurukārakaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na surusurukārakaṃ bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca
surusurukārakaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅicca -pa- ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

628. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyāṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū
hatthanillehakaṃ bhuñjanti -pa-. —

“Na hatthanillehakaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na hatthanillehakaṃ bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca
hatthanillehakaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅicca -pa- ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

629. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyāṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū
pattanillehakaṃ bhuñjanti -pa-. —

“Na pattanillehakaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pattanillehakaṃ bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca
pattanillehakaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅicca assatiyā ajānantassa gilānassa, parittake sese ekato
saṅkaḍḍhitvā nillehitvā bhuñjati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

630. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassā ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū oṭṭhanillehakaṃ bhuñjanti -pa-. —

“Na oṭṭhanillehakaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na oṭṭhanillehakaṃ bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyam paṭicca oṭṭhanillehakaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

613. Tena samayena Buddho Bhagavā bhaggesu viharati Susumāragire¹ Bhesakaḷāvane migadāye. Tena kho pana samayena bhikkhū Kokanade² pāsāde sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggaṇhanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggahessanti, seyyathāpi gihi kāmabhogino”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhū sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggahessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggaṇhantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma te bhikkhave moghapurisā sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggahessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evaṅca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggahetabbo. Yo anādariyam paṭicca sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

1. Sumsumāragire (Sī, Syā), samsumāragire (Ka)

2. Kokanude (Ka)

Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, “dhovissāmī”ti vā “dhovāpessāmī”ti vā paṭiggaṇhāti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

632. Tena samayena Buddho Bhagavā Bhaggesu viharati Susumāragire Bhesakaḷāvane migadāye. Tena kho pana samayena bhikkhū Kokanade pāsāde sasitthakaṃ pattadhovanaṃ antaraghare chaḍḍenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā sasitthakaṃ pattadhovanaṃ antaraghare chaḍḍessanti, seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti. Assosum kho bhikkhū tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhū sasitthakaṃ pattadhovanaṃ antaraghare chaḍḍessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū sasitthakaṃ pattadhovanaṃ antaraghare chaḍḍentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā sasitthakaṃ pattadhovanaṃ antaraghare chaḍḍessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na sasitthakaṃ pattadhovanaṃ antaraghare chaḍḍessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sasitthakaṃ pattadhovanaṃ antaraghare chaḍḍetabbarā. Yo anādariyaṃ paṭicca sasitthakaṃ pattadhovanaṃ antaraghare chaḍḍeti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, uddharitvā vā bhinditvā vā paṭiggahetvā vā nīharitvā vā chaḍḍeti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

633. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū chattapāṇissa dhammaṃ desenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū

chattapāṇissa dhammaṃ desessanti”ti -pa-. Saccaṃ kira tumhe bhikkhave chattapāṇissa dhammaṃ desethāti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā chattapāṇissa dhammaṃ desessatha. Netarṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na chattapāṇissa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

634. Tena kho pana samayena bhikkhū chattapāṇissa gilānassa dhammaṃ desetum kukkucāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtīyā chattapāṇissa gilānassa dhammaṃ na desessanti”ti. Assosum kho bhikkhū tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave chattapāṇissa gilānassa dhammaṃ desetum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na chattapāṇissa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Chattarṃ nāma tīṇi chattāni setacchattaṃ kilañjacchattaṃ paṇṇacchattaṃ maṇḍalabaddhaṃ salākabaddhaṃ.

Dhammo nāma Buddhabhāsito sāvakahāsito isibhāsito devatābhāsito atthūpasañhito dhammūpasañhito.

Deseyyāti padena deseti, pade pade āpatti dukkaṭassa. Akkharāya deseti, akkharakkharāya āpatti dukkaṭassa. Na chattapāṇissa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca chattapāṇissa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

635. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū daṇḍapāṇissa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na daṇḍapāṇissa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Daṇḍo nāma majjhimassa purisassa catuhattho daṇḍo. Tato ukkaṭṭho adaṇḍo, omako adaṇḍo.

Na daṇḍapāṇissa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca daṇḍapāṇissa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

636. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū satthapāṇissa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na satthapāṇissa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sattarū nāma ekatodhāraṃ ubhatodhāraṃ paharaṇam.

Na satthapāṇissa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca satthapāṇissa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

637. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū āvudhapāṇissa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na āvudhapāṇissa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Āvudham nāma cāpo kodaṇḍo.

Na āvudhapāṇissa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca āvudhapāṇissa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Surusuruvaggo chaṭṭho.

7. Pādukavagga

638. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassā ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pādukāruḷhassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na pādukāruḷhassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pādukāruḷhassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca akkantassa vā paṭimukkassa vā omukkassa vā agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

639. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū upāhanāruḷhassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na upāhanāruḷhassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na upāhanāruḷhassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca akkantassa vā paṭimukkassa vā omukkassa vā agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

640. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyāṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū yānagatassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na yānagatassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Yānam nāma vayham ratho sakaṭam sandamānikā sivikā pāṭaṅkī.

Na yānagatassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca yānagatassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

641. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyāṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme, tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sayanagatassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na sayanagatassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sayanagatassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca antamaso chamāyampi nipannassa sayanagatassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

642. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyāṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pallatthikāya nisinnassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na pallatthikāya nisinnassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pallatthikāya nisinnassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca hatthapallatthikāya vā dussapallatthikāya vā nisinnassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

643. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū veṭṭhitasīsassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na veṭṭhitasīsassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Veṭṭhitasīso nāma kesantaṃ na dassāpetvā veṭṭhito hoti.

Na veṭṭhitasīsassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca veṭṭhitasīsassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, kesantaṃ vivarāpetvā deseti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

644. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū oḅuṅṭhitasīsassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na oḅuṅṭhitasīsassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Oḅuṅṭhitasīso nāma sasīsaṃ pāruto vuccati.

Na oḅuṅṭhitasīsassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca oḅuṅṭhitasīsassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, sīsāṃ vivarāpetvā deseti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

645. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū chamāyam nisīditvā āsane nisinnassa dhammam desenti -pa-. —

“Na chamāyam nisīditvā āsane nisinnassa agilānassa dhammam desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na chamāyam nisīditvā¹ āsane nisinnassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyam paṭicca chamāyam nisīditvā āsane nisinnassa agilānassa dhammam deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

646. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa dhammam desenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa dhammam desessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa dhammam desethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa dhammam desessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi—

647. “Bhūtapubbam bhikkhave Bārāṇasīyam aññatarassa chapakassa² pajāpati gabbhinī ahoṣi. Atha kho bhikkhave sā chapakī tam chapakam etadavoca ‘gabbhinīmhi ayyaputta, icchāmi ambam khāditun’ti. Natthi ambam³, akālo ambassāti. ‘Sace na labhissāmi marissāmi’ti. Tena kho pana samayena rañño ambo dhuvaphalo hoti. Atha kho bhikkhave so chapako yena so ambo tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā tam ambam abhiruhitvā nilino acchi. Atha kho bhikkhave rājā purohitena brāhmaṇena saddhim yena so ambo tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā ucce āsane nisīditvā mantam pariyāpuṇāti. Atha kho

1. Nisinnena (Aṭṭhakathā)

2. Chavakassa (Syā)

3. Ambo (Syā)

bhikkhave tassa chapakassa etadahosi ‘yāva adhammiko ayaṃ rājā, yatra hi nāma ucce āsane nisīditvā mantam̐ pariyāpuṇissati. Ayañca brāhmaṇo adhammiko, yatra hi nāma nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa mantam̐ vācessati. Ahañcamhi adhammiko, yohaṃ itthiyā kāraṇā rañño ambam̐ avaharāmi. Sabbamidam̐ carimam̐ katan’ti tattheva paripati.

* Ubho attham̐ na jānanti, ubho dhammam̐ na passare.

Yo cāyam̐ mantam̐ vāceti, yo cādhammena’dhīyati.

Sālīnam̐ odano bhutto, sucimaṃsūpasecano.

Tasmā dhamme na vattāmi, dhammo ariyebhi vaṇṇito.

Dhiratthu tam̐ dhanalābham̐, yasalābhañca brāhmaṇa.

Yā vutti vinipātena, adhammacaraṇena vā.

Paribbaja mahābrahme, pacantaññepi pāṇino.

Mā tvam̐ adhammo ācarito, asmā kumbhamivābhidā”ti.

Tadāpi me bhikkhave amanāpā nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa mantam̐ vācetuṃ. Kimaṅgam̐ pana etarahi na amanāpā bhavissati nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa dhammam̐ desetuṃ. Netam̐ bhikkhave appasannānam̐ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam̐ sikkhāpadam̐ uddiseyyātha—

“Na nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa agilānassa dhammam̐ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyam̐ paṭicca nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa agilānassa dhammam̐ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadam̐ niṭṭhitam̐.

648. Tena समयena Buddho Bhagavā Sāvattihyam̐ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana समयena chabbaggiyā bhikkhū thitā nisinnassa dhammam̐ desenti -pa-. —

* Imā gāthāyo Khu 5. 97 piṭṭhe Jātaka aññathā dissanti.

“Na ṭhito nisinnassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ṭhiteṇa nisinnassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca ṭhito nisinnassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

649. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pacchato gacchantā purato gacchantassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na pacchato gacchanto purato gacchantassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pacchato gacchantena purato gacchantassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca pacchato gacchanto purato gacchantassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Ekādasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

650. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uppathena gacchantā pathena gacchantassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na uppathena gacchanto pathena gacchantassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na uppathena gacchantena pathena gacchantassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca uppathena gacchanto pathena gacchantassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Dvādasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

651. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ṭhitā uccārampi passāvampi karonti -pa-. —

“Na ṭhito agilāno uccāram vā passāvam vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ṭhitena agilānena uccāro vā passāvo vā kātabbo. Yo anādariyam paṭicca ṭhito agilāno uccāram vā passāvam vā karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Terasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

652. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū harite uccārampi passāvampi kheḷampi karonti -pa-. —

“Na harite agilāno uccāram vā passāvam vā kheḷam vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na harite agilānena uccāro vā passāvo vā kheḷo vā kātabbo. Yo anādariyam paṭicca harite agilāno uccāram vā passāvam vā kheḷam vā karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, appaharite kato haritam ottharati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Cuddasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

653. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū udake uccārampi passāvampi kheḷampi karonti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā udake uccārampi passāvampi kheḷampi karissanti seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti.

Assosum̄ kho bhikkhū tesam̄ manussānam̄ ujjhāyantānam̄ khiyyantānam̄ vipācentānam̄. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̄ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū udake uccārampi passāvampi kheḷampi karissantī”ti -pa-. Saccam̄ kira tumhe bhikkhave udake uccārampi passāvampi kheḷampi karoḥāti. Saccam̄ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham̄ hi nāma tumhe moghapurisā udake uccārampi passāvampi kheḷampi karissatha. Netam̄ moghapurisā appasannānam̄ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam̄ sikkhāpadam̄ uddiseyyātha—

“Na udake uccāram̄ vā passāvam̄ vā kheḷam̄ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Evañcidam̄ Bhagavatā bhikkhūnam̄ sikkhāpadam̄ paññattam̄ hoti.

654. Tena kho pana समयena gilānā bhikkhū udake uccārampi passāvampi kheḷampi kātuṃ kukkuccāyanti. Bhagavato etamattham̄ ārocesum̄. Atha kho Bhagavā etasmim̄ nidāne etasmim̄ pakaraṇe dhammim̄ katham̄ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā udake uccārampi passāvampi kheḷampi kātuṃ. Evañca pana bhikkhave imam̄ sikkhāpadam̄ uddiseyyātha—

“Na udake agilāno uccāram̄ vā passāvam̄ vā kheḷam̄ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na udake agilānena uccāro vā passāvo vā kheḷo vā kātabbo. Yo anādariyam̄ paṭicca udake agilāno uccāram̄ vā passāvam̄ vā kheḷam̄ vā karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, thale kato udakam̄ ottharati, āpadāsu ummattakassa khittacittassa vedanāṭṭassa ādikammikassāti.

Pannarasamasikkhāpadam̄ niṭṭhitam̄.

Pādukavaggo sattamo.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto sekhiyā dhammā, tatthāyasmante pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyasmanto, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Sekhiyā niṭṭhitā.

Sekhiyakaṇḍaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Adhikaraṇasamatha

Ime kho panāyasmanto satta adhikaraṇasamathā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

655. Uppannuppannānaṃ adhikaraṇānaṃ samathāya vūpasamāya sammukhāvinayo dātabbo, sativinayo dātabbo, amūḷhavinayo dātabbo, paṭiññāya kāretabbaṃ, yebhuyyasikā, tassapāpiyasikā, tiṇavatthārakoti.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto satta adhikaraṇasamathā dhammā, tatthāyasmante pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyasmanto, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Adhikaraṇasamathā niṭṭhitā.

Uddiṭṭhaṃ kho āyasmanto nidānaṃ, uddiṭṭhā cattāro pārājikā dhammā, uddiṭṭhā terasa saṃghādisesā dhammā, uddiṭṭhā dve aniyatā dhammā, uddiṭṭhā tiṃsa nissaggiyā pācittiyā dhammā, uddiṭṭhā dvenavuti pācittiyā dhammā, uddiṭṭhā cattāro pāṭidesanīyā dhammā, uddiṭṭhā sekhiyā dhammā, uddiṭṭhā satta adhikaraṇasamathā dhammā, ettakaṃ tassa Bhagavato suttāgataṃ suttapariyāpannaṃ anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchati, tattha sabbeheva samaggehi sammodamānehi avivadamānehi sikkhitabbanti.

Mahāvibhaṅgo niṭṭhito.

Bhikkhunīvibhaṅga

Namo tassa Bhagavato Arahato Sammāsambuddhassa.

1. Pārājikakaṇḍa

1. Paṭhamapārājika

656. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sāḷho Migāranattā bhikkhunisaṅghassa vihāram kattukāmo hoti. Atha kho Sāḷho Migāranattā bhikkhuniyo upasaṅkamtivā etadavoca “icchāmaham ayye bhikkhunisaṅghassa vihāram kātum, detha me navakammikam bhikkhunin”ti. Tena kho pana samayena catasso bhaginiyo bhikkhunīsu pabbajitā honti Nandā Nandavatī Sundarīnandā Thullanandāti. Tāsu Sundarīnandā bhikkhunī taruṇapabbajitā abhirūpā hoti dassanīyā pāsādikā paṇḍitā byattā medhāvinī dakkhā analasā tatrūpāyāya vīmaṃsāya samannāgatā alam kātum alam samvidhātum. Atha kho bhikkhunisaṅgho Sundarīnandaṃ bhikkhunīm sammannitvā Sāḷhassa Migāranattuno navakammikam adāsi. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhunī Sāḷhassa Migāranattuno nivesanaṃ abhikkhaṇaṃ gacchati “vāsīm detha parasum¹ detha kuṭhārim² detha kudālam detha nikhādanaṃ dethā”ti, Sāḷhopi Migāranattā bhikkhunupassayaṃ abhikkhaṇaṃ gacchati katākataṃ jānitum, te abhiṇhadassanena paṭibaddhacittā ahesum.

Atha kho Sāḷho Migāranattā Sundarīnandaṃ bhikkhunīm dūsetum okāsaṃ alabhamāno etadeva-atthāya bhikkhunisaṅghassa bhattaṃ akāsi. Atha kho Sāḷho Migāranattā bhattagge āsanaṃ paññapento “ettakā bhikkhuniyo ayyāya Sundarīnandāya vuḍḍhatarā”ti ekamantaṃ āsanaṃ paññapesi, “ettakā navakatarā”ti ekamantaṃ āsanaṃ paññapesi, paṭicchanne

1. Pharasum (Syā, Ka)

2. Kudhārim (Ka)

okāse nikūṭe Sundarīnandāya bhikkhuniyā āsanam paññapesi, yathā therā bhikkhuniyo jāneyyūṃ “navakānam bhikkhunīnam santike nisinnā”ti, navakāpi bhikkhuniyo jāneyyūṃ “therānam bhikkhunīnam santike nisinnā”ti. Atha kho Sāḷho Migāranattā bhikkhunisaṃghassa kālam ārocāpesi “kālo ayye niṭṭhitam bhattan”ti. Sundarīnandā bhikkhunī sallakkhetvā “na bahukato Sāḷho Migāranattā bhikkhunisaṃghassa bhattan akāsi, maṃ so dūsetukāmo, sacāham gamissāmi vissaro me bhavissatī”ti antevāsinim bhikkhunim āṇāpesi “gaccha me piṇḍapātam nīhara, yo ce maṃ pucchati, ‘gilānā’ti paṭivedehī”ti. “Evaṃ ayye”ti kho sā bhikkhunī Sundarīnandāya bhikkhuniyā paccassosi.

Tena kho pana samayena Sāḷho Migāranattā bahidvāraḷḷhake ṭhito hoti Sundarīnandam bhikkhunim paṭipucchanto “kaḥam ayye ayyā Sundarīnandā, kaḥam ayye ayyā Sundarīnandā”ti. Evaṃ vutte Sundarīnandāya bhikkhuniyā antevāsinī bhikkhunī Sāḷham Migāranattāram etadavoca “gilānāvuso piṇḍapātam nīharissāmi”ti. Atha kho Sāḷho Migāranattā “yampāham atthāya¹ bhikkhunisaṃghassa bhattan akāsim ayyāya Sundarīnandāya kāraṇā”ti manusse āṇāpetvā “bhikkhunisaṃgham bhattena parivisathā”ti vatvā yena bhikkhunupassayo tenupasaṅkami. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhunī bahārāmaḷḷhake ṭhitā hoti Sāḷham Migāranattāram patimānentī. Addasā kho Sundarīnandā bhikkhunī Sāḷham Migāranattāram dūrato va āgacchantam, disvāna upassayaṃ pavisitvā sasīsam pārupitvā mañcake nipajji. Atha kho Sāḷho Migāranattā yena Sundarīnandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Sundarīnandam bhikkhunim etadavoca “kim te ayye aphāsu, kissa nipannāsī”ti. Evañhetam āvuso hoti yā anicchantam icchatīti. “Kyāham tam ayye na icchissāmi, api cāham okāsam na labhāmi tam dūsetun”ti avassuto avassutāya Sundarīnandāya bhikkhuniyā kāyasaṃsaggam samāpajji.

Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī jarādubbalā caraṇagilānā Sundarīnandāya bhikkhuniyā avidūre nipannā hoti. Addasā kho sā

1. Yamāpāham (Syā)

bhikkhunī Sālham Migāranattāram avassutaṃ avassutāya Sundarīnandāya bhikkhuniyā kāyasaṃsaggaṃ samāpajantaṃ, disvāna ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma ayyā Sundarīnandā avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasaṃsaggaṃ sādiyissati”ti. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā santuṭṭhā lajjiniyo kukkucikā sikkhākāmā, tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Sundarīnandā avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasaṃsaggaṃ sādiyissati”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Ye te bhikkhū appicchā santuṭṭhā lajjino kukkucakā sikkhākāmā, te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasaṃsaggaṃ sādiyissati”ti.

Atha kho te bhikkhū Sundarīnandaṃ bhikkhunim anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira bhikkhave Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasaṃsaggaṃ sādiyati”ti¹. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā “Ananucchavikaṃ bhikkhave Sundarīnandāya bhikkhuniyā ananulomikaṃ appatirūpaṃ assāmaṇakaṃ akappiyaṃ akaraṇiyaṃ. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasaṃsaggaṃ sādiyissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya pasannānaṃ vā bhiiyobhāvāya. Atha khvetam bhikkhave appasannānañceva appasādāya pasannānañca ekaccānaṃ aññathattāyā”ti. Atha kho Bhagavā Sundarīnandaṃ bhikkhunim anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya dupposatāya mahicchatāya asantuṭṭhitāya² saṅgaṇikāya kosajjassa avaṇṇam bhāsivā anekapariyāyena subharatāya suposatāya appicchassa santuṭṭhassa³ sallekhassa dhutassa pāsādikassa apacayassa vīriyārambhassa vaṇṇam bhāsivā bhikkhūnaṃ tadanucchavikaṃ tadanulomikaṃ dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññāpessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasutuṭṭhātāya saṃghaphāsutāya dummaṅkūnaṃ bhikkhunīnaṃ

1. Sādiyīti (Ka) 2. Asantuṭṭhatāya (Syā), asantuṭṭhiyā (Ka) 3. Santuṭṭhiyā (Ka)

niggahāya pesalānaṃ bhikkhunīnaṃ phāsuvihārāya diṭṭhadhammikānaṃ āsavānaṃ saṃvarāya samparāyikānaṃ āsavānaṃ paṭighātāya appasannānaṃ pasādāya pasannānaṃ bhiiyobhāvāya saddhammaṭṭhitiyā vinayānuggahāya. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

657. “**Yā pana bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalaṃ āmasanaṃ vā parāmasanaṃ vā gahaṇaṃ vā chupanaṃ vā paṭipīḷanaṃ vā sādiyeyya, ayampi pārājikā hoti asaṃvāsā ubbhajāṇumaṇḍalikā**”ti.

658. **Yā panāti** yā yādisā yathāyuttā yathājaccā yathānāmā yathāgottā yathāsīlā yathāvihārinī yathāgocarā therā vā navā vā majjhimā vā, esā vuccati yā panāti.

Bhikkhunīti bhikkhikāti bhikkhunī, bhikkhācariyaṃ ajjhupagatāti bhikkhunī bhinnapaṭadharāti bhikkhunī, samaññāya bhikkhunī, paṭiññāya bhikkhunī, ehi bhikkhunīti bhikkhunī, tīhi saraṇagamehi upasampannāti bhikkhunī, bhadrā bhikkhunī, sārā bhikkhunī, sekhā bhikkhunī, asekhā bhikkhunī, samaggena ubhatosaṃghena ñatticatutthena kammaṃ akuppena ṭhānārahena upasampannāti bhikkhunī, tatra yāyaṃ bhikkhunī samaggena ubhatosaṃghena ñatticatutthena kammaṃ akuppena ṭhānārahena upasampannā, ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Avassutā nāma sārattā apekkhavatī paṭibaddhacittā.

Avassuto nāma sāratto apekkhavā paṭibaddhacitto.

Purisapuggalo nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo kāyasaṃsaggaṃ samāpajjituṃ.

Adhakkhanti heṭṭhakkhakaṃ.

Ubbhajāṇumaṇḍalanti uparijāṇumaṇḍalaṃ.

Āmasanaṃ nāma āmaṭṭhamattaṃ.

Parāmasanaṃ nāma itocito ca sañcopanaṃ.

Pagaṇaṃ nāma gahitamattaṃ.

Chupanaṃ nāma phuṭṭhamattaṃ.

Paṭipīlanam vā sādiyeyyāti aṅgam gahetvā nippīlanam sādiyati.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Pārājikā hotīti seyyathāpi nāma puriso sīsacchinno abhabbo tena sarīrabandhanena jīvītuṃ, evameva bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalam āmasanam vā parāmasanam vā gahaṇam vā chupanam vā paṭipīlanam vā sādiyanti assamaṇi hoti asakyadhīta, tena vuccati pārājikā hotīti.

Asamvāsāti samvāso nāma ekakammaṃ ekuddeso samasikkhatā, eso samvāso nāma. So tāya saddhim natthi, tena vuccati asamvāsāti.

659. Ubhato-avassute adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalam kāyena kāyam āmasati, āpatti pārājikassa. Kāyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyapaṭibaddhena kāyam āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyam āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyam āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Ubbhakkhakaṃ adhoajāṇumaṇḍalam kāyena kāyam āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyam āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyam āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyam āmasati, āpatti dukkaṭassa.

660. Ekato-avassute adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalam kāyena kāyam āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyena kāyapaṭibaddham

āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Ubbhakkhakaṃ adhojāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

661. Ubhato-avassute yakkhassa vā petassa vā paṇḍakassa vā tiracchānagatamanussaviggahassa vā adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Ubbhakkhakaṃ adhojāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddham āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

662. Ekato-avassute adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Ubbhakkhakaṃ adhojāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

663. Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantiyā asādiyantiyā ummattikāya khittacittāya vedanāṭṭāya ādikammikāyāti.

Paṭhamapārājikaṃ samattam¹.

2. Dutiyapārājika

664. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhuni Sāḷhena Migāranattunā gabbhinī hoti. Yāva gabbho taruṇo ahoṣi, tāva chādesi, paripakke gabbhe vibbhamitvā vijāyi. Bhikkhuniyo Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavocum “Sundarīnandā kho ayye aciravibbhantā vijātā, kacci no sā bhikkhuniyeva samānā gabbhinī”ti. Evaṃ ayyeti. Kissa pana tvaṃ ayye jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ nevattanā paṭicodesi na gaṇassa ārocesīti. Yo etissā avaṇṇo mayheso avaṇṇo, yā etissā akitti mayhesā akitti, yo etissā ayaso mayheso ayaso, yo etissā alābho

1. Bhikkhunivibhaṅge sikkhāpadaḡaṇā bhikkhūhi asādhāraṇavasena pakāsītāti veditabbā.

mayheso alābho, kyāhaṃ ayye attano avaṇṇaṃ attano akittiṃ attano ayaṣaṃ attano alābhaṃ paresaṃ ārocessāmi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ nevattanā paṭicodessati, na gaṇassa ārocessati”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Bhikkhū¹ Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ nevattanā paṭicodeti², na gaṇassa āroceti”ti². Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ nevattanā paṭicodessati, na gaṇassa ārocessati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

665. “Yā pana bhikkhunī jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ nevattanā paṭicodeyya na gaṇassa āroceyya, yadā ca sā t̥hitā vā assa cutā vā nāsitā vā avassaṭā vā, sā pacchā evaṃ vadeyya ‘pubbevāhaṃ ayye aññāsiraṃ etaṃ bhikkhuniṃ evarūpā ca evarūpā ca sā bhaginīti, no ca kho attanā paṭicodessaṃ, na gaṇassa ārocessan’ti ayampi pārājikā hoti asaṃvāsā vajjappaṭicchādikā”ti.

666. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassā ārocenti, sā vā āroceti.

Pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannanti aṭṭhannaṃ pārājikānaṃ aññataraṃ pārājikaṃ ajjhāpannaṃ.

Nevattanā paṭicodeyyāti na sayaṃ codeyya.

Na gaṇassa āroceyyāti na aññāsaṃ bhikkhunīnaṃ āroceyya.

1. Ye te bhikkhū -pa- (?)

2. Paṭicodesi, ... ārocesīti (Ka)

Yadā ca sā ʒhitā vā assa cutā vāti ʒhitā nāma saliᅅge ʒhitā vuccati. **Cutā** nāma kālaᅅkatā vuccati. **Nāsitā** nāma sayam vā vibbhantā hoti añᅅehi vā nāsitā. **Avassaᅅā** nāma titthāyatanam saᅅkantā vuccati. Sā pacchā evam vadeyya “pubbevāham ayye añᅅasim etam bhikkhunim evarūpā ca evarūpā ca sā bhaginī”ti.

No ca kho attanā paᅅicodessanti sayam vā na codessam.

Na gaᅅassa ārocessanti na añᅅasam bhikkhuninam ārocessam.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Pārājikā hotīti seyyathāpi nāma paᅅdupalāso bandhanā pavutto abhabbo haritatthāya, evameva bhikkhunī jānam pārājikam dhammam ajjhāpannam bhikkhunim nevattanā paᅅicodessāmi, na gaᅅassa ārocessāmīti dhuram nikkhittamatte assamaᅅi hoti asakyadhītā, tena vuccati pārājikā hotīti.

Asamvāsāti samvāso nāma ekakammam ekuddeso samasikkhatā, eso samvāso nāma. So tāya saddhim natthi, tena vuccati asamvāsāti.

667. Anāpatti “samghassa bhaᅅᅅanam vā kalaho vā viggaho vā vivādo vā bhavissatī”ti nāroceti, “samghabhedo vā samgharāji vā bhavissatī”ti nāroceti, “ayam kakkhaᅅā pharusā jīvitantarāyam vā brahmacariyantarāyam vā karissatī”ti nāroceti, añᅅā patirūpā bhikkhuniyo apassantī nāroceti, nacchādetukāmā nāroceti, paᅅᅅāyissati sakena kammaᅅatī nāroceti, ummattikāya -pa- ādikammikāyāti.

Dutiyapārājikam samattam.

3. Tatiyapārājika

668. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapaᅅᅅikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī samaggena samghena ukkhittam Ariᅅᅅham bhikkhum gaddhabādhipubbam anuvattati.

yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā samaggena saṅghena ukkhittam Ariṭṭham bhikkhum gaddhabādhipubbam anuvattissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samaggena saṅghena ukkhittam Ariṭṭham bhikkhum gaddhabādhipubbam anuvattatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samaggena saṅghena ukkhittam Ariṭṭham bhikkhum gaddhabādhipubbam anuvattissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

669. “Yā pana bhikkhunī samaggena saṅghena ukkhittam bhikkhum dhammena vinayena Satthusāsanena anādaram appaṭikāram akatasahāyam tamanuvatteyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘eso kho ayye bhikkhu samaggena saṅghena ukkhitto dhammena vinayena Satthusāsanena anādaro appaṭikāro akatasahāyo, māyye etam bhikkhum anuvattī’ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatiyam samanubhāsītābbā tassa paṭinissaggāya, yāvatiyam ce samanubhāsīyamānā tam paṭinissajjeyya, iccetaṃ kusalam, no ce paṭinissajjeyya, ayampi pārājikā hoti asaṃvāsā ukkhittānuvattikā”ti.

670. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Samaggo nāma **saṅgho** samānasamvāsako samānasīmāyam ṭhito.

Ukkhitto nāma āpattiyā adassane vā appaṭikamme vā appaṭinissagge vā¹ ukkhitto.

Dhammena vinayenāti yena dhammena yena vinayena.

Satthusāsanenāti Jinasāsanena Buddhasāsanena.

Anādaro nāma saṅgham vā gaṇam vā puggalam vā kammaṃ vā nādiyati.

Appaṭikāro nāma ukkhitto anosārito.

Akatasahāyo nāma samānasamvāsakā bhikkhū vuccanti sahāyā. So tehi saddhim natthi, tena vuccati akatasahāyoti.

1. Adassanena vā appaṭikammena vā appaṭinissaggena vā (Ka), adassane vā appaṭikamme vā pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge vā (?)

Tamanuvatteyyāti yaṃdiṭṭhiko so hoti yaṃkhantiko yaṃruciko, sāpi taṃdiṭṭhikā hoti taṃkhantikā taṃrucikā.

Sā bhikkhunīti yā sā ukkhittānuvattikā bhikkhunī.

Bhikkhunīhīti aññāhi bhikkhunīhi. Yā passanti yā suṇanti, tāhi vattabbā “eso kho ayye bhikkhu samaggena saṃghena ukkhitto dhammena vinayena Satthusāsanena anādaro appaṭikāro akatasahāyo, māyye etaṃ bhikkhuṃ anuvattī”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṇissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṇissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “eso kho ayye bhikkhu samaggena saṃghena ukkhitto dhammena vinayena Satthusāsanena anādaro appaṭikāro akatasahāyo, māyye etaṃ bhikkhuṃ anuvattī”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṇissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṇissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsitaḥā. Evañca pana bhikkhave samanubhāsitaḥā, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho ñāpetabbo—

671. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī samaggena saṃghena ukkhittaṃ bhikkhuṃ dhammena vinayena Satthusāsanena anādaraṃ appaṭikāraṃ akatasahāyaṃ tamanuvattati, sā taṃ vatthuṃ na paṇissajjati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuniṃ samanubhāseyya tassa vatthussa paṇissaggāya, esā ñātti.

Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī samaggena saṃghena ukkhittaṃ bhikkhuṃ dhammena vinayena Satthusāsanena anādaraṃ appaṭikāraṃ akatasahāyaṃ tamanuvattati, sā taṃ vatthuṃ na paṇissajjati, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuniṃ samanubhāsati tassa vatthussa paṇissaggāya yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanā tassa vatthussa paṇissaggāya, sā tuḥassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṃghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṇissaggāya, khamati saṃghassa, tasmā tuḥhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Ñāttiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāti thullaccayā, kammavācā
pariyosāne āpatti pārājikassa.

Ayampiti purimāyo upādāya vuccati.

Pārājikā hotīti seyyathāpi nāma puthusilā dvedhā bhinnā appaṭisandhikā
hoti, evameva bhikkhunī yāvatiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjantī
assamaṇī hoti asakyadhītā, tena vuccati pārājikā hotīti.

Asaṃvāsāti saṃvāso nāma ekakammaṃ ekuddeso samasikkhatā, eso
saṃvāso nāma. So tāya saddhiṃ natthi, tena vuccati asaṃvāsāti.

672. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti
pārājikassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti pārājikassa.
Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti pārājikassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.
Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme
adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

673. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya -pa-
ādikkammikāyāti.

Tatiyapārājikaṃ samattaṃ.

4. Catutthapārājika

674. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā
bhikkhuniyo avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇampi
sādiyanti, saṅghāṭikaṇṇaggaṇampi sādiyanti, santiṭṭhantipi, sallapantipi,
saṅketampi gacchanti, purisassapi abbhāgamaṇaṃ sādiyanti, channampi
anupavisanti, kāyampi tadatthāya upasaṃharanti etassa asaddhammassa
paṭisevanatthāya. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti
vipācenti “kathaṃ

hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇampi sādīyissanti, saṅghāṭikaṇṇaggahaṇampi sādīyissanti, santiṭṭhissanti, sallapissanti, saṅketampi gacchissanti, purisassapi abbhāgamanam sādīyissanti, channampi anupavisissanti, kāyampi tadatthāya upasaṃharissanti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāyā”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇampi sādīyanti, saṅghāṭikaṇṇaggahaṇampi sādīyanti, santiṭṭhanti, sallapanti, saṅketampi gacchanti, purisassapi abbhāgamanam sādīyanti, channampi anupavisanti, kāyampi tadatthāya upasaṃharanti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāyāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇampi sādīyissanti, saṅghāṭikaṇṇaggahaṇampi sādīyissanti, santiṭṭhissanti, sallapissanti, saṅketampi gacchissanti, purisassapi abbhāgamanam sādīyissanti, channampi anupavisissanti, kāyampi tadatthāya upasaṃharissanti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya. Netam bhikkhave appasannanam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

675. “Yā pana bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇam vā sādīyeyya saṅghāṭikaṇṇaggahaṇam vā sādīyeyya santiṭṭheyya vā sallapeyya vā saṅketam vā gaccheyya purisassa vā abbhāgamanam sādīyeyya channam vā anupaviseyya kāyam vā tadatthāya upasaṃhareyya etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya, ayampi pārājikā hoti asamvāsā aṭṭhavatthukā”ti.

676. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Avassutā nāma sārattā apekkhavatī paṭibaddhacittā.

Avassuto nāma sāratto apekkhavā paṭibaddhacitto.

Purisapuggalo nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo kāyasaṃsaggam samāpajjitum.

Hatthaggaṇaṇaṃ vā sādīyeyyāti hattho nāma kapparaṃ upādāya yāva agganakhā. Etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya ubbhakkhakaṃ adhojāṇumaṇḍalaṃ gahaṇaṃ sādīyati, āpatti thullaccayassa.

Saṅghāṭīkaṇṇaggahaṇaṃ vā sādīyeyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya nivatthaṃ vā pārutaṃ vā gahaṇaṃ sādīyati, āpatti thullaccayassa.

Santiṭṭheyya vāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti thullaccayassa.

Sallapeyya vāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti thullaccayassa.

Saṅketam vā gaccheyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisena “itthannāmaṃ okāsaṃ¹ āgacchā”ti vuttā gacchati, pade pade āpatti dukkaṭassa. Purisassa hatthapāsaṃ okkantamatte āpatti thullaccayassa.

Purisassa vā abbhāgamaṇaṃ sādīyeyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisassa abbhāgamaṇaṃ sādīyati, āpatti dukkaṭassa. Hatthapāsaṃ okkantamatte āpatti thullaccayassa.

Channaṃ vā anupaviseyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya yena kenaci paṭicchannaṃ okāsaṃ pavitṭhamatte āpatti thullaccayassa.

Kāyaṃ vā tadatthāya upasaṃhareyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisassa hatthapāse ṭhitā kāyaṃ upasaṃharati, āpatti thullaccayassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Pārājikā hotīti seyyathāpi nāma tālo matthakacchinno abhabbo puna viruḷhiyā. Evameva bhikkhunī aṭṭhamam vatthum paripūrentī assamaṇī hoti asakyadhītā. Tena vuccati pārājikā hotīti.

1. Idaṃ padaṃ Aṭṭhakathāyaṃ na dissati.

Asaṁvāsāti saṁvāso nāma ekakammaṁ ekuddeso samasikkhatā, eso saṁvāso nāma. So tāya saddhim natthi, tena vuccati asaṁvāsāti.

677. Anāpatti asaṁcicca assatiyā ajānantiyā asādiyantiyā ummattikāya khittacittāya vedanāṭṭāya ādikammikāyāti.

Catutthapārājikaṁ samattaṁ.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo aṭṭha pārājikā dhammā. Yesaṁ bhikkhunī aññataraṁ vā aññataraṁ vā āpajjitvā na labhati bhikkhunīhi saddhim saṁvāsaṁ yathā pure tathā pacchā, pārājikā hoti asaṁvāsā. Tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchami kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṅhī, evametaṁ dhārayāmīti.

Bhikkhunivibhaṅge

Pārājikakaṇḍaṁ niṭṭhitaṁ.

2. Saṃghādisesakaṇḍa

1. Paṭhamasaṃghādisesasikkhāpada

Ime kho panāyyāyo sattarasa saṃghādisesā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

678. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro upāsako bhikkhunisamghassa udositaṃ¹ datvā kālaṅkato hoti, tassa dve puttā honti, eko assaddho appasanno, eko saddho pasanno, te pettikaṃ sāpateyyaṃ vibhajimsu. Atha kho so assaddho appasanno taṃ saddhaṃ pasannaṃ etadavoca “amhākaṃ udosito, taṃ bhājemā”ti. Evaṃ vutte so saddho pasanno taṃ assaddhaṃ appasannaṃ etadavoca “māyyo evaṃ avaca, amhākaṃ pitunā bhikkhunisamghassa dinno”ti. Dutiyampi kho so assaddho appasanno taṃ saddhaṃ pasannaṃ etadavoca “amhākaṃ udosito, taṃ bhājemā”ti. Atha kho so saddho pasanno taṃ assaddhaṃ appasannaṃ etadavoca “māyyo evaṃ avaca, amhākaṃ pitunā bhikkhunisamghassa dinno”ti. Tatiyampi kho so assaddho appasanno taṃ saddhaṃ pasannaṃ etadavoca “amhākaṃ udosito, taṃ bhājemā”ti. Atha kho so saddho pasanno “sace mayhaṃ bhavissati, ahampi bhikkhunisamghassa dassāmi”ti taṃ assaddhaṃ appasannaṃ etadavoca “bhājemā”ti. Atha kho so udosito tehi bhājīyamāno tassa assaddhassa appasannassa pāpuṇāti². Atha kho so assaddho appasanno bhikkhuniyo upasaṅkamtivā etadavoca “nikkhamathāyye amhākaṃ udosito”ti.

Evaṃ vutte Thullanandā bhikkhunī taṃ purisaṃ etadavoca “māyyo evaṃ avaca, tumhākaṃ pitunā bhikkhunisamghassa dinno”ti. Dinno na dīnnoti vohārike mahāmatte pucchimsu. Mahāmatā evamāhamsu “ko ayye jānāti bhikkhunisamghassa dinno”ti. Evaṃ vutte Thullanandā bhikkhunī te mahāmatte etadavoca “api nāyyā³ tumhehi diṭṭhaṃ vā suttaṃ vā sakkhimaṃ ṭhapayitvā dānaṃ

1. Uddositaṃ (Sī, Syā) 2. Pāpuṇi (Syā) 3. Api nvayyā (Syā), api nāyyo (Ka)

diyyamānan”ti. Atha kho te mahāmattā “saccam kho ayyā āhā”ti tam udositam bhikkhunisaṃghassa akaṃsu. Atha kho so puriso parājito ujjhāyati khiyyati vipāceti “assamaṇiyo imā muṇḍā bandhakiniyo, katham hi nāma amhākaṃ udositam acchindāpessanti”ti. Thullanandā bhikkhunī mahāmattānaṃ etamatthaṃ ārocesi. Mahāmattā tam purisaṃ daṇḍāpesuṃ. Atha kho so puriso daṇḍito bhikkhunupassayassa avidūre ājīvakaṣeyyaṃ kārāpetvā ājīvake uyyojesi “etā bhikkhuniyo accāvadathā”ti.

Thullanandā bhikkhunī mahāmattānaṃ etamatthaṃ ārocesi. Mahāmattā tam purisaṃ bandhāpesuṃ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “paṭhamam bhikkhuniyo udositam acchindāpesuṃ, dutiyam daṇḍāpesuṃ, tatiyam bandhāpesuṃ, idāni ghātāpessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā ussayavādikā viharissati”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī ussayavādikā viharatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī ussayavādikā viharissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

679. “Yā pana bhikkhunī ussayavādikā vihareyya gahapatinā vā gahapatiputtana vā dāsena vā kammakārena¹ vā antamaso samaṇaparibbājakenāpi, ayam bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammam āpannā nissāraṇiyaṃ saṃghādisesan”ti.

680. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ussayavādikā nāma aḍḍakārikā vuccati.

Gahapati nāma yo koci agāraṃ ajjhāvasati.

1. Kammakarena (Sī, Syā)

Gahapatiputto nāma ye keci puttabhātaro.

Dāso nāma antojāto dhanakkīto karamarānīto.

Kammakāro nāma bhaṭako āhatako.

Samaṇaparibbājako nāma bhikkhuñca bhikkhuniñca sikkhamānañca sāmaṇerañca sāmaṇeriñca ṭhapetvā yo koci paribbājakasamāpanno.

“Aḍḍam karissāmī”ti dutiyam vā pariyesati gacchati vā, āpatti dukkaṭassa. Ekassa āroceti, āpatti dukkaṭassa. Dutiyassa āroceti, āpatti thullaccayassa. Aḍḍapariyosāne āpatti saṅghādisesassa.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṅghamhā nissarīyati.

Saṅghādisesanti saṅghova tassā āpattiyā mānattam deti mūlāya paṭikassati abbheti, na sambahulā, na ekā bhikkhunī, tena vuccati “saṅghādiseso”ti. Tasseva āpattinikāyassa nāmakammaṃ adhvacaṇam, tenapi vuccati “saṅghādiseso”ti.

681. Anāpatti manussehi ākaḍḍhīyamānā gacchati, ārakkham yācati, anodissa ācikkhati, ummattikāya -pa- ādikammikāyāti.

Paṭhamasaṅghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

2. Dutiyasaṅghādisesasikkhāpada

682. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Vesāliyam aññatarassa Licchavissa pajāpati aticārinī hoti. Atha kho so Licchavi tam itthim etadavoca “sādhu viramāhi, anattam kho te karissāmī”ti. Evampi vuccamānā nādiyi. Tena kho pana samayena Vesāliyam Licchavigaṇo sannipatito hoti kenacideva karaṇīyena. Atha kho so Licchavi te Licchavayo etadavoca “ekam me

ayyo itthim anujānāthā”ti. Kā nāma sāti. Mayham pajāpati aticarati, tam ghātessāmīti. Jānāhīti. Assosi kho sā itthi “sāmiko kira mam ghātetukāmo”ti varabhaṇḍam ādāya Sāvattim gantvā titthiye upasaṅkamitvā pabbajjam yāci. Titthiyā na icchimsu pabbājetum. Bhikkhuniyo upasaṅkamitvā pabbajjam yāci. Bhikkhuniyopi na icchimsu pabbājetum. Thullanandam bhikkhunim upasaṅkamitvā bhaṇḍakam dassetvā pabbajjam yāci. Thullanandā bhikkhunī bhaṇḍakam gahetvā pabbājesi.

Atha kho so Licchavi tam itthim gavesanto Sāvattim gantvā bhikkhunisu pabbajitam disvāna yena rājā Pasenadi Kosalo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā rājānam Pasenadim Kosalam etadavoca “pajāpati me deva varabhaṇḍam ādāya Sāvattim anuppattā, tam devo anujānātū”ti. Tena hi bhaṇe vicinitvā ācikkhāti. Diṭṭhā deva bhikkhunisu pabbajitāti. Sace bhaṇe bhikkhunisu pabbajitā, na sā labbhā kiñci kātum, svākkhāto Bhagavatā dhammo, caratu brahmacariyam sammā dukkhassa antakiriyāyāti. Atha kho so Licchavi ujjhāyati khiyyati vipāceti “katham hi nāma bhikkhuniyo corim pabbājessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa Licchavissa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā corim pabbājessati”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnam etamattham ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī corim pabbājetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī corim pabbājessati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

683. “Yā pana bhikkhunī jānam corim vajjham viditam anapaloketvā rājānam vā saṅgham vā gaṇam vā pūgam vā seṇim vā aññatra kappā vuṭṭhāpeyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikam dhammam āpannā nissāraṇīyam saṅghādisesan”ti.

684. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

1. Pabbājesīti (Ka)

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassā āroceti, sā vā āroceti.

Corī nāma yā pañcamāsakaṃ vā atirekapañcamāsakaṃ vā agghanakaṃ adinnaṃ theyyasaṅkhātaṃ ādiyati, esā corī nāma.

Vajjhā nāma yaṃ katvā vajjhappattā hoti.

Viditā nāma aññehi manussehi ñātā hoti “vajjhā esā”ti.

Anapaloketvāti anāpucchā.

Rājā nāma yattha rājā anusāsati, rājā apaloketabbo.

Samgho nāma bhikkhunisamgho vuccati, bhikkhunisamgho apaloketabbo.

Gaṇo nāma yattha gaṇo anusāsati, gaṇo apaloketabbo.

Pūgo nāma yattha pūgo anusāsati, pūgo apaloketabbo.

Seṇi nāma yattha seṇi anusāsati, seṇi apaloketabbo.

Aññatra kappāti ṭhapetvā kappāṃ. **Kappāṃ** nāma dve kappāni titthiyesu vā pabbajitā hoti aññāsu vā bhikkhunīsu pabbajitā. Aññatra kappā “vuṭṭhāpessāmi”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattāṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi thullaccayā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti saṃghādisesassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

Ayampīti purimaṃ upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṃghamhā nissāriyati.

Samghādisesanti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

685. Coriyā corisaññā aññatra kappā vuṭṭhāpeti, āpatti saṃghādisesassa. Coriyā vematikā aññatra kappā vuṭṭhāpeti,

āpatti dukkaṭassa. Coriyā acorisaññā aññatra kappā vuṭṭhāpeti, anāpatti.
Acoriyā corisaññā, āpatti dukkaṭassa. Acoriyā vematikā, āpatti dukkaṭassa.
Acoriyā acorisaññā, anāpatti.

686. Anāpatti ajānantī vuṭṭhāpeti, apaloketvā vuṭṭhāpeti, kappakataṃ
vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasaṃghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

3. Tatiyasaṃghādisesasikkhāpada

687. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattھیyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddāya Kāpilāniyā
antevāsini bhikkhunī bhikkhunīhi saddhiṃ bhaṇḍitvā gāmakam¹ nātikulaṃ
agamāsi. Bhaddā Kāpilānī taṃ bhikkhuniṃ apassantī bhikkhuniyo pucchi
“kahaṃ itthannāmā na dissatī”ti. Bhikkhunīhi saddhiṃ ayye bhaṇḍitvā na
dissatīti. Ammā amukasmim gāmake etissā nātikulaṃ, tattha gantvā
vicinathāti. Bhikkhuniyo tattha gantvā taṃ bhikkhuniṃ passitvā etadavocum
“kissa tvaṃ ayye ekikā āgatā, kaccisi appadhamsitā”ti. Appadhamsitāmi
ayyete. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“kathaṃ hi nāma bhikkhunī ekā gāmantaraṃ gacchissatī”ti -pa-. Saccam
kira bhikkhave bhikkhunī ekā gāmantaraṃ gacchatīti. Saccam Bhagavāti.
Vigrahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī ekā
gāmantaraṃ gacchissati. Netam bhikkhave appasannānam vāpasādāya -pa-
Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

**“Yā pana bhikkhunī ekā gāmantaraṃ gaccheyya, ayampi bhikkhunī
paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesan”ti.**

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

1. Gāmake (Syā)

688. Tena kho pana samayena dve bhikkhuniyo Sāketā Sāvattim̄ addhānamaggappaṭipannā honti, antarāmagge nadī taritabbā hoti. Atha kho tā bhikkhuniyo nāvike upasaṅkamtivā etadavocum̄ “sādhu no āvuso tārethā”ti. “Nāyye sakkā ubho sakim̄ tāretun”ti eko ekaṁ uttāresi, uttiṇṇo uttiṇṇaṁ dūsesi, anuttiṇṇo anuttiṇṇaṁ dūsesi. Tā pacchā samāgantvā pucchimsu “kaccisi ayye appadhamsitā”ti. Padhamsitāmhi ayye, tvaṁ pana ayye appadhamsitāti. Padhamsitāmhi ayyeti. Atha kho tā bhikkhuniyo Sāvattim̄ gantvā bhikkhunīnaṁ etamatthaṁ ārocesum̄. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma bhikkhunī ekā nadīpāraṁ gacchissatī”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesum̄. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesum̄ -pa-. Saccam̄ kira bhikkhave bhikkhunī ekā nadīpāraṁ gacchatīti. Saccam̄ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave bhikkhunī ekā nadīpāraṁ gacchissati. Netam̄ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam̄ sikkhāpadaṁ uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī ekā vā gāmantaraṁ gaccheyya, ekā vā nadīpāraṁ gaccheyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesan”ti.

Evañcidaṁ Bhagavatā bhikkhunīnaṁ sikkhāpadaṁ paññattaṁ hoti.

689. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo Kosalesu janapade Sāvattim̄ gacchantā¹ sāyaṁ aññataraṁ gāmaṁ upagacchimsu, tatha aññatarā bhikkhunī abhirūpā hoti dassanīyā pāsādikā, aññataro puriso tassā bhikkhuniyā saha dassanena paṭibaddhacitto hoti. Atha kho so puriso tāsam̄ bhikkhunīnaṁ seyyam̄ paññapento tassā bhikkhuniyā seyyam̄ ekamantaṁ paññāpesi. Atha kho sā bhikkhunī sallakkhetvā “pariyuṭṭhito ayaṁ puriso sace rattim̄ āgacchissati vissaro me bhavissatī”ti bhikkhuniyo anāpucchā aññataraṁ kulaṁ gantvā seyyam̄ kappesi. Atha kho so puriso

1. Gantvā (Ka)

rattim āgantvā tam bhikkhunim gavesanto bhikkhuniyo ghaṭṭesi.
Bhikkhuniyo tam bhikkhunim apassantiyo evamāhamsu “nissamsayam kho
sā bhikkhunī purisena saddhim nikkhantā”ti.

Atha kho sā bhikkhunī tassā rattiyā accayena yena tā bhikkhuniyo
tenupasaṅkami. Bhikkhuniyo tam bhikkhunim etadavocum “kissa tvaṃ ayye
purisena saddhim nikkhantā”ti. “Nāham ayye purisena saddhim nikkhantā”ti
bhikkhunīnam etamattham ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā
ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī ekā rattim
vipavasissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī ekā rattim
vipavasatī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham
hi nāma bhikkhave bhikkhunī ekā rattim vipavasissati. Netam bhikkhave
appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam
sikkhāpadam uddisantu—

**“Yā pana bhikkhunī ekā vā gāmantaram gaccheyya, ekā vā nadīpāram
gaccheyya, ekā vā rattim vippravaseyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikam
dhammam āpannā nissāraṇīyam saṅghādisesan”ti.**

Evañcidam Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadam paññattam hoti.

690. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo Kosalesu
janapade Sāvattim addhānamaggappaṭipannā honti, tattha aññatarā
bhikkhunī vaccena pīḷitā ekikā ohīyitvā² pacchā agamāsi, manussā tam
bhikkhunim passitvā dūsesum. Atha kho sā bhikkhunī yena tā bhikkhuniyo
tenupasaṅkami. Bhikkhuniyo tam bhikkhunim etadavocum “kissa tvaṃ ayye
ekikā ohīnā, kaccisi appadhamsitā”ti. Padhamsitāmi ayyeti. Yā tā
bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi
nāma bhikkhunī ekā gaṇamhā ohīyissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave
bhikkhunī ekā gaṇamhā ohīyatī³. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho
Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhunī ekā gaṇamhā
ohīyissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana
bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1. Vipavasitī (Ka)

2. Ohiyitvā (Ka)

3. Ohiyīti (Ka)

691. “Yā pana bhikkhunī ekā vā gāmantaram gaccheyya, ekā vā nadīpāram gaccheyya, ekā vā rattim vippavaseyya, ekā vā gaṇamhā ohīyeyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikam dhammam āpannā nissāraṇīyam saṅghādisesan”ti.

692. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ekā vā gāmantaram gaccheyyāti parikkhittassa gāmassa parikkhepaṃ paṭhamam pādam atikkāmentiyā āpatti thullaccayassa. Dutiyam pādam atikkāmentiyā āpatti saṅghādisesassa.

Aparikkhittassa gāmassa upacāram paṭhamam pādam atikkāmentiyā āpatti thullaccayassa. Dutiyam pādam atikkāmentiyā āpatti saṅghādisesassa.

Ekā vā nadīpāram gaccheyyāti nadī nāma timaṇḍalam paṭicchādetvā yattha katthaci uttarantiyā bhikkhuniyā antaravāsako temiyati. Paṭhamam pādam uttarantiyā āpatti thullaccayassa. Dutiyam pādam uttarantiyā āpatti saṅghādisesassa.

Ekā vā rattim vippavaseyyāti saha aruṇuggamanā dutiyikāya bhikkhuniyā hatthapāsam vijahantiyā āpatti thullaccayassa. Vijahite āpatti saṅghādisesassa.

Ekā vā gaṇamhā ohīyeyyāti agāmake araṇṇe dutiyikāya bhikkhuniyā dassanūpacāram vā savanūpacāram vā vijahantiyā āpatti thullaccayassa. Vijahite āpatti saṅghādisesassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṅghamhā nissāriyati.

Saṅghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṅghādisesoti.

693. Anāpatti dutiyikā bhikkhunī pakkantā vā hoti vibbhantā vā kālaṅkatā vā pakkhasaṅkantā vā, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasamghādisesasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Catutthasaṅghādisesasikkhāpada

694. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattھیyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī bhaṇḍanakārikā hoti kalahakārikā vivādakārikā bhassakārikā saṅghe adhikaraṇakārikā, Thullanandā bhikkhunī tassā kamme karīyamāne paṭikkosati. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī gāmakam agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho bhikkhunisaṅgho “Thullanandā bhikkhunī pakkantā”ti Caṇḍakālīm bhikkhunīm āpattiyā adassane¹ ukkhipi. Thullanandā bhikkhunī gāmake taṃ karaṇīyaṃ tīretvā punadeva Sāvattھیṃ paccāgacchi. Caṇḍakālī bhikkhunī Thullanandāya bhikkhuniyā āgacchantiyā neva āsanam paññapesi, na pādodakam pādapīṭham pādakaṭhalikam upanikkhipi, na paccuggantvā pattacīvaram paṭiggahesi, na pānīyena āpucchi. Thullanandā bhikkhunī Caṇḍakālīm bhikkhunīm etadavoca “kissa tvaṃ ayye mayi āgacchantiyā neva āsanam paññapesi, na pādodakam pādapīṭham pādakaṭhalikam upanikkhipi, na paccuggantvā pattacīvaram paṭiggahesi, na pānīyena āpucchī”ti. Evaṃ hetam ayye hoti, yathā taṃ anāthāyāti. Kissa pana tvaṃ ayye anāthāti. Imā maṃ ayye bhikkhuniyo “ayam anāthā appaññātā, natthi imissā kāci paṭivattā”ti āpattiyā adassane¹ ukkhipimsūti.

Thullanandā bhikkhunī “bālā etā abyattā etā neva jānanti kammaṃ vā kammadosam vā kammavipattim vā kammampattiṃ vā, mayam kho jānāma kammampi kammadosampi kammavipattimpi kammampattimpi, mayam kho akataṃ vā kammaṃ kāreyyāma, kataṃ vā kammaṃ kopeyyāmā”ti lahum lahum bhikkhunisaṅgham sannipātetvā Caṇḍakālīm bhikkhunīm osāresi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā samaggena saṅghena ukkhittam bhikkhunīm dhammena vinayena Satthusāsanena anapaloketvā kārakasaṅgham anaññāya gaṇassa chandam osāressati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samaggena saṅghena ukkhittam bhikkhunīm dhammena vinayena Satthusāsanena anapaloketvā kārakasaṅgham anaññāya gaṇassa chandam osāretīti².

1. Adassanena (Ka)

2. Osāresīti (Ka)

saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samaggena saṃghena ukkhittaṃ bhikkhunim dhammena vinayena Satthusāsanena anapaloketvā kārakasaṃghaṃ anaññāya gaṇassa chandaṃ osāressati. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

695. “Yā pana bhikkhunī samaggena saṃghena ukkhittaṃ bhikkhunim dhammena vinayena Satthusāsanena anapaloketvā kārakasaṃghaṃ anaññāya gaṇassa chandaṃ osāreyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesaṃ”ti.

696. Yā panāti yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Samaggo nāma **saṃgho** samānasaṃvāsako samānasīmāyaṃ ṭhito.

Ukkhittā nāma āpattiyā adassane vā appaṭikamme vā appaṭinissagge vā¹ ukkhittā.

Dhammena vinayenāti yena dhammena yena vinayena.

Satthusāsanenāti Jinasāsanena Buddhasāsanena.

Anapaloketvā kārakasaṃghanti kammakārakasaṃghaṃ anāpucchā.

Anaññāya gaṇassa chandanti gaṇassa chandaṃ ajānitvā.

“Osāressāmī”ti gaṇaṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi thullaccayā. Kammavācāpariyosāne āpatti saṃghādisesassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṃghamhā nissārīyati.

Saṃghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

1. Adassanena vā appaṭikammena vā appaṭinissaggena vā (Ka), adassane vā appaṭikamme vā pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge vā (?)

697. Dhammakamme dhammakammasaññā osāreti, āpatti saṃghādisesassa. Dhammakamme vematikā osāreti, āpatti saṃghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasaññā osāreti, āpatti saṃghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

698. Anāpatti kammakāraḥkaṃsaṃghaṃ apaloketvā osāreti, gaṇassa chandaṃ jānitvā osāreti, vatte vattantiṃ osāreti, asante kammakāraḥkaṃsaṃghe osāreti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasaṃghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

5. Pañcamasaṃghādisesasikkhāpada

699. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyāṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhunī abhirūpā hoti dassanīyā pāsādikā. Manussā bhattagge Sundarīnandaṃ bhikkhuniṃ passitvā avassutā avassutāya Sundarīnandāya bhikkhuniyā aggamaggāni bhojanāni denti. Sundarīnandā bhikkhunī yāvadatthaṃ bhuñjati, aññā bhikkhuniyo na cittarūpaṃ labhanti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Sundarīnandā avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādissati bhuñjissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādati bhuñjatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādissati bhuñjissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

700. “**Yā pana bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesaṃ**”ti.

701. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Avassutā nāma sārattā apekkhavatī paṭibaddhacittā.

Avassuto nāma sāratto apekkhavā paṭibaddhacitto.

Purisapuggalo nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo sārājjitum.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni udakadantaponam ṭhapetvā avasesam khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsam.

“**Khādissāmi bhuñjissāmi**”ti paṭiggaṇhāti, āpatti thullaccayassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti saṃghādisesassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṃghamhā nissārīyati.

Saṃghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

Udakadantaponam paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ekato-avassute “**khādissāmi bhuñjissāmi**”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

702. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti thullaccayassa. Udakadantaponam paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ubhato-avassute yakkhassa vā petassa vā paṇḍakassa vā tiracchānagatamanussaviggahassa vā hatthato “**khādissāmi bhuñjissāmi**”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre

ajjhohāre āpatti thullaccayassa. Udakadantaponam̃ paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ekato avassute “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Udakadantaponam̃ paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

703. Anāpatti ubhato-anavassutā honti, “anavassuto”ti jānantī paṭiggaṇhāti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasaṃghādisesasikkhāpadam̃ niṭṭhitam̃.

6. Chaṭṭhasaṃghādisesasikkhāpada

704. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam̃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhunī abhirūpā hoti dassanīyā pāsādikā, manussā bhattagge Sundarīnandam̃ bhikkhunim̃ passivā avassutā Sundarīnandāya bhikkhuniyā aggamaggāni bhojanāni denti, Sundarīnandā bhikkhunī kukkuccāyantī na paṭiggaṇhāti. Anantarikā bhikkhunī Sundarīnandam̃ bhikkhunim̃ etadavoca “kissa tvam̃ ayye na paṭiggaṇhāsī”ti. Avassutā ayyeti. Tvam̃ pana ayye avassutāti. Nāham̃ ayye avassutāti. Kim̃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvam̃ anavassutā, iṅgha ayye yam̃ te eso purisapuggalo deti khādanīyam̃ vā bhojanīyam̃ vā, tam̃ tvam̃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vāti.

Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̃ hi nāma bhikkhunī evam̃ vakkhati ‘kim̃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvam̃ anavassutā, iṅgha ayye yam̃ te eso purisapuggalo deti khādanīyam̃ vā bhojanīyam̃ vā, tam̃ tvam̃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā’ti” -pa-. Saccam̃ kira bhikkhave bhikkhunī evam̃ vadeti “kim̃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvam̃ anavassutā, iṅgha ayye yam̃ te eso purisapuggalo deti khādanīyam̃ vā bhojanīyam̃ vā, tam̃ tvam̃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā”ti. Saccam̃ Bhagavāti.

vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī evaṃ vakkhati “kiṃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṃ anavassutā, iṅgha ayye yaṃ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā”ti. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

705. “Yā pana bhikkhunī evaṃ vadeyya ‘kiṃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṃ anavassutā, iṅgha ayye yaṃ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā’ti, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṅghādisesaṃ”ti.

706. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Evaṃ vadeyyāti “kiṃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṃ anavassutā, iṅgha ayye yaṃ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā”ti uyyojeti āpatti dukkaṭassa. Tassā vacanena “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti thullaccayassa. Bhojanapariyosāne āpatti saṅghādisesassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṅghamhā nissāriyati.

Saṅghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṅghādisesoti.

Udakadantaponam “paṭiggaṇhā”ti uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Tassā vacanena “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

707. Ekato avassute yakkhassa vā petassa vā paṇḍakassa vā tīracchānagatamanussaviggahassa vā hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā “khāda vā bhuñja vā”ti uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Tassā vacanena “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Bhojanapariyosāne āpatti thullaccayassa. Udakadantaponam “paṭiggaṇhā”ti uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Tassā vacanena “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

708. Anāpatti “anavassuto”ti jānantī uyyojeti, “kupitā na paṭiggaṇhātī”ti uyyojeti, “kulānuddayatāya na paṭiggaṇhātī”ti uyyojeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasaṃghādisesasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Sattamasāṃghādisesasikkhāpada

709. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattīyaṃ viharati Jetavane Anāthapaṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī bhikkhunīhi saddhiṃ bhaṇḍitvā kupitā anattamanā evaṃ vadeti “Buddham paccācikkhāmi, dhammam paccācikkhāmi, saṃgham paccācikkhāmi, sikkham paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇīyo yā samaṇīyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇīyo lajjīniyo kukkucikā sikkhākāmā, tāsāham santike brahmacariyaṃ carissāmi”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Caṇḍakālī¹ kupitā anattamanā evaṃ vakkhati Buddham paccācikkhāmi -pa- sikkham paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇīyo yā samaṇīyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇīyo lajjīniyo kukkucikā sikkhākāmā, tāsāham santike brahmacariyaṃ carissāmi”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vadeti “Buddham paccācikkhāmi -pa- sikkham paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇīyo yā samaṇīyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇīyo lajjīniyo

1. Caṇḍakālī bhikkhunī (Ka)

kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmi”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vakkhati “Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhā- mi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmi”ti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhunīyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

710. “Yā pana bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vadeyya ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi, dhammaṃ paccācikkhāmi, saṅghaṃ paccācikkhāmi, sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmi’ti. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘māyye kupitā anattamanā evaṃ avaca Buddhaṃ paccācikkhāmi, dhammaṃ paccācikkhāmi, saṅghaṃ paccācikkhāmi, sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmiti, abhiraṃ māyye svākkhāto dhammo, cara brahmacariyaṃ sammā dukkhassa antakiriyaṃ’ti, evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṃ samanubhāsitaṃ tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsīyamānā taṃ paṭinissajjeyya, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṅghādisesaṃ”ti.

711. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Kupitā anattamanāti anabhiraddhā āhatacittā khilajātā.

Evaṃ vadeyyāti “Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmi”ti.

Sā bhikkhunīti yā sā evaṃvādinī bhikkhunī. **Bhikkhunī**hīti aññāhi bhikkhunīhi.

Yā passanti, yā suṇanti, tāhi vattabbā “māyye kupitā anattamanā evaṃ avaca ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī’ti, abhiraṃāyye, svākkhāto dhammo, cara brahmacariyaṃ sammā dukkhassa antakiriyaṃ”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “māyye kupitā anattamanā evaṃ avaca ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī’ti. Abhiraṃāyye, svākkhāto dhammo, cara brahmacariyaṃ sammā dukkhassa antakiriyaṃ”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsitaṃ, evaṃ pana bhikkhave samanubhāsitaṃ, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho ñāpetabbo—

712. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vadeti ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi, dhammaṃ paccācikkhāmi, saṃghaṃ paccācikkhāmi, sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī’ti, sā taṃ vatthuaṃ na paṭinissajjati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuniṃ samanubhāseyya tassa vatthussa paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vadeti ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ

carissāmi'ti, sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuniṃ samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanā tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṃghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṭinissaggāya, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi'ti.

Ñattiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti saṃghādisesassa. Saṃghādisesaṃ ajjhāpajjantiyā ñattiyā dukkaṭaṃ dvīhi kammavācāhi thullaccayā paṭippassambhanti.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Yāvatatiyakanti yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya āpajjati, na saha vatthujjhācārā.

Nissaraṇīyanti saṃghamhā nissāriyati.

Saṃghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

713. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṃghādisesassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti saṃghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṃghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

714. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasāṃghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

8. Atthamasarṅghādisesasikkhāpada

715. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evam vadeti “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo dosagāminiyo ca bhikkhuniyo mohagāminiyo ca bhikkhuniyo bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Caṇḍakālī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evam vakkhati ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evam vadeti “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evam vakkhati “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

716. “Yā pana bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evam vadeyya ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo dosagāminiyo ca bhikkhuniyo mohagāminiyo ca bhikkhuniyo bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘māyye kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evam avaca chandagāminiyo ca bhikkhuniyo dosagāminiyo ca bhikkhuniyo mohagāminiyo ca bhikkhuniyo bhayagāminiyo ca bhikkhuniyoti, ayyā kho chandāpi gaccheyya, dosāpi gaccheyya, mohāpi gaccheyya, bhayāpi gaccheyyā’ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyam samanubhāsitaḍḍā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsīyamānā tam paṭinissajjeyya, iccetam kusalam, no ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakam dhammam āpannā nissāraṇīyam sarṅghādisesan”ti.

717. **Yā panati** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Kismiñcideva adhikaraṇeti adhikaraṇaṃ nāma cattāri adhikaraṇāni vivādādhikaraṇaṃ anuvādādhikaraṇaṃ āpattādhikaraṇaṃ kiccādhikaraṇaṃ.

Paccākatā nāma parājitā vuccati.

Kupitā anattamanāti anabhiraddhā āhatacittā khilajātā.

Evaṃ vadeyyāti “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti.

Sā bhikkhunīti yā sā evaṃvādinī bhikkhunī.

Bhikkhunīhīti aññāhi bhikkhunīhi.

Yā passanti, yā suṇanti, tāhi vattabbā “māyye kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ avaca ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, ayyā kho chandāpi gaccheyya -pa- bhayāpi gaccheyyā”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “māyye kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ avaca ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, ayyā kho chandāpi gaccheyya -pa- bhayāpi gaccheyyā”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsitaḍḍhā, evañca pana bhikkhave samanubhāsitaḍḍhā, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho ñāpetabbo—

718. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ vadeti ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, sā taṃ vatthum na paṭinissajjati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāseyya tassa vatthussa paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ vadeti ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhunim̐ samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanā tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṅghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṭinissaggāya, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Ñattiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti saṅghādisesassa. Saṅghādisesaṃ ajjhāpajjantiyā ñattiyā dukkaṭaṃ dvīhi kammavācāhi thullaccayā paṭippassambhanti.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Yāvatatiyakanti yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya āpajjati, na saha vatthujjhācārā.

Nissaraṇīyanti saṅghamhā nissārīyati.

Saṅghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṅghādisesoti.

719. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

720. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasaṅghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam̐.

9. Navamasarṅghādisesasikkhāpada

721. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā antevāsikā bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharissanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharissanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

722. “**Bhikkhuniyo paneva saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi evamassu vacanīyā ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, vivicathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’**ti. Evañca tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyym, tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi yāvattiyam samanubhāsittabbā tassa paṭinissaggāya, yāvattiyāñce samanubhāsīyamānā taṃ paṭinissajjeyym, iccetaṃ kusalam, no ce paṭinissajjeyym, imāpi bhikkhuniyo yāvattiyakam dhammam āpannā nissaraṇīyam sarṅghādisesan”ti.

723. **Bhikkhuniyo panevāti upasampannāyo vuccanti.**

Saṃsaṭṭhā viharantīti saṃsaṭṭhā nāma ananulomikena kāyikavācasikena saṃsaṭṭhā viharanti.

Pāpācārāti pāpakena ācārena samannāgatā.

Pāpasaddāti pāpakena kittisaddena abbhuggatā.

Pāpasilokāti pāpakena micchājīvena jīvitam kappenti.

Bhikkhunisaṃghassa vihesikāti aññamaññissā kamme karīyamāne paṭikkosanti.

Aññamaññissā vajjappaṭicchādikāti aññamaññam vajjam paṭicchādentī.

Tā bhikkhuniyoti yā tā saṃsaṭṭhā bhikkhuniyo.

Bhikkhunīhīti aññāhi bhikkhunīhi.

Yā passanti, yā suṇanti, tāhi vattabbā “bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnam saṃgho vaṇṇeti”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjanti, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjanti, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Tā bhikkhuniyo saṃghamaññampi ākaḍḍhitvā vattabbā “bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnam saṃgho vaṇṇeti”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjanti, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjanti, āpatti dukkaṭassa. Tā bhikkhuniyo samanubhāsitaṭṭhā, evaṃca pana bhikkhave samanubhāsitaṭṭhā, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho ñāpetabbo—

724. “Suṇātu me ayye saṃgho, itthannāmā ca itthannāmā ca bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā tam vatthum na paṭinissajjanti, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃca itthannāmaṃca bhikkhuniyo samanubhāseyya tassa vatthussa paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṃgho, itthannāmā ca itthannāmā ca bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā tam vatthum na paṭinissajjanti,

saṅgho itthannāmañca itthannāmañca bhikkhuniyo samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya ca itthannāmāya ca bhikkhunīnaṃ samanubhāsanā tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṅhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyaṃpi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyaṃpi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṅghena itthannāmā ca itthannāmā ca bhikkhuniyo tassa vatthussa paṭinissaggāya, khamati saṅghassa, tasmā tuṅhī, evametam dhārayāmi”ti.

Ñattiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti saṅghādisesassa. Saṅghādisesaṃ ajjhāpajjantīnaṃ ñattiyā dukkaṭaṃ dvīhi kammavācāti thullaccayā paṭippassambhanti, dve tisso ekato samanubhāsitaḃbā, tatuttari na samanubhāsitaḃbā.

Imāpi bhikkhuniyoti purimāyo upādāya vuccanti.

Yāvatatiyakanti yāvaratiyaṃ samanubhāsanāya āpajjanti, na saha vatthujjhācārā.

Nissāraṇīyanti saṅghamhā nissāriyati.

Saṅghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṅghādisesoti.

725. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjanti, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjanti, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjanti, āpatti saṅghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

726. Anāpatti asamanubhāsantīnaṃ paṭinissajjantīnaṃ ummattikānaṃ ādikammikānanti.

Navamasāṅghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

10. Dasamasamghādisesasikkhāpada

727. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattھیyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī samghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vadeti “saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi samghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā samgho na kiñci āha, tumhaññeva¹ samgho uññāya paribhavana akkhantiyā vebhassiyā² dubbalyā evamāha ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ samgho vaṇṇeti’ti”. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā samghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vakkhati ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi samghe aññāpi bhikkhuniyo -pa- viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ samgho vaṇṇeti’ti” -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vadeti “saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharattha, santi samghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā samgho na kiñci āha, tumhaññeva samgho uññāya paribhavana akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ samgho vaṇṇeti’ti”. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vakkhati “saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi samghe aññāpi bhikkhuniyo -pa- viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ samgho vaṇṇeti’ti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1. Tumheyyeva (Syā)

2. Vebhassā (Sī, Syā)

728. “Yā pana bhikkhunī evaṃ vadeyya ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṃgho na kiñci āha, tumhaññeva saṃgho uññāya paribhavana akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘mā ayye evaṃ avaca saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā, aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṃgho na kiñci āha, tumhaññeva saṃgho uññāya paribhavana akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṃ samanubhāsītā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsīyamānā taṃ paṭinissajjeyya, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakāṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesaṃ”ti.

729. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Evaṃ vadeyyāti “saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṃgho na kiñci āha”.

Tumhaññeva saṃgho uññāyāti avaññāya.

Paribhavanāti pāribhabyatā.

Akkhantiyāti kopena.

Vebhassiyāti vibhassikatā¹.

Dubbalyāti apakkhatā.

Evamāha “bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti”ti.

Sā bhikkhunīti yā sā evaṃvādinī bhikkhunī.

Bhikkhunīhīti aññāhi bhikkhunīhi.

Yā passanti, yā suṇanti, tāhi vattabbā “māyye evaṃ avaca ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo -pa- viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti”. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “māyye evaṃ avaca ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo -pa- viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti”. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsitabbā, evaṃca pana bhikkhave samanubhāsitabbā, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho nāpetabbo—

730. Suṇātu me ayye saṃgho, ayam itthannāmā bhikkhunī saṃghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vadeti ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṃgho na kiñci āha, tumhaññeva saṃgho uññāya paribhavana akkhandiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti’. Sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāseyya tassa vatthussa paṭinissaggāya, esā ñatti.

1. Vibhassikatāya (Sī)

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī saṅghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vadeti ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṅghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṅghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṅgho na kiñci āha, tumhaññeva saṅgho uññāya paribhavena akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṅghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṅgho vaṇṇeti’ti’. Sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhuniṃ samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanaṃ tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṅhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṅghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṭinissaggāya khamati saṅghassa, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmi’ti.

Ñattiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti saṅghādisesassa. Saṅghādisesaṃ ajjhāpajjantiyā ñattiyā dukkaṭaṃ dvīhi kammavācāhi thullaccayā paṭippassambhanti.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Yāvattiyakanti yāvattiyāṃ samanubhāsanaṃ āpajjati, na saha vatthujjhācārā.

Nissāraṇīyanti saṅghamhā nissāriyati.

Saṅghādisesoti saṅghova tassā āpattiyā mānattaṃ deti mūlāya paṭikassati abbheta, na sambahulā, na ekā bhikkhunī, tena vuccati “saṅghādiseso”ti. Tasseva āpattinikāyassa nāmakammaṃ adhivacanaṃ, tenapi vuccati “saṅghādiseso”ti.

731. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.
Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme
adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

732. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya
ādikammikāyāti.

Dasamasāṅghādisesasikkhāpadam niṭṭhitam.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo sattarasa saṅghādisesā dhammā nava
paṭhamāpattikā aṭṭha yāvatatiyakā, yesam bhikkhunī aññataram vā
aññataram vā āpajjati, tāya bhikkhuniyā ubhatosaṅghe pakkhamānattam
caritabbam. Ciṅṇamānattā bhikkhunī yattha siyā vīsatiḅaṇo
bhikkhunisaṅgho, tattha (sā bhikkhunī) abbhettabbā. Ekāyapi ce ūno
vīsatiḅaṇo bhikkhunisaṅgho tam bhikkhunim abbheyya, sā ca bhikkhunī
anabbhitā, tā ca bhikkhuniyo gārayhā, ayam tattha sāmīci.

Tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi
kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā,
parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṅhī, evametam dhārayāmīti.

Sattarasakam niṭṭhitam.

Bhikkhunivibhaṅge

Saṅghādisesakaṇḍam niṭṭhitam.

3. Nissaggiyakanda

1. Pattavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

Ime kho panāyyāyo tiṃsa nissaggiyā pācittiyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

733. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattihyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo bahū patte sannicayaṃ karonti. Manussā vihāracārikāṃ āhiṇḍantā passivā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo bahū patte sannicayaṃ karissanti, pattavāṇijjaṃ vā bhikkhuniyo karissanti, āmattikāpaṇaṃ vā pasāressanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo pattasannicayaṃ karissanti”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo pattasannicayaṃ karontīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo pattasannicayaṃ karissanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

734. “Yā pana bhikkhunī pattasannicayaṃ kareyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

735. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Patto nāma dve pattā ayopatto mattikāpatto. Tayo pattassa vaṇṇā ukkaṭṭho patto majjhimo patto omako patto. **Ukkaṭṭho** nāma **patto** aḍḍhāḷhakodanaṃ gaṇhāti catubhāgaṃ khādanaṃ tadupiyaṃ byañjanaṃ. **Majjhimo** nāma **patto** nāḷikodanaṃ gaṇhāti catubhāgaṃ khādanaṃ tadupiyaṃ byañjanaṃ. **Omako** nāma **patto** patthodanaṃ gaṇhāti catubhāgaṃ khādanaṃ tadupiyaṃ byañjanaṃ. Tato ukkaṭṭho apatto omako apatto.

Sannicayaṃ kareyyāti anadhiṭṭhito avikappito.

Nissaggiyo hotīti saha aruṇuggamanā nissaggiyo hoti. Nissajjitabbo saṅghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbo, tāya bhikkhuniyā saṅgham upasaṅkamtivā ekamsam uttarāsaṅgam karitvā vuḍḍhānam bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassa vacanīyo “ayaṃ me ayye patto rattātikkanto nissaggiyo, imāham saṅghassa nissajjāmī”ti, nissajjitvā āpatti desetabbā, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya āpatti paṭiggahetabbā, nissaṭṭhapatto dātabbo—

“Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ patto itthannāmāya bhikkhuniyā nissaggiyo saṅghassa nissaṭṭho, yadi saṅghassa pattakallam, saṅgho imam pattam itthannāmāya bhikkhuniyā dadeyyā”ti.

Tāya bhikkhuniyā sambahulā bhikkhuniyo upasaṅkamtivā ekamsam uttarāsaṅgam karitvā vuḍḍhānam bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassu vacanīyā “ayaṃ me ayyāyo patto rattātikkanto nissaggiyo, imāham ayyānam nissajjāmī”ti, nissajjitvā āpatti desetabbā, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya āpatti paṭiggahetabbā, nissaṭṭhapatto dātabbo—

“Suṇantu me ayyāyo, ayaṃ patto itthannāmāya bhikkhuniyā nissaggiyo ayyānam nissaṭṭho, yadi ayyānam pattakallam, ayyāyo imam pattam itthannāmāya bhikkhuniyā dadeyyun”ti.

Tāya bhikkhuniyā ekam bhikkhunim upasaṅkamtivā ekamsam uttarāsaṅgam karitvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim pagahetvā evamassa vacanīyā “ayaṃ me ayye patto rattātikkanto nissaggiyo, imāham ayyāya nissajjāmī”ti, nissajjitvā āpatti desetabbā, tāya bhikkhuniyā āpatti paṭiggahetabbā, nissaṭṭhapatto dātabbo “imam pattam ayyāya dammī”ti.

736. Rattātikkante atikkantasaññā, nissaggiyam pācittiyam. Rattātikkante vematikā, nissaggiyam pācittiyam. Rattātikkante anatikkantasaññā, nissaggiyam pācittiyam. Anadhiṭṭhite adhiṭṭhitasaññā, nissaggiyam pācittiyam. Avikappite vikappitasaññā, nissaggiyam pācittiyam.

avissajjite vissajjitasaññā, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Anaṭṭhe naṭṭhasaññā. Avinaṭṭhe vinaṭṭhasaññā. Abhinne bhinnasaññā. Avilutte viluttasaññā, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.

Nissaggiyaṃ pattam anissajjivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa. Rattānatikkante atikkantasaññā, āpatti dukkaṭassa. Rattānatikkante vematikā, āpatti dukkaṭassa. Rattānatikkante anatikkantasaññā, anāpatti.

737. Anāpatti anto aruṇe adhiṭṭheti vikappeti vissajjeti nassati vinassati bhijjati acchinditvā gaṇhanti vissāsaṃ gaṇhanti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo nissatṭhapattam na denti. Bhagavato etamattham ārocesuṃ. Na bhikkhave nissatṭhapatto na dātabbo, yā na dadeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Pattavagga 2. Dutiyasikkhāpada

738. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo gāmakāvāse vassamvutṭhā¹ Sāvattim agamaṃsu vattasampannā iriyāpathasampannā duccoḷā lūkhacīvarā. Upāsakā tā bhikkhuniyo passivā “imā bhikkhuniyo vattasampannā iriyāpathasampannā duccoḷā lūkhacīvarā, imā bhikkhuniyo acchinnā bhavissanti”ti bhikkhunisaṃghassa akālacīvaram adamsu. Thullanandā bhikkhunī “amhākaṃ kathinaṃ atthataṃ kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpesi. Upāsakā tā bhikkhuniyo passivā etadavocuṃ “apayyāhi cīvaram laddhan”ti. Na mayaṃ āvuso cīvaram labhāma, ayyā Thullanandā “amhākaṃ kathinaṃ atthataṃ kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpesīti. Upāsakā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā akālacīvaram ‘kālacīvaran’ti adhiṭṭhahitvā bhājāpessatī”ti.

1. Vassamvutṭhā (Sī, Syā)

Assosum̄ kho bhikkhuniyo tesaṃ upāsakānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā akālacīvaraṃ ‘kālacīvaraṃ’ti adhiṭṭhahitvā bhājāpessatī”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum̄. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum̄ -pa-. Saccam̄ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī akālacīvaraṃ “kālacīvaraṃ”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpetitī¹. Saccam̄ Bhagavāti. Vigarahi “Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī akālacīvaraṃ “kālacīvaraṃ”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpessati. Netam̄ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam̄ sikkhāpadaṃ uddisantu—

739. “Yā pana bhikkhunī akālacīvaraṃ ‘kālacīvaraṃ’ti adhiṭṭhahitvā bhājāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

740. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim̄ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Akālacīvaraṃ nāma anattate kathine ekādasamāse uppannaṃ, atthate kathine sattamāse uppannaṃ, kālepi ādissa dinnam̄, etaṃ akālacīvaraṃ nāma.

Akālacīvaraṃ “kālacīvaraṃ”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpeti, payoge dukkaṭam̄. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye akālacīvaraṃ ‘kālacīvaraṃ’ti adhiṭṭhahitvā bhājāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

741. Akālacīvare akālacīvarasaññā “kālacīvaraṃ”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Akālacīvare vematikā “kālacīvaraṃ”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpeti, āpatti dukkaṭassa. Akālacīvare kālacīvarasaññā “kālacīvaraṃ”ti adhiṭṭhahitvā

1. Bhājāpesīti (Ka)

bhājāpeti, anāpatti. Kālacīvare akālacīvarasaññā, āpatti dukkaṭassa. Kālacīvare vematikā, āpatti dukkaṭassa. Kālacīvare kālacīvarasaññā, anāpatti.

742. Anāpatti akālacīvaram kālacīvarasaññā bhājāpeti, kālacīvaram kālacīvarasaññā bhājāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Pattavagga 3. Tatiyasikkhāpada

743. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī aññatarāya bhikkhuniyā saddhim cīvaram parivattetvā paribhuñji. Atha kho sā bhikkhunī tam cīvaram saṅgharivā¹ nikkhipi. Thullanandā bhikkhunī tam bhikkhunim etadavoca “yam te ayye mayā saddhim cīvaram parivattitam, kham tam cīvaran”ti. Atha kho sā bhikkhunī tam cīvaram nīharivā Thullanandāya bhikkhuniyā dassesi. Thullanandā bhikkhunī tam bhikkhunim etadavoca “handāyye tuyham cīvaram, āhara me’tam cīvaram, yam tuyham tuyhamevetam, yam mayham mayhamevetam, āhara me’tam, sakam paccāharā”ti acchindi. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnam etamattham ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā bhikkhuniyā saddhim cīvaram parivattetvā acchindissatī”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnam etamattham ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā saddhim cīvaram parivattetvā acchindatīti². Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā saddhim cīvaram parivattetvā acchindissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1. Saṅgharivā (Ka)

2. Acchindīti (Ka)

744. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā saddhim cīvaram parivattetvā sā pacchā evam vadeyya ‘handāyye tuyham cīvaram, āhara me’tam cīvaram, yam tuyham tuyhamevetam, yam mayham mayhamevetam, āhara me’tam, sakam paccāharā”ti acchindeyya vā acchindāpeyya vā, nissaggiyam pācittiyam”ti.

745. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyā saddhinti aññāya bhikkhuniyā saddhim.

Cīvaram nāma channam cīvarānam aññataram cīvaram vikappanupagam pacchimam.

Parivattetvāti parittena vā vipulam, vipulena vā parittam.

Acchindeyyāti sayam acchindati, nissaggiyam pācittiyam.

Acchindāpeyyāti aññam āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Sakim āṇattā bahukampi acchindati, nissaggiyam hoti. Nissajjitabbam saṅghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañcā pana bhikkhave nissajjitabbam -pa- “idam me ayye cīvaram bhikkhuniyā saddhim parivattetvā acchinnaṃ nissaggiyam, imāham saṅghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

746. Upasampannāya upasampannasaññā cīvaram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, nissaggiyam pācittiyam. Upasampannāya vematikā cīvaram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, nissaggiyam pācittiyam. Upasampannāya anupasampannasaññā cīvaram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, nissaggiyam pācittiyam.

Aññam parikkhāram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya saddhim cīvaram vā aññam vā parikkhāram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

747. Anāpatti sā vā deti, tassā vā vissasantī gaṇhāti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Pattavagga 4. Catutthasikkhāpada

748. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattھیyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī gilānā hoti. Atha kho aññataro upāsako yena Thullanandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “kiṃ te ayye aphāsu, kiṃ āharīyatū”ti. Sappinā me āvuso atthoti. Atha kho so upāsako aññatarassa āpaṇikassa gharā kahāpaṇassa sappiṃ āharitvā Thullanandāya bhikkhuniyā adāsi. Thullanandā bhikkhunī evamāha “na me āvuso sappinā attho, telena me attho”ti. Atha kho so upāsako yena so āpaṇiko tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṃ āpaṇikaṃ etadavoca “na kirāyyo ayyāya sappinā attho, telena attho, handa te sappiṃ, telam me dehī”ti. Sace mayam ayyo vikkītaṃ bhaṇḍaṃ puna ādiyissāma¹, kadā amhākaṃ bhaṇḍaṃ vikkīyissati², sappissa kayena sappi haṭaṃ, telassa kayam āhara, telam harissasīti. Atha kho so upāsako ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpessati”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa upāsakassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti -pa-. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpetīti³. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

749. “Yā pana bhikkhunī aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

750. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

1. Āharissāma (Ka)

2. Vikkīyissati (?)

3. Viññāpesīti (Ka)

Aññaṃ viññāpetvāti yaṃ kiñci viññāpetvā.

Aññaṃ viññāpeyyāti taṃ ṭhapetvā aññaṃ viññāpeti, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmīti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammī”ti.

751. Aññe aññasaññā aññaṃ viññāpeti nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññe vematikā aññaṃ viññāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññe anaññasaññā aññaṃ viññāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.

Anaññe aññasaññā anaññaṃ viññāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anaññe vematikā anaññaṃ viññāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anaññe anaññasaññā, anāpatti.

752. Anāpatti taññeva¹ viññāpeti, aññañca viññāpeti, ānisaṃsaṃ dassetvā viññāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 5. Pañcamasikkhāpada

753. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī gilānā hoti. Atha kho aññataro upāsako yena Thullanandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “kacci ayye khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Na me āvuso khamanīyaṃ, na yāpanīyanti. Amukassa ayye āpaṇikassa ghare kahāpaṇaṃ nikkhipissāmi, tato yaṃ iccheyyāsi, taṃ āharāpeyyāsīti. Thullanandā bhikkhunī aññataraṃ sikkhamānaṃ āṇāpesi “gaccha sikkhamāne amukassa āpaṇikassa gharā kahāpaṇassa telaṃ āharā”ti. Atha kho sā sikkhamānā tassa āpaṇikassa gharā kahāpaṇassa

1. Tañceva (Syā)

telaṃ āharitvā Thullanandāya bhikkhuniyā adāsi. Thullanandā bhikkhunī evamāha “na me sikkhamāne telena attho, sappinā me attho”ti. Atha kho sā sikkhamānā yena so āpaṇiko tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā taṃ āpaṇikaṃ etadavoca “na kira āvuso ayyāya telena attho, sappinā attho, handa te telaṃ, sappiṃ me dehī”ti. Sace mayaṃ ayye vikkītaṃ bhaṇḍaṃ puna ādiyissāma, kadā amhākaṃ bhaṇḍaṃ vikkāyissati, telassa kayena telaṃ haṭaṃ, sappissa kayāṃ āhara, sappiṃ harissasīti. Atha kho sā sikkhamānā rodantī aṭṭhāsi. Bhikkhuniyo taṃ sikkhamānaṃ etadavocum “kissa tvaṃ sikkhamāne rodasī”ti. Atha kho sā sikkhamānā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpessatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpetī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

754. “Yā pana bhikkhunī aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

755. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññaṃ cetāpetvāti yaṃ kiñci cetāpetvā.

Aññaṃ cetāpeyyāti taṃ ṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ. “Idaṃ me ayye aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpitam nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

1. Cetāpesīti (Ka)

756. Aññe aññasaññā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññe vematikā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññe anaññasaññā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam.

Anaññe aññasaññā anaññam cetāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anaññe vematikā anaññam cetāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anaññe anaññasaññā anāpatti.

757. Anāpatti taññeva¹ cetāpeti, aññañca cetāpeti, ānisaṃsam dassetvā cetāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Pattavagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

758. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena upāsakā bhikkhunisaṃghassa cīvaratthāya chandakam saṅgharivā aññatarassa pāvārikassa ghare parikkhāram nikkhipitvā bhikkhuniyo upasaṅkamtivā etadavocum “amukassa ayye pāvārikassa ghare cīvaratthāya parikkhāro nikkhitto, tato cīvaram āharāpetvā bhājethā”ti. Bhikkhuniyo tena parikkhārena bhesajjam cetāpetvā paribhuñjimsu. Upāsakā jānitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṅghikena aññam cetāpessantī”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam upāsakānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṅghikena aññam cetāpessantī”ti -pa- Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṅghikena aññam cetāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo

1. Tañceva (Syā)

aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṅghikena aññam cetāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

759. “**Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṅghikena aññam cetāpeyya, nissaggiyam pācittiyam**”ti.

760. **Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa-** ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Saṅghikenāti saṅghassa, na gaṇassa, na ekabhikkhuniyā.

Aññam cetāpeyyāti yamatthāya dinnam, tam ṭhapetvā aññam cetāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena nissaggiyam hoti. Nissajjitabbam saṅghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbam -pa- “idam me ayye aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṅghikena aññam cetāpitam nissaggiyam, imāham saṅghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

761. Aññadatthike aññadatthikasaññā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññadatthike vematikā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Nissatṭham paṭilabhitvā yathādāne upanetabbam.

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadattike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.

762. Anāpatti sesakam upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Pattavagga 7. Sattamasikkhāpada

763. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattھیyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena upāsakā bhikkhunisaṃghassa cīvaratthāya chandakaṃ saṅgharitvā aññatarassa pāvārikassa ghare parikkhāraṃ nikkhipitvā bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocum “amukassa ayye pāvārikassa ghare cīvaratthāya parikkhāro nikkhitto, tato cīvaraṃ āharāpetvā bhājethā”ti. Bhikkhuniyo tena ca parikkhārena sayampi yācitvā bhesajjaṃ cetāpetvā paribhuñjimsu. Upāsakā jānitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

764. “Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

765. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Saṃghikenāti saṃghassa, na gaṇassa, na ekabhikkhuniyā.

Saññācikenāti sayam yācitvā.

Aññaṃ cetāpeyyāti yamatthāya dinnam, tam ṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye aññadatthikena parikkhārena

aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmi”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

766. Aññadatthike aññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike vematikā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Nissaṭṭhaṃ paṭilabhitvā yathādāne upanetabbaṃ.

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.

767. Anāpatti sesakaṃ upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

768. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarassa pūgassa pariveṇavāsikā bhikkhuniyo yāguyā kilamanti. Atha kho so pūgo bhikkhunīnaṃ yāgu-atthāya chandakaṃ saṅgharivā aññatarassa āpaṇikassa ghare parikkhāraṃ nikkhipitvā bhikkhuniyo upasaṅkamtivā etadavoca “amukassa ayye āpaṇikassa ghare yāgu-atthāya parikkhāro nikkhitto, tato taṇḍulaṃ āharāpetvā yāguṃ pacāpetvā paribhuñjathā”ti. Bhikkhuniyo tena parikkhārena bhesajjaṃ cetāpetvā paribhuñjimsu. So pūgo jānitvā ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṃ cetāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena

mahājanikena aññaṃ cetāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṃ cetāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

769. “Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyam pācittiyam”ti.

770. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Mahājanikenāti gaṇassa, na saṃghassa, na ekabhikkhuniyā.

Aññaṃ cetāpeyyāti yamatthāya dinnam, tam ṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena nissaggiyam hoti. Nissajjitabbam saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbam -pa- “idam me ayye aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṃ cetāpitam nissaggiyam, imāham saṃghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

771. Aññadatthike aññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññadatthike vematikā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Nissattham paṭilabhitvā yathādāne upanetabbam.

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.

772. Anāpatti sesakam upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Pattavagga 9. Navamasikkhāpada

773. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarassa pūgassa pariveṇavāsikā bhikkhuniyo yāguyā kilamanti. Atha kho so pūgo bhikkhunīnaṃ yāgu-atthāya chandakaṃ saṅgharivā aññatarassa āpaṇikassa ghare parikkhāraṃ nikkhipitvā bhikkhuniyo upasaṅkamtivā etadavoca “amukassa ayye āpaṇikassa ghare yāgu-atthāya parikkhāro nikkhitto, tato taṇḍule āharāpetvā yāguṃ pacāpetvā paribhuñjathā”ti Bhikkhuniyo tena ca parikkhārena sayampi yācitvā bhesajjaṃ cetāpetvā paribhuñjimsu. So pūgo jānitvā ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṃ cetāpessantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṃ cetāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṃ cetāpessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

774. “Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

775. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Mahājanikenāti gaṇassa, na saṅghassa, na ekabhikkhuniyā.

Saññācikenāti sayam yācitvā.

Aññaṃ cetāpeyyāti yamatthāya dinnam, tam ṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṅghassa

vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṅghassa nissajjāmi”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

776. Aññadatthike aññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike vematikā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Nissaṭṭhaṃ paṭilabhitvā yathādāne upanetabbaṃ.

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.

777. Anāpatti sesakaṃ upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 10. Dasamasikkhāpada

778. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathaṃ kātum. Bahū manussā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ payirupāsanti. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā pariveṇaṃ undriyati¹. Manussā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavocum “kissidaṃ te ayye pariveṇaṃ undriyati”ti. Natthāvuso dāyakā, natthi kārakāti. Atha kho te manussā Thullanandāya bhikkhuniyā pariveṇatthāya chandakaṃ saṅgharivā Thullanandāya bhikkhuniyā parikkhāraṃ adamsu. Thullanandā bhikkhunī tena ca parikkhārena sayampi yācitvā bhesajjaṃ cetāpetvā paribhuñji. Manussā jānitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikenā saññācikenā aññaṃ cetāpessati”ti -pa-

1. Udriyati (Syā)

saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikenā saññācikenā aññam cetāpetīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikenā saññācikenā aññam cetāpessati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

779. **“Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikenā saññācikenā aññam cetāpeyya, nissaggiyam pācittiyam”**ti.

780. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Puggalikenāti ekāya bhikkhuniyā, na saṅghassa, na gaṇassa.

Saññācikenāti sayam yācitvā.

Aññam cetāpeyyāti yamatthāya dinnam, tam ṭhapetvā aññam cetāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena nissaggiyam hoti. Nissajjitabbam saṅghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbam -pa- “idam me ayye aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikenā saññācikenā aññam cetāpitaṃ nissaggiyam, imāham saṅghassa nissajjāmi”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

781. Aññadatthike aññadatthikasaññā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññadatthike vematikā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Nissattham paṭilabhitvā yathādāne upanetabbam.

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.

782. Anāpatti sesakam upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Pattavagga 11. Ekādasamasikkhāpada

783. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ katham kātum. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo sītakāle mahaggham kambalam pārupitvā yena Thullanandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Thullanandam bhikkhuniṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinnaṃ kho rājānam Pasenadiṃ Kosalam Thullanandā bhikkhunī dhammiyā kathāya sandassesī samādapesi samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Thullandāya bhikkhuniyā dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṃsito Thullanandam bhikkhuniṃ etadavoca ‘vadeyyāsi ayye yena attho’^{ti}. Sace me tvaṃ mahārāja dātukāmosi, imaṃ kambalam dehīti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Thullanandāya bhikkhuniyā kambalam datvā uṭṭhāyāsanā Thullanandam bhikkhuniṃ abhivādetvā padakkhiṇam katvā pakkāmi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “mahicchā imā bhikkhuniyo asantuṭṭhā, katham hi nāma rājānam kambalam viññāpessanti”^{ti}. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā rājānam kambalam viññāpessati”^{ti} -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī rājānam kambalam viññāpetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī rājānam kambalam viññāpessati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

784. “Garupāvuraṇam² pana bhikkhuniyā cetāpentiyā catukkaṃsaparamam cetāpetabbam, tato ce uttari cetāpeyya, nissaggiyam pācittiyam”^{ti}.

1. Viññāpesīti (Ka)

2. Pāvuraṇam (Sī, Syā)

785. **Garupāvuraṇaṃ** nāma yaṃ kiñci sītakāle pāvuraṇaṃ.

Cetāpentiyāti viññāpentiyā.

Catukkaṃsaparamaṃ cetāpetabbanti soḷasakahāpaṇagghanakaṃ cetāpetabbāṃ.

Tato ce uttari cetāpeyyāti tatuttari viññāpeti payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṅghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye garupāvuraṇaṃ atirekacatukkaṃsaparamaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṅghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

786. Atirekacatukkaṃse atirekasaññā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Atirekacatukkaṃse vematikā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Atirekacatukkaṃse ūnakasaññā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.

Ūnakacatukkaṃse atirekasaññā, āpatti dukkaṭassa. Ūnakacatukkaṃse vematikā, āpatti dukkaṭassa. Ūnakacatukkaṃse ūnakasaññā, anāpatti.

787. Anāpatti catukkaṃsaparamaṃ cetāpeti, ūnakacatukkaṃsaparamaṃ cetāpeti, ñātakānaṃ, pavāritānaṃ, aññassatthāya, attano dhanena, mahagghaṃ cetāpetukāmassa appagghaṃ cetāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Ekādasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 12. Dvādasamasikkhāpada

788. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visāradaṃ paṭṭā dhammiṃ kathaṃ kātuṃ. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo uṇhakāle mahagghaṃ khomaṃ pārupitvā yena Thullanandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā

Thullanandaṃ bhikkhuniṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinnaṃ kho rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ Thullanandā bhikkhuniṃ dhammiyā kathāya sandassesī samādapesi samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Thullanandāya bhikkhuniyā dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṃsito Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “vadeyyāsi ayye yena attho”ti. Sace me tvaṃ mahārāja dātukāmosi, imaṃ khomaṃ dehīti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Thullanandāya bhikkhuniyā khomaṃ datvā uṭṭhāyāsanaṃ Thullanandaṃ bhikkhuniṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “mahicchā imā bhikkhuniyo asantuṭṭhā, kathaṃ hi nāma rājānaṃ khomaṃ viññāpessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā rājānaṃ khomaṃ viññāpessati”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhuni rājānaṃ khomaṃ viññāpetīti¹. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhuni rājānaṃ khomaṃ viññāpessati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

789. **“Lahupāvuraṇaṃ pana bhikkhuniyā cetāpentiyā aḍḍhateyyakasaparamaṃ cetāpetabbaṃ, tato ce uttari cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”**ti.

790. **Lahupāvuraṇaṃ** nāma yaṃ kiñci uṇhakāle pāvuraṇaṃ.

Cetāpentiyāti viññāpentiyā.

Aḍḍhateyyakaṃsaparamaṃ cetāpetabbanti dasakahāpaṇagghanakaṃ cetāpetabbaṃ.

Tato ce uttari cetāpeyyāti tatuttari viññāpeti, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye lahupāvuraṇaṃ atireka aḍḍhateyyakaṃsaparamaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ,

1. Viññāpesīti (Ka)

imāhaṃ saṃghassa nissajjāmi”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

791. Atireka-aḍḍhateyyakaṃse atirekasaññā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Atireka aḍḍhateyyakaṃse vematikā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Atireka aḍḍhateyyakaṃse ūnakasaññā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.

Ūnaka-aḍḍhateyyakaṃse atirekasaññā, āpatti dukkaṭassa. Ūnaka aḍḍhateyyakaṃse vematikā, āpatti dukkaṭassa. Ūnaka-aḍḍhateyyakaṃse ūnakasaññā, anāpatti.

792. Anāpatti aḍḍhateyyakaṃsaparamaṃ cetāpeti, ūnaka aḍḍhateyyakaṃsaparamaṃ cetāpeti, ñātakānaṃ, pavāritānaṃ, aññassatthāya, attano dhanena, mahagghaṃ cetāpetukāmassa appagghaṃ cetāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dvādasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo tiṃsa nissaggiyā pācittiyā dhammā. Tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmi.

Bhikkhunivibhaṅge

Nissaggiyakāṇḍaṃ niṭṭhitaṃ.

4. Pācittiyakaṇḍa

1. Lasuṇavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

Ime kho panāyyāyo chasaṭṭhisatā pācittiyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

793. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarena upāsakena bhikkhunisaṃgho lasuṇena pavārīto hoti “yāsaṃ ayyānaṃ lasuṇena attho, ahaṃ lasuṇeṇā”ti. Khettapālo ca āṇatto hoti “sace bhikkhuniyo āgacchanti, ekamekāya bhikkhuniyā dvetayo bhaṇḍike dehi”ti. Tena kho pana samayena Sāvatthiyaṃ ussavo hoti, yathābhataṃ lasuṇaṃ parikkhayaṃ agamāsi. Bhikkhuniyo taṃ upāsakaṃ upasaṅkamtivā etadavocuṃ “lasuṇena āvuso attho”ti. Natthāyye yathābhataṃ lasuṇaṃ parikkhīṇaṃ, khettaṃ gacchathāti. Thullanandā bhikkhunī khettaṃ gantvā na mattaṃ jānitvā bahum lasuṇaṃ harāpesi. Khettapālo ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo na mattaṃ jānitvā bahum lasuṇaṃ harāpessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa khettapālassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā na mattaṃ jānitvā bahum lasuṇaṃ harāpessati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī na mattaṃ jānitvā bahum lasuṇaṃ harāpetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī na mattaṃ jānitvā bahum lasuṇaṃ harāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi—

Bhūtapubbaṃ bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññatarassa brāhmaṇassa pajāpati ahosi, tisso ca dhītarō Nandā Nandavatī Sundarīnandā. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo kālaṅkatvā aññataraṃ haṃsayoniṃ upapajji, tassa sabbasovaṇṇamayā pattā ahesum, so tāsāṃ ekekaṃ pattāṃ deti. Atha kho bhikkhave Thullanandā bhikkhunī

1. Harāpesīti (Ka)

“ayaṃ haṃso amhākaṃ ekekaṃ pattāṃ detī”ti taṃ haṃsarājaṃ gaheṭvā nippattāṃ akāsi, tassa puna jāyamānā pattā setā sampajjimsu. Tadāpi bhikkhave Thullanandā bhikkhunī atilobhena suvaṇṇā parihīnā, idāni lasuṇā parihāyissatīti.

* Yaṃ laddhaṃ tena tuṭṭhabbaṃ, atilobho hi pāpako.

Haṃsarājaṃ gaheṭvāna, suvaṇṇā parihāyathāti.

Atha kho Bhagavā Thullanandaṃ anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

794. “**Yā pana bhikkhunī lasuṇaṃ khādeyya, pācittiyaṃ**”ti.

795. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Lasuṇaṃ nāma māgadhakaṃ vuccati.

“Khādissāmī”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

796. Lasuṇe lasuṇasaññā khādati, āpatti pācittiyassa. Lasuṇe vematikā khādati, āpatti pācittiyassa. Lasuṇe alasuṇasaññā khādati, āpatti pācittiyassa.

Alasuṇe lasuṇasaññā khādati, āpatti dukkaṭassa. Alasuṇe vematikā khādati, āpatti dukkaṭassa. Alasuṇe alasuṇasaññā khādati, anāpatti.

797. Anāpatti palaṇḍuke bhañjanake harītake cāpalasuṇe sūpasampāke maṃsasampāke telasampāke sāḷave uttaribhaṅge ummattikāya ādikammikāyāti.

Lasuṇasikkhāpadaṃ paṭhamāṃ niṭṭhitāṃ.

* Khu 5. 32 piṭṭhe suvaṇṇahaṃsajātakepi.

1. Lasuṇavagga 2. Dutiyasikkhāpada

798. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpetvā Aciravatiyā nadiyā vesiyāhi saddhim naggā ekatitthe nahāyanti. Vesiyā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tāsam vesiyānam ujjhāyantīnam khiyyantīnam vipācentīnam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa-tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

799. “Yā pana bhikkhunī sambādhe lomaṃ saṃharāpeyya, pācittiyam”ti.

800. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sambādho nāma ubho upakacchakā muttakaraṇam.

Saṃharāpeyyāti ekampi lomaṃ saṃharāpeti, āpatti pācittiyassa. Bahukepi lome saṃharāpeti, āpatti pācittiyassa.

801. Anāpatti ābādhapaccayā ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 3. Tatiyasikkhāpada

802. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena dve bhikkhuniyo

anabhiratiyā pīlitā ovarakaṃ pavisitvā talaghātakam karonti. Bhikkhuniyo tena saddena upadhāvitvā tā bhikkhuniyo etadavocum “kissa tumhe ayye purisena saddhim sampadussathā”ti. “Na mayam ayye purisena saddhim sampadussāmā”ti bhikkhunīnam etamattham ārocesum. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo talaghātakam karissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo talaghātakam karontīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo talaghātakam karissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

803. “**Talaghātake pācittiyam**”ti.

804. **Talaghātakam** nāma samphassam sādiantī antamaso uppalapattenapi muttakaraṇe pahāram deti, āpatti pācittiyassa.

805. Anāpatti ābādhapaccayā ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatiasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 4. Catutthasikkhāpada

806. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā purāṇarājorodhā bhikkhunīsu pabbajitā¹ hoti. Aññatarā bhikkhunī anabhiratiyā pīlitā yena sā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā tam bhikkhunim etadavoca “rājā kho ayye tumhe cirāciraṃ gacchati, katham tumhe dhārethā”ti. Jatumaṭṭhakena ayyeti. Kim etam ayye jatumaṭṭhakanti. Atha kho sā bhikkhunī tassā bhikkhuniyā jatumaṭṭhakam ācikkhi. Atha kho sā bhikkhunī jatumaṭṭhakam ādiyitvā dhovitum vissaritvā ekamantaṃ chaḍḍesi. Bhikkhuniyo makkhikāhi samparikiṇṇam

1. Aññataro purāṇarājorodho bhikkhunīsu pabbajito (Syā)

passitvā evamāhaṃsu “kassidaṃ kamman”ti. Sā evamāha “mayhidaṃ kamman”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī jatumaṭṭhakaṃ ādiyissatī”ti -pa-. Saccarū kira bhikkhave bhikkhunī jatumaṭṭhakaṃ ādiyatī¹. Saccarū Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī jatumaṭṭhakaṃ ādiyissati. Netarū bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

807. “Jatumaṭṭhake² pācittiyā”ti.

808. **Jatumaṭṭhakaṃ** nāma jatumayaṃ kaṭṭhamayaṃ piṭṭhamayaṃ mattikāmayāṃ.

Ādiyeyyāti samphassaṃ sādhiyāntī antamaso uppalapattampi muttakaraṇaṃ paveseti, āpatti pācittiyassa.

809. Anāpatti ābādhapaccayā ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitāṃ.

1. Lasuṇavagga 5. Pañcamasikkhāpada

810. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantarū abhivādetvā adhovāte aṭṭhāsi “duggandho Bhagavā mātuḡāmo”ti. Atha kho Bhagavā “ādiyantu kho bhikkhuniyo udakasuddhikan”ti Mahāpajāpatiṃ Gotamīṃ dhammiyā kathāya sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā Bhagavantarū abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmīṃ nidāne etasmīṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi “anujānāmi bhikkhave bhikkhunīnaṃ udakasuddhikan”ti. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī

1. Ādiyīti (Ka)

2. Jatumaṭṭhake (Sī)

“Bhagavatā udakasuddhikā anuññātā”ti atigambhīraṃ udakasuddhikaṃ ādiyanti muttakaraṇe vaṇaṃ akāsi. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ āroceti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī atigambhīraṃ udakasuddhikaṃ ādiyissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī atigambhīraṃ udakasuddhikaṃ ādiyatīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī atigambhīraṃ udakasuddhikaṃ ādiyissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

811. “**Udakasuddhikaṃ pana bhikkhuniyā ādiyamānāya dvaṅgulapabbaparamaṃ ādāttabbāṃ, taṃ atikkāmentiyā pācittiyā**”ti.

812. **Udakasuddhikaṃ** nāma muttakaraṇassa dhovanā vuccati.

Ādiyamānāyāti dhovantiyā.

Dvaṅgulapabbaparamaṃ ādāttabbanti dvīsu aṅgulesu dve pabbaparamā ādāttabbā.

Taṃ atikkāmentiyāti samphassaṃ sādīyanti antamaso kesaggamattampi atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

813. Atirekadvaṅgulapabbe atirekasaññā ādiyati, āpatti pācittiyassa.
Atirekadvaṅgulapabbe vematikā ādiyati, āpatti pācittiyassa.
Atirekadvaṅgulapabbe ūnakasaññā ādiyati, āpatti pācittiyassa.

Ūnakadvaṅgulapabbe atirekasaññā, āpatti dukkaṭassa.
Ūnakadvaṅgulapabbe vematikā, āpatti dukkaṭassa, ūnakadvaṅgulapabbe ūnakasaññā, anāpatti.

814. Anāpatti dvaṅgulapabbaparamaṃ ādiyati,
ūnakadvaṅgulapabbaparamaṃ ādiyati, ābādhapaccayā ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Lasuṇavagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

815. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Ārohanto nāma mahāmatto bhikkhūsu pabbajito hoti, tassa purāṇadutiyikā bhikkhunīsu pabbajitā hoti. Tena kho pana samayena so bhikkhu tassā bhikkhuniyā santike bhattavissaggaṃ karoti. Atha kho sā bhikkhunī tassa bhikkhuno bhuñjantassa pānīyena ca vidhūpanena ca upatiṭṭhitvā accāvadati. Atha kho so bhikkhu taṃ bhikkhunim apasādeti “mā bhagini evarūpaṃ akāsi, netam kappatī”ti. “Pubbe maṃ tvaṃ evaṅca evaṅca karosi, idāni ettakaṃ na sahasī”ti pānīyathālakam matthake āsumbhitvā vidhūpanena pahāram adāsi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī bhikkhussa pahāram dassatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī bhikkhussa pahāram adāsīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhunī bhikkhussa pahāram dassati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evaṅca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

816. “**Yā pana bhikkhunī bhikkhussa bhuñjantassa pānīyena vā vidhūpanena vā upatiṭṭheyya, pācittiyā**”ti.

817. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhussāti upasampanna.

Bhuñjantassāti pañcannaṃ bhojanānam aññataram bhojanam bhuñjantassa.

Pānīyam nāma yaṃ kiñci pānīyam.

Vidhūpanam nāma yā kāci bijanī.

Upatiṭṭheyyāti hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

818. Upasampanne upasampannasaññā pānīyena vā vidhūpanena vā upatiṭṭhati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematikā pānīyena vā vidhūpanena vā upatiṭṭhati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññā pānīyena vā vidhūpanena vā upatiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsāṃ vijahitvā upatiṭṭhati, āpatti dukkaṭassa. Khādanīyaṃ khādantassa upatiṭṭhati āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa upatiṭṭhati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

819. Anāpatti deti, dāpeti, anupasampannaṃ āṇāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 7. Sattamasikkhāpada

820. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattīyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo sassakāle āmakadhaññaṃ viññāpetvā nagaraṃ atiharanti, dvāraṭṭhāne “dethāyye bhāgan”ti palibundhetvā muñciṃsu. Atha kho tā bhikkhuniyo upassayaṃ gantvā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo āmakadhaññaṃ viññāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo āmakadhaññaṃ viññāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo āmakadhaññaṃ viññāpessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

821. “Yā pana bhikkhunī āmakadhaññaṃ viññatvā vā viññāpetvā vā bhajjitvā vā bhajjāpetvā vā koṭṭetvā vā koṭṭāpetvā vā pacitvā vā pacāpetvā vā bhuñjeyya, pācittīyaṃ”ti.

822. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Āmakadhaññaṃ nāma sāli vīhi yavo godhumo kaṅgu varako kudrusako.

Viññatvāti sayam viññatvā. **Viññāpetvā**ti aññam viññāpetvā.

Bhajjivāti sayam bhajjivā. **Bhajjāpetvā**ti aññam bhajjāpetvā.

Koṭṭetvāti sayam koṭṭetvā. **Koṭṭāpetvā**ti aññam koṭṭāpetvā.

Pacitvāti sayam pacitvā. **Pacāpetvā**ti aññam pacāpetvā.

“Bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

823. Anāpatti ābādhapaccayā, aparāṇṇam viññāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

824. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro brāhmaṇo nibbiṭṭharājabhaṭo “taññeva bhaṭapatham yācissāmi”ti sīsam nahāyivā bhikkhunupassayam nissāya rājakulam gacchati. Aññatarā bhikkhunī kaṭāhe vaccam katvā tirokuṭṭe chaḍḍentī tassa brāhmaṇassa matthake āsumbhi. Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyanti vipāceti “assamaṇiyo imā muṇḍā bandhakiniyo, katham hi nāma gūthakaṭāham matthake āsumbhissanti, imāsam upassayam jhāpessāmi”ti ummukam gahetvā upassayam pavisati. Aññataro upāsako upassayā nikkhamanto addasa tam brāhmaṇam ummukam gahetvā upassayam pavisantam, disvāna tam brāhmaṇam etadavoca “kissa tvaṃ bho ummukam gahetvā upassayam pavisasi”ti. Imā maṃ bho muṇḍā bandhakiniyo gūthakaṭāham matthake āsumbhimsu, imāsam upassayam jhāpessāmīti. Gaccha bho brāhmaṇa, maṅgalam etaṃ, sahasam lacchasi tañca bhaṭapathanti. Atha kho so brāhmaṇo sīsam nahāyivā rājakulam gantvā sahasam alattha tañca bhaṭapatham. Atha kho so upāsako upassayam pavisivā bhikkhunīnam

etamattham ārocetvā paribhāsi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo uccāram tirokuṭṭe chaḍḍessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo uccāram tirokuṭṭe chaḍḍentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavāti -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo uccāram tirokuṭṭe chaḍḍessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

825. “Yā pana bhikkhunī uccāram vā passāvam vā saṅkāram vā vighāsam vā tirokuṭṭe vā tiropākāre vā chaḍḍeyya vā chaḍḍāpeyya vā, pācittiyā”ti.

826. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Uccāro nāma gūtho vuccati. **Passāvo** nāma muttam vuccati.

Saṅkāram nāma kacavaram vuccati.

Vighāsam nāma calakāni vā aṭṭhikāni vā ucchiṭṭhodakam vā.

Kuṭṭo nāma tayo kuṭṭā iṭṭhakākuṭṭo silākuṭṭo dārukuṭṭo.

Pākāro nāma tayo pākārā iṭṭhakāpākāro silāpākāro dārupākāro.

Tirokuṭṭeti kuṭṭassa parato. **Tiropākāreti** pākārassa parato.

Chaḍḍeyyāti sayam chaḍḍeti, āpatti pācittiyassa. **Chaḍḍāpeyyāti** aññam āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Sakim āṇattā bahukampi chaḍḍeti, āpatti pācittiyassa.

827. Anāpatti oloketvā chaḍḍeti, avaḷañje chaḍḍeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 9. Navamasikkhāpada

828. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarassa brāhmaṇassa bhikkhunupassayam nissāya yavakhettaṃ hoti. Bhikkhuniyo uccārampi passāvampi saṅkārampi vighāsampi khette chaḍḍenti. Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyanti vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo amhākaṃ yavakhettaṃ dūsessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa brahmaṇassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo uccārampi passāvampi saṅkārampi vighāsampi harite chaḍḍessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo uccārampi passāvampi saṅkārampi vighāsampi harite chaḍḍentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo uccārampi passāvampi saṅkārampi vighāsampi harite chaḍḍessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

829. “**Yā pana bhikkhunī uccāram vā passāvam vā saṅkāram vā vighāsam vā harite chaḍḍeyya vā chaḍḍāpeyya vā, pācittiyam**”ti.

830. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Uccāro nāma gūtho vuccati. **Passāvo** nāma muttam vuccati.

Saṅkāram nāma kacavaram vuccati.

Vighāsam nāma calakāni vā aṭṭhikāni vā ucchiṭṭhodakam vā.

Haritam nāma pubbaṇṇam aparāṇṇam, yam manussānam upabhogaparibhogam ropimam.

Chaḍḍeyyāti sayam chaḍḍeti, āpatti pācittiyassa.

Chaḍḍāpeyyāti aññam āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Sakim āṇattā bahukampi chaḍḍeti, āpatti pācittiyassa.

831. Harite haritasaññā chaḍḍeti vā chaḍḍāpeti vā āpatti pācittiyassa. Harite vematikā chaḍḍeti cā chaḍḍāpeti vā, āpatti

pācittiyassa. Harite aharitasaññā chaḍḍeti vā chaḍḍāpeti vā āpatti pācittiyassa.

Aharite haritasaññā, āpatti dukkaṭassa. Aharite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Aharite aharitasaññā, anāpatti.

832. Anāpatti oloketvā chaḍḍeti, khattamariyāde¹ chaḍḍeti, sāmike āpucchitvā apaloketvā chaḍḍeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 10. Dasamasikkhāpada

833. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Rājagahe giraggasamajjo hoti. Chabbaggiyā bhikkhuniyo giraggasamajjam dassanāya agamaṃsu. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo naccampi gītampi vāditampi dassanāya gacchissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussanam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo naccampi gītampi vāditampi dassanāya gacchissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo naccampi gītampi vāditampi dassanāya gacchanti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo naccampi gītampi vāditampi dassanāya gacchissanti. Netam bhikkhave appasannanam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

834. “Yā pana bhikkhunī naccam vā gītam vā vāditam vā dassanāya gaccheyya, pācittiyam”ti.

835. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

1. Chaḍḍitakhette (?) Aṭṭhakathā oloketabbā.

Naccam nāma yaṃ kiñci naccam. **Gītam** nāma yaṃ kiñci gītam.
Vāditam nāma yaṃ kiñci vāditam.

836. Dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ʘhitā passati vā suṇāti vā, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāram vijahitvā punappunam passati vā suṇāti vā, āpatti pācittiyassa. Ekamekam dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ʘhitā passati vā suṇāti vā, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāram vijahitvā punappunam passati vā suṇāti vā, āpatti pācittiyassa.

837. Anāpatti ārāme ʘhitā passati vā suṇāti vā, bhikkhuniyā ʘhitokāsam vā nisinnokāsam vā nipannokāsam vā āgantvā naccanti vā gāyanti vā vādenti vā, paṭipatham gacchantī passati vā suṇāti vā, sati karaṇīye gantvā passati vā suṇāti vā, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

Lasuṇavaggo paṭhamo.

2. Andhakāravagga 1. Paṭhamasikkhāpada

838. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddāya Kāpilāniyā antevāsiniyā bhikkhuniyā nātako puriso gāmakā Sāvattim agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho sā bhikkhunī tena purisena saddhim rattandhakāre appadīpe ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī rattandhakāre appadīpe purisena saddhim ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī rattandhakāre appadīpe purisena saddhim ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma

bhikkhave bhikkhunī rattandhakāre appadīpe purisena saddhim ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

839. “**Yā pana bhikkhunī rattandhakāre appadīpe purisena saddhim ekenekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā, pācittiyā**”ti.

840. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Rattandhakāreti oggate sūriye. **Appadīpeti** anāloke.

Puriso nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo santiṭṭhitum sallapitum.

Saddhinti ekato. **Ekenekāti** puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

Santiṭṭheyya vāti purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Sallapeyya vāti purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsam vijahitvā santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa. Yakkhena vā petena vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahena vā saddhim santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa.

841. Anāpatti yo koci viññū dutiyo¹ hoti, arahopekkhā, aññavihitā santiṭṭhati vā sallapati vā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 2. Dutiyasikkhāpada

842. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddāya Kāpilāniyā antevāsiniyā bhikkhuniyā nātako puriso gāmakā

1. Yā kaci viññū dutiyā (Syā)

Sāvattḥim̄ agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho sā bhikkhunī
 “Bhagavatā paṭikkhittam̄ rattandhakāre appadīpe purisena saddhim̄ ekenekā
 santiṭṭhitum̄ sallapitun”ti teneva purisena saddhim̄ paṭicchanne okāse
 ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā
 ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̄ hi nāma bhikkhunī paṭicchanne
 okāse purisena saddhim̄ ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi”ti -pa-.
 Saccam̄ kira bhikkhave bhikkhunī paṭicchanne okāse purisena saddhim̄
 ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipīti. Saccam̄ Bhagavāti. Vigarahi Buddho
 Bhagavā -pa-. Katham̄ hi nāma bhikkhave bhikkhunī paṭicchanne okāse
 purisena saddhim̄ ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi. Netam̄ bhikkhave
 appasannānam̄ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam̄
 sikkhāpadam̄ uddisantu—

843. “**Yā pana bhikkhunī paṭicchanne okāse purisena saddhim̄ ekenekā
 santiṭṭheyya vā sallapeyya vā, pācittiyā**”ti.

844. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī**ti -pa- ayam̄ imasmim̄ atthe
 adhippetā bhikkhunīti.

Paṭicchanno nāma okāso kuṭṭhena vā kavāṭhena vā kilañjena vā
 sāṇipākārena vā rukkhena vā thambhena vā kotthaḷiyā vā yena kenaci
 paṭicchanno hoti.

Puriso nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū
 paṭibalo santiṭṭhitum̄ sallapitum̄.

Saddhinti ekato. **Ekenekāti** puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

Santiṭṭheyya vāti purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Sallapeyya vāti purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsam̄ vijahitvā santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa.
 Yakkhena vā petena vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahena vā
 saddhim̄ santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa.

845. Anāpatti yo koci viññū dutiyo hoti, arahopekkhā, aññavihitā santiṭṭhati vā sallapati vā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 3. Tatiyasikkhāpada

846. Tena समयena Buddho Bhagavā Sāvattihīyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana समयena Bhaddāya Kāpilāniyā antevāsiniyā bhikkhuniyā nātako puriso gāmakā Sāvattihīm agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho sā bhikkhunī “Bhagavatā paṭikkhittam paṭicchanne okāse purisena saddhīm ekenekā santiṭṭhitum sallapitun”ti teneva purisena saddhīm ajjhokāse ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi. Yā tā bhikkhuniyo appiccā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī ajjhokāse purisena saddhīm ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī ajjhokāse purisena saddhīm ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhunī ajjhokāse purisena saddhīm ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

847. “Yā pana bhikkhunī ajjhokāse purisena saddhīm ekenekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā, pācittiyam”ti.

848. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ajjhokāso nāma appaṭicchanno hoti kuṭṭena vā kavāṭena vā kilañjēna vā sāṇipākāreṇa vā rukkhēna vā thambhēna vā kotthaḷiyā vā, yena kenaci appaṭicchanno hoti.

Puriso nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo santiṭṭhitum sallapitum.

Saddhinti ekato. **Ekenekā**ti puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

Santiṭṭheyya vāti purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Sallapeyya vāti purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsam vijahitvā santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa. Yakkhena vā petena vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahena vā saddhim santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa.

849. Anāpatti yo koci viññū dutiyo hoti, arahopekkhā, aññavihitā santiṭṭhati vā sallapati vā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatiasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 4. Catutthasikkhāpada

850. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī rathikāyapi byūhepi siṅghātakepi purisena saddhim ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi nikaṇṇikampi jappeti dutiyikampi bhikkhunim uyyojeti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā rathikāyapi byūhepi siṅghātakepi purisena saddhim ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi nikaṇṇikampi jappissati dutiyikampi bhikkhunim uyyojessati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī rathikāyapi byūhepi siṅghātakepi purisena saddhim ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi nikaṇṇikampi jappeti dutiyikampi bhikkhunim uyyojetīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī rathikāyapi byūhepi siṅghātakepi purisena saddhim ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi nikaṇṇikampi jappissati

dutiyikampi bhikkhunim uyyojessati. Netam bhikkhave appasannanam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

851. “**Yā pana bhikkhunī rathikāya vā byūhe vā siṅghātake vā purisena saddhim ekenekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā nikaṇṇikam vā jappeyya dutiyikam vā bhikkhunim uyyojeyya, pācittiyā**”ti.

852. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Rathikā nāma racchā vuccati. **Byūham** nāma yeneva pavisanti, teneva nikkhamanti. **Siṅghātake** nāma caccaram vuccati.

Puriso nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo santiṭṭhitum sallapitum.

Saddhinti ekato. **Ekenekāti** puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

Santiṭṭheyya vāti purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Sallapeyya vāti purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti pācittiyassa.

Nikaṇṇikam vā jappeyyāti purisassa upakaṇṇake āroceti, āpatti pācittiyassa.

Dutiyikam vā bhikkhunim uyyojeyyāti anācāram ācaritukāmā dutiyikampi bhikkhunim uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Dassanūpacāram vā savanūpacāram vā vijahantiyā āpatti dukkaṭassa. Vijahite āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsam vijahitvā santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa. Yakkhena vā petena vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahena vā saddhim santiṭṭhati vā sallapati vā āpatti dukkaṭassa.

853. Anāpatti yo koci viññū dutiyo hoti, arahopekkhā, aññavihitā santiṭṭhati vā sallapati vā, na anācāram ācaritukāmā, sati karaṇīye dutiyikam bhikkhunim uyyojeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 5. Pañcamasikkhāpada

854. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī aññatarassa kulassa kulūpikā hoti niccabhattikā. Atha kho sā bhikkhunī pubbaṇhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena tam kulam tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkāmi. Tassa kulassa dāsī gharam sammajantī tam āsanam bhājanantarikāya pakkhipi. Manussā tam āsanam apassantā tam bhikkhunim etadavocum “kham tam ayye āsanam”ti. Nāham tam āvuso āsanam passāmīti. “Dethāyye tam āsanam”ti paribhāsivā niccabhattam pacchindimsu. Atha kho te manussā gharam sodhentā tam āsanam bhājanantarikāya passivā tam bhikkhunim khamāpetvā niccabhattam paṭṭhapesum. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnam etamattham ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī purebhattam kulāni upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkamissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī purebhattam kulāni upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkamatīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhunī purebhattam kulāni upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkamissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

855. “Yā pana bhikkhunī purebhattam kulāni upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkameyya, pācittiyam”ti.

856. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Purebhattam nāma aruṇuggamanam upādāya yāva majjhanhikā.

Kulam nāma cattāri kulāni khattiyakulam brāhmaṇakulam vessakulam suddakulam. **Upasaṅkamitvāti** tattha gantvā.

1. Pakkamīti (Ka)

Āsanam nāma pallaṅkassa okāso vuccati. **Nisīditvā**ti tasmim̐ nisīditvā.

Sāmike anāpucchā pakkameyyāti yo tasmim̐ kule manusso viññū, tam̐ anāpucchā anovassakam̐ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa. Ajjhokāse upacāram̐ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa.

857. Anāpucchite anāpucchitasaññā pakkamati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā pakkamati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā pakkamati, āpatti pācittiyassa.

Pallaṅkassa anokāse āpatti dukkaṭassa. Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

858. Anāpatti āpucchā gacchati, asam̐hārime gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadam̐ niṭṭhitam̐.

2. Andhakāravagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

859. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam̐ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī pacchābhattam̐ kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdatipi abhinipajjatipi. Manussā Thullanandam̐ bhikkhunim̐ hirīyamānā āsane neva abhinisīdanti na abhinipajjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma ayyā Thullanandā pacchābhattam̐ kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdissatipi abhinipajjissatipi”ti. Assosum̐ kho bhikkhuniyo tesam̐ manussānam̐ ujjhāyantānam̐ khiyyantānam̐ vipācentānam̐. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma ayyā Thullanandā pacchābhattam̐

kulāni upasaṅkamtivā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdissatipi abhinipajjissatipī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī pacchābhattaṃ kulāni upasaṅkamtivā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdatipi abhinipajjatipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī pacchābhattaṃ kulāni upasaṅkamtivā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdissatipi abhinipajjissatipi. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

860. “**Yā pana bhikkhunī pacchābhattaṃ kulāni upasaṅkamtivā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, pācittiyā**”ti.

861. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pacchābhattaṃ nāma majjhanhike vītivatte yāva atthaṅgate sūriye.

Kulaṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulaṃ brāhmaṇakulaṃ vessakulaṃ suddakulaṃ. **Upasaṅkamtivāti** tattha gantvā.

Sāmike anāpucchāti yo tasmim kule manusso sāmiko dātum tam anāpucchā.

Āsanaṃ nāma pallaṅkassa okāso vuccati.

Abhinisīdeyyāti tasmim abhinisīdati, āpatti pācittiyassa.

Abhinipajjeyyāti tasmim abhinipajjati, āpatti pācittiyassa.

862. Anāpucchite anāpucchitasaññā āsane abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā āsane abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā āsane abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

Pallaṅkassa anokāse āpatti dukkaṭassa. Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

863. Anāpatti āpucchā āsane abhinisīdati vā abhinipajjati vā, dhuvapaññatte gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 7. Sattamasikkhāpada

864. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo Kosalesu janapade Sāvattim gacchantiyo sāyam aññataram gāmaṃ upagantvā aññataram brāhmaṇakulam upasaṅkamtivā okāsam yācimsu. Atha kho sā brāhmaṇī tā bhikkhuniyo etadavoca “āgametha ayye yāva brāhmaṇo āgacchatī”ti. Bhikkhuniyo “yāva brāhmaṇo āgacchatī”ti seyyam santharivā ekaccā nisīdimsu ekaccā nipajjimsu. Atha kho so brāhmaṇo rattim āgantvā tam brāhmaṇim etadavoca “kā imā”ti. Bhikkhuniyo ayyāti. “Nikkadḍhatha imā muṇḍā bandhakiniyo”ti gharato nikkadḍhāpesi. Atha kho tā bhikkhuniyo Sāvattim gantvā bhikkhunīnam etamattham ārocesum. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo vikāle kulāni upasaṅkamtivā sāmike anāpucchā seyyam santharivā abhinisīdissantipi abhinipajjissantipi”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo vikāle kulāni upasaṅkamtivā sāmike anāpucchā seyyam santharivā abhinisīdantipi abhinipajjantipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo vikāle kulāni upasaṅkamtivā sāmike anāpucchā seyyam santharivā abhinisīdissantipi abhinipajjissantipi. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

865. “Yā pana bhikkhunī vikāle kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

866. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī**ti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vikālo nāma atthaṅgate sūriye yāva aruṇuggamaṇā.

Kulaṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulaṃ brāhmaṇakulaṃ vessakulaṃ suddakulaṃ. **Upasaṅkamitvā**ti tattha gantvā.

Sāmike anāpucchāti yo tasmim kule manusso sāmiko dātuṃ, taṃ anāpucchā.

Seyyaṃ nāma antamaso paṇṇasanthāropi. **Santharitvā**ti sayāṃ santharitvā. **Santharāpetvā**ti aññaṃ santharāpetvā. **Abhinisīdeyyā**ti tasmim abhinisīdati, āpatti pācittiyassa. **Abhinipajjeyyā**ti tasmim abhinipajjati, āpatti pācittiyassa.

867. Anāpucchite anāpucchitasaññā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

868. Anāpatti āpucchā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

869. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddāya Kāpilāniyā antevāsini bhikkhunī Bhaddaṃ Kāpilāniṃ sakkaccaṃ upaṭṭheti. Bhaddā Kāpilānī bhikkhuniyo etadavoca “ayaṃ maṃ ayye bhikkhunī sakkaccaṃ upaṭṭheti, imissāhaṃ cīvaraṃ dassāmi”ti. Atha kho sā bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpesi “ahaṃ kirāyye ayyaṃ na sakkaccaṃ upaṭṭhemi, na kira me ayyā cīvaraṃ dassati”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpessati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpessati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

870. “Yā pana bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpeyya, pācittiyā”ti.

871. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Duggahitenāti aññathā gahitena².

Dūpadhāritenāti aññathā upadhāritena.

Paranti upasampannaṃ ujjhāpeti, āpatti pācittiyassa.

872. Upasampannāya upasampannasaññā ujjhāpeti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā ujjhāpeti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā ujjhāpeti, āpatti pācittiyassa.

1. Ujjhāpesīti (Ka)

2. Uggahitena (Ka)

Anupasampannaṃ ujjhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

873. Anāpatti ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 9. Navamasikkhāpada

874. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo attano bhaṇḍakaṃ apassantiyo Caṇḍakālīṃ bhikkhunīṃ etadavocum “apāyye amhākaṃ bhaṇḍakaṃ passeyyāsī”ti. Caṇḍakālī bhikkhunī ujjhāyati khiyyati vipāceti “ahameva nūna corī, ahameva nūna alajjinī, yā ayyāyo attano bhaṇḍakaṃ apassantiyo, tā maṃ evamāhaṃsu ‘apāyye amhākaṃ bhaṇḍakaṃ passeyyāsī’ti. Sacāhaṃ ayye tumhākaṃ bhaṇḍakaṃ gaṇhāmi, assamaṇī homī, brahmacariyā cavāmi, nirayaṃ upapajjāmi, yā pana maṃ abhūtena evamāha, sāpi assamaṇī hotu, brāhmacariyā cavatu, nirayaṃ upapajjatū”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Caṇḍakālī attānampi parampi nirayenapi brahmacariyenapi abhisapissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī attānampi parampi nirayenapi brahmacariyenapi abhisapatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī attānampi parampi nirayenapi brahmacariyenapi abhisapissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

875. “Yā pana bhikkhunī attānaṃ vā paraṃ vā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapeyya, pācittiyā”ti.

876. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Attānanti paccattaṃ. **Paranti** upasampannaṃ. Nirayena vā brahmacariyena vā abhisapati, āpatti pācittiyassa.

877. Upasampannāya upasampannasaññā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapati, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapati, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapati, āpatti pācittiyassa.

Tiracchānāyoniya vā pettivisayena vā manussadobhaggena vā abhisapati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ abhisapati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

878. Anāpatti atthapurekkhārāya dhammapurekkhārāya anusāsanipurekkhārāya ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

2. Andhakāravagga 10. Dasamasikkhāpada

879. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī bhikkhunīhi saddhiṃ bhaṇḍitvā attānaṃ vadhitvā vadhitvā rodati. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Caṇḍakālī attānaṃ vadhitvā vadhitvā rodissatī”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī attānaṃ vadhitvā vadhitvā rodatīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī attānaṃ vadhitvā vadhitvā rodissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

880. “**Yā pana bhikkhunī attānaṃ vadhitvā vadhitvā rodeyya, pācittiyā**”ti.

881. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Attānanti paccattaṃ. Vadhitvā vadhitvā rodati, āpatti pācittiyassa. Vadhati na rodati, āpatti dukkaṭassa. Rodati na vadhati, āpatti dukkaṭassa.

882. Anāpatti nātibyaśanena vā bhogabyaśanena vā rogabyaśanena vā phuṭṭhā rodati na vadhati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Andhakāravaggo dutiyo.

3. Naggavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

883. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā * bhikkhuniyo Aciravatiyā nadiyā vesiyāhi saddhiṃ naggā ekatitthe nahāyanti. Vesiyā tā bhikkhuniyo uppaṇḍesuṃ “kiṃ nu kho nāma tumhākaṃ ayye daharānaṃ¹ brahmacariyaṃ ciṇṇena, nanu nāma kāmā paribhuñjitabbā, yadā jiṇṇā bhavissatha, tadā brahmacariyaṃ carissatha, evaṃ tumhākaṃ ubho atthā pariggahitā bhavissanti”ti. Bhikkhuniyo vesiyāhi uppaṇḍiyamānā maṅkū ahesuṃ. Atha kho tā bhikkhuniyo upassayaṃ gantvā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññapessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasuṭṭhūṭāya -pa- vinayānuggahāya. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

* Vi 3. 407 piṭṭhepi.

1. Daharānaṃ dahārānaṃ (Sī)

884. “Yā pana bhikkhunī naggā nahāyeyya, pācittiyā”ti.

885. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Naggā nahāyeyyāti anivattā vā apārutā vā nahāyati, payoge dukkaṭaṃ. Nahānapariyosāne āpatti pācittiyassa.

886. Anāpatti acchinnacīvarikāya vā, natṭhacīvarikāya vā, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 2. Dutiyasikkhāpada

887. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhagavatā bhikkhunīnaṃ * udakasāṭikā anuññātā hoti. Chabbaggiyā bhikkhuniyo “Bhagavatā udakasāṭikā anuññātā”ti appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhāresum¹, puratopi pacchatopi ākaḍḍhantā āhiṇḍanti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhāressanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhārentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhāressanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

888. “Udakasāṭikaṃ pana bhikkhuniyā kārayamānāya pamāṇikā kāretabbā, tatrīdaṃ pamāṇaṃ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ dve vidatthiyo, taṃ atikkāmentiyā chedanakaṃ pācittiyā”ti.

* Vi 3. 408 piṭṭhe.

1. Dhārenti (221, 222, 224 piṭṭhesu)

889. **Udakasātikā** nāma yāya nivatthā¹ nahāyati.

Kārayamānāyāti karontiyā vā kārāpentiyā vā.

Pamāṇikā kāretabbā, tatrīdaṃ pamāṇaṃ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ dve vidatthiyo. Taṃ atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena chinditvā pācittiyam desetabbam.

890. Attanā vipakataṃ attanā pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vipakataṃ parehi pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vipakataṃ attanā pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vipakataṃ parehi pariyoṣāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilābhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

891. Anāpatti pamāṇikaṃ karoti, ūnakaṃ karoti, aññena kataṃ pamāṇātikantaṃ paṭilābhivā chinditvā paribhuñjati, vitānaṃ vā bhūmattharaṇaṃ vā sāṇipākāraṃ vā bhisim vā bibbohanaṃ vā karoti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

3. Naggavagga 3. Tatiyasikkhāpada

892. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarissā bhikkhuniyā mahagge cīvaradusse cīvaraṃ dukkaṭaṃ hoti dussibbitaṃ. Thullanandā bhikkhunī taṃ bhikkhuniṃ etadavoca “sundaraṃ kho idaṃ te ayye cīvaradussaṃ, cīvaraṅca kho dukkaṭaṃ dussibbitaṃ”ti. Visibbemi ayye, sibbissasīti. Āmāyye sibbissāmīti. Atha kho sā bhikkhunī taṃ cīvaraṃ visibbetvā Thullanandāya

1. Nivatthāya (Syā)

bhikkhuniyā adāsi. Thullanandā bhikkhunī “sibbissāmi sibbissāmī”ti neva sabbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karoti. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā bhikkhuniyā cīvaraṃ visibbāpetvā neva sibbissati na sabbāpanāya ussukkaṃ karissatī”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ visibbāpetvā neva sabbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karotīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ visibbāpetvā neva sibbissati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karissati. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

893. “**Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ visibbētvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbeyya, na sabbāpanāya ussukkaṃ kareyya aññatra catūhapañcāhā, pācittiyā**”ti.

894. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ.

Visibbētvāti sayāṃ visibbētvā. **Visibbāpetvāti** aññaṃ visibbāpetvā.

Sā pacchā anantarāyikinīti asati antarāye.

Neva sibbeyyāti na sayāṃ sibbeyya. **Na sabbāpanāya ussukkaṃ kareyyāti** na aññaṃ āṇapeyya.

Aññatra catūhapañcāhāti ṭhapetvā catūhapañcāhaṃ. “Neva sibbissāmi na sabbāpanāya ussukkaṃ karissāmī”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

895. Upasampannāya upasampannasaññā cīvaraṃ visibbētvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sabbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya

vematikā cīvaram visibbetvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbati, na sibbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā cīvaram visibbetvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbati, na sibbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti pācittiyassa.

Aññam parikkhāram visibbetvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbati, na sibbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya cīvaram vā aññam vā parikkhāram visibbetvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbati, na sibbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

896. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, karontī catūhapañcāham atikkāmeti, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

3. Naggavagga 4. Catutthasikkhāpada

897. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattīyam viharati Jetavane Anāthapaṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo bhikkhunīnam hatthe cīvaram nikkhipitvā santaruttarena janapadacārikam pakkamanti. Tāni cīvarāni cīram nikkhattāni kaṇṇakitāni honti. Tāni bhikkhuniyo otāpenti. Bhikkhuniyo tā bhikkhuniyo etadavocum “kassimāni ayye cīvarāni kaṇṇakitāni”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhunīnam etamattham ārocesum. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo bhikkhunīnam hatthe cīvaram nikkhipitvā santaruttarena janapadacārikam pakkamissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhunīnam hatthe cīvaram nikkhipitvā santaruttarena

janapadacārikam pakkamantīti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhunīnam hatthe cīvaraṃ nikkhipitvā santaruttarena janapadacārikam pakkamissanti. Netaṃ bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

898. “Yā pana bhikkhunī pañcāhikam saṅghāṭicāram¹ atikkāmeyya, pācittiyā”ti.

899. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pañcāhikam saṅghāṭicāram atikkāmeyyāti pañcamaṃ divasaṃ pañca cīvarāni neva nivāseti na pārupati na otāpeti pañcamaṃ divasaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

900. Pañcāhātikkante atikkantasaññā, āpatti pācittiyassa. Pañcāhātikkante vematikā, āpatti pācittiyassa. Pañcāhātikkante anatikkantasaññā, āpatti pācittiyassa.

Pañcāhānatikkante atikkantasaññā, āpatti dukkaṭassa. Pañcāhānatikkante vematikā, āpatti dukkaṭassa. Pañcāhānatikkante anatikkantasaññā, anāpatti.

901. Anāpatti pañcamaṃ divasaṃ pañca cīvarāni nivāseti vā pārupati vā otāpeti vā, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 5. Pañcamasikkhāpada

902. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī piṇḍāya caritvā allacīvaraṃ pattharivā vihāraṃ pāvisi. Aññatarā bhikkhunī

1. Saṅghāṭivāram (Syā)

taṃ cīvaraṃ pārupitvā gāmaṃ piṇḍāya pāvīsi. Sā nikkhamitvā bhikkhuniyo pucchi “apāyye mayhaṃ cīvaraṃ passeyyāthā”ti. Bhikkhuniyo tassā bhikkhuniyā etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho sā bhikkhunī ujjhāyati khiyyanti vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī mayhaṃ cīvaraṃ anāpucchā pārupissatī”ti. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ anāpucchā pārupissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ anāpucchā pārupatī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ anāpucchā pārupissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

903. “Yā pana bhikkhunī cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreyya, pācittiyaṃ”ti.

904. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Cīvarasaṅkamanīyaṃ nāma upasampannāya pañcannaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ tassā vā adinnaṃ taṃ vā anāpucchā nivāseti vā pārupati vā, āpatti pācittiyassa.

905. Upasampannāya upasampannasaññā cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreti, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannāya cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

906. Anāpatti sā vā deti, taṃ vā āpucchā nivāseti vā pārupati vā, acchinnacīvarikāya naṭṭhacīvarikāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 6. Chatṭhasikkhāpada

907. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā upaṭṭhākakulaṃ Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “bhikkhunisamghassa ayye cīvaraṃ dassāmā”ti. Thullanandā bhikkhuni “tumhe bahukiccā bahukaraṇīyā”ti antarāyaṃ akāsi. Tena kho pana samayena tassa kulassa gharaṃ ḍayhati. Te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā amhākaṃ deyyadhammaṃ antarāyaṃ karissati. Ubhayenāṃha paribāhirā¹ bhogehi ca puññaṃ cā”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā gaṇassa cīvaralābhaṃ antarāyaṃ karissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhuni gaṇassa cīvaralābhaṃ antarāyaṃ akāsīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhuni gaṇassa cīvaralābhaṃ antarāyaṃ karissati. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

908. “Yā pana bhikkhuni gaṇassa cīvaralābhaṃ antarāyaṃ kareyya, pācittiyā”ti.

909. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Gaṇo nāma bhikkhunisamgho vuccati.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññātaraṃ cīvaraṃ vikappanupagaṃ pacchimaṃ.

Antarāyaṃ kareyyāti “kathaṃ ime cīvaraṃ na² dadeyyun”ti antarāyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Aññaṃ parikkhāraṃ antarāyaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa. Sambahulānaṃ bhikkhunīnaṃ vā ekabhikkhuniyā vā anupasampannāya vā cīvaraṃ vā aññaṃ vā parikkhāraṃ antarāyaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa.

1. Parihīnā (Sī)

2. Imaṃ cīvaraṃ (Ka)

910. Anāpatti ānisaṃsaṃ dassetvā nivāreti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 7. Sattamasikkhāpada

911. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhunisaṃghassa akālacīvaraṃ uppannaṃ hoti. Atha kho bhikkhunisaṃgho taṃ cīvaraṃ bhājetukāmo sannipati. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā antevāsiniyo bhikkhuniyo pakkantā honti. Thullanandā bhikkhunī tā bhikkhuniyo etadavoca “ayye bhikkhuniyo pakkantā, na tāva cīvaraṃ bhājīyissatī”ti cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāhi. Bhikkhuniyo na tāva cīvaraṃ bhājīyissatīti pakkamimsu¹. Thullanandā bhikkhunī antevāsiniyo bhikkhuniyo āgatāsu taṃ cīvaraṃ bhājāpesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā - pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā dhammikaṃ cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāhissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dhammikaṃ cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāhatīti². Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dhammikaṃ cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāhissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

912. “Yā pana bhikkhunī dhammikaṃ cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāheyya, pācittiyā”ti.

913. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dhammiko nāma cīvaravibhaṅgo samaggo bhikkhunisaṃgho sannipatitvā bhājeti.

Paṭibāheyyāti “kathaṃ imam cīvaraṃ na bhājeyyā”ti³ paṭibāhati, āpatti pācittiyassa.

1. Vipakkamimsu (Syā)

2. Paṭibāhīti (Ka)

3. Cīvaraṃ bhājeyyāti (Ka)

914. Dhammike dhammikasaññā paṭibāhati, āpatti pācittiyassa. Dhammike vematikā paṭibāhati, āpatti dukkaṭassa. Dhammike adhammikasaññā paṭibāhati, anāpatti. Adhammike dhammikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammike adhammikasaññā, anāpatti.

915. Anāpatti ānisaṃsaṃ dassetvā paṭibāhati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

916. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī naṭānampi naṭakānampi laṅghakānampi sokajjhāyikānampi¹ kumbhathūṇikānampi² samaṇacīvaraṃ deti “mayhaṃ parisati³ vaṇṇaṃ bhāsathā”ti. Naṭāpi naṭakāpi laṅghakāpi sokajjhāyikāpi kumbhathūṇikāpi Thullanandāya bhikkhuniyā parisati vaṇṇaṃ bhāsanti “ayyā Thullanandā bahussutā bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathaṃ kātuṃ, detha ayyāya, karotha ayyāyā”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā, tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā agārikassa samaṇacīvaraṃ dassatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī agārikassa samaṇacīvaraṃ detīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī agārikassa samaṇacīvaraṃ dassati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

917. “Yā pana bhikkhunī agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā samaṇacīvaraṃ dadeyya, pācittiyā”ti.

918. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

1. Sokasāyikānampi (Sī)

2. Kumbhathūṇikānampi (Ka)

3. Parisatim (Sī)

Agāriko nāma yo koci agāraṃ ajjhāvasati.

Paribbājako nāma bhikkhuñca sāmaṇerañca ṭhapetvā yo koci paribbājakasamāpanno.

Paribbājikā nāma bhikkhuniñca sikkhamānañca sāmaṇeriñca ṭhapetvā yā kāci paribbājikasamāpannā.

Samaṇacīvaram nāma kappakataṃ vuccati. Deti, āpatti pācittiyassa.

919. Anāpatti mātāpitūnaṃ deti, tāvakālikaṃ deti ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 9. Navamasikkhāpada

920. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā upaṭṭhākakulaṃ Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “sace mayam ayye sakkoma, bhikkhunisaṃghassa cīvaram dassamā”ti. Tena kho pana samayena vassaṃvuṭṭhā bhikkhuniyo cīvaram bhājetukāmā sannipatimsu. Thullanandā bhikkhunī tā bhikkhuniyo etadavoca “āgametha ayye, atthi bhikkhunisaṃghassa cīvarapaccāsā”ti. Bhikkhuniyo Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavocum “gacchāyye, tam cīvaram jānāhi”ti. Thullanandā bhikkhunī yena tam kulam tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā te manusse etadavoca “dethāvuso bhikkhunisaṃghassa cīvaran”ti. Na mayam ayye sakkoma bhikkhunisaṃghassa cīvaram dātunti. Thullanandā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamattham ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayam atikkāmessati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayam atikkāmetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā

1. Atikkāmesīti (Ka)

bhikkhunī dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayam atikkāmessati.
 Netam bhikkhave appasannanam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave
 bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

921. “**Yā pana bhikkhunī dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayam atikkāmeyya, pācittiyam**”ti.

922. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe
 adhippetā bhikkhunīti.

Dubbalacīvarapaccāsā nāma “sace mayam sakkoma, dassāma
 karissāmā”ti vācā bhinnā hoti.

Cīvarakālasamayo nāma anathate kathine vassānassa pacchimo māso,
 atthate kathine pañcamāsā.

Cīvarakālasamayam atikkāmeyyāti anathate kathine vassānassa
 pacchimam divasam atikkāmeti, āpatti pācittiyassa. Atthate kathine
 kathinuddhāradivasam atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

923. Dubbalacīvare dubbalacīvarasaññā cīvarakālasamayam atikkāmeti,
 āpatti pācittiyassa. Dubbalacīvare vematikā cīvarakālasamayam atikkāmeti,
 āpatti dukkaṭassa. Dubbalacīvare adubbalacīvarasaññā cīvarakālasamayam
 atikkāmeti, anāpatti.

Adubbalacīvare dubbalacīvarasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adubbalacīvare
 vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adubbalacīvare adubbalacīvarasaññā, anāpatti.

924. Anāpatti ānisaṃsam dassetvā nivāreti, ummattikāya
 ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadam niṭṭhitam.

3. Naggavagga 10. Dasamasikkhāpada

925. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarena upāsakena saṅgham uddissa vihāro kārāpito hoti. So tassa vihārassa mahe ubhatosaṅghassa akālacīvaram dātukāmo hoti. Tena kho pana samayena ubhatosaṅghassa kathinam atthataṃ hoti. Atha kho so upāsako saṅgham upasaṅkamitvā kathinuddhāram yāci. Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave kathinam uddharitum, evaṃca pana bhikkhave kathinam uddharitabbam. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṅgho ñāpetabbo—

926. “Suṇātu me bhante saṅgho, yadi saṅghassa pattakallam, saṅgho kathinam uddhareyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṅgho, saṅgho kathinam uddharati, yassāyasmato khamati kathinassa uddhāro, so tuṅhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Ubbhataṃ saṅghena kathinam, khamati saṅghassa, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

927. Atha kho so upāsako bhikkhunisaṅgham upasaṅkamitvā kathinuddhāram yāci. Thullanandā bhikkhunī “cīvaram amhākam bhavissati”ti kathinuddhāram paṭibāhi. Atha kho so upāsako ujjhāyati khiyyati vipāceti “katham hi nāma bhikkhuniyo amhākam kathinuddhāram na dassanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa upāsakassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā dhammikam kathinuddhāram paṭibāhissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dhammikam kathinuddhāram paṭibāhatī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dhammikam kathinuddhāram

1. Paṭibāhīti (Ka)

paṭibāhissati. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

928. “**Yā pana bhikkhunī dhammikaṃ kathinuddhāraṃ paṭibāheyya, pācittiyaṃ**”ti.

929. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dhammiko nāma kathinuddhāro samaggo bhikkhunisaṃgho sannipatitvā uddharati.

Paṭibāheyyāti “kathaṃ idaṃ kathinaṃ na uddhareyyā”ti¹ paṭibāhati, āpatti pācittiyassa.

930. Dhammike dhammikasaññā paṭibāhati, āpatti pācittiyassa. Dhammike vematikā paṭibāhati, āpatti dukkaṭassa. Dhammike adhammikasaññā paṭibāhati, anāpatti. Adhammike dhammikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammike adhammikasaññā, anāpatti.

931. Anāpatti ānisaṃsaṃ dassetvā paṭibāhati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Naggavaggo tatiyo.

4. Tuvattavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

932. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo dve ekamañce tuvattenti. Manussā vihāracārikaṃ āhiṇḍantā passitvā

1. Kathinaṃ uddhareyyāti (Ka)

ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

933. “Yā pana bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭeyyūṃ, pācittiyān”ti.

934. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhuniyoti upasampannāyo vuccanti.

Dve ekamañce tuvaṭṭeyyuntī ekāya nipannāya aparā nipajjati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nipajjanti, āpatti pācittiyassa. Uṭṭahitvā punappunam nipajjanti, āpatti pācittiyassa.

935. Anāpatti ekāya nipannāya aparā nisīdati, ubho vā nisīdanti, ummattikānam ādikammikānanti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 2. Dutiyasikkhāpada

936. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭenti. Manussā vihāracārikam āhiṇḍantā passivā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam

ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭenti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadam uddisantu—

937. “Yā pana bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭeyyūṃ, pācittiyā”ti.

938. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhuniyoti upasampannāyo vuccanti.

Dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭeyyunti taññeva attharivā taññeva pārupanti, āpatti pācittiyassa.

939. Ekattharaṇapāvuraṇe ekattharaṇapāvuraṇasaññā tuvaṭṭenti, āpatti pācittiyassa. Ekattharaṇapāvuraṇe vematikā tuvaṭṭenti, āpatti pācittiyassa. Ekattharaṇapāvuraṇe nānattharaṇapāvuraṇasaññā tuvaṭṭenti, āpatti pācittiyassa.

Ekattharaṇe nānāpāvuraṇe¹, āpatti dukkaṭassa. Nānattharaṇe ekapāvuraṇe², āpatti dukkaṭassa. Nānattharaṇapāvuraṇe ekattharaṇapāvuraṇasaññā, āpatti dukkaṭassa. Nānattharaṇapāvuraṇe vematikā, āpatti dukkaṭassa. Nānattharaṇapāvuraṇe nānattharaṇapāvuraṇasaññā, anāpatti.

940. Anāpatti vavatthānaṃ dassetvā nipajjanti, ummattikānaṃ ādikammikānanti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Nānāpāvuraṇasaññā (Ka)

2. Ekapāvuraṇasaññā (Ka)

4. Tuvattavagga 3. Tatiyasikkhāpada

941. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattھیyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathāṃ kātum. Bhaddāpi Kāpilānī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathāṃ kātum uḷārasambhāvitā. Manussā “ayyā Bhaddā Kāpilānī bahussutā bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathāṃ kātum uḷārasambhāvitā”ti Bhaddaṃ Kāpilāniṃ paṭhamāṃ payirupāsivā pacchā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ payirupāsanti. Thullanandā bhikkhunī issāpakatā “imā kira appicchā santuṭṭhā pavivittā asaṃsaṭṭhā, yā imā saññattibahulā viññattibahulā viharanti”ti Bhaddāya Kāpilāniyā purato caṅkamatipi tiṭṭhatipi nisīdatipi seyyampi kappeti uddisatipi uddisāpetipi sajjhāyampi karoti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathāṃ hi nāma ayyā Thullanandā ayyāya Bhaddāya Kāpilāniyā sañcicca aphāsum karissati”ti -pa-. Saccaṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā sañcicca aphāsum karotīti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathāṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā sañcicca aphāsum karissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

942. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā sañcicca aphāsum kareyya, pācittiyā”ti.

943. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā.

Sañciccāti jānantī sañjānantī cecca abhivitaritvā vītikkamo.

Aphāsum kareyyāti “iminā imissā aphāsu bhavissati”ti anāpucchā purato caṅkamati vā tiṭṭhati vā nisīdati vā seyyaṃ vā kappeti uddisati vā uddisāpeti vā sajjhāyaṃ vā karoti, āpatti pācittiyassa.

944. Upasampannāya upasampannasaññā sañcicca aphāsum karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā sañcicca aphāsum karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā sañcicca aphāsum karoti, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannāya sañcicca aphāsum karoti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

945. Anāpatti na aphāsum kattukāmā āpucchā purato caṅkamati vā tiṭṭhati vā nisīdati vā seyyam vā kappeti uddisati vā uddisāpeti vā sajjhāyam vā karoti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

4. Tuvaṭṭavagga 4. Catutthasikkhāpada

946. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattihāya viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī dukkhitam sahaṅginiṃ neva upaṭṭheti, na upaṭṭhāpanāya ussukkam karoti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā dukkhitam sahaṅginiṃ neva upaṭṭhessati, na upaṭṭhāpanāya ussukkam karissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dukkhitam sahaṅginiṃ neva upaṭṭheti na upaṭṭhāpanāya ussukkam karotīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dukkhitam sahaṅginiṃ neva upaṭṭhessati, na upaṭṭhāpanāya ussukkam karissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

947. “Yā pana bhikkhunī dukkhitam sahaṅginiṃ neva upaṭṭheyya na upaṭṭhāpanāya ussukkam kareyya, pācittiyam”ti.

948. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dukkhita nāma gilānā vuccati. **Sahajvinī** nāma saddhivihārinī vuccati.

Neva upaṭṭheyāti na sayāṃ upaṭṭheyya.

Na upaṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyyāti na aññaṃ āṇapeyya.

“Neva upaṭṭhessāmi, na upaṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissāmi”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa. Antevāsinim vā anupasampannaṃ vā neva upaṭṭheti, na upaṭṭhāpanāya ussukkaṃ karoti, āpatti dukkaṭṭassa.

949. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 5. Pañcamasikkhāpada

950. Tena samayena Buddho Sāvattiyāṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddā Kāpilānī Sāketē vassāṃ upagatā hoti. Sā kenacideva karaṇīyena ubbālḥā Thullanandāya bhikkhuniyā santike dūtaṃ pāhesi “sace me ayyā Thullanandā upassayaṃ dadeyya, āgaccheyyāmaḥ sāvattim”ti. Thullanandā bhikkhunī evamāha “āgacchatu dassāmi”ti. Atha kho Bhaddā Kāpilānī Sāketā Sāvattim agamāsi. Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā upassayaṃ adāsi. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammim kathaṃ kātuṃ. Bhaddāpi Kāpilānī bahussutā¹ hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammim kathaṃ kātuṃ uḷārasambhāvitā. Manussā “ayyā Bhaddā Kāpilānī bahussutā bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammim kathaṃ kātuṃ uḷārasambhāvitā”ti Bhaddaṃ Kāpilānim paṭhamaṃ payirupāsivā pacchā Thullanandaṃ bhikkhunim payirupāsanti. Thullanandā bhikkhunī issāpakatā “imā

1. Bahussutāyeva (Ka)

kira appicchā santuṭṭhā pavivittā asaṃsaṭṭhā, yā imā saññattibahulā viññattibahulā viharantī”ti kupitā anattamanā Bhaddam Kāpilānīm upassayā nikkadḍhi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā ayyāya Bhaddāya Kāpilāniyā upassayam datvā kupitā anattamanā nikkadḍhissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā upassayam datvā kupitā anattamanā nikkadḍhatī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā upassayam datvā kupitā anattamanā nikkadḍhissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

951. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā upassayam datvā kupitā anattamanā nikkadḍheyya vā nikkadḍhāpeyya vā, pācittiyan”ti.

952. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā. **Upassayo** nāma kavāṭabaddho vuccati. **Datvāti** sayam datvā. **Kupitā anattamanāti** anabhiraddhā āhatacittā khilajātā.

Nikkadḍheyāti gabbhe gahetvā pamukham nikkadḍhati, āpatti pācittiyassa. Pamukhe gahetvā bahi nikkadḍhati, āpatti pācittiyassa. Ekena payogena bahukepi dvāre atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

Nikkadḍhāpeyyāti aññam āṇāpeti, āpatti pācittiyassa². Sakim āṇattā bahukepi dvāre atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

935. Upasampannāya upasampannasaññā upassayam datvā kupitā anattamanā nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā upassayam datvā kupitā anattamanā nikkadḍhati

1. Nikkadḍhīti (Ka)

2. Ettha “āpatti dukkaṭassa”ti sabbattha dīssati, Bhikkhuvibhaṅge pana īdisesu āṇattisahagatasikkhāpadesu “aññam āṇāpeti āpatti pācittiyassa”ti āgatattā tamanuvattitvā visodhitamidam.

vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā upassayaṃ datvā kupitā anattamanā nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

Tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Akavāṭabaddhā nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ kavāṭabaddhā vā akavāṭabaddhā vā nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

954. Anāpatti alajjiniṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, ummattikaṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, bhaṇḍanakārikaṃ kalahakārikaṃ vivādakārikaṃ bhassakārikaṃ saṃghe adhikaraṇakārikaṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, antevāsiniṃ vā saddhivihāriṇiṃ vā na sammā vattantiṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 6. Chatthasikkhāpada

955. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharati gahapatināpi gahapatiputtenapi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Caṇḍakālī saṃsaṭṭhā viharissati gahapatināpi gahapatiputtenapi”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharati gahapatināpi

gahapatiputtenapīti. Saccam̄ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham̄ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharissati gahapatināpi gahapatiputtenapi. Netam̄ bhikkhave appasannānam̄ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam̄ sikkhāpadam̄ uddisantu—

956. “Yā pana bhikkhunī saṃsaṭṭhā vihareyya gahapatinā vā gahapatiputtena vā, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘māyye saṃsaṭṭhā vihari gahapatināpi gahapatiputtenapi, viviccāyye vivekaññeva bhaginiyā saṃgho vaṇṇeti’ti. Evañca¹ sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyam̄ samanubhāsītā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsīyamānā tam̄ paṭinissajjeyya, iccetam̄ kusalam̄, no ce paṭinissajjeyya, pācittiyam̄”ti.

957. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam̄ imasmim̄ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Saṃsaṭṭhā nāma ananulomikena kāyikavācasikena saṃsaṭṭhā.

Gahapati nāma yo koci agāram̄ ajjhāvasati.

Gahapatiputto nāma ye keci² puttabhātaro.

Sā bhikkhunīti yā sā saṃsaṭṭhā bhikkhunī.

Bhikkhunīhiti aññāhi bhikkhunīhi. Yā passanti yā suṇanti, tāhi vattabbā “māyye saṃsaṭṭhā vihari gahapatināpi gahapatiputtenapi, viviccāyye vivekaññeva bhaginiyā saṃgho vaṇṇeti”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetam̄ kusalam̄, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “māyye saṃsaṭṭhā vihari gahapatināpi gahapatiputtenapi, viviccāyye vivekaññeva bhaginiyā saṃgho vaṇṇeti”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetam̄ kusalam̄, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsītā, evañca pana bhikkhave samanubhāsītā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho ñāpetabbo—

1. Evañca pana (Ka)

2. Yo koci (Ka)

958. “Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharati gahapatināpi gahapatiputtenapi, sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāseyya tassa vatthussa paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharati gahapatināpi gahapatiputtenapi, sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanaṃ tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṅhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṅghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṭinissaggāya, khamati saṅghassa, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne āpatti pācittiyassa.

959. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

960. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 7. Sattamasikkhāpada

961. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo antoraṭṭhe sāsaṅkasammate sappāṭibhaye asatthikā cārikā caranti,

dhuttā dūsentī. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācentī “katham hi nāma bhikkhuniyo antoraṭṭhe sāsāṅkasammate sappāṭibhaye asatthikā cārikam carissantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo antoraṭṭhe sāsāṅkasammate sappāṭibhaye asatthikā cārikam carantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo antoraṭṭhe sāsāṅkasammate sappāṭibhaye asatthikā cārikam carissantī. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

962. “Yā pana bhikkhunī antoraṭṭhe sāsāṅkasammate sappāṭibhaye asatthikā cārikam careyya, pācittiyā”ti.

963. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Antoraṭṭheti yassa vijite viharati, tassa raṭṭhe.

Sāsāṅkam nāma tasmim magge corānam nivittokāso dissati, bhuttokāso dissati, ṭhitokāso dissati, nisinnokāso dissati, nipannokāso dissati.

Sappāṭibhayam nāma tasmim magge corehi manussā hatā dissanti, viluttā dissanti, ākoṭitā dissanti.

Asatthikā nāma vinā satthena.

Cārikam careyyāti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araññe addhayaJane addhayaJane āpatti pācittiyassa.

964. Anāpatti satthena saha gacchati, kheme appaṭibhaye gacchati, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyati.

Sattamasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

965. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo tioraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikam caranti, dhuttā dūsentī. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācentī “katham hi nāma bhikkhuniyo tioraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikam carissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo tioraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikam carantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo tioraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikam carissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

966. “Yā pana bhikkhunī tioraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikam careyya, pācittiyā”ti.

967. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Tioraṭṭheti yassa vijite viharati, tam ṭhapetvā aññassa raṭṭhe.

Sāsāṅkam nāma tasmim magge corānam nivittokāso dissati, bhuttokāso dissati, ṭhitokāso dissati, nisinnokāso dissati, nipannokāso dissati.

Sappatibhayam nāma tasmim magge corehi manussā hatā dissanti, viluttā dissanti, ākoṭitā dissanti.

Asatthikā nāma vinā satthena.

Cārikam careyyāti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araññe addhayaone addhayaone āpatti pācittiyassa.

968. Anāpatti satthena saha gacchati, kheme appatibhaye gacchati, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 9. Navamasikkhāpada

969. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ caranti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ carissanti haritāni tiṇāni ca sammaddantā ekindriyam jīvam viheṭhentā bahū khuddake pāṇe saṅghātam āpādentā”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ carissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ carantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ carissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

970. “Yā pana bhikkhunī antovassam cārikaṃ careyya, pācittiyā”ti.

971. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Antovassanti purimam vā temāsam pacchimam vā temāsam avasitvā.

Cārikaṃ careyyāti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake arañṇe addhajojane addhajojane āpatti pācittiyassa.

972. Anāpatti sattāhakaṇṇiyena gacchati, kenaci ubbāḷhā gacchati, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 10. Dasamasikkhāpada

973. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo tattheva

rājagahe vassam vasanti tattha hemantaṃ tattha gimhaṃ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “āhundarikā bhikkhunīnaṃ disā andhakārā, na imāsaṃ disā pakkhāyanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññapessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasuṭṭhūyā -pa-saddhammaṭṭhitiyā vinayānuggahāya. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

974. “**Yā pana bhikkhunī vassamvuṭṭhā cārikaṃ na pakkameyya antamaso chappañcayojanānipi, pācittiyā**”ti.

975. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vassamvuṭṭhā nāma purimaṃ vā temāsaṃ pacchimaṃ vā temāsaṃ vuṭṭhā.

“Cārikaṃ na pakkamissāmi antamaso chappañcayojanānipi”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

976. Anāpatti sati antarāye, pariyesivā dutiyikaṃ bhikkhuniṃ na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Tuvaṭṭavaggo catuttho.

5. Cittāgāravagga 1. Paṭhamasikkhāpada

977. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena rañño Pasenadissa Kosalassa uyyāne cittāgāre paṭibhānacittaṃ

kataṃ hoti. Bahū manussā cittaḡāraṃ dassanāya gacchanti. Chabbaggiyāpi bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya agamaṃsu. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya gacchissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya gacchissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya gacchantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya gacchissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

978. “Yā pana bhikkhunī rājāgāraṃ vā cittaḡāraṃ vā ārāmaṃ vā uyyānaṃ vā pokkharaniṃ vā dassanāya gaccheyya, pācittiyaṃ”ti.

979. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Rājāgāraṃ nāma yattha katthaci rañño kīḷitum ramitum kataṃ hoti.

Cittaḡāraṃ nāma yattha katthaci manussānaṃ kīḷitum ramitum kataṃ hoti.

Ārāmo nāma yattha katthaci manussānaṃ kīḷitum ramitum kato hoti.

Uyyānaṃ nāma yattha katthaci manussānaṃ kīḷitum ramitum kataṃ hoti.

Pokkharani nāma yattha katthaci manussānaṃ kīḷitum ramitum katā hoti.

980. Dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhitā passati, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunam passati, āpatti pācittiyassa. Ekamekaṃ dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhitā passati, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunam passati, āpatti pācittiyassa.

981. Anāpatti ārāme ʃhitā passati, gacchantī vā āgacchantī vā passati, sati karaṇīye gantvā passati, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 2. Dutiyasikkhāpada

982. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuñjanti. Manussā vihāracārikam āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuñjissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuñjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

983. “Yā pana bhikkhunī āsandim vā pallaṅkam vā paribhuñjeyya, pācittiyam”ti.

984. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Āsandī nāma atikkantappamāṇā vuccati.

Pallaṅko nāma āharimehi¹ vālehi kato hoti.

Paribhuñjeyyāti tasmim abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

1. “Asamhārimahi” iti Kaṅkhāvitarāṇiyā sameti.

985. Anāpatti āsandiya pāde chinditvā paribhuñjati, pallaṅkassa vāle bhinditvā paribhuñjati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 3. Tatiyasikkhāpada

986. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo suttam kantanti. Manussā vihāracārikam āhiṇḍantā passivā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo suttam kantissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussanam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo suttam kantissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo suttam kantantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo suttam kantissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

987. “Yā pana bhikkhunī suttam kanteyya, pācittiyam”ti.

988. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Suttam nāma cha suttāni khomam kappāsikam koseyyam kambalam sānam bhaṅgam.

Kanteyyāti sayam kantati, payoge dukkaṭam. Ujjavujjave āpatti pācittiyassa.

989. Anāpatti kantitasuttam kantati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 4. Catutthasikkhāpada

990. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo gihiveyyāvaccam karonti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo gihiveyyāvaccam karissantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo gihiveyyāvaccam karontīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo gihiveyyāvaccam karissantī. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

991. “Yā pana bhikkhunī gihiveyyāvaccam kareyya, pācittiyam”ti.

992. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Gihiveyyāvaccam nāma agārikassa yāgum vā bhattam vā khādanīyam vā pacati, sātakam vā veṭhanam vā dhovati, āpatti pācittiyassa.

993. Anāpatti yāgupāne, saṅghabhatte, cetiyapūjāya, attano veyyāvaccakarassa yāgum vā bhattam vā khādanīyam vā pacati sātakam vā veṭhanam vā dhovati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 5. Pañcamasikkhāpada

994. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī Thullanandam bhikkhunim upasaṅkamitvā etadavoca “ehāyye, imam adhikaraṇam vūpasamehī”ti. Thullanandā bhikkhunī “sādhū”ti paṭissuṇitvā neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkam karoti. Atha kho sā

bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā bhikkhuniyā ‘ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehī’ti vuccamānā ‘sādhū’ti paṭissuṇitvā neva vūpasamehī, na vūpasamāya ussukkaṃ karissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā “ehāyye, imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehī”ti vuccamānā “sādhū”ti paṭissuṇitvā neva vūpasamehī, na vūpasamāya ussukkaṃ karotīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā “ehāyye, imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehī”ti vuccamānā “sādhū”ti paṭissuṇitvā neva vūpasamehī, na vūpasamāya ussukkaṃ karissatī. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

995. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā ‘ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehī’ti vuccamānā ‘sādhū’ti paṭissuṇitvā sā pacchā anantarāyikinī neva vūpasameyya na vūpasamāya ussukkaṃ kareyya, pācittiyā”ti.

996. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā.

Adhikaraṇa nāma cattāri adhikaraṇāni vivādādhikaraṇaṃ anuvādādhikaraṇaṃ āpattādhikaraṇaṃ kiccādhikaraṇaṃ.

Ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehīti ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ vinicchehi.

Sā pacchā anantarāyikinīti asati antarāye.

Neva vūpasameyyāti na sayam vūpasameyya.

Na vūpasamāya ussukkaṃ kareyyāti na aññaṃ añapeyya, “neva vūpasamehī, na vūpasamāya ussukkaṃ karissāmī”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

997. Upasampannāya upasampannasaññā adhikaraṇaṃ neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā adhikaraṇaṃ neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā adhikaraṇaṃ neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkaṃ karoti, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannāya adhikaraṇaṃ neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

998. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

999. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī naṭānampi naṭakānampi laṅghakānampi sokajjhāyikānampi kumbhathūṇikānampi sahatthā khādanīyaṃ bhojanīyaṃ deti “mayhaṃ parisati vaṇṇaṃ bhāsathā”ti. Naṭāpi naṭakāpi laṅghakāpi sokajjhāyikāpi kumbhathūṇikāpi Thullanandāya bhikkhuniyā parisati vaṇṇaṃ bhāsanti “ayyā Thullanandā bahussutā bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathaṃ kātuṃ, detha ayyāya, karotha ayyāyā”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā agārikassa sahatthā khādanīyaṃ bhojanīyaṃ dassatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī agārikassa sahatthā khādanīyaṃ bhojanīyaṃ detīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī agārikassa sahatthā khādanīyaṃ bhojanīyaṃ dassati. Netaṃ bhikkhave appassannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1000. “**Yā pana bhikkhunī agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāyavā sahatthā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā dadeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1001. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agāriko nāma yo koci agāraṃ ajjhāvasati.

Paribbājako nāma bhikkhuṅca sāmaṇeraṅca ṭhapetvā yo koci paribbājakasamāpanno.

Paribbājikā nāma bhikkhuniṅca sikkhamānaṅca sāmaṇeriṅca ṭhapetvā yā kāci paribbājikasamāpannā.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni udakadantaponam ṭhapetvā avasesam khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ.

Dadeyyāti kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā nissaggiyena vā deti, āpatti pācittiyassa. Udakadantaponam deti, āpatti dukkaṭassa.

1002. Anāpatti dāpeti na deti, upanikkhipitvā deti, bāhirālepaṃ deti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

5. Cittāgāravagga 7. Sattamasikkhāpada

1003. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī āvasathacīvaraṃ anissajjitvā paribhuñjati. Aññā utuniyo bhikkhuniyo na labhanti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā āvasathacīvaraṃ

anissajjitvā paribhuñjissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī āvasathacīvaram anissajjitvā paribhuñjatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī āvasathacīvaram anissajjitvā paribhuñjissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1004. “**Yā pana bhikkhunī āvasathacīvaram anissajjitvā paribhuñjeyya, pācittiyā**”ti.

1005. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Āvasathacīvaram nāma “utuniyo bhikkhuniyo paribhuñjantū”ti dinnam hoti.

Anissajjitvā paribhuñjeyyāti dvetisso rattiyo paribhuñjitvā catutthadivase dhovivā bhikkhuniyā vā sikkhamānāya vā sāmaṇeriyā vā anissajjitvā paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

1006. Anissajjite anissajjitasaññā paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Anissajjite vematikā paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Anissajjite nissajjitasaññā paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Nissajjite anissajjitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite nissajjitasaññā, anāpatti.

1007. Anāpatti nissajjitvā paribhuñjati, puna pariyāyena paribhuñjati, aññā utuniyo bhikkhuniyo na honti, acchinnacīvarikāya naṭṭhacīvarikāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadam niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

1008. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattḥiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī āvasatham anissajjitvā cārikam pakkāmi. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā āvasatho ḍayhati. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “handāyye bhaṇḍakam nīharāmā”ti. Ekaccā evamāhaṃsu “na mayam ayye nīharissāma, yam kiñci naṭṭham sabbam amhe abhiyuñjissati”ti. Thullanandā bhikkhunī punadeva taṃ āvasatham paccāgantvā bhikkhuniyo pucchi “apāyye bhaṇḍakam nīharitthā”ti. Na mayam ayye nīharimhāti. Thullanandā bhikkhunī ujjhāyati khiyyati vipāceti “katham hi nāma bhikkhuniyo āvasathe ḍayhamāne bhaṇḍakam na nīharissantī”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa-tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā āvasatham anissajjitvā cārikam pakkamissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī āvasatham anissajjitvā cārikam pakkamatīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī āvasatham anissajjitvā cārikam pakkamissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1009. “Yā pana bhikkhunī āvasatham anissajjitvā cārikam pakkameyya, pācittiyā”ti.

1010. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Āvasatho nāma kavāṭabaddho vuccati.

Anissajjitvā cārikam pakkameyyāti bhikkhuniyā vā sikkhamānāya vā sāmaṇeriyā vā anissajjitvā parikkhittassa āvasathassa parikkhepam atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa. Aparikkhittassa āvasathassa upacāram atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa.

1011. Anissajjite anissajjitasaññā pakkamati, āpatti pācittiyassa. Anissajjite vematikā pakkamati, āpatti pācittiyassa. Anissajjite nissajjitasaññā pakkamati, āpatti pācittiyassa.

1. Pakkamīti (Ka)

Akavāṭabaddhaṃ anissajjitvā pakkamati, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite anissajjitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite nissajjitasaññā, anāpatti.

1012. Anāpatti nissajjitvā pakkamati, sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 9. Navamasikkhāpada

1013. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapaṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1014. “Yā pana bhikkhunī tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇeyya, pācittiyā”ti.

1015. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Tiracchānavijjā¹ nāma yaṃ kiñci bāhirakam anattasamhitam.

1. Tiracchānavijjaṃ (Ka)

Pariyāpuṇeyyāti padena pariyāpuṇāti, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya pariyāpuṇāti, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

1016. Anāpatti lekhaṃ pariyāpuṇāti, dhāraṇaṃ pariyāpuṇāti guttatthāya parittaṃ pariyāpuṇāti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

5. Cittāgāravagga 10. Dasamasikkhāpada

1017. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1018. “**Yā pana bhikkhunī tiracchānavijjaṃ vāceyya, pācittian**”ti.

1019. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Tiracchānavijjā¹ nāma yaṃ kiñci bāhirakam anattasamhitam.

Vāceyyāti padena vāceti, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya vāceti, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

1. Tiracchānavijjaṃ (Ka)

1020. Anāpatti lekhaṃ vāceti, dhāraṇaṃ vāceti, guttatthāya parittaṃ vāceti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Cittāgāravaggo pañcamaṃ.

6. Ārāmaṃvagga 1. Paṭhamasikkhāpada

1021. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū gāmakāvāse ekacīvarā cīvarakammaṃ karonti. Bhikkhuniyo anāpucchā ārāmaṃ pavisitvā yena te bhikkhū tenupasaṅkamimsu. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo anāpucchā ārāmaṃ pavissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo anāpucchā ārāmaṃ pavissanti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo anāpucchā ārāmaṃ pavissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī anāpucchā ārāmaṃ paviseyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

1022. Tena kho pana samayena te bhikkhū tamhā āvāsā pakkamimsu. Bhikkhuniyo “ayyā pakkantā”ti ārāmaṃ nāgamaṃsu. Atha kho te bhikkhū punadeva taṃ āvāsaṃ paccāgacchimsu. Bhikkhuniyo “ayyā āgatā”ti āpucchā ārāmaṃ pavisitvā yena te bhikkhū tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā te bhikkhū abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu, ekamantaṃ ṭhitā kho tā bhikkhuniyo te bhikkhū etadavocum “kissa tumhe bhaginiyo ārāmaṃ neva sammajjittha, na pānīyaṃ paribhojanīyaṃ upaṭṭhāpitthā”ti. Bhagavatā ayyā sikkhāpadaṃ paññattaṃ¹ “na anāpucchā ārāmo pavisitabbo”ti. Tena mayaṃ na āgamimhāti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave santaṃ bhikkhuṃ āpucchā

1. Paññattaṃ hoti (Ka)

ārāmaṃ pavisitum. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī santaṃ bhikkhum anāpucchā ārāmaṃ paviseyya pācittiyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

1023. Tena kho pana samayena te bhikkhū tamhā āvāsā pakkamivā punadeva taṃ āvāsaṃ paccāgacchimsu. Bhikkhuniyo “ayyā pakkantā”ti anāpucchā ārāmaṃ pavisimsu. Tāsaṃ kukkucçaṃ ahosi “Bhagavatā sikkhāpadaṃ paññattaṃ ‘na santaṃ bhikkhum anāpucchā ārāmo pavisitabbo’ti, mayañcamhā santaṃ bhikkhum anāpucchā ārāmaṃ pavisimhā, kacci nu kho mayaṃ pācittiyāṃ āpattim āpannā”ti -pa-. Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1024. **“Yā pana bhikkhunī jānaṃ sabhikkhukaṃ ārāmaṃ anāpucchā paviseyya, pācittiyā”ti.**

1025. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassā ārocenti, te vā ārocenti.

Sabhikkhuko nāma ārāmo yattha bhikkhū rukkhamūlepi vasanti.

Anāpucchā ārāmaṃ paviseyyāti bhikkhum vā sāmaṇeraṃ vā ārāmikam vā anāpucchā parikkhittassa ārāmassa parikkhepaṃ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa. Aparikkhittassa ārāmassa upacāraṃ okkamantiyā āpatti pācittiyassa.

1026. Sabhikkhuke sabhikkhukasaññā santaṃ bhikkhum anāpucchā ārāmaṃ pavisati, āpatti pācittiyassa. Sabhikkhuke vematikā santaṃ bhikkhum

anāpucchā ārāmaṃ pavisati, āpatti dukkaṭassa. Sabhikkhuke
abhikkhukasaññā santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā ārāmaṃ pavisati, anāpatti.

Abhikkhuke sabhikkhukasaññā, āpatti dukkaṭassa. Abhikkhuke
vematikā, āpatti dukkaṭassa. Abhikkhuke abhikkhukasaññā, anāpatti.

1027. Anāpatti santaṃ bhikkhuṃ āpucchā pavisati, asantaṃ bhikkhuṃ
anāpucchā pavisati, sīsānulokikā gacchati, yattha bhikkhuniyo sannipatitā
honti tattha gacchati, ārāmena maggo hoti, gilānāya āpadāsu ummattikāya
ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

6. Ārānavagga 2. Dutiyasikkhāpada

1028. Tena samayena Buddho Bhagavā Vesāliyaṃ viharati Mahāvane
Kūṭāgārasālāyaṃ. Tena kho pana samayena āyasmato Upālissa upajjhāyo
āyasmā Kappitako susāne viharati. Tena kho pana samayena
chabbaggiyānaṃ bhikkhunīnaṃ mahattarā¹ bhikkhunī kālaṅkatā hoti.
Chabbaggiyā bhikkhuniyo taṃ bhikkhuniṃ nīharitvā āyasmato Kappitakassa
vihārassa avidūre jhāpetvā thūpaṃ katvā gantvā tasmim thūpe rodanti. Atha
kho āyasmā Kappitako tena saddena ubbālho taṃ thūpaṃ bhinditvā pakiresi.
Chabbaggiyā bhikkhuniyo “iminā kappitakena amhākaṃ ayyāya thūpo
bhinno, handa naṃ ghātemā”ti mantesuṃ. Aññatarā bhikkhunī āyasmato
Upālissa etamatthaṃ ārocesi. Āyasmā Upāli āyasmato Kappitakassa
etamatthaṃ ārocesi. Atha kho āyasmā Kappitako vihārā nikkhamitvā nilīno
acchi. Atha kho chabbaggiyā bhikkhuniyo yenāyasmato Kappitakassa vihāro
tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtivā āyasmato Kappitakassa vihāraṃ
pāsāṅchi ca leḍḍūhi ca ottharāpetvā “mato Kappitako”ti pakkamimsu.

1. Mahantatarā (Si)

Atha kho āyasmā Kappitako tassā ratthiyā accayena pubbaṅhasamayam̐
 nivāsetvā pattacīvaramādāya Vesālim̐ piṇḍāya pāvīsi. Addasaṃsu kho
 chabbaggiyā bhikkhuniyo āyasmantaṃ kappitakaṃ piṇḍāya carantaṃ,
 disvāna evamāhaṃsu “ayaṃ Kappitako jīvati, ko nu kho amhākaṃ mantaṃ
 saṃharī”ti. Assosum̐ kho chabbaggiyā bhikkhuniyo “ayyena kira Upālinā
 amhākaṃ manto saṃhaṭṭo”ti. Tā āyasmantaṃ Upālim̐ akkosimsu “kathaṃ hi
 nāma ayaṃ kāsāvaṭṭo malamajjano nihīnajakko amhākaṃ mantaṃ
 saṃharissati”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti
 vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo ayaṃ Upālim̐
 akkosissanti”ti -pa-. Saccam̐ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo
 Upālim̐ akkosantīti. Saccam̐ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-.
 Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo Upālim̐ akkosissanti.
 Netam̐ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave
 bhikkhuniyo imam̐ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1029. “**Yā pana bhikkhunī bhikkhum̐ akkoseyya vā paribhāseyya vā,
 pācittiyā**”ti.

1030. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe
 adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhanti upasampannaṃ. **Akkoseyya vāti** dasahi vā akkosavatthūhi
 akkosati etesaṃ vā aññatarena, āpatti pācittiyassa.

Paribhāseyya vāti bhayaṃ upadaṃseti, āpatti pācittiyassa.

1031. Upasampanne upasampannaaññā akkosati vā paribhāsati vā,
 āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematikā akkosati vā paribhāsati vā, āpatti
 pācittiyassa. Upasampanne anupasampannaaññā akkosati vā paribhāsati vā,
 āpatti pācittiyassa.

Anupasampannaṃ akkosati vā paribhāsati vā, āpatti dukkaṭṭassa.
 Anupasampanne upasampannaaññā, āpatti dukkaṭṭassa. Anupasampanne
 vematikā, āpatti dukkaṭṭassa. Anupasampanne anupasampannaaññā, āpatti
 dukkaṭṭassa.

1032. Anāpatti atthapurekkhārāya dhammapurekkhārāya anusāsanipurekkhārāya ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

6. Ārāmavagga 3. Tatiyasikkhāpada

1033. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī bhaṇḍanakārikā hoti kalahakārikā vivādakārikā bhassakārikā saṅghe adhikaraṇakārikā. Thullanandā bhikkhunī tassā kamme kariyamāne paṭikkosati. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī gāmakam agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho bhikkhunisaṅgho “Thullanandā bhikkhunī pakkantā”ti Caṇḍakālīm bhikkhunim āpattiyā adassane ukkhipi. Thullanandā bhikkhunī gāmake tam karaṇīyam tīretvā punadeva Sāvattthim paccāgacchi. Caṇḍakālī bhikkhunī Thullanandāya bhikkhuniyā āgacchantiyā neva āsanam paññapesi, na pādodakam pādapīṭham pādakaṭhalikam upanikkhipi, na paccuggantvā pattacīvaram paṭiggahesi, na pānīyena āpucchi. Thullanandā bhikkhunī Caṇḍakālīm bhikkhunim etadavoca “kissa tvam ayye mayi āgacchantiyā neva āsanam paññapesi, na pādodakam pādapīṭham pādakaṭhalikam upanikkhipi, na paccuggantvā pattacīvaram paṭiggahesi, na pānīyena āpucchi”ti. Evaṃ hetam ayye hoti, yathā tam anāthāyāti. Kissa pana tvam ayye anāthāti. Imā maṃ ayye bhikkhuniyo “ayam anāthā appaññātā, natthi imissā kāci pativattā”ti āpattiyā adassane ukkhipimsūti. Thullanandā bhikkhunī “bālā etā, abyattā etā, netā jānanti kammaṃ vā kammadosaṃ vā kammavipattim vā kmmasampattim vā”ti caṇḍikatā gaṇam paribhāsi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā caṇḍikatā gaṇam paribhāsissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī caṇḍikatā gaṇam paribhāsati¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī caṇḍikatā

1. Paribhāsīti (Ka)

gaṇaṃ paribhāṣissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-.
Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1034. “**Yā pana bhikkhunī caṇḍikatā gaṇaṃ paribhāseyya, pācittiyā**”ti.

1035. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe
adhippetā bhikkhunīti.

Caṇḍikatā nāma kodhanā vuccati.

Gaṇo nāma bhikkhunisaṃgho vuccati.

Paribhāseyyāti “bālā etā, abyattā etā, netā jānanti kammaṃ vā
kammadosaṃ vā kammavipattiṃ vā kammasampattiṃ vā”ti paribhāṣati,
āpatti pācittiyassa. Sambahulā bhikkhuniyo vā ekaṃ bhikkhuniṃ vā
anupasampannaṃ vā paribhāṣati, āpatti dukkaṭassa.

1036. Anāpatti atthapurekkhārāya dhammapurekkhārāya
anusāsanipurekkhārāya ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitāṃ.

6. Ārāmaṃvagga 4. Catutthasikkhāpada

1037. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattihīyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro brāhmaṇo
bhikkhuniyo nimantetvā bhojesi. Bhikkhuniyo bhuttāvī¹ pavāritā nātikulāni
gantvā ekaccā bhuñjimsu, ekaccā piṇḍapātaṃ ādāya agamaṃsu. Atha kho so
brāhmaṇo paṭivissake etadavoca “bhikkhuniyo mayā ayyā santappitā, etha
tumhepi santappessāmī”ti. Te evamāhaṃsu “kiṃ tvaṃ ayyo amhe
santappessasi, yāpi tayā nimantitā, tāpi amhākaṃ gharāni āgantvā ekaccā
bhuñjimsu, ekaccā

1. Bhuttāvīni (Ka)

piṇḍapātamaṃ ādāya agamaṃsū”ti. Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo amhākaṃ ghare bhuñjitvā aññatra bhuñjissanti, na cāhaṃ paṭibalo yāvadatthaṃ dātun”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa brāhmaṇassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo bhuttāvī¹ pavāritā aññatra bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1038. “**Yā pana bhikkhunī nimantitā vā pavāritā vā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṃ**”ti.

1039. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Nimantitā nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantitā.

Pavāritā nāma asanaṃ paññāyati, bhojanaṃ paññāyati, hatthapāse ṭhitā abhiharati, paṭikkhepo paññāyati.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni yāgum yāmakālikam sattāhakālikam yāvajjivikam ṭhapetvā avasesaṃ khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

1040. Nimantite nimantitasaññā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Nimantite vematikā khādanīyaṃ vā

1. Bhuttāvinī (Ka)

bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Nimantite animantitasañña khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa.

Yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajīvikāṃ āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa -pa-.

1041. Anāpatti nimantitā appavāritā yāguṃ pivati sāmike apaloketvā bhuñjati, yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajīvikāṃ sati paccaye paribhuñjati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

6. Ārāmaṃvagga 5. Pañcamasikkhāpada

1042. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī Sāvatthiyaṃ aññatarissā visikhāya piṇḍāya caramānā yena aññataram kulaṃ tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā paññatte āsane nisīdi. Atha kho te manussā taṃ bhikkhuniṃ bhojetvā etadavocum “aññāpi ayye bhikkhuniyo āgacchantū”ti. Atha kho sā bhikkhunī “kathaṃ hi nāma¹ bhikkhuniyo nāgaccheyyun”ti bhikkhuniyo upasaṅkamtivā etadavoca “amukasmim ayye okāse vāḷā sunakhā caṇḍo balībaddo cikkhallo okāso, mā kho tattha agamitthā”ti. Aññatarāpi bhikkhunī tassā visikhāya piṇḍāya caramānā yena taṃ kulaṃ tenupasaṅkami, upasaṅkamtivā paññatte āsane nisīdi. Atha kho te manussā taṃ bhikkhuniṃ bhojetvā etadavocum “kissa ayye bhikkhuniyo na āgacchantī”ti. Atha kho sā bhikkhunī tesaṃ manussānaṃ etamatthaṃ ārocesi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī kulaṃ maccharāyissatī”ti -pa-. Ssaccaṃ kira bhikkhave bhikkhunī

1. Kathaṃ aññā (Syā)

kulaṃ maccharāyatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhunī kulaṃ maccharāyissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1043. “**Yā pana bhikkhunī kulamaccharinī assa, pācittiyā**”ti.

1044. **Yā panā**ti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī**ti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Kulaṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulaṃ brāhmaṇakulaṃ vessakulaṃ suddakulaṃ.

Maccharinī assāti “katham bhikkhuniyo nāgaccheyyū”ti bhikkhunīnam santike kulassa avaṇṇam bhāsati, āpatti pācittiyassa. Kulassa vā santike bhikkhunīnam avaṇṇam bhāsati, āpatti pācittiyassa.

1045. Anāpatti kulaṃ na maccharāyantī santam yeva ādīnavam ācikkhati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadam niṭṭhitam.

6. Ārāmaṅga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

1046. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo gāmakāvāse vassamvuṭṭhā Sāvattim agamaṃsu. Bhikkhuniyo tā bhikkhuniyo etadavocum “katthāyyāyo vassamvuṭṭhā, kacci ovādo iddho ahoṣi”ti. Natthāyye tattha bhikkhū, kuto ovādo iddho bhavissatīti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo abhikkhuke āvāse vassam vasissantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo abhikkhuke āvāse vassam vasantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavāti -pa-. Katham hi nāma

bhikkhave bhikkhuniyo abhikkhuke āvāse vassaṃ vasissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1047. “**Yā pana bhikkhunī abhikkhuke āvāse vassaṃ vaseyya, pācittiyā**”ti.

1048. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Abhikkhuko nāma āvāso na sakkā hoti ovādāya vā saṃvāsāya vā gantum. “Vassaṃ vasissāmi”ti senāsanam paññapeti, pānīyam paribhojanīyam upaṭṭhapeti, pariveṇaṃ sammajjati, āpatti dukkaṭassa. Saha aruṇuggamaṇā āpatti pācittiyassa.

1049. Anāpatti vassupagatā bhikkhū pakkantā vā honti, vibbhantā vā, kālaṅkatā vā, pakkhasaṅkantā vā, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

6. Ārāmaṅga 7. Sattamasikkhāpada

1050. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo gāmakāvāse vassaṃvuṭṭhā Sāvattim agamaṃsu. Bhikkhuniyo tā bhikkhuniyo etadavocum “katthāyyāyo vassaṃvuṭṭhā, kattha¹ bhikkhusaṅgho pavārito”ti. Na mayaṃ ayye bhikkhusaṅgham pavāremāti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo vassaṃvuṭṭhā bhikkhusaṅgham na pavāressanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo vassaṃvuṭṭhā bhikkhusaṅgham na pavārentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo

1. Kacci (Syā)

vassaṃvuṭṭhā bhikkhusaṅghaṃ na pavāressanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1051. “**Yā pana bhikkhunī vassaṃvuṭṭhā ubhatosaṅghe tīhi ṭhānehi na pavāreyya diṭṭhena vā sutena vā parisāṅkāya vā, pācittiyā**”ti.

1052. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vassaṃvuṭṭhā nāma purimaṃ vā temāsaṃ pacchimaṃ vā temāsaṃ vuṭṭhā. “Ubhatosaṅghe tīhi ṭhānehi na pavāressāmi diṭṭhena vā sutena vā parisāṅkāya vā”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

1053. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

6. Ārāmaṃvagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

1054. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā chabbaggiyā bhikkhuniyo ovadanti. Bhikkhuniyo chabbaggiyā bhikkhuniyo etadavocuṃ “ethāyye ovādaṃ gamissāmā”ti. Yampi mayaṃ ayye gaccheyyāma ovādassa kāraṇā, ayyā chabbaggiyā idheva āgantvā amhe ovadantīti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo ovādaṃ na gacchissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyā ovādaṃ na gacchantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyā ovādaṃ na gacchissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyā imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1055. “**Yā pana bhikkhunī ovādāya vā saṁvāsāya vā na gaccheyya, pācittiyā**”ti.

1056. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṁ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ovādo nāma aṭṭha garudhammā.

Saṁvāso nāma ekakammaṁ ekuddeso samasikkhatā. “Ovādāya vā saṁvāsāya vā na gacchissāmī”ti dhuraṁ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

1057. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā dutiyikaṁ bhikkhuniṁ na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṁ niṭṭhitam.

6. Ārāmaṅga 9. Navamasikkhāpada

1058. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattihyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo uposathampi na pucchanti, ovādampi na yācanti. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo uposathampi na pucchissanti, ovādampi na yācissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo “uposathampi na pucchanti, ovādampi na yācanti”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo uposathampi na pucchissanti, ovādampi na yācissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṁ uddisantu—

1059. “**Anvaddhamāsam bhikkhuniyā bhikkhusaṅghato dve dhammā paccāsīsitabbā uposathapucchakañca ovādūpasānkamañca, tam atikkāmentiyā pācittiyā**”ti.

1060. **Anvaddhamāsanti** anuposathikaṃ. **Uposatho** nāma dve uposathā cātuddasiko ca pannarasiko ca.

Ovādo nāma aṭṭha garudhammā. “Uposathampi na pucchissāmi ovādampi na yācissāmi”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

1061. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā dutiyikaṃ bhikkhuniṃ na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

6. Ārāmvagga 10. Dasamasikkhāpada

1062. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī pasāke jātaṃ gaṇḍaṃ purisena saddhiṃ ekenekā bhedāpesi. Atha kho so puriso taṃ bhikkhuniṃ dūsetuṃ upakkami, sā vissaramakāsi. Bhikkhuniyo upadhāvitvā taṃ bhikkhuniṃ etadavocuṃ “kissa tvaṃ ayye vissaramakāsi”ti. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjyāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī pasāke jātaṃ gaṇḍaṃ purisena saddhiṃ ekenekā bhedāpessati”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave bhikkhunī pasāke jātaṃ gaṇḍaṃ purisena saddhiṃ ekenekā bhedāpetīti¹. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī pasāke jātaṃ gaṇḍaṃ purisena saddhiṃ ekenekā bhedāpessati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1063. “Yā pana bhikkhunī pasāke jātaṃ gaṇḍaṃ vā rudhitaṃ vā anapaloketvā saṃghaṃ vā gaṇaṃ vā purisena saddhiṃ ekenekā bhedāpeyya vā phālāpeyya vā dhovāpeyya vā ālimpāpeyya vā bandhāpeyya vā mocāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

1. Bhedāpesīti (Ka)

1064. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pasākham nāma adhonābhi ubbhajāṇumaṇḍalam. **Jātaṃ** tattha jātaṃ. **Gaṇḍo** nāma yo koci gaṇḍo. **Rudhitam** nāma yaṃ kiñci vaṇaṃ. **Anapaloketvāti** anāpucchā. **Samgho** nāma bhikkhunisaṃgho vuccati. **Gaṇo** nāma sambahulā bhikkhuniyo vuccanti. **Puriso** nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo dūsetuṃ. **Saddhinti** ekato. **Ekenekāti** puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

1065. “Bhindā”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Bhinne āpatti pācittiyassa. “Phālehi”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Phālite āpatti pācittiyassa. “Dhovā”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Dhovite¹ āpatti pācittiyassa. “Ālimpā”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Litte² āpatti pācittiyassa. “Bandhāhi”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Baddhe āpatti pācittiyassa. “Mocchī”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Mutte āpatti pācittiyassa.

1066. Anāpatti apaloketvā bhedāpeti vā phālāpeti vā dhovāpeti vā ālimpāpeti vā bandhāpeti vā mocāpeti vā, yā kāci viññū dutiyikā³ hoti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Ārāmaṃvaggo chaṭṭho.

7. Gabbhinīvagga 1. Paṭhamasikkhāpada

1067. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo gabbhinim vuṭṭhāpentī. Sā piṇḍāya carati. Manussā evamāhaṃsu “dethāyyāya

1. Dhote (Syā)

2. Ālitte (Syā)

3. Yā kāci viññū dutiyā (Syā), yo koci viññū dutiyō (Ka)

bhikkhaṃ, garubhārā¹ ayyā”ti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo gabbhinim vuṭṭhāpessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo gabbhinim vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo gabbhinim vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo gabbhinim vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave apasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1068. “**Yā pana bhikkhunī gabbhinim vuṭṭhāpeyya, pācittiyā**”ti.

1069. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Gabbhinī nāma āpannasattā vuccati. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇam vā ācarinim vā pattam vā cīvaram vā pariyesati, sīmam vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1070. Gabbhiniyā gabbhinisaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Gabbhiniyā vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Gabbhiniyā agabbhinisaññā vuṭṭhāpeti, anāpatti. Agabbhiniyā gabbhinisaññā, āpatti dukkaṭassa. Agabbhiniyā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Agabbhiniyā agabbhinisaññā, anāpatti.

1071. Anāpatti gabbhinim agabbhinisaññā vuṭṭhāpeti, agabbhinim agabbhinisaññā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 2. Dutiyasikkhāpada

1072. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpentī. Sā piṇḍāya carati. Manussā evamāhaṃsu “dethāyyāya bhikkhaṃ, sadutiyikā ayyā”ti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1073. “Yā pana bhikkhunī pāyantim vuṭṭhāpeyya, pācittiyā”ti.

1074. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pāyantī nāma mātā vā hoti ¹ dhāti² vā.

Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmi”ti gaṇam vā ācarinim vā pattam vā cīvaram vā pariyesati, sīmam vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1075. Pāyantiyā pāyantisaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Pāyantiyā vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Pāyantiyā apāyantisaññā vuṭṭhāpeti, anāpatti. Apāyantiyā pāyantisaññā, āpatti dukkaṭassa. Apāyantiyā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Apāyantiyā apāyantisaññā, anāpatti.

1. Hotu (Ka)

2. Dhāti (Sī, Syā)

1076. Anāpatti pāyantim apāyantisaññā vuṭṭhāpeti, apāyantim apāyantisaññā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 3. Tatiyasikkhāpada

1077. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham sikkhamānam vuṭṭhāpenti, tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyam vā akappiyam vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham sikkhamānam vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham sikkhamānam vuṭṭhāpenti”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham sikkhamānam vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dātuṃ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya sikkhamānāya saṃgham upasaṅkamitvā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgam karitvā bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassa vacanīyo “aham ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya sikkhamānā saṃgham dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho nāpetabbo—

1078. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya sikkhamānā saṃgham dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, yadi saṃghassa pattakallam, saṃgho itthannāmāya sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya sikkhamānā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, saṅgho itthannāmāya sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiya dānaṃ, sā tuṅhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṅghena itthannāmāya sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammuti, khamati saṅghassa, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

1079. Sā sikkhamānā “evaṃ vadehi”ti vattabbā “pāṇātipātā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Adinnadānā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Abrahmacariyā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Musāvādā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Surāmerayamajjappamādaṭṭhānā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Vikālabhojanā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vīgarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadam uddisantu—

1080. “**Yā pana bhikkhunī dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1081. **Yā panāti** yā yādiyā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dve vassāniti dve saṃvaccharāni. **Asikkhitasikkhā** nāma sikkhā vā na dinnā hoti, dinnā vā sikkhā kupitā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmi”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattam vā cīvaram vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1082. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1083. Anāpatti dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 4. Catutthasikkhāpada

1084. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asammatam vuṭṭhāpentī. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “etha sikkhamānā imaṃ jānātha imaṃ detha imaṃ āharatha iminā attho imaṃ kappiyam karothā”ti. Tā evamāhaṃsu “na mayam ayye sikkhamānā, bhikkhuniyo mayan”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asammatam vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asammatam vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asammatam vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammutim dātuṃ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya saṃgham upasaṅkamtivā ekamsam uttarāsaṅgam karitvā bhikkhunīnam pāde vanditvā

ukkuṭikaṃ nisīditvā añjaliṃ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṃ ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā sikkhamānā saṅghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṅgho ñāpetabbo—

1085. “Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā sikkhamānā saṅghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā sikkhamānā saṅghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācati, saṅgho itthannāmāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammutiyā dānaṃ, sā tuṅhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṅghena itthannāmāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammuti, khamati saṅghassa, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadam uddisantu—

1086. “**Yā pana bhikkhunī dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhamā sikkhamānaṃ saṅghena asammataraṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyā**”ti.

1087. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dve vassānīti dve saṁvaccharāni. **Sikkhitasikkhā** nāma chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Asammatā** nāma ñattidutiyaena kammena vuṭṭhānasammuti na dinnā hoti. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṁ vā ācariniṁ vā pattaṁ vā cīvaraṁ vā pariyesati, sīmaṁ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṁ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1088. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1089. Anāpatti dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhamā sikkhamānaṁ saṁghena sammataṁ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṁ niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 5. Pañcamasikkhāpada

1090. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo ūnavādasavassaṁ gihigataṁ vuṭṭhāpentī, tā akkhamā honti sītassa uṇhassa jīghacchāya pipāsāya ḍaṁsamakasavātātapasarīsapasamphassānaṁ, duruttānaṁ durāgatānaṁ vacanapathānaṁ, uppannānaṁ sārīrikānaṁ vedanānaṁ dukkhānaṁ tibbānaṁ kharānaṁ kaṭukānaṁ asātānaṁ amanāpānaṁ pāṇaharānaṁ anadhivāsakajātikā honti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma bhikkhuniyo ūnavādasavassaṁ gihigataṁ vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo ūnavādasavassaṁ gihigataṁ vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti.

vigrahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo
 ūnavādasavassaṃ gihigataṃ vuṭṭhāpessanti, ūnavādasavassā¹ bhikkhave
 gihigatā akkhamā hoti sītassa uṇhassa jighacchāya pipāsāya
 ḍaṃsamakasavātātapasarīsapasamphassānaṃ duruttānaṃ durāgatānaṃ
 vacanapathānaṃ, uppannānaṃ sārīrikānaṃ vedanānaṃ dukkhānaṃ
 tibbānaṃ kharānaṃ kaṭukānaṃ asātānaṃ amanāpānaṃ pāṇaharānaṃ
 anadhivāsakajātikā hoti, dvādasavassāva² kho bhikkhave gihigatā khamā
 hoti sītassa uṇhassa jighacchāya pipāsāya
 ḍaṃsamakasavātātapasarīsapasamphassānaṃ duruttānaṃ durāgatānaṃ
 vacanapathānaṃ uppannānaṃ sārīrikānaṃ vedanānaṃ dukkhānaṃ tibbānaṃ
 kharānaṃ kaṭukānaṃ asātānaṃ amanāpānaṃ pāṇaharānaṃ adhivāsakajātikā
 hoti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana
 bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1091. “Yā pana bhikkhunī ūnavādasavassaṃ gihigataṃ vuṭṭhāpeyya,
 pācittiyā”ti.

1092. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe
 adhippetā bhikkhunīti.

Ūnavādasavassā nāma appattadvādasavassā. Gihigatā nāma
 purisantaragatā vuccati. Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā
 pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ.
 Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti
 pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1093. Ūnavādasavassāya ūnavādasavassasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti
 pācittiyassa. Ūnavādasavassāya vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa.
 Ūnavādasavassāya paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, anāpatti.

1. Ūnavādasavassā hi (Ka)

2. Dvādasavassā ca (Syā, Ka)

Paripuṇṇadvādasavassāya ūnavādasavassasaññā, āpatti dukkaṭassa.
 Paripuṇṇadvādasavassāya vematikā, āpatti dukkaṭassa.
 Paripuṇṇadvādasavassāya paripuṇṇasaññā, anāpatti.

1094. Anāpatti ūnavādasavassam paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti,
 paripuṇṇadvādasavassam paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, ummattikāya
 ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

1095. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane
 Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo
 paripuṇṇadvādasavassam gihigatam dve vassāni chasu dhammesu
 asikkhitasikkham vuṭṭhāpenti, tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyam vā
 akappiyam vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti
 vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassam gihigatam
 dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpessanti”ti -pa-.
 Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassam gihigatam
 dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpentīti. Saccam
 Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave
 bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassam gihigatam dve vassāni chasu
 dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave
 appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammim katham katvā
 bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya
 dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutim dātum. Evañca pana
 bhikkhave dātabbā, tāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya saṅgham
 upasaṅkamitvā ekaṃsam uttarāsaṅgam karitvā bhikkhunīnam pāde vanditvā
 ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassa vacanīyo “aham ayye
 itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā saṅgham
 dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutim yācāmi”ti. Dutiyampi
 yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṅgho
 nāpetabbo—

1096. “Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, saṅgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiyaṃ dānaṃ, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṅghena itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammuti, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametaraṃ dhārayāmi”ti.

Sā paripuṇṇadvādasavassā gihigatā evaṃ vadehīti vattabbā “pāṇātipātā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi -pa-vikālabhojanā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadam uddisantu—

1097. “Yā pana bhikkhunī paripuṇṇadvādasavassam gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpeyya, pācittiyā”ti.

1098. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇadvādasavassā nāma pattadvādasavassā. Gihigatā nāma purisantaragatā vuccati. Dve vassānīti dve saṃvaccharāni. Asikkhitasikkhā nāma sikkhā vā na dinnā hoti, dinnā vā sikkhā kupitā. Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1099. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa.

1100. Anāpatti paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

7. Gabbhinīvagga 7. Sattamasikkhāpada

1101. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammatāṃ vuṭṭhāpentī. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “etha sikkhamānā imaṃ jānātha imaṃ detha imaṃ āharatha iminā attho imaṃ kappiyaṃ karoṭhā”ti. Tā evamāhaṃsu “na mayaṃ ayye sikkhamānā, bhikkhuniyo mayan”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammatāṃ vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammatāṃ vuṭṭhāpentīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ

saṅghena asammatam vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutim dātum. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya saṅgham upasaṅkamitvā ekamsam uttarāsaṅgam karitvā bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassa vacanīyo “aham ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṅgham vuṭṭhānasammutim yācāmīti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṅgho ñāpetabbo—

1102. “Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṅgham vuṭṭhānasammutim yācati, yadi saṅghassa pattakallam, saṅgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutim dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṅgham vuṭṭhānasammutim yācati, saṅgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutim deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiyā dānam, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṅghena itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammuti, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1103. “**Yā pana bhikkhunī paripuṇṇadvādasavassam̐ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham̐ saṃghena asammatam̐ vuṭṭhāpeyya, pācittiyam̐**”ti.

1104. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam̐ imasmim̐ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇadvādasavassā nāma pattadvādasavassā. **Gihigatā** nāma purisantaragatā vuccati. **Dve vassānīti** dve sam̐vaccharāni. **Sikkhitasikkhā** nāma chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Asammatā** nāma ñattidutiyaena kammaena vuṭṭhānasammuti na dinnā hoti. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“**Vuṭṭhāpessāmī**”ti gaṇam̐ vā ācarinim̐ vā pattaṃ vā cīvaram̐ vā pariyesati, sīmam̐ vā sampannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam̐. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1105. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1106. Anāpatti paripuṇṇadvādasavassam̐ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham̐ saṃghena sammataṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam̐.

7. Gabbhinīvagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

1107. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam̐ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī sahajīvinim̐ vuṭṭhāpetvā dve vassānineva neva anuggaṇhāti na anuggaṇhāpeti,

tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā sahaṃjīvinīṃ vuṭṭhāpetvā dve vassāni neva anuggaṇhissati na anuggaṇhāpessatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sahaṃjīvinīṃ vuṭṭhāpetvā dve vassāni neva anuggaṇhāti na anuggaṇhāpetīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sahaṃjīvinīṃ vuṭṭhāpetvā dve vassāni neva anuggaṇhissati na anuggaṇhāpessati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1108. “Yā pana bhikkhunī sahaṃjīvinīṃ vuṭṭhāpetvā dve vassāni neva anuggaṇheyya na anuggaṇhāpeyya, pācittiyam”ti.

1109. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sahaṃjīvinī nāma saddhivihārinī vuccati. Vuṭṭhāpetvāti upasampādetvā. Dve vassānīti dve samvaccharāni.

Neva anuggaṇheyyāti na sayam anuggaṇheyya uddesena paripucchāya ovādena anusāsanīyā.

Na anuggaṇhāpeyyāti na aññam āṇāpeyya. “Dve vassāni neva anuggaṇhissāmi na anuggaṇhāpessāmī”ti dhuram nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

1110. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 9. Navamasikkhāpada

1111. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo

vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubaddhanti, tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubandhissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubandhantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubandhissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1112. “Yā pana bhikkhunī vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubandheyya, pācittiyā”ti.

1113. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vuṭṭhāpitanti upasampāditaṃ. Pavattinī nāma upajjhāyā vuccati. Dve vassānīti dve saṃvaccharāni. Nānubandheyyāti na sayam upaṭṭhaheyya. “Dve vassāni nānubandhissāmī”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

1114. Anāpatti upajjhāyā bālā vā hoti alajjinī vā, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

7. Gabbhinīvagga 10. Dasamasikkhāpada

1115. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī sahaṃjiviniṃ vuṭṭhāpetvā neva vūpakāseti na vūpakāsāpeti, sāmiko aggahesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā sahaṃjiviniṃ vuṭṭhāpetvā neva vūpakāsessati na vūpakāsāpessati, sāmiko

aggahesi, sacāyaṃ bhikkhunī pakkantā assa na ca sāmiko gaṇheyyā”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sahajīvinim vuṭṭhāpetvā neva vūpakāseti¹ na vūpakāsāpeti¹, sāmiko aggahesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sahajīvinim vuṭṭhāpetvā neva vūpakāsessati na vūpakāsāpessati, sāmiko aggahesi. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1116. “**Yā pana bhikkhunī sahajīvinim vuṭṭhāpetvā neva vūpakāseyya navūpakāsāpeyya antamaso chappañcayojanānipi, pācittiyā**”ti.

1117. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sahajīvinī nāma saddhivihārīnī vuccati. **Vuṭṭhāpetvāti** upasampādetvā. **Neva vūpakāseyyāti** na sayam vūpakāseyya. **Na vūpakāsāpeyyāti** na aññam āpāpeyya. “Neva vūpakāsessāmi na vūpakāsāpessāmi antamaso chappañcayojanānipi”ti dhuram nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

1118. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā dutiyikam bhikkhunim na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

Gabbhinivaggo sattamo.

8. Kumārībhūtavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

1119. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo unavīsativassam kumārībhūtam vuṭṭhāpenti, tā akkhamā honti sītassa

1. ...si (Ka)

uṅhassa jighacchāya pipāsāya ḍaṃsamakasavātātapasarīsapasamphassānaṃ duruttānaṃ durāgatānaṃ vacanapathānaṃ, uppannānaṃ sārīrikānaṃ vedanānaṃ dukkhānaṃ tibbānaṃ kharānaṃ kaṭukānaṃ asātānaṃ amanāpānaṃ pāṇaharānaṃ anadhivāsakajātikā honti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo ūnavīsativassam kumāribhūtam vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo ūnavīsativassam kumāribhūtam vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo ūnavīsativassam kumāribhūtam vuṭṭhāpessanti, ūnavīsativassā bhikkhave kumāribhūtā akkhamā hoti sītassa uṅhassa -pa- pāṇaharānaṃ anadhivāsakajātikā hoti, vīsativassāva kho bhikkhave kumāribhūtā khamā hoti sītassa uṅhassa -pa- pāṇaharānaṃ adhivāsakajātikā hoti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1120. “Yā pana bhikkhunī ūnavīsativassam kumāribhūtam vuṭṭhāpeyya, pācittiyā”ti.

1121. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ūnavīsativassā nāma appattavīsativassā. Kumāribhūtā nāma sāmaṇeri vuccati. Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇam vā ācarinim vā pattaṃ vā cīvaram vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1122. Ūnavīsativassāya ūnavīsativassasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Ūnavīsativassāya vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Ūnavīsativassāya paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, anāpatti. Paripuṇṇavīsativassāya ūnavīsativassasaññā, āpatti dukkaṭassa. Paripuṇṇa-

vīsativassāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Paripuṇṇavīsativassāya paripuṇṇasaññā, anāpatti.

1123. Anāpatti ūnavīsativassam paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, paripuṇṇavīsativassam paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

8. Kumāribhūtavagga 2. Dutiyasikkhāpada

1124. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo paripuṇṇavīsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpentī. Tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyam vā akappiyam vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇavīsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇavīsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇavīsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dātuṃ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya saṃgham upasaṅkamtivā ekaṃsam uttarāsaṅgam karitvā bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassa vacanīyo “aham ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya aṭṭhārasavassā kumāribhūtā saṃgham dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho nāpetabbo—

1125. “Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya aṭṭhārasavassā kumāribhūtā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya aṭṭhārasavassā kumāribhūtā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, saṅgho itthannāmāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiyaṃ dānaṃ, sā tuṅghassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṅghena itthannāmāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammuti, khamati saṅghassa, tasmā tuṅhī, evametam dhārayāmi”ti.

Sā aṭṭhārasavassā kumāribhūtā evaṃ vadehīti vattabbā “pāṇātipātā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi -pa-vikālabhojanā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadam uddisantu—

1126. “**Yā pana bhikkhunī paripuṇṇavāsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpeyya, pācittiyā**”ti.

1127. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇavāsativassā nāma pattavāsativassā. **Kumāribhūtā** nāma sāmaṇerī vuccati. **Dve vassānīti** dve samvaccharāni. **Asikkhitasikkhā** nāma sikkhā vā na dinnā hoti, dinnā vā sikkhā kupitā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1128. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1129. Anāpatti paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

8. Kumāribhūtavagga 3. Tatiyasikkhāpada

1130. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpentī. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “etha sikkhamānā imaṃ jānātha imaṃ detha imaṃ āharatha iminā attho imaṃ kappiyaṃ karoṭhā”ti. Tā evamāhaṃsu “na mayaṃ ayye sikkhamānā, bhikkhuniyo mayan”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpessanti. Netam

bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiṃ dātuṃ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya saṃghaṃ upasaṅkamitvā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā bhikkhunīnaṃ pāde vanditvā ukkuṭikaṃ nisīditvā añjaliṃ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṃ ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇavāsativassā kumāribhūtā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṃghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho ñāpetabbo—

1131. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇavāsativassā kumāribhūtā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṃghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇavāsativassā kumāribhūtā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṃghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācati, saṃgho itthannāmāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiyā dānaṃ, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṃghena itthannāmāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammuti, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1132. “**Yā pana bhikkhunī paripuṇṇavāsativassam kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham saṃghena asammatam vuṭṭhāpeyya, pācittiyā**”ti.

1133. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇavāsativassā nāma pattavāsativassā. **Kumāribhūtā** nāma sāmaṇerī vuccati. **Dve vassānīti** dve saṃvaccharāni. **Sikkhitasikkhā** nāma chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Asammatā** nāma ñattidutiyena kammena vuṭṭhānasammuti na dinnā hoti. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“**Vuṭṭhāpessāmī**”ti gaṇam vā ācarinim vā pattaṃ vā cīvaram vā pariyesati, sīmam vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1134. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1135. Anāpatti paripuṇṇavāsativassam kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham saṃghena sammataṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

8. Kumāribhūtavagga 4. Catutthasikkhāpada

1136. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo ūnavādasavassā vuṭṭhāpentī, tā bālā hontī abyattā, na jānanti

kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Saddhivihārinīyopi bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo ūnavādasavassā vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo ūnavādasavassā vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo ūnavādasavassā vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1137. “Yā pana bhikkhunī ūnavādasavassā vuṭṭhāpeyya, pācittiyā”ti.

1138. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- yaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ūnavādasavassā nāma appattadvādasavassā.

Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇam ācarinim vā pattam vā cīvaram vā pariyesati, sīmam vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1139. Anāpatti paripuṇṇadvādasavassā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

8. Kumārībhūtavagga 5. Pañcamasikkhāpada

1140. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattihyaṃ viharati Jetavane Anāthapaṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammata vuṭṭhāpentī, tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Saddhivihārinīyopi bālā

honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammatā vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammatā vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammatā vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammutiṃ dātum. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā saṃgham upasaṅkamitvā ekaṃsam uttarāsaṅgam karitvā vuḍḍhānam bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikaṃ nisīditvā añjalim paggahetvā evamassa vacanīyo “aham ayye itthannāmā paripuṇṇadvādasavassā bhikkhunī saṃgham vuṭṭhāpanasammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Sā bhikkhunī saṃghena paricchinditabbā “byattāyaṃ bhikkhunī lajjinī”ti. Sace bālā ca hoti alajjinī ca, na dātabbā. Sace bālā hoti lajjinī, na dātabbā. Sace byattā hoti alajjinī, na dātabbā. Sace byattā ca hoti lajjinī ca, dātabbā. Evañca pana bhikkhave dātabbā, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho ñāpetabbo—

1141. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā paripuṇṇadvādasavassā bhikkhunī saṃgham vuṭṭhāpanasammutiṃ yācati, yadi saṃghassa pattakallam, saṃgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā paripuṇṇadvādasavassā bhikkhunī saṃgham vuṭṭhāpanasammutiṃ yācati, saṃgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammutiyā dānam, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṃghena itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammuti, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadam uddisantu—

1142. “**Yā pana bhikkhunī paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyā**”ti.

1134. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇadvādasavassā nāma pattadvādasavassā.

Asammataṃ nāma ñattidutiyena kammaena vuṭṭhāpanasammuti na dinnā hoti.

Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1144. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1145. Anāpatti paripuṇṇadvādasavassā saṃghena sammatā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadam niṭṭhitam.

8. Kumārībhūtavagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

1146. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī

bhikkhunī bhikkhunisaṅghaṃ upasaṅkamtivā vuṭṭhāpanasammutim yācati. Atha kho bhikkhunisaṅgho Caṇḍakālīṃ bhikkhunim paricchinditvā “alam tāva te ayye vuṭṭhāpitenā”ti vuṭṭhāpanasammutim na adāsi. Caṇḍakālī bhikkhunī sād’hūti paṭissuṇi. Tena kho pana samayena bhikkhunisaṅgho aññāsaṃ bhikkhunīnaṃ vuṭṭhāpanasammutim deti. Caṇḍakālī bhikkhunī ujjhāyati khiyyati vipāceti “ahameva nūna bālā, ahameva nūna alajjinī, yaṃ saṅgho aññāsaṃ bhikkhunīnaṃ vuṭṭhāpanasammutim deti, mayhameva na deti”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Caṇḍakālī ‘alam tāva te ayye vuṭṭhāpitenā’ti vuccamānā sād’hūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī “alam tāva te ayye vuṭṭhāpitenā”ti vuccamānā sād’hūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjati¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī “alam tāva te ayye vuṭṭhāpitenā”ti vuccamānā sād’hūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1147. “**Yā pana bhikkhunī ‘alam tāva te ayye vuṭṭhāpitenā’ti vuccamānā sād’hūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjeyya, pācittiyā**”ti.

1148. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Alam tāva te ayye vuṭṭhāpitenāti alam tāva te ayye upasampāditeṇa. Sād’hūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjati, āpatti pācittiyassa.

1149. Anāpatti pakatiyā chandā dosā mohā bhayā karontaṃ khiyyati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

8. Kumārībhūtavagga 7. Sattamasikkhāpada

1150. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā sikkhamānā Thullanandaṃ bhikkhunīm upasaṅkamtivā upasampadaṃ yāci. Thullanandā bhikkhunī taṃ sikkhamānaṃ “sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī”ti vatvā neva vuṭṭhāpeti, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karoti. Atha kho sā sikkhamānā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā sikkhamānaṃ ‘sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī’ti vatvā neva vuṭṭhāpessati, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sikkhamānaṃ “sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī”ti vatvā neva vuṭṭhāpeti, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karotīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sikkhamānaṃ “sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī”ti vatvā neva vuṭṭhāpessati, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1151. “Yā pana bhikkhunī sikkhamānaṃ ‘sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī’ti vatvā sā pacchā anantarāyikinī neva vuṭṭhāpeyya na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyya, pācittiyā”ti.

1152. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sikkhamānā nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā.

Sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmīti evāhaṃ taṃ upasampādessāmī.

Sā pacchā anantarāyikinīti asati antarāye.

Neva vuṭṭhāpeyyāti na sayam vuṭṭhāpeyya.

Na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyyāti na aññaṃ āṇapeyya. “Neva vuṭṭhāpessāmi na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissāmi”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

1153. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Kumārībhūtavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

1154. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā sikkhamānā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ upasaṅkamtivā upasampadaṃ yāci. Thullanandā bhikkhunī taṃ sikkhamānaṃ “sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi”ti vatvā neva vuṭṭhāpeti, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karoti. Atha kho sā sikkhamānā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā sikkhamānaṃ ‘sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi’ti vatvā neva vuṭṭhāpessati, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sikkhamānaṃ “sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi”ti vatvā neva vuṭṭhāpeti, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karotīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sikkhamānaṃ “sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi”ti vatvā neva vuṭṭhāpessati, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1155. “**Yā pana bhikkhunī sikkhamānaṃ ‘sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi’ti vatvā sā pacchā**

anantarāyikinī neva vuṭṭhāpeyya, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyya, pācittiyā”ti.

1156. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sikkhamānā nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā.

Sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasīti dve saṃvaccharāni upaṭṭhahissasi.

Evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmīti evāhaṃ taṃ upasampādessāmi.

Sā pacchā anantarāyikinīti asati antarāye.

Neva vuṭṭhāpeyyāti na sayāṃ vuṭṭhāpeyya.

Na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyyāti na aññaṃ āṇāpeyya. “Neva vuṭṭhāpessāmi na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissāmī”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

1157. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadāṃ niṭṭhitāṃ.

8. Kumārībhūtavagga 9. Navamasikkhāpada

1158. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī purisasāṃsaṭṭhaṃ kumārakasāṃsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ¹ Caṇḍakāḷim sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā purisasāṃsaṭṭhaṃ kumārakasāṃsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ¹ Caṇḍakāḷim sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessatī”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī purisasāṃsaṭṭhaṃ kumārakasāṃsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ¹ Caṇḍakāḷim sikkhamānaṃ vuṭṭhāpetitī². Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi

1. Sokavassāṃ (Sī) sokāvassāṃ (Syā)

2. Vuṭṭhāpesīti (Ka)

Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī purisasamsaṭṭhaṃ kumārakasamsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ Caṇḍakāḷim sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1159. “**Yā pana bhikkhunī purisasamsaṭṭhaṃ kumārakasamsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyā**”ti.

1160. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Puriso nāma pattavīsativasso. **Kumārako** nāma appattavīsativasso. **Samsaṭṭhā** nāma ananulomikena kāyikavācasikena samsaṭṭhā. **Caṇḍi** nāma kodhanā vuccati.

Sokāvāsā nāma paresaṃ dukkhaṃ uppādeti, sokaṃ āvisati. **Sikkhamānā** nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmi”ti gaṇaṃ vā ācarinim vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1161. Anāpatti ajānantī vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Kumārībhūtavagga 10. Dasamasikkhāpada

1162. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī māṭāpitūhipi sāmikenapi ananuññātaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeti. Māṭāpitaropi sāmikopi ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi

nāma ayyā Thullanandā amhehi ananuññātaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessatī”ti. Assosun kho bhikkhuniyo mātāpitūnaṃpi sāmikassapi ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā mātāpitūhipi sāmikenapi ananuññātaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī mātāpitūhipi sāmikenapi ananuññātaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpetīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī mātāpitūhipi sāmikenapi ananuññātaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1163. “Yā pana bhikkhunī mātāpitūhi vā sāmikena vā ananuññātaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyā”ti.

1164. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Mātāpitaro nāma janakā vuccanti. **Sāmiko** nāma yena pariggahitā hoti. **Ananuññātā** anāpucchā. **Sikkhamānā** nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessamī”ti gaṇaṃ vā ācarinim vā pattam vā cīvaram vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1165. Anāpatti ajānantī vuṭṭhāpeti, apaloketvā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

8. Kumārībhūtavagga 11. Ekādasamasikkhāpada

1166. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī “sikkhamānaṃ

vuṭṭhāpessāmī”ti there bhikkhū sannipātetvā pahūtaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ passitvā “na tāvāhaṃ ayyā sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessāmī”ti there bhikkhū uyyojetvā Devadattaṃ Kokālikaṃ Kaṭamodakatissakaṃ Khaṇḍadeviyā puttāṃ Samuddadattaṃ sannipātetvā sikkhamānaṃ vuṭṭhāpesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā pārivāsikachandadānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī pārivāsikachandadānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī pārivāsikachandadānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessati. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu.

1167. “**Yā pana bhikkhunī pārivāsikachandadānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1168. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pārivāsikachandadānenāti vuṭṭhitāya parisāya. **Sikkhamānā** nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1169. Anāpatti avuṭṭhitāya parisāya vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Ekādasamasikkāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Kumārībhūtavagga 12. Dvādasamasikkhāpada

1170. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo

1. Vuṭṭhāpesīti (Ka)

anuvassam̐ vuṭṭhāpentī, upassayo na sammati. Manussā¹ ujjhāyanti khiyyanti vipācentī “katham̐ hi nāma bhikkhuniyo anuvassam̐ vuṭṭhāpessanti upassayo na sammati”ti. Assosum̐ kho bhikkhuniyo tesam̐ manussānam̐ ujjhāyantānam̐ khiyyantānam̐ vipācentānam̐, yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācentī “katham̐ hi nāma bhikkhuniyo anuvassam̐ vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam̐ kira bhikkhave bhikkhuniyo anuvassam̐ vuṭṭhāpentīti. Saccam̐ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham̐ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo anuvassam̐ vuṭṭhāpessanti. Netam̐ bhikkhave appasannānam̐ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam̐ sikkhāpadam̐ uddisantu—

1171. “**Yā pana bhikkhunī anuvassam̐ vuṭṭhāpeyya, pācittiyā**”ti.

1172. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam̐ imasmim̐ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Anuvassanti anusam̐vaccharam̐. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇam̐ vā ācarinim̐ vā pattam̐ vā cīvaram̐ vā pariyesati, sīmam̐ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ńattiyā dukkaṭam̐. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1173. Anāpatti ekantarikam̐ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dvādasamasikkhāpadam̐ niṭṭhitam̐.

8. Kumārībhūtavagga 13. Terasamasikkhāpada

1174. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam̐ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo ekam̐ vassam̐ dve vuṭṭhāpentī, upassayo tatheva na sammati. Manussā¹ tatheva

1. Manussā vihāracārikam̐ āhiṇḍantā passivā (Sī)

ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpessanti, upassayo tatheva na sammatī”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1175. **“Yā pana bhikkhunī ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpeyya, pācittiyā”**ti.

1176. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ekaṃ vassanti ekaṃ samvaccharaṃ. **Dve vuṭṭhāpeyyāti** dve upasampādeyya.

“Dve vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattam vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Nāttiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1177. Anāpatti ekantarikaṃ ekaṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Terasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Kumāribhūtavaggo aṭṭhamo.

9. Chattupāhanavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

1178. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo chattupāhanaṃ dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti

“Katham hi nāma bhikkhuniyo chattupāhanam dhāressanti, seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo chattupāhanam dhāressanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo chattupāhanam dhārentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo chattupāhanam dhāressanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī chattupāhanam dhāreyya, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadam paññattam hoti.

1179. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī gilānā hoti, tassā vinā chattupāhanam na phāsu hoti -pa-. Bhagavato etamattam ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā chattupāhanam. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1180. **“Yā pana bhikkhunī agilānā chattupāhanam dhāreyya, pācittiyam”ti.**

1181. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agilānā nāma yassā vinā chattupāhanam phāsu hoti.

Gilānā nāma yassā vinā chattupāhanam na phāsu hoti.

Chattam nāma tīṇi chattāni setacchattam kilañjacchattam paññacchattam maṇḍalabaddham salākabaddham. **Dhāreyyāti** sakimpi dhāreti, āpatti pācittiyassa.

1182. Agilānā agilānasaññā chattupāhanam dhāreti, āpatti pācittiyassa. Agilānā vematikā chattupāhanam dhāreti, āpatti pācittiyassa. Agilānā gilānasaññā chattupāhanam dhāreti, āpatti pācittiyassa.

chattam dhāreti na upāhanam, āpatti dukkaṭassa. Upāhanam dhāreti na chattam, āpatti dukkaṭassa. Gilānā agilānasaññā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā gilānasaññā, anāpatti.

1183. Anāpatti gilānāya, ārāme ārāmūpacāre dhāreti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 2. Dutiyasikkhāpada

1184. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo yānena yāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo yānena yāyissanti seyyāthāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussanam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo yānena yāyissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo yānena yāyantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo yānena yāyissanti. Netam bhikkhave appasannanam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī yānena yāyeyya, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadam paññattam hoti.

1185. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī gilānā hoti, na sakkoti padasā gantum -pa-. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā yānam. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1186. “**Yā pana bhikkhunī agilānā yānena yāyeyya, pācittiyā**”ti.

1187. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agilānā nāma sakkoti padasā gantuṃ.

Gilānā nāma na sakkoti padasā gantuṃ.

Yānam nāma vayham ratho sakaṭam sandamānikā sivikā pāṭaṅkī.

Yāyeyyāti sakimpī yānena yāyati, āpatti pācittiyassa.

1188. Agilānā agilānasaññā yānena yāyati, āpatti pācittiyassa. Agilānā vematikā yānena yāyati, āpatti pācittiyassa. Agilānā gilānasaññā yānena yāyati, āpatti pācittiyassa.

Gilānā agilānasaññā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā gilānasaññā, anāpatti.

1189. Anāpatti gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 3. Tatiyasikkhāpada

1190. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī aññatarissā itthiyā kulūpikā hoti. Atha kho sā itthī taṃ bhikkhunim etadavoca “handāyye imaṃ saṅghāṇim amukāya nāma itthiyā dehī”ti. Atha kho sā bhikkhunī “sacāham pattena ādāya gacchāmi vissaro me bhavissatī”ti paṭimuñcitvā agamāsi. Tassā rathikāya suttake chinne vippakiriyimsu. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham

hi nāma bhikkhuniyo saṅghāṇim dhāressanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī saṅghāṇim dhāressati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī saṅghāṇim dhāretī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhunī saṅghāṇim dhāressati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1191. “Yā pana bhikkhunī saṅghāṇim dhāreyya, pācittiyā”ti.

1192. Yā panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī**ti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Saṅghāṇi nāma yā kāci kaṭūpagā.

Dhāreyyāti sakimpi dhāreti, āpatti pācittiyassa.

1193. Anāpatti ābādhappaccayā, kaṭisuttakam dhāreti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 4. Catutthasikkhāpada

1194. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattihīyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo itthālaṅkāram dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo itthālaṅkāram dhāressanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo itthālaṅkāram dhāressanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo itthālaṅkāram dhārentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo

1. Dhāresīti (Ka)

itthālaṅkāraṃ dhāressanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1195. “**Yā pana bhikkhunī itthālaṅkāraṃ dhāreyya, pācittiyā**”ti.

1196. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Itthālaṅkāro nāma sīsūpago gīvūpago hatthūpago pādūpago kaṭūpago. **Dhāreyyāti** sakimpi dhāreti, āpatti pācittiyassa.

1197. Anāpatti ābādhappaccayā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 5. Pañcamasikkhāpada

1198. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1199. “**Yā pana bhikkhunī gandhavaṇṇakena nahāyeyya, pācittiyā**”ti.

1200. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Gandho nāma yo koci gandho. **Vañṇakaṃ** nāma yaṃ kiñci vañṇakaṃ. **Nahāyeyyāti** nahāyati, payoge dukkaṭaṃ. Nahānapariyosāne āpatti pācittiyassa.

1201. Anāpatti ābādhappaccayā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

9. Chattupāhanavagga 6. Chatṭhasikkhāpada

1202. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo vāsitaṅkaṃ piñṇākaṅkaṃ nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo vāsitaṅkaṃ piñṇākaṅkaṃ nahāyissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo vāsitaṅkaṃ piñṇākaṅkaṃ nahāyissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo vāsitaṅkaṃ piñṇākaṅkaṃ nahāyantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo vāsitaṅkaṃ piñṇākaṅkaṃ nahāyissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1203. “**Yā pana bhikkhunī vā sitakena piñṇākaṅkaṃ nahāyeyya, pācittiyā**”ti.

1204. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vāsitaṅkaṃ nāma yaṃ kiñci gandhavāsitaṅkaṃ. **Piñṇākaṃ** nāma tilapiṭṭhaṃ vuccati. **Nahāyeyyāti** nahāyati, payoge dukkaṭaṃ. Nahānapariyosāne āpatti pācittiyassa.

1205. Anāpatti ābādhappaccayā, pakatipiññākena nahāyati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 7. Sattamasikkhāpada

1206. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpentipi parimaddāpentipi. Manussā vihāracārikam āhiṇḍantā passivā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipi seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipi”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpentipi parimaddāpentipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipi. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1207. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā ummaddāpeyya vā parimaddāpeyya vā, pācittiyā”ti.

1208. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā. **Ummaddāpeyya vāti** ummaddāpeti¹, āpatti pācittiyassa. **Parimaddāpeyya vāti** sambāhāpeti, āpatti pācittiyassa.

1. Ubbatāpeti (Sī)

1209. Anāpatti gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 8-9-10. Aṭṭhama navama dasamasikkhāpada

1210. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo sikkhamānāya ummaddāpentipi parimaddāpentipi -pa- sāmaṇeriyā ummaddāpentipi parimaddāpentipi -pa- gihiniyā ummaddāpentipi parimaddāpentipi. Manussā vihāracārikam āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo gihiniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipi seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo gihiniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo gihiniyā ummaddāpentipi parimaddāpentipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo gihiniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipi. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1211. “Yā pana bhikkhunī (sikkhamānāya -pa- sāmaṇeriyā -pa-) Gihiniyā ummaddāpeyya vā parimaddāpeyya vā, pācittiyā”ti.

1212. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sikkhamānā nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā.

Sāmaṇerī nāma dasasikkhāpadikā.

Gihinī nāma agārinī vuccati.

Ummaddāpeyya vāti ummaddāpeti, āpatti pācittiyassa.

Parimaddāpeyya vāti sambāhāpeti, āpatti pācittiyassa.

1213. Anāpatti gilānāya¹ āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhama navama dasamasikkhāpadāni niṭṭhitāni.

9. Chattupāhanavagga 11. Ekādasamasikkhāpada

1214. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdanti. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdanti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1215. “**Yā pana bhikkhunī bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdeyya, pācittiyā**”ti.

1216. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhussa puratoti upasampannassa purato. **Anāpucchāti** anapaloketvā. **Āsane nisīdeyyāti** antamaso chamāyapi nisīdati, āpatti pācittiyassa.

1217. Anāpucchite anāpucchitasāññā āsane nisīdati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā āsane nisīdati, āpatti

1. Ābādhappaccayā (Ka)

pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā āsane nisīdati, āpatti pācittiyassa.

Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

1218. Anāpatti āpucchā āsane nisīdati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Ekādasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 12. Dvādasamasikkhāpada

1219. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo anokāsakatam bhikkhum pañham pucchanti. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo anokāsakatam bhikkhum pañham pucchissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo anokāsakatam bhikkhum pañham pucchantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo anokāsakatam bhikkhum pañham pucchissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1220. “Yo pana bhikkhunī anokāsakatam bhikkhum pañham puccheyya, pācittiyam”ti.

1221. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Anokāsakatanti anāpucchā. Bhikkhanti upasampannam. Pañham puccheyyāti suttante okāsam kārāpetvā vinayam vā abhidhammam vā pucchati, āpatti pācittiyassa. Vinaye okāsam kārāpetvā suttantam vā abhidhammam vā pucchati, āpatti pācittiyassa. Abhidhamme okāsam kārāpetvā suttantam vā vinayam vā pucchati, āpatti pācittiyassa.

1222. Anāpucchite anāpucchitasaññā pañham pucchati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā pañham pucchati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā pañham pucchati, āpatti pācittiyassa.

Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

1223. Anāpatti okāsam kārāpetvā pucchati, anodissa okāsam kārāpetvā yattha kattāci pucchati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dvādasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 13. Terasamasikkhāpada

1224. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī asaṅkaccikā¹ gāmaṃ piṇḍāya pāvisi, tassā rathikāya vātamaṇḍalikā saṅghāṭiyo ukkhipiṃsu. Manussā ukkuṭṭhiṃ akaṃsu “sundarā ayyāya thanudārā”ti. Sā bhikkhunī tehi manussehi uppaṇḍiyamānā maṅku ahosi. Atha kho sā bhikkhunī upassayam gantvā bhikkhunīnam etamattham ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī asaṅkaccikā gāmaṃ pavisissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī asaṅkaccikā gāmaṃ pāvisitī. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhunī asaṅkaccikā gāmaṃ pavisissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1225. “Yā pana bhikkhunī asaṅkaccikā¹ gāmaṃ paviseyya, pācittiyam”ti.

1. Asaṅkaccikā (Syā)

1226. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Asaṃkaccikāti vinā saṃkaccikaṃ.

Saṃkaccikaṃ nāma adhakkhakaṃ ubbhanābhi, tassa paṭicchādanatthāya.

Gāmaṃ paviseyyāti parikkhittassa gāmassa parikkhepaṃ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa. Aparikkhittassa gāmassa upacāraṃ okkamantiyā āpatti pācittiyassa.

1227. Anāpatti acchinnacīvarikāya naṭṭhacīvarikāya gilānāya assatiyā ajānantiyā āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Terasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Chattupāhanavaggo navamo.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo chasaṭṭhisatā pācittiyā dhammā, tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṅhī, evametaṃ dhārayāmi.

Khuddakaṃ samattaṃ.

Bhikkhuni vibhaṅge

Pācittiyakaṇḍaṃ niṭṭhitam.

5. Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpada

Ime kho panāyyāyo aṭṭha pāṭidesanīyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

1228. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjissanti, kassa sampannaṃ na manāpaṃ, kassa sādum na rucati”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjissanti”ti -pa-. Saccaṃ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjantīti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī sappiṃ viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabbaṃ tāya bhikkhuniyā gārayhaṃ ayye dhammaṃ āpajjīṃ asappāyaṃ pāṭidesanīyaṃ taṃ paṭidesemī”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

1229. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo gilānā honti. Gilānapucchikā bhikkhuniyo gilānā bhikkhuniyo etadavocum “kacci ayye khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Pubbe mayaṃ ayye sappiṃ viññāpetvā

bhuñjāma, tena no phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantā na viññāpema, tena no na phāsu hotīti -pa-. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā sappim viññāpetvā bhuñjituṃ. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1230. “**Yā pana bhikkhunī agilānā sappim viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabam tāya bhikkhuniyā gārayham ayye dhammam āpajjim asappāyam pāṭidesanīyam tam paṭidesemī**”ti.

1231. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agilānā nāma yassā vinā sappinā phāsu hoti.

Gilānā nāma yassā vinā sappinā na phāsu hoti.

Sappi nāma gosappi vā ajikāsappi vā mahimsasappi vā, yesam maṃsam kappati tesam sappi.

Agilānā attano atthāya viññāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena “bhuñjissāmī”ti, paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

1232. Agilānā agilānasaññā sappim viññāpetvā bhuñjati, āpatti pāṭidesanīyassa. Agilānā vematikā sappim viññāpetvā bhuñjati, āpatti pāṭidesanīyassa. Agilānā galenasaññā sappim viññāpetvā bhuñjati, āpatti pāṭidesanīyassa.

Gilānā agilānasaññā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā gilānasaññā, anāpatti.

1233. Anāpatti gilānāya, gilānā hutvā viññāpetvā agilānā bhuñjati, gilānāya sesakam bhuñjati, nātakānam pavāritānam aññassatthāya attano dhanena ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamapaṭidesanīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Dutiyādipāṭidesanīyasikkhāpada

1234. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapaṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo telam viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Madhum viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Phāṇitam viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Maccham viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Mamsam viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Khīram viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Dadhim viññāpetvā bhuñjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo dadhim viññāpetvā bhuñjissanti, kassa sampannam na manāpam, kassa sādum na rucati”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- Tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo dadhim viññāpetvā bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo dadhim viññāpetvā bhuñjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo dadhim viññāpetvā bhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī dadhim viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabbam tāya bhikkhuniyā gārayham ayye dhammam āpajjim asappāyam paṭidesanīyam tam paṭidesemī”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadam paññattam hoti.

1235. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo gilānā honti. Gilānapucchikā bhikkhuniyo gilānā bhikkhuniyo etadavocum “kacci ayye khamanīyam, kacci yāpanīyam”ti. Pubbe mayam ayye dadhim viññāpetvā

bhuñjimbhā, tena no phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantā na viññāpema, tena no na phāsu hotīti -pa-. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā dadhim viññāpetvā bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1236. “**Yā** pana bhikkhunī agilānā (telam -pa- madhum -pa- phāṇitam -pa- maccham -pa- maṁsam -pa- khīram -pa-) dadhim viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabbam tāya bhikkhuniyā gārayham ayye dhammam āpajjim asappāyam paṭidesanīyam tam paṭidesemi”ti.

1237. **Yā** panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī**ti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agilānā nāma yassā vinā dadhinā phāsu hoti.

Gilānā nāma yassā vinā dadhinā na phāsu hoti.

Telam nāma tilatelam sāsapatelam madhukatelam eraṇḍatelam vasātelam.

Madhu nāma makkhikāmadhu. **Phāṇitam** nāma ucchumbhā nibbattam. **Maccho** nāma odako vuccati. **Maṁsam** nāma yesam maṁsam kappati tesam maṁsam. **Khīram** nāma gokhīram vā ajikākhīram vā mahimsakhīram vā, yesam maṁsam kappati tesam khīram. **Dadhi** nāma tesaññeva dadhi.

Agilānā attano atthāya viññāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena “bhuñjissāmī”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti paṭidesanīyassa.

1238. Agilānā agilānasaññā dadhim viññāpetvā bhuñjati, āpatti paṭidesanīyassa. Agilānā vematikā dadhim viññāpetvā bhuñjati, āpatti paṭidesanīyassa. Agilānā galenasaññā dadhim viññāpetvā bhuñjati, āpatti paṭidesanīyassa.

Gilānā agilānasaññā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā vematikā āpatti dukkaṭassa. Gilānā gilānasaññā, anāpatti.

1239. Anāpatti gilānāya, gilānā hutvā viññāpetvā agilānā bhuñjati, gilānāya sesakam bhuñjati, ñātakānam pavāritānam aññassatthāya attano dhanena ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamapāṭidesanīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo aṭṭha pāṭidesanīyā dhammā, tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṅhī, evametam dhārayāmīti.

Bhikkhunivibhaṅge

Pāṭidesanīyakaṇḍam niṭṭhitam.

6. Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalavagga

Ime kho panāyyāyo sekhiyā dhammā uddeśaṃ āgacchanti.

1240. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsentī. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

“Parimaṇḍalaṃ nivāsessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Parimaṇḍalaṃ nivāsetabbaṃ nābhimaṇḍalaṃ jāṇumaṇḍalaṃ paṭicchādentiyā. Yā anādariyaṃ paṭicca purato vā pacchato vā olambentī nivāseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantiyā gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti -pa-. (Saṃkhittam)

7. Pādukavagga

1241. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo udake uccāraṃpi passāvampi kheḷampi karonti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo udake

uccārampi passāvampi kheḷampi karissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussanam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā, tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo uduke uccārampi passāvampi kheḷampi karissanti”ti. Atha kho bhikkhuniyo bhikkhūnam etamattham ārocesum. Bhikkhū¹ Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā -pa- bhikkhū paṭipucchi “saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo uduke uccārampi passāvampi kheḷampi karonti”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddhō Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo uduke uccārampi passāvampi kheḷampi karissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

“Na uduke uccāram vā passāvam vā kheḷam vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadam paññattam hoti.

Tena kho pana samayena gilānā bhikkhuniyo uduke uccārampi passāvampi kheḷampi kātum kukkucāyanti. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā uduke uccārampi passāvampi kheḷampi kātum. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

“Na uduke agilānā uccāram vā passāvam vā kheḷam vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na uduke agilānāya uccāro vā passāvo vā kheḷo vā kātabbo. Yā anādariyam paṭicca uduke agilānā uccāram vā passāvam vā kheḷam vā karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅicca assatiyā ajānantiyā gilānāya thale kato udakam ottharati, āpadāsu ummattikāya khittacittāya vedanāṭṭāya ādikammikāyāti.

Pannarasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

Pādukavaggo sattamo.

1. Ye te bhikkhū -pa- (?)

Uddiṭṭhā kho ayyāyo sekhiyā dhammā, tathāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṅhī, evametam dhārayāmīti.

Sekhiyakaṇḍam niṭṭhitam.

7. Adhikaraṇasamatha

Ime kho panāyyāyo satta adhikaraṇasamathā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

1242. Uppannuppannānam adhikaraṇānam samathāya vūpasamāya sammukhāvinayo dātabbo, sativinayo dātabbo, amūḷhavinayo dātabbo, paṭiññāya kāretabbaṃ, yebhuyyasikā, tassapāpiyasikā, tiṇavatthārakoti.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo satta adhikaraṇasamathā dhammā, tathāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṅhī, evametam dhārayāmīti.

Adhikaraṇasamathā niṭṭhitā.

Uddiṭṭham kho ayyāyo nidānam, uddiṭṭhā aṭṭha pārājikā dhammā, uddiṭṭhā sattarasa saṃghādisesā dhammā, uddiṭṭhā tiṃsa nissaggiyā pācittiyā dhammā, uddiṭṭhā chasaṭṭhisatā pācittiyā dhammā, uddiṭṭhā aṭṭha pāṭidesanīyā dhammā, uddiṭṭhā sekhiyā dhammā, uddiṭṭhā satta adhikaraṇasamathā dhammā, ettakaṃ tassa Bhagavato suttāgataṃ suttapariyāpannam anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchati, tatha sabbāheva samaggāhi sammodamānāhi avivadamānāhi sikkhitabbanti.

Bhikkhunivibhaṅgo niṭṭhito.

Pācittiyapāli niṭṭhitā.

Pācittiyapāliya

Saṃvaṇṇitapadānaṃ anukkamaṇika

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko		Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]			[A]	
Akaṇudhammo	180		Aññatra catūhapañcāhā	368
Akatasahāyo	282		Aññatra tathārūpappaccayā	140, 153
Akālaciṅṅaram	321		Aññatra tathārūpā	216
Akkoseyya	406		Aññatra tiriyaṃ taraṇāya	90
Akkoso	9, 21		Aññatra pārivattakā	84
Akkhantiyā	314		Aññatra pubbe gihisamā- rambhā	93
Agāriko	375, 398		Aññatra bhikkhusammutiyā	47
Agilānā	451, 453, 464		Aññatra viññunā	
Agilāno	97, 119, 153		purisaviggahena	34
Aggabījaṃ	52		Aññatra samayā	80, 88, 101
Aggaḷaṭṭhapanāya	68		Aññadatthikena parikkhārena	
Aṅgulipatodako	147		aññuddisikena	328, 329
Acelako	123		Aññamaññissā	
Acchindāpeyya	323		vajjappaṭicchādikā	311
Acchindeyya	323		Aññavādako	55
Ajātā pathavī	50		Aññātabbā	187
Ajjhārāmo	212, 237		Aññātikā	84, 86, 228
Ajjhāvasatho	212		Aṭṭhi	217
Ajjhokāso	354		Aḍḍhateyyakāmsaparamā	337
Aññāṃ cetāpetvā	326		Atirittā	111
Aññāṃ cetāpeyya	326, 328		Attānaṃ	364, 365
Aññāṃ viññāpetvā	325		Atthaṅgate sūriye	78
Aññāṃ viññāpeyya	325		Antamaso gāmantarampi	88, 172, 174
Aññatra ajjhārāmā vā	212		Antamaso hasāpekkhopi	162
Aññatra udakadantaponā	121		Antaragharaṃ	228
Aññatra kappā	292			

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]		[A]	
Antarāyaṃ kareyya	372	Anuvassaṃ	449
Antoraṭṭhe	388	Anokāsakatam	460
Antovassaṃ	390	Anvakkharam	25
Adāpetvā	125	Anvaddhamāsaṃ	190, 415
Adiṭṭham	2	Apanidhāpeyya vā	162
Adinnaṃ	120	Apanidheyya vā	162
Addhānagamanasamayo	101, 157	Appaccuddhāraṇaṃ	161
Adhakkhakaṃ	276	Appaṭikāro	282
Adhikaraṇaṃ	166, 396	Appaṭisaṃviditaṃ	236
Adhogāminiṃ	90	Appadīpe	352
Anaññāya	298	Aphāsuṃ kareyya	381
Anatirittaṃ	111, 113	Abhikkhuko	412
Ananuññātā	447	Abhinipajjeyya	67, 359
Anapaloketvā	292, 298	Abhinisīdeyya	67, 359
	416	Abhihaṭṭhuṃ pavāreyya	108, 113
Anādariyaṃ	150	Amutaṃ	2
Anādarō	282	Amūlakaṃ	195
Anādā ce	159	Ayaṃ tattha sāmīci	109, 187,
Anāpucchāṃ vā	59, 61		213
Anāpucchā	459	Ayampi	277, 281
Anikkhantarājake	209	Alaṃ tāva te ayye	
Aniggataratanake	209	vuṭṭhāpitena	442
Animantito	234	Avassaṭā	281
Anissajjivā	399, 400	Avassutā	276, 285, 300
Anīkaṃ	143	Avassuto	276, 285, 300
Anuddhamseyya	195	Aviññātāṃ	2
Anupakhajja	63, 127	Asaṃkaccikā	462
Anupadaṃ	25	Asaṃvāsā	277, 281
Anupasampanno	25, 27, 37, 47	Asantaṃ	134
Anubyañjanaṃ	25	Asanto	216

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]		[I]	
Asatthikā	388, 389	Itthālaṅkāro	455
Asammatā	423, 429	Indakhīlaṃ atikkāmeyya	209
Asammato	74	Indakhīlo	209
Asikkhitasikkhā	420, 426	Imāpi bhikkhuniyo	312
Assutaṃ	2	[U]	
[Ā]		Ukkaṭṭhaṃ kammaṃ	8
Ākaṅkhamānena	108	Ukkaṭṭhaṃ gottaṃ	8
Ādiyeyya	343	Ukkaṭṭhaṃ nāmaṃ	8
Āpattipariyantā	47	Ukkaṭṭhaṃ liṅgaṃ	9
Āpattipariyantā ca	48	Ukkaṭṭhaṃ sippaṃ	9
Ābādhā	9	Ukkaṭṭhā jāti	8
Āmakadhaññaṃ	346	Ukkaṭṭho akkoso	9
Āmasanaṃ	276	Ukkaṭṭho patto	318
Āmisahetu	82	Ukkhittā	298
Ārāmo	392	Ukkhitto	282
Āroceyya	38, 39, 40, 41, 47	Uggaṇhāpeyya	213
Ālokasandhiparikammāya	68	Uggaṇheyya	213
Āvasathacīvaraṃ	399	Uccāro	348, 349
Āvasathapiṇḍo	97	Ujjhāpanakaṃ	57
Āvasatho	400	Uṇhasamayo	157
Āvudhaṃ	263	Uttarichappañcavācāhi	34
Āsanaṃ	358, 359	Uttaridirattatirattaṃ	28
Āsane nisīdeyya	459	Uttarimanussadhammo	37
Āsandī	393	Udakaṣāṭṭikā	367
Āsādanāpekkho	114	Udakaṣuddhikaṃ	344
Āhaccapādakaṃ	67	Udake hasadhammo	149
Āhaccapādako	67	Uddhaṅgāmininī	90
Āhāro	121	Upagataṃ	108
		Upaṭṭhāpeyya vā	184
		Upaṭṭṭheyya	345

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
-------------	-----------

[U]

Upalāpeyya vā	184
Upassayo	384
Upassutiṃ	198
Upasaṅkamtivā	80, 357, 359
Uposatho	415
Ubbhajāṇumaṅḍalaṃ	276
Ummaddāpeyya	457, 459
Uyyānaṃ	392
Uyyuttā	140
Uyyojeyya	125
Uyyodhikaṃ	143
Ussayavādika	289

[Ū]

Ūnadvādasavassā	424, 439
Ūnavīsativassā	433
Ūnavīsativasso	171

[E]

Ekam vassaṃ	450
Ekā vā gaṇamhā	296
Ekā vā gāmantaraṃ	296
Ekā vā nadīpāraṃ	296
Ekā vā rattim	296
Ekenekā	352, 353, 355
Eko ekāya	94, 130
Etadeva paccayaṃ	63, 125, 196
Evaṃ vadeyya	82, 177, 184, 190, 302, 304
Evarūpāni paṇītabhojanāni	119

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
-------------	-----------

[E]

Evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi	443, 445
Ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ	396

[O]

Oguṇṭhitasīso	266
Omako	318
Omasavādo	8
Orenaddhamāsaṃ	157
Ovadeyya	74, 78, 80
Ovādo	414, 415

[Ka]

Kaṇḍuppaṭicchādi	223
Kaddamo	159
Kanteyya	394
Kappaṃ	292
Kammaṃ	8
Kammakāro	290
Kammasamayo	157
Kāyaṃ vā tadatthāya	286
Kāyabandhanaṃ	162
Kārayamānāya	367
Kārayamānena	68, 219
Kārāpeyya	217, 220
Kāḷasāmaṃ	159
Kilesappahānaṃ	38
Kismiñcīdeva adhikaraṇe	308
Kukkuccaṃ upadaheyya	196
Kuṭṭo	348
Kupitā anattamaṇā	304, 308

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ka]		[Ga]	
Kupito anattamano	65, 192, 193	Gilāno	97, 119
Kumārako	446	Gihigatā	424, 426
Kumāribhūtā	433, 435	Gihinī	458
Kulaṃ	134, 230, 357	Gihiveyyāvaccamaṃ	395
Kulapariyantā	48	Gihisamārambho	93
Kocchaṃ	59	Gītaṃ	351
Koṭṭāpetvā	347	Gottaṃ	8
Koṭṭetvā	347	[Ca]	
[Kha]		Cakkhussa raho	94
Khaṇāpeyya	50	Caṇḍī	446
Khaṇeyya	50	Caṇḍīkatā	408
Khattiyo	209	Catukkaṃsaparamaṃ	336
Khandhabījaṃ	52	Cārikaṃ careyya	388, 389
Khādaniyaṃ	111, 113, 115	Cittāgāraṃ	392
Khīraṃ	119	Cīvaraṃ	84, 86, 159
[Ga]		Cīvarakārasamayo	101, 105, 135
Gaṇabhojanaṃ	101	Cīvarakālasamayaṃ	376
Gaṇo	292, 372, 408	Cīvarakālasamayo	376
Gaṇḍo	416	Cīvaradānasamayo	101, 105, 135
Gandho	456	Cīvarasaṅkamaṇiyaṃ	371
Gabbhinī	417	Cutā	281
Garupāvuraṇaṃ	336	Cetāpentiyā	336, 337
Gahaṇaṃ	276	Corī	292
Gahapati	289, 386	[Cha]	
Gahapatiputto	290, 386	Chaddāpeyya	348, 349
Gāmaṃ paviseyya	216, 462	Chaddeyya	348, 349
Gāmaṃ vā nigamaṃ vā	125	Chattaṃ	262, 451
Gilānasamayo	101, 105	Chandaṃ adatvā utṭhāyāsana	201
Gilānā	80, 451		

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Cha]	
Channaṃ vā anupaviseyya	286
Chupanaṃ	276
[Ja]	
Jatumaṭṭhakaṃ	343
Jātā pathavī	50
Jāti	8, 20
Jātaṃ	416
Jānāti	63, 70, 93
Jīvitā voropeyya	164
[Jha]	
Jhānaṃ	38
[Ña]	
Ñāṇadassanaṃ	38
[Tha]	
Ṭhitā	281
Ṭhitena adhiṭṭhātabbaṃ	69
[Ta]	
Taṃ atikkāmentiyā	344
Taṃ diṭṭhiṃ appaṭinissaṭṭhena	180
Taṃ pakkamanto neva uddhareyya	59
Tato ce uttari -pa- adhiṭṭha- heyya	69
Tato ce uttari paṭiggaṇheyya	109
Tato ce uttari sādiyeyya	138
Tato nīharitvā	109
Tathānāsitaṃ	184
Tathārūpesu sekkhasammatesu	233
Tathārūpesu senāsanesu	236
Tathāvādinā	180

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ta]	
Tamanuvatteyya	283
Talaghātakaṃ	342
Talasattikaṃ uggireyya	194
Tassa dāpetvā	125
Tā bhikkhuniyo	311
Tiracchānavijjā	401, 402
Tirokuṭṭe	348
Tiropākāre	348
Tiroraṭṭhe	389
Tumhaññeva saṃgho uññāya	314
Tūlaṃ	220
Telaṃ	119
Tehi bhikkhūhi	230
[Tha]	
Theyyasattho	172
[Da]	
Daṇḍo	263
Datvā	202, 384
Dadeyya	124, 398
Dadhi	119, 466
Danto	217
Davā bhaṇṇati	6
Dāso	290
Diṭṭhaṃ	2
Dinnaṃ	121
Dirattatirattaṃ ce bhikkhu	143
Dirattatirattaṃ tena bhikkhunā	142
Dukkhitā	383
Duggahitena	362
Duṭṭhullā	47, 168

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Da]	
Dutiyikaṃ vā bhikkhunim	356
Dubbalacīvarapaccāsā	376
Dubbalyā	315
Dūpadhāritena	362
Deseyya	34, 262
Dvaṅgulapabbaparamaṃ	344
Dvatticchadanassa -pa- adhiṭṭhātabbaṃ	69
Dvattipattapūrā	108
Dvattipattapūre paṭiggahetvā	109
Dve ekattharaṇapāvuraṇā	380
Dve ekamañce tuvaṭṭeyyūṃ	379
Dve vassāni	420, 423, 426
[Dha]	
Dhammānādariyaṃ	150
Dhammikaṃ kammaṃ	199
Dhammiko	373, 378
Dhammena vinayena	282, 298
Dhammo	26, 34, 262
Dhāreyya	451, 455
[Na]	
Na anuggaṇhāpeyya	430
Na uddharāpeyya	59, 61
Na upaṭṭhāpanāya	383
Na gaṇassa āroceyya	280
Na gaṇassa ārocessaṃ	281
Naggā nahāyeyya	366
Naccaṃ	351
Navāṃ	159, 218
Navanītaṃ	119

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Na]	
Na vuṭṭhāpanāya	444, 445
Na vūpakāsāpeyya	432
Na vūpasamāya	396
Na sibbāpanāya	368
Nahāyeyya	157, 456
Nānubandheyya	431
Nāmaṃ	8
Nāvābhiruhanasamayo	101
Nāsitā	281
Nikaṇṇikaṃ vā jappeyya	356
Nikkadḍhāpeyya	65, 384
Nikkadḍheyya	65, 384
Niccavāraṇāpi sādītābbā	137
Nimantitā	230, 409
Nimantito	134, 234
Nisajjaṃ kappeyya	94, 127
Nisīdanaṃ	162, 221
Nisīditvā	358
Nissaggiyo hoti	319
Nissāraṇiyaṃ	290, 292
Nīlaṃ	159
Neva anuggaṇheyya	430
Neva āpattipariyantā	48
Neva upaṭṭheyya	383
Nevattanā paṭicodeyya	280
Neva bhesajjapariyantā	138
Neva vuṭṭhāpeyya	443
Neva vūpakāseyya	432
Neva vūpasameyya	396
Neva sibbeyya	368

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Na]		[Pa]	
No ca kho attanā paṭico- dessam	281	Paripuṇṇavāsativassā	435, 438
[Pa]		Paribbājako	123, 375
Pacāpetvā	347	Paribbājikā	123, 375
Pacitvā	347	Paribhavena	314
Paccākatā	308	Paribhāseyya	406, 408
Pacchā khīyanadhammaṃ	202	Paribhuñjeyya	393
Pacchābhattaṃ	134, 359	Parimaddāpeyya	457, 459
Pañcāhikaṃ saṅghāṭicāraṃ	370	Pariyāpuṇeyya	402
Pañhaṃ puccheyya	460	Parivattetvā	323
Paṭicchannaṃ	129	Pariḷāhasamayo	157
Paṭicchanno	353	Pallaṅko	393
Paṭicchādeyya	168	Pavattinī	431
Paṭipīlanaṃ vā sādiyeyya	277	Pavāritā	409
Paṭibāheyya	373, 378	Pavārito	111, 113
Paṭhamāpattikaṃ	290, 292	Pasākhaṃ	416
Patto	162, 318	Passāvo	348, 349
Pathavī	49	Pahāraṃ dadeyya	192
Padam	25	Pākāro	348
Padaso	25	Pāṇo	164
Paraṃ	362, 364	Pātimokkhe uddissamāne	188, 190
Paramparabhojanaṃ	105	Pānīyaṃ	345
Parammukhāvikkappaṇā	161	Pāpasaddā	311
Parāmasanaṃ	276	Pāpasilokā	311
Pariṇataṃ	204	Pāpācārā	311
Paripaṇhitabbaṃ	187	Pāyantī	418
Paripāceti	93	Pārājikaṃ dhammaṃ	
Paripucchitabbaṃ	187	ajjhāpannaṃ	280
Paripuṇṇadvādasavassā	426, 429, 441	Pārājikā hoti	277, 281
		Pārivāsikachandaḍānena	448
		Piñṇākaṃ	456

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Pa]		[Bha]	
Piṇḍapāto	93	Bhikkhum	64, 195, 406
Piveyya	146	Bhikkhu	25
Piṭṭhaṃ	59, 219, 220	Bhikkhuniyā saddhim	323
Puggalānādariyaṃ	150	Bhikkhuniyo	74, 379
Puggalikenā	334	Bhikkhuniyo paneva	310
Punakammāya ukkoṭeyya	166	Bhikkhunisaṃghassa vihesikā	311
Punapavāraṇāpi sādītābbā	137	Bhikkhunī	78, 80, 84, 276
Pubbe appaṭisaṃvidito	209	Bhikkhunihi	283, 305, 308
Purisapuggalo	276, 285, 300	Bhikkhunupassayo	80
Purisassa vā abbhāgamaṇaṃ		Bhikkhussa	47, 160, 168
sādiyeyya	286	Bhikkhussa purato	459
Puriso	352, 416	Bhikkhūnaṃ	198
Purebhattaṃ	134, 357	Bhikkhūhi	177, 184
Pūgo	292	Bhisi	59
Pūvaṃ	108	Bhuñjantassa	345
Pesuññaṃ	20	Bhuttāvī	111, 113
Pokkharāṇī	392	Bhūtagāmo	52
[Pha]		Bhesajjapariyantā	138
Phalāsacchikiriyā	38	Bhojanīyaṃ	111, 113, 115
Phaḷubījaṃ	52	[Ma]	
Phāṇitaṃ	119	Mamsaṃ	119
[Ba]		Maggabhāvanā	38
Balaggaṃ	143	Maccharinī assa	411
Bījabījaṃ	52	Maccho	119
Byūhaṃ	356	Majjhimo patto	318
[Bha]		Mañco	58, 67, 219, 220
Bhajjāpetvā	347	Madhu	119
Bhajjitvā	347	Manthaṃ	108
Bhaṇḍanaajātānaṃ	198	Mahallako	68
Bhimsāpeyya	151	Mahājanikena	331, 332

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ma]		[Ra]	
Mahāsamayo	101	Rājāgāraṃ	392
Mātāpitaro	447	Rudhitaṃ	416
Mātugāmo	31, 34, 129	[La]	
Mutaṃ	2	Lasuṇaṃ	340
Muddhāvasitto	209	Lahupāvuraṇaṃ	337
Mūlabijaṃ	52	Lābho	202, 204
Merayo	146	Liṅgaṃ	9
[Ya]		[Va]	
Yathādhammaṃ	166	Vajjhā	292
Yathāsanthutaṃ	202	Vaṇṇakaṃ	456
Yānaṃ	265, 453	Vassaṃvuṭṭhā	391, 413
Yāni kho pana tāni āraññakāni	236	Vassikasāṭṭhikā	224
Yā pana	276	Vāceyya	26, 402
Yāyeyya	453	Vātavuṭṭhisamayo	157
Yāvataṭṭhakaṃ	306, 309, 312	Vāditāṃ	351
Yāva dvāraḥkosā	68	Vāsitaḥkaṃ	456
Yo pana	25	Vikappaṇā	160
[Ra]		Vikālo	115, 216, 361
Ratanaṃ	212	Vighāsaṃ	348, 349
Ratanaṃ vā pana bhikkhuna	213	Viññatvā	347
Ratanaḥsammatāṃ	212	Viññātāṃ	2
Rattandhakāre	352	Viññāpetvā	347
Rattipariyantā	138	Viditā	292
Rathikā	356	Vidhūpanaṃ	345
Ravā bhaṇṭati	6	Vinīvaraṇatā cittaṣṣa	38
Raho	94, 129, 131	Vimokkho	38
Rājā	292	Vivādāpannānaṃ	198
		Visāṇaṃ	217
		Visibbanāpekkho	153
		Visibbāpetvā	368

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Va]		[Sa]	
Visibbetvā	368	Sañcicca	164, 196
Vihāro	68	Saññācikena	329, 332
Vihesako	55	Santaṁ	134
Vuṭṭhāpitaṁ	431	Santiṭṭheyya	286, 352, 353
Vuṭṭhāpetvā	430	Santo	216
Vuṭṭhāpeyya	417, 418	Satthaṁ	263
Vūpasamehi	396	Satthagamanīyo	88
Veṭṭhitasāso	266	Satthusāsanena	282, 298
Vebhassiyā	315	Santharāpetvā	59, 61, 361
Vehāsakuṭi	67	Santharivā	59, 61, 361
Vosāsantī	230	Saddhiṁ	88, 90
[Sa]		Sannicayaṁ kareyya	318
Samkaccikaṁ	462	Sannidhikāraṁ	117
Samghādisesaṁ	290, 292	Sappaṭibhayaṁ	88, 236, 388
Samghādisesena	195	Sappi	464
Samghikaṁ	58, 202, 204	Sampajānamusāvādo	2
Samghikena	328	Sambādho	341
Samghiko	61, 62, 65, 67	Sabhatto	134
Samghe vinicchayakathā	201	Sabhikkhuko ārāmo	404
Samgho	292, 416	Sabhojanaṁ	127
Samvaseyya	180	Samaggo	202, 282, 298
Samvāso	277, 414	Samaṇacīvaraṁ	375
Samvidhāya	88, 90, 172	Samaṇaparibbājako	290
Samsaṭṭhā	310, 386, 446	Samaṇabhattasamayo	101
Samharāpeyya	341	Samaṇuddeso	183, 184
Saṅkāraṁ	348, 349	Samādahāpeyya	153
Saṅketaṁ vā gaccheyya	286	Samādaheyya	153
Saṅghāṭikaṇṇaggahaṇaṁ vā		Samādhi	38
sādiyeyya	286	Samāpatti	38
Saṅghāṇi	454	Sambhuñjeyya	180, 184

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Sammato	78
Sammukhāvikappanā	160
Sayanigharam	209
Sallapeyya	286, 352, 353
Saha	28, 31
Sahajīvinī	383, 430
Sahadhammikam	186
Saha vā seyyam kappeyya	180, 185
Sā pacchā anantarāyikinī	443, 445
Sā bhikkhunī	230, 283, 305
Sāmaṃ	160
Sāmaṇerī	160, 458
Sāmaṇero	160
Sāmike anāpucchā	358, 359
Sāmiko	447
Sāsaṅkam	88, 236, 388
Sikkhamānā	160, 443
Sikkhamānena	187
Sikkhitasikkhā	423, 429
Siṅghāṭako	356
Siṅcāpeyya	70
Siṅceyya	70
Sippam	9
Sibbāpeyya	86
Sibbeyya	86
Siyā -pa- gamanāya	141

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Sugatacīvarappamāṇam	226
Suññāgāre abhirati	38
Sutam	2
Suttam	394
Surā	146
Sūcigharam	162
Sūpo	249, 251
Seṇi	292
Senā	140
Senābyūham	143
Seyyam	61, 361
Seyyam kappeyya	28, 31, 63
Seyyā	28, 31
Sokāvāsā	446
Sotassa raho	94
So bhikkhu	177
So samaṇuddeso	184
[Ha]	
Hatthaggaṇam vā sādiyeyya	286
Haritam	349
Hīnam kammaṃ	8
Hīnam gottam	8
Hīnam nāmaṃ	8
Hīnam liṅgam	9
Hīnam sippam	9
Hīnā jāti	8
Hīno akkoso	9

Pācittiyapāliya

Nānāpāṭhā

Idaṃ panettha saññāpanaṃ, idha dissamānaṃ mūlapāṭhaṃ
paṭhamataraṃ dassetvā tadanantaraṃ pāṭhantaraṃ dassitaṃ. Tattha ca “Ka”
iti iminā kesuci Marammapotthakesu dissamānapāṭhantaraṃ dassitaṃ.
Kambujapotthake pana āgatapāṭhantaraṃ yebhuyyena
Syāmapotthakāgatapāṭhasadisameva, tasmā idha visuṃ na dassitanti.

Pācittiyapāliya

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[A]

Āṅgulipatodako nāma = Āṅgulipatodako nāma āṅguliyaṇi tudanti (Syā)	147
Acchindatīti = Acchindīti (Ka)	322
Aṭṭhiṃ katvā = Aṭṭhikatvā (Syā, Ka)	190
Atikkanteṇi = Atikkamanteṇi (Sī)	249
Atikkāmetīti = Atikkāmesīti (Ka)	375
Attanā khādanti sāyanti pivanti = Attanā pivanti (Syā, Ka)	36
Anapasādito = Anapasādite (Sī, Syā)	230
Apāyyo = Apayyā (Sī, Syā)	173
Apināyyā = Api nvayyā (Syā), Api nāyyo (Ka)	288
Appaccuddhāraṇaṃ = Appaccuddhāraṇaṃ (Sī, Syā)	160
Abbhakkhānaṃ = Abbhācikkhānaṃ (Itipi)	175
Abbhātirekaṃ = Atirekaṃ (Syā)	102
Ambaṇi = Ambo (Syā)	267
Ambatitthassa = Ambatitthakassa (Sī), Ambatitthaṇi (Syā)	144
Ayyo = Ayya (Syā)	110
Arahattaṇi = Arhattaphalaṇi (Syā)	40, 43, 45
Arahattaṅka = Arhattaphalaṅka (Syā)	42, 43
Arahattassa = Arhattaphalassa (Syā)	38, 42

Nānāpāṭhā

Piṭṭhāṅkā

[A]

Asaṅkaccikā = Asaṅkacchikā (Syā)	461
Asantuṭṭhitāya = Asantuṭṭhatāya (Syā), Asantuṭṭhiyā (Ka)	275

[Ā]

Ādiyātīti = Ādiyīti (Ka)	343, 344
Ādiyissāma = Āharissāma (Ka)	324
Āpajjatīti = Āpajjīti (Ka)	442
Āpajjitvā = Āpajji (?)	167
Āpatti pācittiyassa = Āpatti dukkaṭassa (Katthaci)	70
Ārocetīti = Ārocesīti (Ka)	280
Āsiviso = Āsīviso (Sī, Syā)	144
Āḷavakā = Āḷavikā (Syā)	49
Āharimehi = “Asaṅhārimehi” iti Kaṅkhāvitarāṇiyā sameti.	393

[I]

Itthikathaṃ = Itthikathaṃ purisakathaṃ (Ka) Majjhimapaṇṇāsa- ṭṭhakathā 156 piṭṭhe oloketabbā.	213
Ime cīvaraṃ na = Imaṃ cīvaraṃ (Ka)	372

[U]

Udakadantapone = Udakadantapone (Syā)	121
Udositaṃ = Uddositaṃ (Sī, Syā)	288
Undriyati = Udrīyati (Syā)	333
Upagate jānitvā = Upagataṃ sañjānitvā (Syā), Upagate sañjānitvā (Sī)	225
Upadaheyya = Uppādeyya (Itipi)	196
Upanaddho = Upanandho (Sī, Ka)	112
Upassutiṃ = Upassuti (?)	197
Ummaddāpeti = Ubbatṭāpeti (Sī)	457
Ussūre = Ussūrena (Ka)	104

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Ū]

Ūnadvādasavassā = Ūnadvādasavassā hi (Ka)	424
---	-----

[E]

Ekaṃ nāvaṃ = Ekanāvaṃ (Syā)	89
-----------------------------	----

Ekaṃ pāvuraṇe = Ekaṃ pāvuraṇasaññā (Ka)	380
---	-----

Ekassa cepi = Ekassapi ce (Sī, Syā)	230
-------------------------------------	-----

Etaṃ = Etampi (Sī)	236
--------------------	-----

Evañca = Evañca pana (Ka)	177, 183, 386
---------------------------	---------------

[O]

Odako = Udakacaro (Syā, Ka)	119
-----------------------------	-----

Omasitvā = Omadditvā (Ka)	251
---------------------------	-----

Osāretīti = Osāresīti (Ka)	297
----------------------------	-----

Ohīyatīti = Ohiyīti (Ka)	295
--------------------------	-----

Ohīyitvā = Ohiyitvā (Ka)	295
--------------------------	-----

[Ka]

Kaṭamodakatissako = Kaṭamorakatissako (Sī), Katamorakatissako (Syā)	91
---	----

Kaṇṭakassa = Kaṇṭakassa (Syā, Ka)	181
-----------------------------------	-----

Kattha = Kacci (Syā)	412
----------------------	-----

Kathaṃ hi nāma = Kathaṃ aññā (Syā)	410
------------------------------------	-----

Kathinaṃ na uddhareyyāti = Kathinaṃ uddhareyyāti (Ka)	378
---	-----

Kammakārassa = Kammakarassa (Sī)	102
----------------------------------	-----

Kammakārena = Kammakarena (Sī, Syā)	289
-------------------------------------	-----

Kammiyā = Kammikā (Sī, Syā)	171
-----------------------------	-----

Karaṇīyena = Karaṇīye (Sī, Syā)	138
---------------------------------	-----

Kālaṃ āharissathāti = Kāle harissathāti (Syā)	137
---	-----

Kālasāmakam = Kālakam (Sī, Syā)	159
---------------------------------	-----

Kuṭṭena = Kuḍḍena (Sī, Syā)	129
-----------------------------	-----

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Ka]

Kuṭṭhāriṃ = Kudhāriṃ (Ka)	273
Kumbhathūṇikānampi = Kumbhathuṇikānampi (Ka)	274
Kusaggenapi = Aruṇuggamanepi (Sī)	134
Kokanade = Kokanude (Ka)	260
Kotthaliyā = Koṭṭhaliyā (Sī, Syā) , Kotthaliḷikāya (Ka)	129

[Kha]

Khīyanadhammaṃ = Khiyyadhammaṃ (Itipi)	199
--	-----

[Ga]

Gaccha kūṭa = Añcha kūṭa (Sī, Syā)	7
Gacchantā = Gantvā (Ka)	294
Gaṇṭhikāya = Gaṇḍikāya (Syā)	218
Gaddhabādhipubbassa = Gandhabādhipubbassa (Syā, Ka)	175
Garupāvuraṇaṃ = Garupāpuraṇaṃ (Sī, Syā)	335
Garubhārā = Garugabbhā (Syā)	417
Gahitena = Uggahitena (Ka)	362
Gāmakāṃ = Gāmake (Syā)	293
Gimhānanti = Gimhānaṃ (Itipi)	155
Gilānāya = Ābādhipaccayā (Ka)	459

[Ca]

Caṇḍakālī = Caṇḍakālī bhikkhunī (Ka)	303
Catumāsaṃ = Catummāsaṃ (Sī), Cātumāsaṃ (Syā)	135
Carituṃ = Gantuṃ (Ka)	237
Carituṃ = Pavisituṃ (Ka)	236
Cīvaraṃ na bhājeyyāti = Cīvaraṃ bhājeyyāti (Ka)	373
Cetāpetīti = Cetāpesīti (Ka)	326

[Cha]

Chapakassa = Chavakassa (Syā)	267
-------------------------------	-----

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Ja]

Jatumaṭṭhake = Jatumaṭṭake (Sī)	343
Jānāti nāma = Jānaṃ nāma (Syā)	70

[Ta]

Takkasilāyaṃ = Takkasilāyaṃ (Ka)	7
Tañceva = Taññeva (Itipi)	77
Taññeva = Tañceva (Syā)	3, 5, 327
Taritabbā = Uttaritabbā (Syā)	89
Tiracchānavijjhā = Tiracchānavijjhaṃ (Ka)	401, 402
Tumhaññeva = Tumheyeva (Syā)	313
Tena kho pana samayena = Atha kho (Sī, Syā)	154

[Da]

Davā bhaṇati, Ravā bhaṇati = Davāya bhaṇati, Ravāya bhaṇati (Syā)	6
Daharānaṃ = Daharānaṃ Daharānaṃ (Sī)	365
Dvādasavassāva = Dvādasavassā ca (Syā, Ka)	424

[Dha]

Dhāti = Dhātī (Sī, Syā)	418
Dhāretīti = Dhāresīti (Ka)	454
Dhovite = Dhote (Syā)	416

[Na]

Nāgena = Deḍḍubhenāpi (Sī, Syā)	146
Nānāpāvuraṇe = Nānāpāvuraṇasaññā (Ka)	380
Nāyyo = Nāyya (Syā)	108
Nāvāya = Ekanāvāya (Syā)	89
Nikkaḍḍhatīti = Nikkaḍḍhīti (Ka)	384
Nippatitvā = Patitvā (Syā)	66
Niyyādetabbo = Niyyātetabbo (Itipi)	74
Nivatthā = Nivatthāya (Syā)	367
Nisīditvā = Nisinnena (Aṭṭhakathā)	267

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Pa]

Pakkamatīti = Pakkamīti (Ka)	357, 400
Pakkamiṃsu = Vipakkamiṃsu (Syā)	373
Paccāsīsittabbā = Paccāsimsittabbā (Itipi)	75
Paṭikacceva = Paṭigacceva (Sī)	64
Paṭicodeti = Paṭicodesi (Ka)	280
Paṭicchatu = Sampāicchatu (Syā)	29
Paṭibāhatīti = Paṭibāhīti (Ka)	373, 377
Paṭiyādetvā = Paṭiyādāpetvā (Itipi)	104
Paṭivissake = Paṭivisake (Yojanā)	110
Paṭivīso = Paṭivimso (Sī), Paṭiviso (Itipi)	83
Paṭṭo = Paṭṭho (Sī, Syā)	85
Padaso = Padaso dhammo (Itipi)	26
Padhūpāyi = Padhūpāsi (Syā, Ka)	145
Pabbajamayaṃ = Babbajamayaṃ (Sī)	59
Pabbājetīti = Pabbājesīti (Ka)	291
Parasuṃ = Pharasuṃ (Syā, Ka)	273
Paribāhirā = Parihīnā (Sī)	372
Paribhāsātīti = Paribhāsīti (Ka)	407
Paribhuñjati = Bhuñjati (Syā)	120
Pariyosāpeti = Pariyosāvāpeti (Ka)	217, 218
Parisati = Parisatim (Sī)	374
Pallatthikāya = Pallattikāya (Ka)	248
Pācittiyassa = Dukkaṭṭassa (Katthaci)	65, 70
Pāpuṇāti = Pāpuṇi (Syā)	288
Pārivattakaṃ = Pārivaṭṭakaṃ (Itipi)	83
Pārupatīti = Pārupīti (Ka)	371
Piṭṭhasaṃghāṭassa = Piṭṭhasaṃghāṭassa (Itipi), Piṭṭhisāṃghāṭassa (Syā)	68, 127

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Pa]

Pivanti = Attanā pivanti (Syā, Ka)	36
Pūvaṃ = Pūpaṃ (Nvādimoggalāne)	106

[Pha]

Phalitā = Phālītā (Syā, Ka)	101
-----------------------------	-----

[Ba]

Balībaddo = Balivaddo (Sī), Balibaddo (Syā)	7
Bahussutā = Bahussutāyeva (Ka)	383
Bījabījameva = Bījabījañceva (Itipi)	52
Belatṭhasīso = Belatṭhisīso (Sī), Velatṭhasīso (Syā)	116

[Bha]

Bhaṇḍantā = Bhaṇḍentā (Itipi)	6
Bhattā = Bhaddā (Ka)	283
Bhājāpetīti = Bhājāpesīti (Ka)	321
Bhikkhusammutiyā = Bhikkhusammatiyā (Syā)	47
Bhikkhūnaṃ etadahosi = Bhikkhū Bhagavā (Syā, Ka)	188
Bhuttāvī = Bhuttāvinī (Ka)	408, 409
Bhedāpetīti = Bhedāpesīti (Ka)	415

[Ma]

Mahattarā = Mahantatarā (Sī)	405
Muddhāvasittassa = Muddhābhisittassa (Syā)	209
Mettiyabhūmajakā = Mettiyabhummajakā (Sī, Syā)	56

[Ya]

Yakkhī = Yakkhinī (Ka)	31
Yamahaṃ = Yampāhaṃ (Sī)	206
Yampāhaṃ atthāya = Yampāhaṃ (Syā)	274

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Ya]

Yuddhābhinandināṃ = Yuddhābhinandinā (Ka) 139

Yekeci = Yokoci (Ka) 386

[Ra]

Rajanīyāni = Rajjanīyāni (Ka) 208

Rathikāya = Rathiyāya (Itipi) 206

[La]

Litte = Ālitte (Syā) 416

[Va]

Vassānvuṭṭhā = Vassānvutthā (Sī, Syā) 320

Vikappanupagaṃ pacchimaṃ = Vikappanupagapacchimaṃ (Sī) 84

Viññāpetīti = Viññāpesīti (Ka) 324, 335, 337

Vidhe = Vīthe (Sī), Vīthe (Syā) 218

Vippavasatīti = Vippavasīti (Ka) 295

Vibhassikatā = Vibhassikatāya (Sī) 315

Vuṭṭhāpetīti = Vuṭṭhāpesīti (Ka) 445, 448

Vediyāmahaṃ = Vedayāmahaṃ (Syā) 167

Vebhassiyā = Vebhassā (Sī, Syā) 313

[Sa]

Saṅgharivā = Saṃharivā (Ka) 322

Saṅghāṭicāraṃ = Saṅghāṭivāraṃ (Syā) 370

Santuṭṭhassa = Santuṭṭhiyā (Ka) 275

Santhārakassa = Santhatassa (Itipi) 59

Sammannati = Sammanati (Ka) 171

Sayanighare = Sayanīghare (Syā) 126

Sādiyatīti = Sādiyīti (Ka) 275

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Sa]

Susumāragire = Sumsumāragire (Sī, Syā), Saṃsumāragire (Ka)	152, 260
Sokāvāsaṃ = Sokavassaṃ (Sī), Sokāvassaṃ (Syā)	445
Sossantīti = Vihesissantīti (Itipi)	56

[Ha]

Harāpetīti = Harāpesīti (Ka)	339
Hasadhamme = Hassadhamme (Sī, Syā)	149
Hasādhippāyo = Hassādhippāyo (Sī, Syā)	147
Hoti = Hotu (Ka)	418

Pācittiyapāliya

Nāmānaṃ anukkamaṇikā

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]	
Aggāḷava cetiya	26, 49, 51, 69
Aciravatī	148, 210
Anāthapiṇḍika	1, 6, 19, 25, 28, 32, 46, 58, 60, 62, 63, 66, 71, 77, 81, 83, 85, 86, 89, 93, 95, 106, 109, 112, 116, 118, 124, 126, 128, 130, 139, 141, 142, 147, 148, 151, 158, 159, 161, 163, 164, 165, 167, 171, 173, 175, 179, 181, 187, 189, 192, 193, 194, 195, 197, 199, 200, 203, 205, 210, 211, 213, 218, 219, 221, 222, 224, 225, 227, 231, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 273, 279, 281, 284, 288, 290, 293, 297, 299,

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]	
	301, 303, 307, 310, 313, 318, 320, 322, 324, 325, 327, 329, 330, 332, 333, 335, 336, 339, 341, 342, 345, 346, 347, 349, 351, 352, 354, 355, 357, 358, 360, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 377, 378, 379, 381, 382, 383, 387, 389, 391, 393, 394, 395, 397, 398, 400, 401, 402, 403, 407, 408, 410, 411, 412, 414, 415, 416, 418, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 430, 431, 432, 434, 436, 438, 439, 441, 443, 444, 445, 446, 448, 449, 450, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 463, 465, 468
Anuruddha	28, 31, 91
Ambatittha	144-5
Ariṭṭha	175-6, 179, 281-2
Ānanda	91, 105, 110, 116, 122, 170, 206-7, 209

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
-------------	-----------

[Ā]

Ārohanta (mahāmatta)	345
----------------------	-----

Āḷavakā	49, 51, 69
---------	------------

Āḷavī	26-7, 49, 51, 69
-------	------------------

[U]

Udāyī	32, 33, 94, 163, 221
-------	----------------------

Upananda	46, 124-8, 131-3, 160, 167, 218
----------	------------------------------------

Upāli	91, 188, 405-6
-------	----------------

Upālidāraka	169
-------------	-----

[Ka]

Kaṭamodakatissa	91
-----------------	----

Kaṇṭaka	181, 183
---------	----------

Kapilavatthu	79, 135, 216, 235, 343, 413
--------------	--------------------------------

Kappitaka	405-6
-----------	-------

Kāṇā	106-7
------	-------

Kāṇamātā	106-7
----------	-------

Kāsī	211
------	-----

Kirapatika	102
------------	-----

Kokanada	260-1
----------	-------

Kokālika	91
----------	----

Kosambī	27, 53, 67, 149, 185, 258
---------	------------------------------

Kosalā	29, 96, 112, 173, 214, 215, 294, 295, 360
--------	---

[Kha]

Khaṇḍadevī	91
------------	----

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
-------------	-----------

[Ga]

Gotamī, Mahāpajāpati	79, 80
----------------------	--------

[Gha]

Ghositārāma	53, 67, 149, 185, 258
-------------	--------------------------

[Ca]

Caṇḍakālī	297, 303-4, 307, 363, 364, 385-6, 407, 441-2, 445-6
-----------	---

Cūḷapanthaka	77
--------------	----

Cetiya (raṭṭha)	144
-----------------	-----

[Cha]

Channa	53, 54, 67, 68, 149, 185, 186
--------	----------------------------------

Chabbaggiyā (bhikkhū)	6, 19, 20, 25, 33, 34, 46, 62, 64, 71, 72, 73, 79, 81, 89, 95, 115, 118, 136, 137, 139, 141-2, 145, 147, 151, 161, 164-5, 179, 183, 188-9, 192-5, 197, 199, 200, 202, 203-4, 213-4, 219-22, 224, 229, 239-52, 254-61, 263-70, 413
-----------------------	---

[Ja]

Chabbaggiyā (bhikkhuniyo)	284- 5, 318, 350, 366, 392, 394, 401-2, 405, 450-2, 454, 455, 463, 465, 468
---------------------------	--

Nāmānukkamo Piṭṭhaṅko

[Ja]

Jetavane 1, 6, 19, 25, 28, 32,
 46, 58, 60, 62, 63, 66, 71,
 77, 81, 83, 85, 86, 89, 93,
 95, 106, 109, 112, 116,
 118, 124, 126, 128, 130,
 139, 141, 142, 147, 148,
 151, 158, 159, 161, 163,
 164, 165, 167, 171, 173,
 175, 179, 181, 187, 189,
 192, 193, 194, 195, 197,
 199, 200, 203, 205, 210,
 213, 218, 219, 221, 222,
 224, 225, 227, 231, 239,
 240, 241, 242, 243, 244,
 245, 246, 247, 248, 249,
 250, 251, 252, 254, 255,
 256, 257, 258, 259, 260,
 261, 263, 264, 265, 266,
 267, 268, 269, 270, 273,
 279, 281, 284, 288, 290,
 293, 297, 299, 301, 303,
 307, 310, 313, 318, 320,
 322, 324, 325, 327, 329,
 330, 332, 333, 335, 336,
 339, 341, 342, 345, 346,
 347, 349, 351, 352, 354,
 355, 357, 358, 360, 362,
 363, 364, 365, 366, 367,
 369, 370, 372, 373, 374,

Nāmānukkamo Piṭṭhaṅko

[Ja]

375, 377, 378, 379, 381,
 382, 383, 387, 389, 391,
 393, 394, 395, 397, 398,
 400, 401, 402, 403, 407,
 408, 410, 411, 412, 414,
 415, 416, 418, 419, 421,
 423, 425, 427, 429, 430,
 431, 432, 434, 436, 438,
 439, 441, 443, 444, 445,
 446, 448, 449, 450, 452,
 453, 454, 455, 456, 457,
 458, 459, 460, 461, 463,
 465, 468

[Ta]

Takkasilā 7

[Tha]

Thullanandā 91-2, 273, 279,
 281-2, 288-9, 291, 297-
 8, 310, 313, 320-2, 324-
 6, 333-7, 339, 340, 355,
 358-9, 367-8, 372, 374-
 5, 377, 381-4, 395-400,
 407, 429, 430-1, 443-8

[Da]

Dabba 56, 57, 201
 Devadatta 91, 92, 97, 98

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Na]	
Nanda	225
Nandavatī	273, 339
Nandā	273, 339
Nandivīsāla	7
Nigrodhārāma	79, 135, 216, 235, 343, 413
[Pa]	
Pasenadi Kosala	139, 148, 205-7, 291, 335, 337, 391
[Ba]	
Badarikārāma	27
Bimbisāra	100, 154
Belatṭhasīsa	116
[Bha]	
Bhaggā	152, 260-1
Bhaddavatikā	144-5
Bhaddā kāpilānī	293, 351, 352, 354, 362, 381, 383, 384
Bhesakaḷāvana	152, 260, 261
[Ma]	
Mallikā devī	148, 207
Mahākaccāna	91
Mahākappina	91
Mahākoṭṭhika	91
Mahācunda	91
Mahānāma	135, 136, 137

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Ma]	
Mahāmoggallāna	91
Mahāvana	35, 36, 102, 122, 405
Migadāya	152, 260, 261
Mettiyabhūmajakā	56, 57
[Ra]	
Rajagaha	56, 91, 92, 97, 100, 107, 114, 131, 154, 169, 171, 201, 229, 350, 390, 391, 447
Rāhula	27, 91
Revata	91
[La]	
Licchavī	290-1
[Va]	
Vaggumudā	35, 37
Vajjī	35
Visākhā	211
Vesālī	35, 36, 102, 120, 122, 290, 405, 406
Veḷuvana	56, 91, 97, 114, 131, 154, 169, 201, 229, 350, 390, 447
[Sa]	
Sakka (devarājā)	135, 136, 137
Sakkā (raṭṭha)	79, 135, 216, 235, 343, 413
Sattarasavaggiyā	60, 63, 64, 114, 115, 148, 151, 161, 193, 195

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Samuddadatta	92
Sākiyadāsakā	235
Sāketa	87, 89, 294, 383
Sāgata	145
Sāriputta	91, 96
Sāvatti	1, 6, 19, 25, 28, 32, 46, 58, 60, 62, 63, 66, 71, 77, 81, 83, 85, 86, 87, 89, 93, 95, 96, 106, 109, 112, 116, 118, 124, 126, 128, 130, 139, 141, 142, 147, 148, 151, 158, 159, 161, 163, 164, 165, 167, 171, 173, 175, 179, 181, 187, 189, 192, 193, 194, 195, 197, 199, 200, 203, 205, 210, 213, 214, 215, 218, 219, 221, 222, 224, 225, 227, 231, 232, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 273, 279, 281, 284, 288, 290, 291, 293, 294, 295, 297, 299, 301, 303, 307, 310, 313, 318, 320, 321, 322, 324,

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
	325, 327, 329, 330, 332, 333, 335, 336, 339, 341, 342, 345, 346, 347, 349, 351, 352, 353, 354, 355, 357, 358, 360, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 377, 378, 379, 381, 382, 383, 387, 389, 391, 393, 394, 395, 397, 398, 400, 401, 402, 403, 407, 408, 410, 411, 412, 414, 415, 416, 418, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 430, 431, 432, 434, 436, 438, 439, 441, 443, 444, 445, 446, 448, 449, 450, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 463, 465, 468.
Sāḷha	273, 274, 275, 279
Sundarinandā	273-5, 279, 299, 301, 339
Susumāragira	152, 260, 261
[Ha]	
Hatthaka	112

Pācittiyapāḷiyā

Gāthāsūci

Paṭhamapādā	Piṭṭhaṅkā	Paṭhamapādā	Piṭṭhaṅkā
[A]		[Pa]	
Adhicetaso appamajjato	77	Paribbaja mahābrahme	268
[U]		[Ma]	
Ubho atthaṃ na jānanti	268	Manāpameva bhāseyya	8
[Dha]		[Sa]	
Dhiratthu taṃ dhanalābhaṃ	268	Sālīnaṃ odano bhutto	268